

Hasznosítás:
Városháza-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésben.

A munkatétellel értekezni lehet szombati a. u. 4—5 órá között.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városháza-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésben.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Nyitólár postaköltséggel 10 krajczár.
Előfizetésnek valaminek a hirdetésnek vonatkozólag Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendő.

Bérmentetlen levelek csak ismert emberek fogadtathatók el.

Egyes szám ára 10 krajczár.

Nagy-Kanizsa, 1899.

Feloldó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőháza: Révénai Lajos.

Csütörtök, november 2.

SZÉLL KÁLMÁN.

Minő csodákat képes egyetlen ember államférfiúi akarata és államférfiúi bölcsesége művelni, azt bámulva tapasztaljuk legújabb Magyarországon Széll Kálmán kormányzása alatt. Hogy megnyerhessük a helyes mértéket ennek a valóban providenciális férfinak működésére, csupán futólag kell összehasonlitanunk Magyarországot, sőt Ausztria és Magyarország helyzetét azzal, amely a folyó év kezdetével uralkodott. Akkor meglehetősen mindaz kétesnek látszott, a min az ország alkotmányos politikai élele és a monarchia nagyhatalmi állása uralkodott.

A magyar parlament teljesen felmondta a szolgálatot. Vad párt harcok megrontották nemcsak a törvényhozást, hanem az országnak minden viszonyát is és megbénították minden kormánykötést.

Sőt ami még ennél is rosszabb: az alkotmányos kormányzás folytonossága látszott veszélyben lenni s ezzel, mint magától érthető, a legegyszerűbb nyugalom és rend is Szent István koronájának birodal-

mában. Ez alatt érzékenyen szenvedett a monarchia tekintélye is kifelé. Hisz Magyarország az osztrák zavarokra való tekintettel a habsburgi monarchia tulajdonképeni hatalmi tényezőjének tekintették s ha most Magyarországon is minden fenekestül fordul, hogyan álljon fenn Európában a hit az osztrák és magyar-monarchia erejében!

E súlyos válság közepett, mely valóban nemcsak magyar, hanem a dualizmus feltevéleire való hatásánál fogva osztrák és magyar válság volt: Széll Kálmán személyében megmentője támadt az országnak és a monarchiának. Mindenekelőtt a magyar parlamentarizmust mentette meg a teljes összeomlástól, midőn az elmérgesedett párt-harcokat megszüntette s az ellenzék egy részét megnyerte a szabadelvű párthoz való csatlakozásnak. Megmentette a dualizmus alapjait, midőn az osztrák állam benuitása dacára megtalálta a formulát a gazdasági közösség fentartására és az államjogi összerendezésnek eszméinek megőrzésére.

Elriasztotta az árnyat, mely az alkotmányos király és az ország közt való vo-

natkozások megzavarásával fenyegetett és így megmentette a hitet Ausztria és Magyarország hatalmában és tettekre való képességében.

És aki ma szemlét tart a magyar parlamentben és az országban, az csak a leg-hálásabb érzelmekkel és csodálattal tekinthet fel Széll Kálmánhoz, kinek rövid idő alatt sikerült a nemzet szellemét új irányba, nagy nemzeti és politikai célok elé vezetni.

A kétségbeesés helyére az ígéretet, a pesszimizmus helyére a szilárd hitet, a harc helyére a békét és a termékeny munkát varázsolta ő.

Pedig még csak a kezdetén áll missziójának Széll Kálmán, mint az ország sorsának intézője; — és így indokolt az az erős bizalom, hogy ő a nemzetet újabb nagysághoz, az országot újabb virágzáshoz fogja segíteni.

A pacsai gazdák állatkiállítása.

A rövid idő óta fennálló pacsai gazdákör szép sikert mutatott fel a Pécsház rendezett állatkiállításával; amely egyuttal

TARCA.

Egy verskötetre.

Szent költészet, hej! hova jutottál?
Egy verskötet ma ismét megjelent.
Birká-huron pendülő nőtára
Buzgó szolgád vigán légre ment.

Azt hittem, hogy tied az illat,
A költő-szíven meg a róma nyit;
Tíz közzémmel nekod aki áldoz,
Tán a rimhez is csak konyit valamit?

Ösztövrő kötetnek satnya virágít
Még rimkerítés sem óvazi át;
Szentelt jogaid, szegény költészet,
Biz Isten, nem tudom, mi órii hát?

Óh, — én csak félve tépem virágod,
És oly szeretettel bánok veled!
Oltárodnál sekizűzöm az égbe:
Sohasem adok ki verskötetet!!

Körmendy Pál.

A fehér kéz.

I.

Nem lehet állítani, hogy Amerika a demokrácia földje volna. Az alábbi történet legalább ezt a gőltést akarja velünk elhitetni.

Mister Kate, a Whiton féle varrógépgyár irodavezetője a dolgozó végén egybehívatta a komor képű, szurkos gyári munkásokat, hogy valamit közhírré tegyen. Alantas embereivel igen szépen beszélt, oly hangon, mintha vele egyenrangúak volnának és röviden bevezető szavak után rátért a tárgyára.

— Urak! — mondta, — látogatónk érkezik. Ő fensége, az aulhali uralkodó hercegnő holnap délelőtt jön el hozzánk, hogy a gyár berendezését és a munkaerőt megtekintse. Legyenek szívesek ez alkalommal tiszta öltözetben megjelenni.

A munkások körében zúgás volt hallható, ami az elenkezést jelezte. A zugulódók ayomban el is határoztaák, hogy egyesületük hangverseny-teremben gyűlést fognak tartani, melyben tiltakoznak az irodavezető kívánsága ellen, a mi mélyen sérti az ő demokráta érzeimeiket. Határozatot is hoztak, hogy ők köznapi, piszkos ruhában fognak a hercegnőnek bemutatkozni.

Az éjjel azonban valami változáson meheltek keresztül a (üntelők, mért másnap egytől-egy — fekete sétaruhában álltak a munkapadok előtt és ünnepélyes izgatottsággal várták a magas vendéget. Híre járt ugyanis, hogy a hercegnő nem ám valami tisztes matrona, se nem olyan megcsodálni való báb, a melyet az etikett gépiesen mozgat, hanem úde, viruló asszonyka s a mi figyelemreméltó: özvegy is egyszersmind. Talán

a szép nők iránti udvariasság győzött bennük, ugy lehet.

Ő fensége és hat tagból álló kísérete pontban tíz órakor jelent meg a gyárban. A kirukolt részvényesek nagy tömegben álltak az udvaron a földolgozásra való nyers anyag közepette, majd kivált közdők az igazgató és rövid ödvölő beszédet tartott. Fehér keztyűs kezével igen szépen gesztikulált...

Csak egy nyájias mosoly és egy fejbiocentés volt rá a felelet ő fensége részéről, — aki udvalévolg csak töri az angol nyelvet, — de ezzel boldoggá tette nemcsak a szónokot, hanem az összes jelenvoltakat is, kik elragadónak találtak a koronás szép asszonyt.

Augusztia hercegnő azután lürgen járt végig a füstös, de óriási műhelyeket. Minden apróság iránt csudálatos figyelmet tanusított és köteleesség-tudó kísérete is ugy tett, mintha élenken érdeklődnek a varrógépek előállítására iránt. A kalauzólo frakkos urak nem győztek kellő mag arázattal szolgálai és néha zavarba is ejtette őket az a sok-kérdés, miket ő fensége hozzájuk intézett.

A szemle alatt szóltanul és mereven állt a sok munkás. Kiki a maga helyét foglalta el s tíz közül csak egynek jutott se eszébe, hogy ráspolyt vagy más egyéb szerszámot fogjon kezébe és dolgozzék.

A hercegnő legalább így szeretne volna őket

Diszművek

ifjusági iratok-, képeskönyvek-, és gyűjtemény-munkában

magyar-, német- és francia nyelven a legnagyobb raktár és választék.

FISCHEL FULOP könyvkereskedésében NAGY-KANIZSÁN.

fényes tanbizonyoságot tett a vezetőség ügybuzgó munkásságáról.

A kiállításnak a legszebb őszi idő kedvezett. Sokan jelentek meg, nemcsak a gazdakör, hanem a megyei gazdasági egyesület tagjai közül is.

Jelen voltak a kiállításon dr. Jankovich László gróf főispán, Csertán Károly alispán, Hertelendy Ferenc, a Zalamegyei Gazdasági Egyesület elnöke, Balhauser Ottó ker. kir. állatfelügyelő, mint a földművelésügyi miniszterium kiküldöttje s a vidékbeli birtokok és papság mintegy negyvenen.

Az állatokat a község végén levő nagy vásártéren állították ki. A korlátokkal elkerített tér bejáratánál csinos diadalkapu volt. A vásártéri mázsálókémban működött a zsúri. Ezenkívül volt két sátor, ahol hideg ételeket és italokat lehetett kapni.

Kiállítottak összesen 176 drb. szarvasmarhát, a melyszám maga a legfényesebb bizonyítéka a meleg érdeklődésnek. Ebből a számból 20—26 darabot nagyobb birtokok állítottak ki, míg a többi 150—160 darabot kisgazdák.

A kiállított állatok közül 114 dr. tehén és üsző, 27 drb. bika és 35—36 drb. nővendék marha volt.

A nagyobb birtokok közül Koller István alsó-rajki; Szentiványi Dezső andorhási és Gruner Lajos felső-rajki birtokok állítottak ki csoport-kiállításban állatokat s csak is ezek a tenyésztők produkálták a szilaj fajlajt, míg a többi kisgazda csupa kevert nyugati fajtu állatot mutatott be, a melyek között sok szép és jól gondozott állatot lehetett látni határozott fajjelleg nélkül ugyan, de sikerült keresztezésekben és pedig leginkább a piros tarka szín árnyalataiban.

A bíráló bizottság két csoportban működött. Az első bizottság tagjai voltak Koller István elnöke alatt Szűcs Zsigmond, id. Nyáry Kálmán, Szentmihályi Dezső egyleti tagok és Balhauser Ottó ker. kir. állattenyésztési felügyelő. A II-ik bizottságban voltak Hertelendy Ferenc elnöke alatt Bubb Károly, Clement Lipót, Bosnyák Géza, Csorba Gusztáv egyleti tagok és Horváth Károly állatorvos.

A bíráló bizottság nagy figyelemmel és szakkereséssel teljesítette a feladatát és a bírálat eredményét délután 1 órakor hirdette ki; egyuttal kiosztotta a pénzbeti díjakat és díszokleveleket.

A kiállítás befejeztével Hertelendy Ferenc, a megyei gazdasági egyesület elnöke, lelkes beszédben emlékezett meg a rövid idő óta fennálló gazdakör eredményben gazdag működéséről s buzdította a jelen voltakait az állattenyésztés fokozatos fejlődésére.

A kiállítás befejeztével délután 2 órakor a pacsai vendéglő nagytermében 40 terítékű bankett volt, a melyen a keszthelyi cigányok zenéje és számos, lelkes felkészüléssel mellettel délután 4 óráig maradt együtt a társaság.

Ez után a társaság csak pár nappal a kiállítás előtt Pacsán megalakult fogyasztási szövetkezet üzlet helyiséget és raktárait tekintette meg és elismeréssel nyilatkozott az üzlet célszerű berendezéséről. A fogyasztási szövetkezet elnöke Illés István pacsai plébános és a felügyelő bizottságban hat tekintélyes földbirtokos van.

A pacsai gazdakör ezen első nyilvános fellépése alkalmával a gazdakör elnöke dr. Hudek Ágoston zalaapáti jószágkormányzó gyengélkedése miatt nem jelenhetett meg s így a rendezés körüli teendőket Koller István alelnök és Gruner Lajos köri titkár, végezték, akik ebbeli sikeres munkájukkal a jelen voltak oszttalan elismerését vívták ki.

A pincészövetkezetekről

(Folytatás.)

A törkölyt meg a seprőt legcélszerűbb természetben eladni, mert ezek feldolgozása külön berendezkedést, szerszámot igényel, esetleg törkölyborok készítésénél nagymennyiségű erjesztő kadak beszerzését teszi szükségessé. Különböző könnyen megérthető, hogy ha a szövetkezet törkölybor-készítés-el is foglalkoznék, ez a vendékek és a fogyasztó közönségnek a természetes szövetkezeti borok iránt való bizalmát és elkötelezettségét; már pedig a szövetkezetnek mindenképen oda kell törekednie, hogy a közönség bizalmát megszerezze és meg is tartsa.

A szőlőgazdák szövetkezetének a most

elmondott borértékesítésén kívül még más célja is lehetne, nevezetesen:

a) A szőlőtermelési összefüggő melléktermékek értékesítéséről szintén a szövetkezet gondoskodhatna, ilyen a már említett törköly és seprő közös értékesítésén kívül a termelt szőlővessző, amerikai vesszők, szőlőfűtények közös értékesítése, esetleg ugyanezen dolgoknak beszerzése a szövetkezeti tagok részére.

b) A csemegezőlő közös értékesítése, s annak csomagolásához szükséges közös csomagoló ház létesítése, ruganyos szállító kocsi beszerzése, a bel- és külföldi piacokon képviselő létesítése.

c) A szőlőbirtokoknak a termelésnél szükséges eszközök, gépek, anyagok, műrágyak beszerzése. U. m.: rézgalic, kén, raffia, szőlőkaró, műrágyak, szénkéreg, permetezők, kénfúvók, szénkéreg(escenkendők stb.

d) Közös védekezés szakértő vincellér vagy szőlőterelő igénybevételével a szőlőbetegségek és a szőlő ellenségei ellen (peronoszpóra, liszt-harmat, szőlőmoly stb.).

e) Szőlőfelújítási hitel közös igénybevétele, esetleg a szövetkezeti tagoknak szükséges hitel megszerzése.

f) A jég és tavaszi fagyok ellen való közös védekezés, esetleg a szövetkezeti tagok termésének jég ellen való biztosítása.

g) Végül megfelelő viszonyok mellett a szövetkezeti boroknak kimerésekben, raktárakban, kereskedésekben való értékesítése.

Ezenkívül meg kell még említeni a szövetkezés azon módját is, midőn a szövetkezet a mustot mindjárt a sajtó alól, vagy a bort a zajos erjedés után, lefejtés nélkül adja el, ezek a szüretelő szövetkezetek.

Ezen szövetkezetek létükrévése az, hogy minél nagyobb mennyiségben egyenletes minőségű mustot vagy bort állítsanak elő, hogy a vevő ne legyen kénytelen a szükséges nagyobb mennyiségű bort 40—0, gyakran még számosabb kisgazdától összevásárolni, továbbá, hogy teljes biztosíték nyújtsanak az iránt, hogy a vevő teljesen tiszta, jó minőségű bort vehessen.

A szüretelő szövetkezet akként alakulhat, hogy több kisebb bortermelő ösz-zel, pár hónap-pal a szüret előtt ösz-zel s lehetőleg bérelt helyiségben vagy olcsón épített deszka felületben, akár saját, akár bérelt sajtókkal és szüretelő, eszközökkel közösen sajtolják ki termésüket, a szövetkezet tagjai által kikölcsönzött vagy másoktól bérelt hordókba. A mustot vagy azonnal a saktó alól adják el, vagy a zajos erjedés után.

Hogy azonban az a szőlőtermelő, a kinek jobb lekvés, jobban megmunkált, nagyobb sortávolságra és értékebb fajtaikkal beültetett szőlője van, meg ne rövidítessék, szüret előtt a szövetkezeti tagok, vagy az igazgatóság, vagy

látni a köv-tenebb hatás kedvéért. Azután nem is érezkedhetett velük szóba, mert, — mint főnnebb is említésre méltó róla, — nem tudott jól a yankéek nyelvében. Mindazonáltal sorba vizsgálta őket és egyenesen az arcukba nézet s ez a nyílt tekintet zavarba is hozta némelyiket. A hercegnőnek érdekes volt látni, hogy a meglelt férfiak, szakállas munkások mint sütik le előtte szeműt el. Magába kellett fojtani a kacajt.

Egy hatalmas, mondhatni óriás természetű munkás elé került most a ritka vendég. Ambar nem lehetett már olyan nagyon fiatal, de bujasztalan görög arc volt, s ami első pillanatra szemet szorít a szép hercegnőnek: gyönyörű aranyosok fűrtök fődtek fejét.

Augusta hercegnősszony kíváncsi volt a nevére.

Az igazgató nyomban felelt:

— Hans Hildesheimer, fenség.

— Ah, földi! — szólt kissé etikett-ellenes fölbuzdulással a hercegnő s üstönt kérdésekkel halmozta el az elpiruló szegény fiút, akinek ez a pir az arcán oly jól állt a mesés hajfűrtökhöz.

A hercegnőnek tudnia kellett, hogy Hans Hildesheimer hova volt, hogyan került Amerikába, nem kíváncsi-e vissza szülőföldjére stb., azután meglegedetlen távozott tőle.

Nem okára belejézódott a körü a műhelyekben, de mielőtt az illusztrációs kitépett volna a hátulsó ajtón, hogy a raktárba menjen át, Augusta hercegnő gyorsan hátralordult s a szöke

legényre tekintett. Egy pillanat műve volt ez csupán s talán észre sem vette senki.

II.

Két nap muiva az itt leírt látogatás után Hans Hildesheimer nyugodtan sétált a gyárhelyiségből hazafelé vezető úton. Gondolatai a szép honi hercegnősszony körül jártak és úgy érezte, hogy oda van, valahányszor Augusta hercegnő anyai arca villanik meg képzeletében. Azt a nyájas tekintetet se tudta feledni, melyet a fejedelmi hölgy kegyes volt feléje bocsátani.

Érime bandukolása közben egy leányka tánt föl előtte ki többször feléje nézett és csodálkozni látszott Hansunk föött, hogy úgy jár az utcán, mintha alvajáró volna. A fiatal ember csakhamar figye mes lett erre a leányra s azt a benyomást keltezte benne, mintha valami szabadságot állományu szobalány volna, ki uradje ruháit szedte jól-rosszul magára és kalandóra vágyik. Arcát sűrű fátyle fedte, de nék szalmakalapja széles karmája is hozzájárult ahhoz, hogy ne lehessen felismerni. Talán rut volt? Vagy talán érdekességét akarta fokozni?...

Hol elől, hol hátul, de a lány híven Hansot követte utjában itt-ott megállt egy-egy fényes kirakat előtt, hogy oly tulságosan feltűnő ne legyen a csomagolása, de valahányszor ismét e'ebbe lőrtetett a bérkúlesi természet, csinos munkásoknak, a ki lassan-lassan szemmel kísérté őt, mindannyiszor úgy tánt föl Hansnak, hogy az a látványon keresztül erősen szembe néz

vele, szinte érezte arcán a tekintet perszelő hatását.

— Teringette! ez a leány kezdeni akar, — mormogá nem éppen haragosan. — No, nem vagyok a jónak megrontója. Rajta tehát!

Röviden jelezhetjük, a szöke legénynek nem került nagy társadagába a győzelmet kivívni. Minden teketória mellőzésével a leány oldalához szegődött s mire a harmadik lámpavashoz értek, már bizalmas barátokként csevegtek egymással.

...Hans Hildesheimernek nem volt mit megbánnia. A leány igen okosan és kedvesen csacogott s a mi a fő, — észak-német származásúnak vallotta magát, aki egy nagy úri nő szolgálataiban áll. Most hát a saját nyelvükön annál edesebben parlogtattak.

Hans gaviállér szerellett volna lenni, meghívta tehát a leányt, hogy jöjjen el vele egy kisebb vendéglőbe, had vacsoráljanak meg ott kettesekén. A leány — Anna, igen erősen ellenszegült s inkább azt ajánlotta, hogy valami sétater padján foglaljanak helyet s ezt az ajánlatot Hans kénytelen-kelletlen elfogadta.

Vagy félőráig ültek már egy parkban, a lombok között, a mikor a leány hirtelen fölugrott, hogy mennie kell. Hiába marasztotta Hans, Anna határozottan kijelentette, hogy mára elég volt, májra nap megint lesz félórái fideje, amit együtt tölthetnek.

Hans nem erőszakokodott, hisz hamar kiismerte új barátját, hogy az nem azok közül

egy, külön e célra választott bizottság bejárják a szőlőket, három vagy négy osztályba osztják a szőlőért fizetendő árakat s mindegyik társuk szőlőjét a megfelelő osztályba sorozzák.

Ezen bejárás alkalmával azon szőlőbirtokost, aki szőlőjét a szőlőbetegségek ellen — peronoszpóra, lisztharman stb. — nem védelmezte, vagy igen hanyagul kezelte, avagy szőlőtermése igen fejletlen, vagy rothadt, vagy fűrtjei penészesek, úgy hogy annak a többivel való összehurcra az egész késsel minőségére hátrányosan hatna, a szövetkezetből kizárhatja.

A szövetkezet a szüret idejét és sorrendjét megállapítja, a termelők kötelesek terméseiket zuzatlan állapotban a szüretelő helyre szállítani, a hol a lemérés után azonnal feloldoztatik.

A must, vagy a szőlő erjedésén keresztülvett bor eladása és a költségek leszámitása után a termelők a bevizáltított szőlő súlyát és osztályát szerinti kiszámított érték arányában osztózkodnak a jövedelmen.

Az ilyen szüretelő szövetkezeteknél a szövetkezeti munkásság zöme tehát legalább az első években, szüretelő december végéig tart, s a szövetkezet így legkésőbb február első hetében lezárhatja az üzleti esztendő, és akkor a tagok között üzletirésük arányában szétoszthatja a nyereséget.

Az ilyen szövetkezetnek vagy egyesületnek igen csekély tőkére van szüksége, mert lehetőleg minden eszközt, présházat, pinót bérrel, legfeljebb egy pár szőlő-sajtót és borfejtő-gépet szerkez be.

Mivel az egyesület csak igen korlátolt ideig működik, állandó tisztviselőkre sincs szükség.

* * *

A bevezetésben részletesen megismertettük jelenlegi bortermelésünk bajait, ezután ezek orvoslására ajánlottuk kis- és középtermelőinknek azt, hogy alakítsanak vidékenként szövetkezeteket. Tárgyalásaink során apróra elmondtuk a szövetkezetek alakításának s vezetésének teendőit; ezután pedig iparkodtunk kimutatni, mi haszon származik az ilyen egyesületekből az egyes tagokra? Úgy gondolom, hogy a figyelmes olvasót meggyőztük arról, hogy

1. a borszövetkezetek a termelők minden nagyobb megerőltetése nélkül megalkathatók és vezethetők;

2. a szövetkezet már szüretkor tetemes előleget adhat a szőlőgazdáknak termésükre s ezek nem kénytelenek szorultságból potom áron elvadásztatni azt;

3. a szövetkezet több és jobb minőségű bort tud a termésből előállítani mint maguk a szőlőgazdák tudnának;

4. azaz a szövetkezet tudja megállapítani egy-egy vidék borjellegét, a mely nélkül bajos a termésnek állandó és biztos bevételt szerezni;

5. a szövetkezet tökéletesebb kezelése mellett

való, a kikel egykettőre meg lehet nyerni. Ez a tartózkodás tetszett is neki.

Elbucszott tehát Anatól.

— Engedje meg, hogy areát táhassam, — szóló szeliden.

— Nem, Hans. Majd ha jobban megismerjük egymást.

— Hát legalább a kezét, hogy megcsókolhassam!

— Ime, tessék!

Odanyújtotta a férfi ajkához szép formás, de cérna keztyűbe bujtatott kezét.

— Nem úgy. Vesse le a keztyűt!

Anna egy pillanatra habozott, aztán hirtelen leránta kezéről a keztyűt;

— Legyen / — mondta mosolyogva.

III.

Hans Hildesheimer egész éjjel nem aludott. Ezében volt az a leleplezett kéz, melyet megcsókolott s a mely sokkal fehérebb és spóltabb volt, semhogy egy — szobaleány magának valhatta volna. Aztán a kis ujján egy brilliána gyűrű ragyogott, mely testvérek között megerősített ezer dollárt.

Annát többé nem látta viszont...

A lapok pedig megírták, hogy Augustus, aurfaltti uralkodó hercegnő visszautazott Európába.

Maróthi János.

csak ritkán fordulnak elő, sőt majdnem ki vannak zárva a borbetegségek, s így kevesebb veszteség éri a tagokat;

6. a termelési és értékesítési előnyök felhasználásával a szövetkezet magasabb áron tudja a termést értékesíteni;

7. a termelőket sok munkától és utánjárásót kíméli meg.

Ezen általánosan és mindenütt elérhető előnyökön kívül pedig még nagyon sokszor igen fontos hatással lehet a szövetkezet magára a művelés módjára és eredményére is. A szőlőgazdák érinkezésai, a közelebbi ismeretség, az idegen szakértők gyakoribb látogatásai és tanításai sok hasznot tudnivalót értesztenek el a kisgazdák körében is. Azután meg a szövetkezett gazdák már nem versenytársak, hanem szövetségesei egymásnak és mindnyájuknak közös érdeke az, hogy közöttük mindenki a lehető legjobban boldoguljon. Az egyesek vesztesége mindenkinek fá, az egyesek sikere pedig mindenkire haszon.

Közösen fáradoznak majd a legjobb termelési módok elterjesztésén s a rossz művelési eljárásokat lassanként kiküszöbölik. A termelésben is sok haszna lehet a közös érdeklődésnek. A jég elleni biztosítás így tömegesen olcsóbb, a védekezési eljárások pedig sikeresebbek lesznek. Még a távvasi fagyok ellen is találhat az egyesült erő némi védelmet. A fagyos szentek napjain, Orbán napkor s általában a májusi fagyok idején, a mikor a derült, csillagos estéken a falusi ember előre meg tudja mondani, hogy az éjjel fagytól lehet tartani: a nemet és francia szőlőgazdák szemüket sem hunyják be naplejtőig. Előre megbeszélte törv szerint sok apró kis tüzet raknak a szőlő különböző részein és nedves rőzsét, meg szalmát égetnek azokon; a nehéz sűrű füst mint meleg takaró tettele a tőkék között és nagy részben megvédi a termést a fagytól. Egy-egy ilyen álmatlan, átvirasztó /j-zaka nagyon meghozza a gondoskodás gyümölcsét.

Egyzval nagyon sok jót, minden bajban küzdelemben hatalmas erőt ad a gyengének az egyesülés. Erre az erőre és hatalomra pedig nagyon nagy szüksége van a magyar kis bortermelőnek épen napjainkban, a mikor a sok ellenség sokfelől sorítja. Az émi csapások, az idegen boroknak, a sörnek s a sokféle pálinkának a s versenyé, a minden téren növekvő gyártási költsétség, az emelkedő közterhek, az élet általános drágulása: bizony-bizony megtöri a nehéz munkában kifáradt vállakat. Egy kei rossz esztendő, valami szerencsétlenség tőnkre juttatja a nagyon kimerült erőtű kisgazdák szavait. Pedig az nemcsak nekik, hanem az egész nemzetnek érdeke, hogy a nemzeti termelés nagy és szövényes munkájában mindenki megmaradjon a maga helyén, sőt a mennyire lehet, új területeket foglaljon ki-ki. Bortermelésünk még messze van hajdani fejlett-évtől s a még messzebb ató

a terjedelemtől, a melyre hasznok éghajlatai és talajbeli viszonyai között biztonan felelősködhetik. Az emelkedés legbiztosabb útja ez 'idő szerint csak a szövetezés lehet; vajha mennél többen indulnának meg és mihamarabb érkeznének el ez úton az anyagi boldosulás gazdag sikereibe.

A szövetkezetek alakítását és az alapszabályok elkészítését a törvény bizonyos feltételekhez köti, az alapszabályok kidolgozásánál tehát ügyelni kell arra, hogy azok a törvénynek mindenben megfeleljenek; e mellett az alapszabályokat úgy kell megállapítani, hogy — a termelőknak adandó előlekek céljaira szükségos hitel megterzése végett — a pinceszövetkezet az Országos Központi Hitelszövetkezetbe belépessen és végül oda kell törekedni, hogy az alapszabályok akként szerkesztessenek, hogy a pinceszövetkezet minél több előnyt biztosítson a tagoknak.

Mint hogy ez nem könnyű feladat, magam dolgoztattam ki egy megfelelő alapszabálymintát, a mely a pinceszövetkezetek megalakítását lényegesen megkönnyíti. Ennek az alapszabály-mintának némely intézkedéseit azonban, a helyi viszonyokhoz képest, módosítani lehet.

Ez a pinceszövetkezetekről szóló ismertetés és az alapszabályminta valamennyi törvényhatósággnál és gazdasági egyesületnél, a melyek területén szőlőművelés van, továbbá a gazdasági bizottságoknál, közgazdasági előadóknál és állandó gazdasági tudósítóknál és végül valamennyi állami vincellérszaki igazgatóságánál — s a szőlészeti és borászati felügyelőknél ingyen kapható s az említett szakközégek minden ide vonatkozó kérdésben bárkinek készséggel adnak felvilágosítást.

Vagy.

HIREK.

— **Mindenszentek napján.** A róm. kath. hívők Mindenszentek napjának délutánját és estejét szentelik a halottak emlékének. Földszitit ilyenkor a sírokat és sírköveket virágokkal, koszorúkkal és az alkonyi órákban szivárgatják az egész temetőt. Nagyon szép kegyeletes dolog az. Ti-ztelettel meg kell hajolni előtte, bár mely formában történjek is. Az a kegyelet, mely az elhunyt sírjára egyszerű koszorút helyez, éppen olyan tiszteletre méltó, mint az, mely a sírnak fényes kivilágításban gazdag feldíszítésében nyilvánul. A ki a megnyilatkozás formáit bírálja az a kegyeletet sérti rom.

A nagykanizsai róm. kath. temető s megélenkült Mindenszentek napja délutánján.

Főgymondiumunk ifjusága hagyományos kegyeletéhez híven az idén is leróta halaját a Nagy-Kanizsán eltemetett piarista tanárok sírjánál. Gyászlobogója alatt, vallaskülönbőség nélküli mind kivonultak a temetőbe, hol már nagyszámú közönség várakozott rájuk. Az ünnepes keretűl elején és végén egy szép gyász-nek szövege, melyet az ifjusági énekkar adott elő. Az ünnepi beszédet *Eztes József* 8. o. t. mondotta, ki szép szavakkal esetele az elhunytak kiváló érdemeit és azon soha el nem enyesző dicőségét, mely akkor is megőrizi em ékűt, ha nemes lelkűk pohüvelyének nyugóhelyét már semmisz meg fogja jelölni. Majd *Torma József* 7. o. t. szavaltá Küllög Janos alkalmi ódája. Végül, mielőtt még elbucszak az szeretett halottak sírjától, egy buzgó Miatyánkat mondottak lelkük üdvösségéért.

A „Munkásképző Egyesület” 4 óra után *Fischer* Lajos ének vezetése meli it vonut ki szinten gyászlobogóval *Szalay* Mihály munkas társuk sírjához. Az egyesület daloskora *Coolosz* Jenő karnevál vezető e mellett gyönyörű gyászalt nekelt; *Révész* Lajos szerkesztő-társuk az egyesület titkára, pedig igen szép és tartalmas beszédben mártatta a munkások érdekeiért önzetlen és sokat küzdött munkásság érdemeit. A kegyeletes megemlékezést a daloskörnek igazán szép előadott gyász-dala zárta be.

Aforizmak a nőről s a szerelemről.

Ha a nőt anygálnak mondjuk, ez tulajdonképpen sértés. Mert az őrdög is angyal volt egykor.

A nő olyan talány, melyet sok esetben nem érdemes megfejteni.

Azt mondják rólunk a nők, hogy mi őrdögök vagyunk. De titokban mindegyik így sóhajt: Bárcsak elvinne engem egy ily őrdög!

Sok nőnek hamis a foga, a haja, a szive; de a nyelve mindenesetre valódi.

A nő olyan mint a gyűmölcs. Ha beleharapunk, ve-zit értékéből.

Sokan feszegelik manapság az u. n. nőkérdést. Pedig a nő kérdése csak ennyi: Szeretsz?

A szív tolvajára nincs paragrafus. Az rendesen önmagát bünteti meg.

fényes tanubizonyoságot tett a vezetőség ügybuzgó munkásságáról.

A kiállításnak a legszebb őszi idő kedvezett. Sokan jelentek meg, nemcsak a gazdakör, hanem a megyei gazdasági egyesület tagjai közül is.

Jelen voltak a kiállításon dr. Jankovich László főispán, Csertán Károly alispán, Hertelendy Ferenc, a Zalamegyei Gazdasági Egyesület elnöke, Balhauser Ottó ker. kir. állatfelügyelő, mint a földművelésügyi miniszterium kiküldötte s a vidékbeli birtokosok és papság mintegy negyvenen.

Az állatokat a közösg végén levő nagy vásártéren állították ki. A korlátokkal elkerített tér bejáratánál csinos diadalkapu volt. A vásártéri mázsától házban működött a zsüri. Ezenkívül volt két sátor, ahol hideg ételeket és italokat lehetett kapni.

Kiállítottak összesen 176 drb. szarvasmarhát, a melyszám maga a legfényesebb bizonyítéka a meleg érdeklődésnek. Ebből a számból 20—25 darabot nagyobb birtokosok állítottak ki, míg a többi 150—160 darabot kisgazdák.

A kiállított állatok közül 114 dr. tehén és üsző, 27 drb. bika és 35—36 drb. nővendék marha volt.

A nagyobb birtokosok közül Koller István alsó-rajki; Szentiványi Dezső andorházi és Gruner Lajos felső-rajki birtokosok állítottak ki csoport-kiállításban állatokat s csak is ezek a tenyésztők produkáltak a szilaj fajtát, míg a többi kisgazda csupa kevert nyugati fajú állatot mutatott ki, a melyek között sok szép és jól gondozott állatot lehetett látni határozott fajjelleg nélkül ugyan, de sikerült keresztezésekben és pedig leginkább a piros tarka szín árnyalataiban.

A bíráló bizottság két csoportban működött. Az első bizottság tagjai voltak Koller István elnöklete alatt Szűcs Zsigmond, id. Nyáry Kálmán, Szentmihályi Dezső egyleti tagok és Balhauser Otto ker. kir. állattenyésztési felügyelő. A II-ik bizottságban voltak Hertelendy Ferenc elnöklete alatt Bubb Károly, Clement Lipót, Bosnyák Géza, Csorba Gusztáv egyleti tagok és Horváth Károly állatorvos.

A bíráló bizottság nagy figyelemmel és saakszerűséggel teljesítette a feladatát és a bírálat eredményét délután 1 órakor hirdette ki; egyúttal kiosztotta a pénzbeli díjakat és díszokleveleket.

A kiállítás befejeztével Hertelendy Ferenc, a megyei gazdasági egyesület elnöke, lélek beszédben emlékezett meg a rövid idő óta fennálló gazdakör eredményben gazdag működéséről s buzdította a jelenvöltoakat az állattenyésztés fokozatos fejlesztésére.

A kiállítás befejeztével délután 2 órakor a pacsai vendéglő nagytermében 40 teretű bankett volt, a melyen a helyi cigányok zenéje és számos, lelkes felkészítő mellett délután 4 óráig maradt együtt a társaság.

Ez után a társaság a csak pár nappal a kiállítás előtt Pacsán megalakult fogyasztási szövetkezet üzlet helyiségét és raktárait tekintette meg és elismeréssel nyilatkoztak az üzlet célszerű berendezéséről. A fogyasztási szövetkezet elnöke Illés István pacsai pékbános és a felügyelő bizottságban hat tekintélyes földbirtokos van.

A pacsai gazdakör ezen első nyilvános fellépése alkalmával a gazdakör elnöke dr. Hudek Ágoston zalaapáti jószágkormányzó gyöngékedése miatt nem jelenhetett meg s így a rendezés körüli teendőket Koller István alelnök és Gruner Lajos köri titkár, végezték, akik ebbeli sikeres munkájukkal a jelenvöltoakat osztatlan elismerését vívták ki.

A pinceszövetkezetekről

(Folytatás.)

A töröklyt meg a seprőt legelőszzerűbb természetben eladni, mert ezek feldolgozása külön berendezkedést, eszközöket, utók, esetleg törkölyborok készítésénél nagymennyiségű erjesztő kadak beszerzését teszi szükségessé. — Különböznen megörtenedik, hogy ha a szövetkezet törkölybor-készítés-el is foglalkoznék, ez a vevőknek és a fogyasztó közönségnek a természetesen szövetkezeti borok iránt való bizalmát és érdeklődését; már pedig a szövetkezetnek mindenképen oda kell törekednie, hogy a közönség bizalmát megszerze és meg is tartsa.

A szőlőgazdák szövetkezetének a most

elmondott borértékesítésén kívül még más célja is lehetne, nevezetesen:

a) A szőlőtermelési összefüggő melléktermékek értékesítéséről szintén a szövetkezet gondoskodhatna, ilyen a már említett törköly és seprő közös értékesítésén kívül a termelt szőlőlevészó, amerikai vesszők, szőlőlevényök közös értékesítése, esetleg ugyanazon dolgoknak beszerzése a szövetkezeti tagok részére.

b) A csemegeszőlő közös értékesítése, s annak csomagolásához szükséges közös csomagoló ház létesítése, ruganyos szállító kocsik beszerzése, a bel- és külföldi piacokon képviselő létesítése.

c) A szőlőbirtokosoknak a termelésnél szükséges eszközök, gépek, anyagok, műrágyak beszerzése. U. m.: rézgalic, kén, raffia, szőlőkaró, műrágyak, aszénkezes, permetezők, kénfűvők, aszénkegleteskendők stb.

d) Közös védekezés szakértő vincellér vagy szőlőkezelő igénybevételével a szőlőbetegségek és a szőlő elleneségei ellen (peronoszpóra, lisztharmat, szőlőmoly stb.)

e) Szőlőfelújítási hitel közös igénybevétele, esetleg a szövetkezeti tagoknak szükséges hitel megszerzése.

f) A jég és tavaszi fagyok ellen való közös védekezés, esetleg a szövetkezeti tagok természetnek jéz ellen való biztosítása.

g) Végül megfelelő viszonyok mellett a szövetkezeti buroknak kimeréseknél, raktárakban, kereskedésekben való értékesítése.

Ezenkívül meg kell még említeni a szövetkezet azon módját is, midőn a szövetkezet a mustot mindjárt a sajtó alól, vagy a bort a zajos erjedés után, lefejtés nélkül adja el, ezek a szüretelő szövetkezetek.

Ezen szövetkezetek létüretkévése az, hogy minél nagyobb mennyiségben egyenletes minőségű mustot vagy bort állítsanak elő, hogy a vevő ne legyen kénytelen a szükséges nagyobb mennyiségű bort 40—0, gyakran még számossabb kisgazdától összevásárolni, továbbá, hogy teljes biztosíték nyújtassék az iránt, hogy a vevő teljesen tiszta, jó minőségű bort vehessen.

A szüretelő szövetkezet akként alakulhat, hogy több kisebb bortermelő ösz-zel, pár hónap-pal a szüret előtt ö-szeáll s lehetőleg bérelt helyiségben vagy olcsón épített deszka felületben, akár saját, akár bérelt sajtókkal és szüretelő, eszkökökkel közösen sajtólják ki terméstüket, a szövetkezet tagjai által kiküldetett vagy másoktól bérelt hordókba. A mustot vagy azonnal a prés alól adják el, vagy a zajos erjedés után. Erre azonban az a szőlőtermelő, a kinek jobb lekvésű, jobban megmunkált, nagyobb sortávoiságra és értékesebb fajjakkal beültetett szőlője van, meg ne rövidíttesék, szüret előtt a szövetkezeti tagok, vagy az igazgatóság, vagy

látni a közvetlenebb hatás kedvéért. Azután nem is érezkedhetett velük szóba, mert, — mint fölnebb is említett tetört rőla, — nem tudott jól a yankéek nyelvén. Mindazonáltal sorba vizsgálta őket és egyenesen az arcukba nézett s ez a nyílt tekintet zavarba is hozta rémelyiket. A hercegnőnek érdekes volt látni, hogy a meglott férfiak, szakállas munkások mint sűtik le előtte szemű et. Magába kellett fojtani a kacajt.

Egy hatalmas, mondhatni óriás termetű munkás ele került mo- a ritka vendég. Ambar nem lehetett már olyan nagyon fiatal, de bajszatlan görög arca volt, s ami első pillanatra szemet szűrt a szép hercegnőnek: gyönyörű aranysszőke fűrtök fűdték fejét.

Augusztia hercegnöszy kíváncsi volt a nevére.

Az igazgató nyomban felelt:

— Hans Hildesheimer, fenség.

— Ah, földi! — szólt kissé etikett-ellenes (fubuzdul) asal a hercegnő s üstént kérdésekkel halmozta el az elpiruló szegény fiut, akinek ez a pir az arcán oly jól állt a mesés hajfűrtökhöz.

A hercegnőnek tudnia kellett, hogy Hans Hildesheimer hova való, hogyan került Amerikába, nem kíváncsi-e vissza szülőföldjére stb., azután meg-egredetten távozott tőle.

Nem-okára befejeződött a körút a műhelyekben, de mielőtt az illusztrációs társaság kilépett volna a hariszo ajtón, hogy a raktárba menjen át, Augusztia hercegnő gyorsan hátrafordult s a szőke

legényre tekintett. Egy pillanat múlve volt ez csupán s talán észre sem vette senki.

II.

Két nap muiva az itt leirt látogatás után Hans Hildesheimer nyugodtan, sétált a gyár helyiségből hazafelé vezető uton. Gondolatai a szép honi hercegnöszy körül jártak és úgy érezte, hogy oda van, valahányszor Augusztia hercegnő anygali arca villan meg képzeletében. Azt a nyájias tekintetet se tudta feledni, melyet a lejedelmi hölgy kegyes volt feléje bocsátani.

Ez ime bandukolása közben egy leányka tűnt föl előtte ki többször feléje nézett és csodálkozni látszott Hansunk fölött, hogy úgy jár az utcán, mintha alvajáró volna. A fiatal ember csakhamar figye mes lett — erre a leányra s azt a benyomást keltette benne, mintha valami szabadságot állomány szobaleány volna, ki uralgó ruháit szedte jól-rosszul magára és kalandorra vágyik. Arcát sűrű fátyol fedte, de őt szalmakalapja széles kárimája is hozzájárult ahhoz, hogy ne lehessen felismerni. Talán rut volt? Vagy talán érdekeségét akarta fokozni?

Hol előt, hol hátul, de a lány híven Hansot követte utjában lit-ott mekált egy-egy fényes kirakat előtt, hogy oly tulságosan feltűnő ne legyen a csatlángolása, de valahányszor ismét e'be törtetett a herkulési termetű, csinos munkásnak, a ki lassan-lassan szemmel kísérté őt, mindannyszor úgy tűnt fel Hansnak, hogy az a fátyolon keresztül erősen szembe néz

vele, szinte érezte arcán a tekintet perzselő hatását.

— Teringette! ez a leány kezdeni akar, — mormogá nem éppen haragosan. — No, nem vagyok a jónak megrontója. Rajta tehát!

Rövidden jellezhetjük, a szőke legénynek nem került nagy társadgába a győzelmet kivívni. Minden tekintőria mellőrésével a leány oldalához szegődött s mire a harmadik lámpavashoz értek, már bizalmas barátokként csevegtek egymással.

...Hans Hildesheimernek nem volt mit megbánna. A leány igen okosan és kedvesen csacogott s a mi a fő, — észak-német származásúnak vallotta magát, aki egy nagy uri nő szolgálatában áll. Most hát a saját nyelvükön általában edesebben parliroztak.

Hans gavallér szeretett volna lenni, meghívta tehát a leányt, hogy jöjjen el vele egy kisebb vendéglőbe, hadd vacsoráljanak ott keitecskén. A leány — Anna, igen erősen ellenszegtűt s inkább azt ajánlotta, hogy valami sétátr padján foglaljanak helyet s ezt az ajánlatot Hans kénytelen-kelletlen elfogadta.

Vagy félórásig ültek már egy parkban, a fombok között, a mikor a leány hirtelen fölugrott, hogy mennie kell. Hiába marasztotta Hans, Anna határozottan kijelentette, hogy mára elég volt, majd be nap megint lesz félórai fideje, amit együtt tölthetnek.

Hans nem erőszakoskodott, hisz hamar kiismerte új barátját, hogy az nem azok közül

egy, külön e célra választott bizottság bejárják a szőlőket, három vagy négy osztályba osztják a szőlőket, három vagy négy osztályba osztják a szőlőket, három vagy négy osztályba osztják a szőlőket...

Ezen bejárás alkalmával azon szőlőbirtokosok, aki szőlőjét a szőlőbetegségek ellen — peronoszpóra, tiztharmat stb. — nem védelmezte, vagy igen hanyagul kezelte, avagy szőlőtörmségek, igen fejletlen, vagy rothadt, vagy irtói penészek, úgy hogy annak a többletvel való összeszűrése az egész késsel minőségére hátrányosan hatna, a szőlőbetegségekből kizárhatja.

A szőlőbetegségeket a szőlő idejét és sorrendjét megállapítja, a termelők kötelesek terméseiket szatlatlan állapotban a szőlőtől helyre szállítani, a hol a lemdrés után azonnal feldolgoztatik.

A must, vagy a szőlő erjedésén kezesüléssel bor eladása és a költségek leszámlítása után a termelők a beszállított szőlő súlya és osztálya szerint kiszámított érték arányában osztzkodnak a jövedelemen.

Az ilyen szőlőtől szőlőbetegségeknél a szőlőbetegségi munkásság zöme tehát legalább az első években, szőlőtől december végéig tart, a szőlőbetegségeket így legkésőbb február első hetében leszárlhatja az üzlet esztendő, és akkor a tagok között üzletársági arányában szétoszthatja a nyereséget.

Az ilyen szőlőbetegségeknél a szőlőbetegségi munkásság zöme tehát legalább az első években, szőlőtől december végéig tart, a szőlőbetegségeket így legkésőbb február első hetében leszárlhatja az üzlet esztendő, és akkor a tagok között üzletársági arányában szétoszthatja a nyereséget.

Mivel az egyesület csak igen korlátolt ideig működik, állandó tisztviselőkre sincs szükség.

A bevezetésben részletesen megismertettük jelenlegi bortermelésünk bajait, azután ezek orvoslására ajánlottuk kis- és középtermelőinknek azt, hogy alakítsanak vidékenként szőlőbetegségeket. Tárgyalásaink során apróra elmondtuk a szőlőbetegségek alakításának a vezetéseinek teendőit; azután pedig iparkodtunk kimutatni, mi haszon származik az ilyen egyesületekből az egyes tagoknak? Ugy gondolom, hogy a figyelmes olvasót meggyőztük arról, hogy

1. a borszőlőbetegségeket a termelők minden nagyobb megerőltetése nélkül megalkalíthatók és vezethetők;
2. a szőlőbetegségeket már szőlőreket tetemes előlegelet adhat a szőlőszedőknek termésükre a ezek nem kénytelenek szorultságból potom áru elvesztéséig; az;
3. a szőlőbetegségeket több és jobb minőségű bort tud a termésből előállítani mint maguk a szőlőszedők tudnának;
4. csak a szőlőbetegségeket tudja megállapítani egy-egy vidék borjellegét, a mely nélkül bajos a termésnek állandó és biztos vevőket szerezni;
5. a szőlőbetegségeket tökéletesebb kezelés mellett

csak ritkán fordulnak elő, sőt majdnem ki vannak zárva a borbetegségek, s így kevesebb veszteség éri a tagokat;

6. a termelési és értékesítési előnyök felhasználásával a szőlőbetegségeket magasabb áron tudja a termést értékesíteni;

7. a termelőket sok munkától és utánjárásról kíméli meg.

Ezen általánosan és mindenütt elérhető előnyöknél kivül pedig még nagyon sokszor igen kedvező hatással lehet a szőlőbetegségeket magára a mivélés módjára és eredményére is. A szőlőszedők érdekei, a közelebbi ismeretség, az idegen szakértők gyakoribb látogatásai és tanításai sok hasznos tudnivalót terjesztenek el a kisgazdák körében is. Azután meg a szőlőbetegségeket már nem versenytársai, hanem szőlőbetegségei egymásnak és mindnyájuknak közös érdeke az, hogy köztőlük mindenki a lehető legjobban boldoguljon. Az egyesek vesztesége mindenkinél fáj, az egyesek sikere pedig mindenkire hasznos.

Közösen fáradoznak majd a legjobb termelési módok elterjesztésén a rossz mivélési eljárásokat lassanként kiküszöbölők. A termelésben is sok haszna lehet a közös érdeklődésnek. A jéz elleni biztosítás így tömegesen olcsóbb, a védekezési eljárások pedig sikeresebbek lesznek. Még a távasszi fagyok ellen is találhat az egyesült erő némi védelmet. A fagyos szentek napján, Orbán napkor általában a májusi fagyok idején, a mikor a derült, csillagos estéken a falusi ember előre meg tudja mondani, hogy az éjjel fagytól lehet tartani: a nemet és francia szőlőszedők szeméket sem hunyják be napfeljöttéig. Előre megbeszélte terv szerint sok apró kis tüzet raknak a szőlő különböző részein és nedves rőzsét, meg szalmát égetnek azokon; a nehéz sűrű füst mint meleg takaró töltele a tökélet közötti és nagy részben megvédi a termést a fagytól. Egy-egy ilyen álmatlan, átvirasztó fűzaka nagyon megozza a gondoskodás gyümölcsét.

Egyzével nagyon sok jót, minden bajban küzdelemben hatalmas erőt ad a gyengének az egyesülés. Erre az erőre és hatalomra pedig nagyon nagy szüksége van a magyar kis bortermelőnek épen napjainkban, a mikor a sok ellenség sokfelől szorítja. Az émi csapatok, az idegen boroknak, a sörnek s a sokféle pálinkának a versenyé, a minden téren növekvő gyártási tökéletesség, az emelkedő közterhek, az élet általános drágulása: bizony-bizony megtöri a nehéz munkában kifáradt vállakat. Egy két rossz esztendő, valami szerencsétlenség tönkre jutítja a nagyon kimerült erejű kisgazdák szavait. Pedig az nemcsak nekik, hanem az egész nemzetnek érdeke, hogy a nemzeti termelés nagy és szőlőbetegsége munkájában mindenki megmaradjon a maga helyén, sőt a mennyire lehet, új területeket foglaljon ki. Bortermelésünk még messze van hajdani fejlettségétől s még messzebb attól

a terjedelemtől, a melyre hazánk eghajlasi és talajbeli viszonyai között biztosan felemelkedhetik. Az emelkedés legbiztosabb útja ez idő szerint csak a szőlőbetegsége lehet; vajha mened többen indulnának meg és mihamarabb érkeznének el ez úton az anyagi boldogulás gazdag sikereire.

A szőlőbetegségeket alakítását és az alap-szabályok elkészítését a törvény bizonyos feltételekhez köti, az alap-szabályok kidolgozásánál tehát ügyelni kell arra, hogy azok a törvénynek mindenben megfeleljenek; o mellett az alapszabályokat úgy kell megállapítani, hogy — a termelőknél adandó előlegelet céljaira szűkeges hitelet megszerzése végett — a pinceszőlőbetegségeket az Országos Központi Hitelbiztosítékba belépésben és végül oda kell tölkedni, hogy az alapszabályok akként szerkesztésenek, hogy a pinceszőlőbetegségeket minél több előnyt biztosítson a tagoknak.

Mint hogy ez nem könnyű feladat, magam dolgoztattam ki egy megfelelő alap-szabálymintát, a mely a pinceszőlőbetegségeket megalakítását lényegesen megkönnyíti. Ennek az alapszabálymintának némely intézkedéseit azonban, a helyi viszonyokhoz képest, módosítani lehet.

Ez a pinceszőlőbetegségekről szóló ismeret és az alapszabályminta valamennyi törvényhatóságnál és gazdasági egyesületnél, a melyek területén szőlőmivélés van, továbbá a gazdasági bizottságoknál, közgazdasági előadóknál és állandó gazdasági tudósoknál és végül valamennyi állami vinceszőlőbetegségei igazgatóságánál s a szőlészeti és borászati felügyelőknél ingyen kapható s az említett szakközlegyek minden ide vonatkozó kérdésben bárkinél kézséggel adnak felvilágosítást.

Vége.

HIREK.

— Minden-szentek napján. A róm. kath. hívők Mindenszentek napjának délutánját estejét szentelik a halottak emlékének. Földszintük ilyenkor a sírokat és sírköveket virágokkal, koszorúkkal és az alkonyi órákban zivilágítják az egész temetőt. Nagyon szép kegyeleti dolog ez. Tisztelettel meg kell hajolni előtte, bármely formában történjek is. Az a kegyelet, mely az elhunyt sírjára egyszerű koszorút helyez, éppen olyan tiszteletre méltó, mint az, mely a sírokat fényes kivilágításában gazdag feldíszítésben nyilvánul. A ki a megnyilatkozás formáit bírálja az a kegyeletet sérti meg.

A nagykanizsai rom. kath. temető is megélenkült Mindenszentek napja délutánján.

Főgymnáziumunk ifjúsága hagyományos kegyeletéhez híven az idén is leróta halálját a Nagy-Kanizsán eltemetett piarista tanárok sírjainál. Gyászlobogója alatt, vállaskülönbőség nélkül mind kivonultak a temetőbe, hol már nagyszámú közönség várakozott rájuk. Az ünnepség keretében elején és végén egy-egy szép gyász-nek szolgált, melyet az ifjúság énekelve adott elő. Az ünnepi beszédet **Ecsetes József** 8. o. t. mondotta, ki szép szavakkal esztelte az elhunytak kiváló érdemeit és azon soha el nem enyésző dicsőséget, mely akkor is megőrizi emléküket, ha nemcsak lelkük porhüvelyének nyugvóhelyét már semmi dísz sem fogja jelölni. Majd **Torma József** 7. o. t. szavaltta **Küleg Janos** alkalmi ódáját. Végül, mielőtt még elbucsuzak szeretett halottak sírjától, egy buzgó Miatyánkat mondtak lelkük ádvösségéért.

A „Munkásképző Egyesület” 4 óra után **Fischel Lajos** ének vezetésével melet vonult ki színterén gyászlobogóval **Szalay Mihály** munkás ar-uk sírjához. Az egyesület daloskora **Csolosz Jenő** karunk vezete e meletgyönyörű gyász-dal-ekkel; **Rédecs Lajos** szerkesztő-társunk az egyesület titkára, pedig igen szép és tartalmas beszédben méltatta a munkások érdekeire önzelenül és sokat küzdött munkásság érdemeit. A kegyelet megemlékezést a daloskörnek igazán szépen előadott gyászda zárta be.

való, a kikelet egykettőre meg lehet nyerni. Ez a tartózkodás tetszett is neki.

Elbucsuozott tehát Annától.

— Engedje meg, hogy areát táthassam, — szölt szeliden.

— Nem, Hans. Majd ha jobban megismerjük egymást.

— Hát legalább a kezét, hogy megcsókolhassam!

— Ime, tessék!

Odanyújtotta a férfi ajkához szép formás, de cérna keztyűbe bujtatott kezét.

— Nem ugy, Vesse le a keztyűt.

Anna egy pillanatig habozott, aztán hirtelen leránta kezéről a keztyűt;

— Legyen / — mondta mosolyogva.

III.

Hans Hildesheimer egész éjjel nem aludott. Eszében volt az a leleplezett kéz, melyet megcsókolott s a mely sokkal fehérebb és ápoltabb volt, sem hogy egy — szobaleány magának vallhatta volna. Aztán a kis újján egy briliáns gyűrű ragyogott, mely testvérek között megerhetet ezer dollárt.

Annát többé nem látta viszont...

A lapok pedig megírták, hogy Augusta, aurfaltti uralkodó hercegnő visszautazott Európába.

Maróthi János.

Aforizmák a nőről s a szerelemről.

Ha a nőt anyagnak mondjuk, ez tulajdonképpen sértés. Mert az ördög is angyal volt egykor.

A nő olyan talány, melyet sok esetben nem érdemes megfejteni.

Azt mondják rólunk a nők, hogy mi ördögök vagyunk. De titokban mindegyik így sóhajt: Bárcsak elvinne engem egy ily ördög!

Sok nőnek hamis a foga, a haja, a szive; de a nyelve mindenestre valódi.

A nő olyan mint a gyümölcs. Ha beharapunk, ve-zit értékeből.

Sokan feszegelik manapság az u. n. nőkérdést. Pedig a nő kérdése csak ennyi: Szeretsz?

A szív tolvajára nincs paragrafus. Az rendesen önmagát bünteti meg.

Talabér János.

A magyar egyházi irodalomnak és a költészetnek egy fölkenje halt meg Nagy-Kanizsán, október 27-én: Talabér János nyug. esperes plébánosban. Amilyen szerény, csendes, zajtalan volt élete, olyan volt halála is.

Haláláról csak az anyakönyvi közlésből értesültünk s így annak idején nem is méltathattuk az irodalomnak ezt a kidojt oszlopos munkását. Pedig igen sokan ismertették városunkban is az ő apostoli alakját; mert a nyarat rendszeren városunkban töltötte, hol egyik külvárosi utcában szép lakóháza volt, s onnan néha bebesétált a belvárosba is. Aki látta a tiszteletes külsejű, halvány szelídarcu papot, nem igen gondoltak rá, mert nem is tudták, hogy ő egyik koszorusa a magyar irodalomnak, aki már életében irodalomtörténeti alakká lett. Az a nagy szerénység, mely őt életben főléjök emelte még a kiválasztottaknak is, elkísérte sírjába. Meglátszott utolsó utján is, hogy nem volt a hirhajászat, a szereplés embere: csak kevesen kísérték ki őt még azok közül is, kiknek érdekeiért pedig ugyancsak sokat és bátran küzdött. Sic transit gloria mundi!

Halála alkalmából a következő gyászjelentést adták ki:

A véghetetlen Isteni gondviselésnek tetézett föltüntetendő Talabér János nyug. esperes plébános 1899-ik évi október hó 27-én délután fél 5 órakor életora 74-ik házasságának 51-ik évében és a haladéki széneseinek ajtatós felvétele után és ányékvilágából kiváltottatik stb.

Nagy-Kanizsán 1899. ok. hó 28-án.

Az örök világosság fényeskedjék neki! A nagykapornaki esperesség.

Életrajzi adatait röviden a következőkben adjuk:

Talabér János egyházi író és költő, született Keszthelyen 1825-ben. Középsikolait részben Keszthelyen, 1840-ben pedig a Szent Benedek-rendbe lépve, részben Győrben és Bakonyhelben végezte, hol tanári oklevelet nyert. A teológia két tanfolyamát Pannonbalmán végezte. 1846-ban a rendből kilépett s a veszprémi egyházmegye kövélékébe vette föl magát és teológiai tanulmányait Veszprémben fejezte be. — 1848. június 17-ikén szentelték pappá. Káplán volt Nágocson (Somogy.) és Veszprémben. 1825-ben kinevezték teológiai tanárnak a veszprémi papnevelő intézetbe. 1860-ban szentpéterúri, 1861-ben zalaezenbalszéki plébános volt és később esperes. 1871. okt. 5-én lemondott plébánjáról és Budapestre ment. Irodalmi tere 1846-ban, 20 éves korában lépett föl s több fővárosi lapban jelentek meg költeményei, melyek közül később (1860) két önálló kötetben ki is adott. Ezenkívül írt és adott ki prózában is több egyházi munkát.

Szerkesztője volt a Kath. Lelkipásztor című egyházi folyóiratnak; Fűsny Tamással a Jelenkor című egyháztörténelmi közlönynek, mely 1875-ben politikai napilappá lett, de csak kevés ideig élt. — 1868-tól 1889-ig a „Papok Lapja” című hetilapot szerkesztette és adta ki. Ebben a kath. egyház érdekeit képviselte és a kath. papság jogait, igazait bátran védelmezte.

— A novemberi előléptetések.

A novemberi előléptetések már évek óta nem voltak oly gyengék, mint az idén. A minket érdeklő honvéd és közös hadseregbeli ezredekben következők lettek kinevezve:

Zalavári *Zurna* Károly, tábornok a székesfehérvári V. kerület parancsnoka altábornaggyá nevezetett ki.

A 20 honvéd gyalogezredben: *Weidner* Diesel Ernő, volt közös hadseregbeli főhadnagy II. szdosás, *Bernold* István, Né-

mető Ödön, *Darvas* Lajos tiszthelyettesek, hadnagyká nevezettek ki.

A 48. gyalogezredben: *Schönfeld* Öskár és *Rotler* Frigyes hadnagyo főhadnagyká, *Novádecs* Miklós és *Kelemen* Károly tiszthelyettesek hadnagyká és *Webel* János tartalékos hadnagy, tartalékos főhadnaggyá nevezettek ki.

— **Ötvenegy éves orvosi jubileum.** Szép ünnepélyt rendeztek a somogyvármegyei orvosszövetség és a zsigetvári járás összes községeinek ellátójáról minap Gyöngyösmellék községben Pados János körorvos a somogyvármegyei orvosi kar Nestorának tiszteletére, kit Tallian Gyula főispán ötvenegyes orvosi működésével szerzett érdemei jutalmazásául tiszteletbeli megyei főorvosná nevezett ki. A közszereztetben álló ünnepelt a szabadságárcban, mint alorvos, hadnagyi ranggal szolgált 1849. októberig, a mikor Aradon fogságba került. Hatheti elzárása után szabadságát visszanyerve, Köves-Kallán, majd 1856-ban Szent-Gálon telepedett meg, az abszolutizmus azonban oklevélét megsemmisítve, 1856-ban Budapestben német nyelven újból kellett szigorlatot tennie, 1889-ban ment Gyöngyösmellék községbe, hol azóta, mint körorvos előrehaladott kora dacára még ma is kitünően telet meg hivatásának. Az elhunni kiadott körözvényében 1849-ben így írtak le személyét: Világi pap, szentszéki jegyző, dunaföldvári szűrésű, 50 éves, közép, de karcsu termetű, haja szőke, arczárna egyszéges, szemei kékek.

— **Kinevezés.** A földmívelésügyi miniszter *Tischer* Gyula ösztöndíjas gazdasági segéddel gazdasági intéző segéddé nevezte ki s szolgálatára a kesztelyi kir. gazdasági intézehez osztotta be.

Veőrös Endre aljegyző a nagykanizsai kir. törvényszéknél, a pécsi kir. járásbírószághoz albíróvá nevezetett ki.

— **Muszárlisztek áthelyezése.** A m. kir. 7-ik honvédszék ezred kötelekében *Kuakovics* Benő százados, *Mihálovics* Geza főhadnagyo Zala-Egerszegi Párpá, *Szluha* Pál hadnagyo pedig Páparól Zala-Egerszegre helyezték át.

— **Kereskedők Társulatának közgyűlése.** A nagykanizsai *Kereskedők Társulata* október hó 29-én délután *Elek* Lipót kir. keresk. tanácsos, társulati elnök elnöklése alatt megtartotta rendes évi közgyűlést. A napirend előtti *Elek* Lipót elnök kegyeletteljes szavakkal megemlékezvén *Grünhut* Fülöp, a társulat választmányi tanjának elhünytaról, indítványozta, hogy az elhunyt ömékét jegyzőkönyvben megörökítsék és hogy a gyászoló családhoz részvétirat juttassanak. Az indítványt a közgyűlés elfogadta. A tétérve a napirendre: *Schwarz* Gusztáv társulati titkár jelentést tett a társulat feloltyói működéséről. A társulat már körül-belül két év előtti fázadozott a tarházak létesítésén és a választmány egyengtelje az utakat, hogy ezen a gabonakereskedelműnkre nézve oly fontos intézmény létesülhetett és rendelkezésnek áldható volt. A tarházak a hozzá fűzőtt várakozásoknak teljesen megteleleek. Lépcsőket tett a választmány, hogy városunk az országos távbeszélő hálózatba bevonassék, több a helybeli gabo árforgalmat érintő tarifális kérdést felvetett és tisztázott, képviselte a hatóságokkal és a MÁV-tal szemben a tagok érdekeit. Előnk figyelemmel kísérte az általa fenntartott alsóoktatási kereskedelmi iskolát, melynek látogatottsága az 1898—99-iki tanévben, dacára a főnökök közömbös-ségének, kiemeléki volt, a meunyiban az első osztályt 40, a másodikait 31 tanuló látogatta.

Az elért tanügyi eredmények is elég kedvezők voltak és ezért elismeréssel adózik a választmány *Bun Samu* igazgatót és *Kramer* Lajos tanító uraknak. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszternek már 1897 május hó 24-én 25814 szám alatt kiadott rendelete ezen iskola lényeges átalakulását is szükséges, a meunyiban megkivántatik a 3-ik osztály felállítását és a tanórak szaporítását. A jelentés azután felsorolja azon célokat, melyeket a társulat a jövő programjával tekint. A közgyűlés a jelentést tetszőleg tudomásul vette. A felülvizsgált zárszámadást, valamint az előterjesztett jövő évi költségvetést a közgyűlés jóváhagyta. A társulat jelenlegi vagyona: 690 frt készpénz, illetve takarékpénztári betét, 608 frt *Elek* Lipóféle alapítvány, továbbá mintegy 2800 forint értékű kamatozó rorszege. A megejtett választás eredménye a következő: megválasztattak egyhanglag *Elek*

Lipót elnöké, *Unger* Ullmann Elek alelnöké, *Schwarz* Gusztáv titkár; új választmányi tagul megválasztott *Zerkovits* Lajos az elhunyt *Grünhut* Fülöp helyébe.

— **A veszprémi egyházmegyéből.** A kehidai pléniátit ifj. *Vass* Ferenc buzásaki káplán nyerte el. — *Jankovich* Tivadar kehidai ideiglenes adminisztrátor előbbeni állomás helyére, Pacsára költétek segédlelkésznek, míg *Müller* Károly zala-merenyei káplánt Buzsákra.

— **A Ker. Nőegylet kérelme.** — A nagykanizsai Keresztény Jótékony Nőegylet részéről felkérték bennünket a következők közlésére:

„Elérkezett az idő, midőn a fa és téli ruha beszerzésére fordítjuk jövedelmünk egy részét, hogy nyugodtan nézhessünk a köszöbön álló tél elé, mely rövid napjai dacára oly hosszú és szomorú ellentétet az elmúlt szép évszakoknak.

De ennél szomorubb a tudat, hogy számtalan szegény a legnagyobb küzdelem mellett sem képes magának, esetleg családjának a legszükségesebbet is megszerezni, hogy hideg és éhség ellen védekezhessen.

Első sorban a szegény és árva gyermekek szánaadó sorsáról kell megemlékeznünk, s tehetségünk szerint őket támogatni, hogy legalább az évben egyszer örömet szerezhessünk nekik. Így a Keresztény Jótékony Nőegylet legutóbbi választmányi ülésén el lett határozva, hogy bevett szokás szerint az egyesület ez évben is karácsonyi felruházást eszközöl és abban 12 iskolás gyermek részeseit fog; ezenkívül még több egyesület, az asztaltársaság is fázadozik ez ügyben, valamint egyesek is felruházzák ismert szegényeiket; azonban a szegények száma oly nagy — a kérelmezők már is naponta jelentkeznek — hogy kényszerítenek ama kérelem nyilvánítására, vajha nagylelkű adakozók kegyeskednének ez uton is hozzájárulni, ugyanis e célra akár ruhánemű, vagy egyéb tárgyat, — esetleg a legcsekélyebb pénzdóományt nyújtani, hogy minél számosabban élvezhessék jótéteményeinket.

A kegyes adakozók tisztelettel felkértenek, hogy adományaitak lehetőleg november hó végéig szivekedjenek beküldeni.”

N.-Kanizsán, 1899. okt. hó 30-án.

A „Ker. Jót. Nőegylet elnöksége.

— **Új ipartestület vármegyénkben.** Sümegen erő mozgalom indult meg ipartestület alakítására nézve. Okot erre az a körülmény adott, hogy a sümegi iparosok önnálló betegsegélyező pénztár akarnak létesíteni, ami azonban csak ugy valószínű, ha a város kebelében ipartestület van. Ennek az ügynek megbeszélése végett Sümeg kereskedői és iparosai népes értekezlet tartottak, amelyen a kerületi betegsegélyező pénztárból való kiválást és önnálló betegsegélyező pénztár felállítását egyhangyag elhatározták és ebből a célból egyuttal az értekezlet nagy zótóbbosággal kimondotta, hogy az ipartestület megalakítását szükségesnek és hasznosnak tartja s a bemutatott aláírási ivre még az értekezlet alatt mintegy hetvenen tagokul irakoztak alá ugy, hogy most már mi sem állja útját annak, hogy az ipartestület, amely után Sümeg iparosai oly régről fogva óhajtoztak, mielőbb tényleg megalakítsák annyival is inkább, mert folytatólag annyian írták alá az ivet, hogy az aláírók meghaladják az iparosok kétharmad-részt.

— **Működ.** Méhes Kálmán kis komárom plébános, hívei vallásos érzsének apolása és meg-zilárdulása céljából missiót rendez a hét folyamán. Az egyházi beszédek az alkalommal két nagy tudományu jezsuita tartja Kis-Komáromban.

— **Tanítók járásköri közgyűlése.** A zala-egerszegi tanítók járásköri közgyűlést Zala-Egerszegben 1899 évi november hó 9-én délelőtti 9 órakor tartja az állami elemi iskola

helyiségében a következő tárgysorozattal: Takács József zala-egrszei állami elemi iskolai tanító gyakorlati tanítást tart a IV-ik leányosztályban a tárgyi mellékmondattól; Tikk László járásköri elnök jelentést tesz a járáskör utolsó három évi működéséről; Csizsár József zala-egrszei állami elemi iskolai tanító immerteti a járáskör 25 éves mulját; Novák Mihály zala-egrszei állami elemi iskolai tanító előterjesztést tesz a „Tanítók házárol”; folyó ügyek és irítványok tárgyalása; tisztújítás.

Községfőnöki tanfolyamról. Perlak képviselő testülete kérvényileg megkereste a földmivelségi minisztert, hogy Perlakon a közel fekvő községek bevonásával egy, hat hétig tartó korlátlan tanfolyamot sziveskedjék rendeztetni. Kérelmének támogatására felhossa a képviselő testület, hogy a község lakossága földmivellel foglalkozván, mint ilyen, egész lélen át foglalkozás és kereset nélkül van, míg ezen bázi iparág meghonosításával leküzdheti a lakosság szegényebb részének megélhetését biztosítani lehetne. A tanfolyam keresésvitelét biztosítja az a körülmény, hogy a község határában a drávai szigeteken a szükséges fűzfavesző kellő mennyiségben megvan. A képviselő testület nem riad vissza az anyagi áldozattól sem és kijelentette a kérvényben, hogy a tanfolyam elrendelése esetén felajánlja a szükséges helyiséget, annak ütését, világítását, tisztogatását, valamint a szükséges fűzfát ingyen szállítja be. Hiszük, hogy a miniszter a város kérelmének helyt ad s a tanfolyamot legközelebb megnyitja.

Kiűtötött cselédek. A földmivelségi miniszterium a törjei premontrai rendnek négy öreg (40 évig szolgált) hű cselédjét tüntette ki éremmel. Az érmek ünnepies feltűzését október 27-ikén végezte a zala-szent-grothi járás főszolgabírája. A kiűtötött hű cselédek: Szabó István, Halphen József, Németh János és Horváth János. Az éremfeltűzés a törjei iskola udvarán történt meg. Ott voltak dr. Kuncaz Adolf, csornai prépost, ki a kiűtötött cselédekkel külön megjutalmazta; Illés Raffael pr. r. kanonok, ki az ifjúságnak könyvtárát az alkalomból 100 forint adott; továbbá ott voltak az urodalmi tisztek és az egész cseléd-ég is.

Gazdák biztosító szövetkezése. A gazdák biztosító szövetkezése még ez év folyamán megalkakul és a jövő évben megkezdí működését. A szövetkezet körül oly tömegesen sorakoznak a gazdák, hogy a reménylett összegnél már maig is több gyűlt össze. Az eddig beérkezett aláírás ijeven 500 alapítványt és 200 üzletreszt, összesen 506.800 korona értéket jelentenek. A szövetkezet működése bizonyára gondolkodóba ejti a kartellben lévő biztosítótársaságokat, kik ez év folyamán roppant összegeket nyertek a drága biztosítási árak által a gazdák közönségén; s ha nem karteleznek a t rmezők nyakára, bizonyára fel nem merült volna a gazdák biztosító szövetkezetének eszméje. A vármegyék akcióit fejtenek ki a szövetkezet érdekében. Zalavármegye közelebb tartott közgyűlésében a törvényhatósági bizottság összes tagjait, a megye összes közönségét, a megyei r. tan. városok polgármestereit a főszolgabírákat stb. felhívja e szövetkezet javaslatának parafogására. A vármegye a tulajdonához tartozó összes épületeket itt biztosítja s egy nagy bizottságot küldött ki, hogy az egész megye területén a szövetkezetnél biztosítsanak. Ez azután nagy dolog; s ha több megyében is így tesznek, a kartellbe biztosító társaságok nagy karát fogják vallani.

Népszerű gazdasági előadás. Gyulai Károly a csáktornyai állami tanítóképző intézet gazdasági szakfőnöke, népszerű gazdasági előadásait Lelényen szép számu közönség jelenlétében megkezdte. Első előadásának tárgya a vértető ellen való védekezés volt.

A sityeházi férjgyilkosok büntetése. A nagykanizsai kir. törvényszék november hó 30-ikán és folytatólagosan november hó 31-én szenzációs bűnügyet tárgyalt. A ügyet már már régebben ismertettük, smennyiben annak idején egész terjedelmében közöltük a kir. törvényszék vádhatározatát, melylyel özv. Sifter Györgyné 37 éves özvegy sityeházi lakos férjén ellen elkövetett gyilkosság büntetése miatt mint tettes, nemkülönben Bogatin György élete ellen elkövetett gyilkosság bűntette miatt mint bűnésegéd, továbbá özv. Bogatin Györgyné 40 éves özvegy sityeházi lakos férje ellen elkövetett gyilkosság miatt vád alá halyestettek. A szenzációs bűnügy rövid suberatum a következő:

Sifter György 1897 évi október 19-én a mérgezés tünetei közt elhalt, de a bűnvádi eljárás megszüntetett, mert a boncoló orvosok bu'álokul az előre haladt fokú tüdő gümőkóról eredő tüdővérzést vélték fel. Egy év múlva és pedig 1899 január 18-án Bogatin György két napi betegség után elhalálozott. A megindított nyomozás folyamán megállapították, hogy a Bogatin Györgyön észlelt betegség a arsenmérgezésnek kórképeit mutatják és az országos vegyész által megejtett vegyvizsgálat alá vett hullárszében oly adag arsenes sav találtatott is lényleg, mely elégséges volt a halál előidézésére és ezen körülmény megdöntötte a boncoló orvosok állítását, kik ez esetben tüdőgyulladásat konstátáltak a halál okául. A mérget Bogatin Györgyné Sifter Györgynél kaptá, tehát attól, a kinek férje egy év előtt ugyancsak mérgezési tünetek között elhalálozott. Ebből kiindulva 1899. május 18-án exhumáltatott Sifter György hullája és a vegyi vizsgálat azt derítette ki, hogy a vegyi vizsgálat alá vett hullárszék akkora arsenmennyiséget tartalmazott mely magában véve nem egy, hanem öt ember életének kioltására is elegendő. Sifter Györgyné eszrendű vádlott konokul tagadja, hogy ő férjét megmérgezte volna és úgy állítja oda a dolgot, mintha férje önmaga vett volna be hideglelés ellen azon porból, melyet a vádlott—állítólag patkányok ürítésára vett út karcjéret; ellenben mindkét vádlott beismeri, hogy Sifterné adott a porból Bogatinnénak azért, hogy adja be férjének, „jó lesz tőle, ő is beadta az övének, az is jó [osondós] lett tőle”. — Bogatinné azon benyomást tette, mintha lényleg nem akarta volna férjét láb nól venni, hanem a kapott varázsszerezzel csak jobba, csendesebbé akarta tenni, hogy ne verje, mert a verésből úgy Sifternének, mint Bogatinnénak gyakrabban kijutott azért, mert szeretőket tartottak.

A tárgyalás folyamán kihallgatott tanuk által még az előzők észlelt betegségi tünetek, a vegyvizsgálat alapján nyugvó most már teljes összhangban levő orvosi vélemények minden kétséget kizárólag azt bizonyítják, hogy úgy Sifter György, mint Bogatin György arsenmérgezésnek estek áldozatni, de míg utóbbinál az özvegy bevallotta, hogy ő hintett a Sifternéől kapott varázsszerebből abba a vízbe, melyet férje megivott, Sifterné megmaradt azon állításva mellett, hogy ő nem adott férjének a porból és hogy abból nem kevert annak sem etelébe sem italába; ennek ellenében bizonyosnak látszik hogy Sifterné zairos gánicába keverve adta be férjének a halált okozó mérget. A tanúk és orvos szakértők kihallgatása után dr. Bród Tivadár Sifter Györgyné részére hivatalból kirendelt védő azon előterjesztést tette, hogy az ügy véleményezés végett az igazságügyi orvosi tanácsához felterjesztessék. **Oroszváry Gyula**, Bogatiné védője eszalkozott védőtársa előterjesztéséhez. Dr. **Oroszy Lajos** kir. ügyész az előterjesztést ellen szóltat fel, mert az ügy — indokolt véleménye szerint — te josen tisztán áll az ítélő bíróság előtt. A bíróság tanácskozára visszavonult és azon határozatot hozta, hogy az iratok véleményezés végett az igazságügyi orvosi tanácsához felterjeszti és emiatt a tárgyalás elnapollatott.

Reklám a hivatalos lapban. A hivatalos lap leközölte számában olvashat, hogy a pénzügyminiszter Kovács Lajos honvéddadnagyot a lazosi pénzügyvizsgálatához vámi végrehajtóvá végleges kinevezte. — Az olvasó joggal kérheti: hof itt a reklám? s mi azt teeljük, hogy benne van a közleményben, de csak a sorok között. Ez a kinevezés tuduillik egy erdekes szerelmi frigy befejező akkordia, amelynek bevezető része Sopronban játszódott le. Egy szép szőke naiva, aki a pécsi színtársulatnak volt tagja Szalkay Lajos soproni színtársulatához került Nos, a kis művésznő egy szép napon eltűnt a színházról, Sopronból, bucsut mondvá a magyar műsúak, Hymen birodalmában kereste és találta meg boldogságát, kezét nyújtván a szó alakkönyveszetői értelmében a most állami végrehajtóvá véglegesen kinevezett Kovács Lajosnak, aki akkoron aktív honvéddadnagy volt, azelőtt pedig a soproni pénzügyigazgatóságnál működött, ugyancsak mint állami végrehajtó. Az aly civilben, mint uniformisban jól ismert Kovács Lajos meghódította a kis Hegyesi Rózsikát azivét s a hivatalnak kapitálusát letti a vég. A katoná otthagyta a szép, díszes katonái életet s lett belőle a mi szerke, csendes prózai ember: hivatalnok, végrehajtó. Aki a sorok közt tud olvasni, e híreskeből is kibővegeszheti

a két szerető szív hosszu küzdelemteljes regényét.

Ritka madár. A keszthelyi lögyrn természetrajzi szertára ritkaszap madárral gazdagodott, melynek neve Alau' a Cristata vagyia bubos pacsirta, csakhogy fehér kőnűbűbe. A természettudósok azt mondják, hogy az ilyen fehér pacsirta épen olyan ritka, mint a fehér holló.

Szüret. A balatonparti Mária-Telepen a szüret teljesen bevégeződött. Az elsürt mustok minőségére meg lehetős jók, mennyiségre azonban a termés a tavalyi felénél is alább áll. A lisztbarmat ott is igen sok kárt tett, a képorozást nehezen szokja meg a nép, kevesen kénporoztak. Saját kárukon de későn tanultak ott is a termelők és fogadták meg, hogy jövőre rendszer időben fognak védekezni a lisztbarmat ellen is. Az ubjor ára 20—22 kr.

Balatonai halászat. A balatoni újnálátszarsulat többször tart ülés-kei Siófokon, hogy rendelkezéseit megtegye s ellenőrizze az építkezéseket és beruhásokat. A társulat — mint halljuk — minden erővel azon dolgozik, hogy a legszigorubbán lépjen fel az orvhalások ellen s a hatóságok támogatását is kikérje. A Balaton halállományának szaporítására nemcsak pénzálázatok s okaszert tenyésztés által törekszik, hanem a kormány segítségét is kéri, sőt már meg is nyerte. Saját halászatainál is lehető pontoságot és szigorú ellenőrzést fog kifejteni, hogy a nővendék halakat a pusztitástól megkímélje. Az első évek még így is kevés eredményt fognak lemutatni, mert a nagy tavat úgy kifosztották kincselből, hogy nemes halat csak ritkán lehet látni. Annál nagyobb sikert remél azonban a társulat 3—4 év múlva.

Távíratok biztosítása. A pécsi postais távirda igazgatóság a táviratok elveszéséés elferdítése elleni védekezés tárgyában a következő közleményt teszi közzé:
Miként lehet a táviratok elveszése és elferdítése ellen védekezni?

Az államkincstár a Távíradzleti Szabályok 6. ik §-a értelmében nem vállal felelősséget és jóállást azon kárkért, melyek a táviratok elveszése, elkésése, vagy elferdítése következtében támadhatnak.

Gondoskodott azonban arról, hogy a táviratozó közönség táviratainak kézbesítéséről a címzett hozzájárulása nélkül meggyőződhessek, illetve táviratát az elferdítés ellen biztosithassa. Min' hogy e módozatokat a nagy közönség, amint a tapasztalat mutatja, nem igen ismeri — azokat a közönség érdekeben alább közöljük.

1.) Ha a táviratot küldő egyén arról akar meggyőződést szerezni, hogy távirata tényleg kézbesítette-e, ezt két fele módon érheti el. Nevezetesen kaphat erről értesítést távirati uton vagy postán.

Előbbi esetben táviratának címe elébe „(P. C.)” jelzőt ír és a távirati értesítést 10 szavu távirat díjának megfelelő összeget fizet i utóbbi esetben pedig a cím elébe: „(P. C. P.)” jelzőt ír és a postai értesítésért 25 krt fizet.

2.) Ha táviratát az elferdítés ellen kívánja biztosítani, a cím elébe: „(T. C.)” jelzőt ír mely esetben távirata tartalmát az összes kezelő hivatalok egymás közt összeolvadás által egyeztetik. Az összeegyeztetésért az eredeti távirat díjának 1/2 részét kell fizetni.

Hogyan kell tütni? Hogy télen át meleg, de egészséges levegő legyen a szobánkban, a következőképpen kell eljárunk: Reggel, mikor befűtöttünk, kinyitjuk az ajtókat és ablakokat. A meleg terjedni kezd, a friss levegőt kiszorítja s a szoba friss hideg levegővel telik meg. Elég 3 szellőztetésre 10—15 perc — aszerint, amint a kályhában a tűz ég. — Az ajtók és ablakok bezárása után 15 fokos hőmérségig fűtünk, tovább nem. Így egész nap kellemes meleg. Magasabb, 20—22 fokos hőmérsék megrottja a légzéshez szükséges savanyagokat. Az étvágy elvész, s az ember ezáltal mogorva lesz és nyugtalan.

Jambe dallászat. Az olasz Jambo dallászatát az „Otthon” kávéházban ma csütörtökön és a következő napokon hangversenyt tart. Ha a társulat a bemutatott szép műsornak meg tud felelni, kellemes szórakozást fog benne a közönség találni.

Államnépszerűségügy. A ragadós állati betegségek állapota Zalavármegyében a legutóbbi hivatalos kimutatás szerint. Lépene: kanizsai j. Rigyáo 1 u., novai j. Karácsonyfa 1 u. Sertesvess: alsó-lendvai j. Belatna 2 u., Hosszafalu 1

u. Kerka Kutas 1 u. Potosháza 11 u. osáktor-
nyai j. Ferencfalva-Mikófa 13 u. Réhát 5 u.,
kanizsai j. Balton-Magyaród 1 u., Kis-Komárom
14 u. Nagy-Réce 1 u., Pá'ökafő-Dusznak 1
u. Szent-Jakab 1 u., keszthelyi j. Alsó-Zeid 6
u. Alsó-Páhok 3 u., Felső-Páhok 3 u., Köveskut
2 u., Keszthely 4 u., Nemes-Boldogasszonyfa 2
u., Sármelek 10 u., Szent-András 1., Szent-
Györgyvár 9 u., Vidornyalak 1 u., Zalavár 6
u., Zala-Szántó 1 u., letenyei j. Becsehely 1
u., Bánok-Szent-György 1 u., Egyeduta 7 udv.,
Keretye 1 u., Maróc 1 u., Tót-Szerdahely 15
u., 1 p., pacsai j. Alsó-Rajk 1 m., Felső-Habót
1 u., Keresény 7 u., Szabar 1 u., sümegi j.
Csabrendek 1 u., Gógánfa 5 u., Gyömörő 15
u., Megyer 1 u., Mihályfa 3 u., Obid 1 u., Ri-
gács 5 u., Sümeg 2 u., tapolcai j. Assófa 18
u., Hegyesd 13 u., Mindszent-Kalla-Kis Falud
11 u., zala-egerszegi j. Andrásida 1 u., Döbréte
7 u., Nemes-Apáti 16 u., Pusztá-Ederics 1 u.,
Pusztá-Szent-László 1 u., Sárhida 19 u., Zala-
Egerszeg 1 u.

A sertésvész az országban a múlt héten ör-
vendetés módon csökkent. Ma már csak 1170
a fertőzött községek száma, tehát az utóbbi
hetekben több mint 400 község lett vérszentes.

Egy 35 éves nősten herenkedelmi örö-
ségét tett egyén vagy mint díjnek vagy jegyzé-
knek, esetleg ügyvéti minőségben foglalke-
zést keres. — Cim a kiadóhivatalban.

Visszatérés a mezei munkához.

Egy fiatal, a tizenhetedik évhez közeledő lány egész-
sége olyan, mint a fejlődni kezdő virág, amely olyan érzé-
keny, hogy a szél legkisebb érintésére lehull és csak a meleg
napugár élte. Így a fiatal lányknak, aki valamely cseméy
következtében elgyöngült, vérszegény lett és arcból vonslott,
hogy újra éljen, hatalmas regenerátorra van szüksége, a
mely nála a napugarat helyettesíti. Ez az erősítő szer kell,
hogy visszaadja az erőt és a friss arcúkat, el kell osztania
a föfiját, a mely szenvedést okoz, el kell segíteni az
emésztést, lohasztania kell a heves fájdalmakat és elő kell
segíteni azt, hogy az éjjel nyugodtan és a nappalok
szünetében nélkül teljenek el. Azok, akiknek ilyen szerre
szükségük van, teljes gyógyulást fognak találni a Pink-
píllulák használatával, a vér legjobb helyreállításával és az
idegek megerősítésével. Caudálatos eredményeket értek el
ezzel a píllulával a vérszegénységnél, sárgaságnál idegesség-
nél és az általános gyengeségnél, amely oly gyakori fiatal
leányoknál és ifjaknál, a kiknél a fejlődés túlságos gyorsan

úrtént. Borda Margit kisasszony Candillacból (Lalinde-
Dordogus) tizenhárom éves kora óta sokat szenvedett, ma huszon-
három éves és a Pink-pílluláknak köszönheti, hogy egészségre,
a mely öt éven ke-
reztől borzasztón
meg volt támadva,
anyira helyreállt,
hogy újra hosszafog-
hatott megszokott
munkájához,
a melyt kénytelen
volt éveken át ab-
ban hagyni.

— Éveken át —
tája levalóban —
mindent tetraem-
ben iszonyúan szen-
vedtem, főfájás, mür-
rás és sok minden-
féle betegség any-
yira hatalomba ke-
rített, hogy sem
aludni, sem enni nem
tudtam. Oly gyöngy voltam, hogy lábam meglágtam a szol-
gálatot. Bármit kisérttem is meg, nem erősödtem és csak a
Pink-píllulák alkalmazásával láttam egészségemet teljesen
visszatérni. Most már régóta megkedveltem újra mosai
munkámat, melyet minden megerősítés nélkül elvégzek. Söt
örömet gyarapodni érzem.

Es a levél bizonyítéka a Pink-píllulák hatásának és
bátorítást adóvalhat azoknál, kik a píllulákkal még nem
lettek próbát. A Pink-píllula kapható Magyarországon a leg-
több gyógyszertárban. Egy doboz ára 1 forint 75 kr. és hat
doboz 9 frt. Magyarországi írszaktár: TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszertárban, Budapest, Király-utca 12.

NYILTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon igen tisztelt közhivatalok s
azok főnökei, egyletek és pénzintézetek,
valamint ezeknek minden egyes tagjai,
továbbá az összes ismerősök és rokonok,
kik boldogult férjem: Fischer József halála
alkalmával szívesek voltak személyesen
megjelenni, vagy részvétüket kifejezni,
fogadják ez uton is őszinte hálás közö-
netem nyilvánítását.

ösv. Fischer Józsefné.

4075/tk. 899. sz.

962-1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi. osztálya
részéről közhírre ítéltik, hogy Kugler Sándor
kőregyőz, gelsei lakos végrehajthatónak Pinter
Ferdinánd volt felsőrajki lakos hagyatéka végre-
hajást szenvedő elleni 3 frt 5) kr. leltározási
10 frt 70 kr. eddigi 3 frt 50 kr. végrehajtás
kérelmi 7 frt 10 kr. jelenlegi és még a telmerü-
lendő költségek iránti végrehajtási ügyében a
fenn nevezetti kir. tvrszék területéhez tartozó
a felsőrajki 454. sz. tjkben + 823 hrsz. alatt
felvett tele részben Pinter Ferdinánd másik tele
részben Pinter Zsigmond, Pinter Kálmán I.-rajki
és Vörös Gyula (nős Ganstadler Zsuzsánával)
dískali lakosok tulajdonát képező s 140 frtra
becsült hegyaljai szántó föld az 1881. évi LX. tc.
156. § a) pontja értelmében, továbbá a felső
rajki 44. sz. tjkben + 53. hrsz. alatt felvett
s ugyanazok tulajdonát képező s 176 forintra
becsült ház, udvar és kert a hivatkozott tc. 156.
§-a) pontja értelmében egészen

1899. évi novem hó 6-ik napján
d. e. 10 órákor

Felső Rajk község házánál dr. Kreisler József
felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejötté-
vel megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog.
Kikiáltási ár a tettebb kitett becsár.
Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%,-
át készpénzben vagy övadékképes papírban a
kiküldötti kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvrszék mint tkv
hatóságnál 1899. évi augusztus hó 11. napján.

HUSZAR.

kir. tvrszék bíró.

Ki akar 400 márkát

havonkint könnyen, tisztességesen és risiko nélkül ke-
relni? Tudassa címét azonnal levélbéllyelgel felma-
relve V. 21 az alatt M. F. Wejtan, hirdetési
irodával, Leipzig-Lindenau.

Ma és a következő napokon az „OTTHON“ kávéházban

az „Ósbudavár“ és Venedig in „Wien“-ben volt szerződötve
valódi olasz Jambó csoport
DE ROCHI és TARSAI által

nagy zene- és dalestély

tartatik az olasz csoport 7 tagból áll és ehhez szerződötetett
magyar énekesnők és énekesek 3 tag, összesen 3 hölgy és 7 ur által.

Naponta változatos családi műsor.

Zene, összkar, páros, magán- és tréffás jelenetekkel, HAMMER FERENCZ vezetése alatt.
Kezdete fél 9 órákor. — SZABAD BEMENET!

Szigoru családi műsor.

Pártfogásért eszedezik

a TÁRSULAT.

Gyümölcsfa

legnemesebb fajokban: Alma, körte, cseresznye, meggy,
barack szilva, ringló, dió dús választékban
magas törzsű szép koronaerős fa 40—50 krért!
(száza 30—40 frtért) 319—3
törpe fa drbjá 50—60 krért;

azonkívül díszfák, díszbokrok, tülevelek a legkülönlétebb
fajtákban kaphatók. — Csokrok minden válfaja, sarkoszo-
ruk a legújabb formákban gyorsan és pontosan elkészít-
tetnek.

Janda Károly
mű és kereskedelmi kertészeten
Nagy-Kanizsán.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Bor. Szőlővessző.

1-3 éves homoki ó-siller vagy fehér asztali bor erősség és év szerint 100 literenként
24—26 frt. üzem peccenyre vagy fajbor 20—22 frt.
Ujbor (fejtre) minőség szerint 14—16 frt. peccenyre és fajbor 20—22 frt.
Nagyobb vételnél minta küldetik. A megrendelő nyugodt lehet, hogy eredeti
tisztá minőségű borhoz juttatton, erről jó hírvérem nyujt készséggel.

Nemes eperfa-ajtvány.

Kitűnő piros, fehér és kék fajokban,
6 láb magas ajtva, 2-3—4 éves,
igen erős csemota, erősség szerint
30 krtól 60 krig. 10 frt vételnél 20
százalék, 25 forintnál 25 százalék,
50 frtnál 30 százalék, 100 frtnál 40 százalék engedmény. Az eperfa elég jól árnyékol, ellensége
vörös, minden évben bőven terem, gyümölcsöt egy a két-, mint a többiának egyaránt szeretik;
kitűnő pálinka is főshető belőle. Ceglédn igen jóvédelmeső fának ismerjük. Kár volna hásszunk,
kertünk, szőlőnk vagy egyéb birtokunkat e nélkül hagyni.

Birs-ajtványok.

Rendkívül nagy gyümölcsű fajokban (Konstantinápolyi,
Portugalli, rias stb.) melyek az ültetés évében már gyü-
mölcsöt hoznak, azután pedig rendkívül bőven terem-
nek. Faja igénytelen, betegség és ellenségtől egyaránt
mentes. Vannak rendelőim, kik orok számára ültetik, sok
rendkívül hamar teremnek, gyümölcse kedves, sokáig eláll, magas árban értékesíthető és eke-
főleképpen fél is dolgozható. A 2-3—4 éves, rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja
erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél olyan engedmény adatik, mint az opernál.

Spanyol meggy, fekete.

[Páld] vagy körösi meggy. Termé-
kenységét előmozdítandó három-
szor lett permetezve, s így, ha azt
folytatólag permetezik, bőven
fog teremni. Faja egészséges, gyü-
mölcs rendkívül keresett, mert befőzése legalkalmasabb. A 2-3—4 éves rendkívül szép és
gazdag gyökerű fák darabja 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanas az engedmény adatik,
mint az opernál.

Diófa.

A 6-8 láb magas, rendkívül gazdag gyökerű, tele belő és könnyű törűtű,
2-3—4 éves diófák ára erősség szerint 20 krtól 50 krig.
Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az opernál.

Minden másféle nemes gyümölcsfák,

névostesebb
szilva, ősi és kajánbarack, cse-
resnye, meggy, szőlő gostonya,
lasponya magas darukú törpe
állásukban, — erősség szerint 20 krtól 50 krig szintén kaphatók.

Kiselejtezett nemes ojtványok

2-3-4-5 éves életkorú píl-
dányokban, azok kora és
erőssége szerint 2-3-7-
10-15 krajcár árban.

Mindenféle vadoncok

erősség szerint 5 forint 25 krajcártól
15 forintig eszneklik.

Kerti eszközök.

Kitűnő és tartós anyagból rendkívül szilárdan ké-
szült kerti eszközök (szarabok), szőlő ártató vasak, továbbá
kerti fűrészek, szőlő, körte, cseresznye és ajtó kések,
szőlőföld jelfa és ojtó kendős igen olcsó árak mel-
lett rendelhető meg.

Hirdetések

felvételnek
a lap kiadóhivatalában
Nagy-Kanizsán.

Szerkesztőség:
Városháza-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta d. n. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városháza-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyitárak petisora 10 krajczár.

Előfizetés, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Bérmegtelen levelek csak ismert emberek fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajczár

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felelős szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap, november 5.

A városi tisztviselők fizetés- rendezése.

A millenniumi év lelkesedése sok tiszteletré méltó gondolatot érlelt meg a magyar nemzet közéletének minden vonalán. Szép és üdvös indítványokat fogadtak el és mondtak ki határozatul itt is, ott is.

A mi városunk képviselőtestülete többek között kimondta határozatul azt is, hogy a tisztviselők fizetését fölemeli.

Ennek a határozatnak nagyon itt volt már az ideje ezredévi ünnepség nélkül is. Mindenki belátta már, hogy azok a városi tisztviselők, kik naponkint 7—8 órán át görnyednek az íróasztalok mellett, 5—7 száz forint vagy a magasabb kvalifikációt igénylő fokokon nyolcszáz vagy ezer forint évi fizetésből tisztességesen nem élhetnek meg. Mindenki belátta azt is, hogy a város tisztviselői közül azok, akiknek hivatalával reprezentacionális kötelességek is járnak, eddigi fizetésük mellett magánvagyon nélkül nem, vagy csak az eladósodás bizonyosságával felelhetnek meg feladatoknak.

Ennek a belátásából folyólag a városi

képviselőtestület a millenniumi diszközgyűlés alkalmát ragadta meg arra, hogy elhatározta a város tisztviselőinek fizetésrendezését a reájuk nehezdedő reprezentacionális feladat, teelősség és munkaminőség arányában. Ezt az arányt nem mondták ugyan ki és nem precizizolták a határozatban, de érvényesült későbbben a konkrét megállapodás keretében.

A városi képviselőtestület jó szándéka a tervezett és elfogadott formában azonban nem nyert szentesítést a megyei törvényhatóságnál, mely kimondotta, hogy ez a fizetésrendezés csak a városi statutum keretébe illetetlen lehet jogérvényes.

Jó! Be kell hát illeszteni a városi statutum keretébe!

Hogy azonban a tisztviselők kétségbeesetten földhöz ne vágják az édes reményességnek aggodalmasan szorongatott tarisznyáját. — a képviselőtestület addig is a fizetésemelésre megállapított összegeket beletette abba személyi pótlék címen.

Nagy volt e fölött is a gaudium! Már misét is akartak érte szolgáltatni a jámbor

rabb lelkűek. Hanem hát ezt a személyi-pótlékos határozatot megappellálták.

Majdnem egy esztendőbe került, míg a reménység tarisnyájába jutott a sovány falat.

Megismételni már ilyen formában nem lehetett, mert a törvényhatóság határozottan utasította a képviselőtestületet, hogy foglalja a tisztviselők fizetési összegeit a városi szabályrendelet keretébe.

Ugy halljuk, hogy erre vonatkozólag a tervezet már készen is van. Ugy halljuk, hogy ebben a tervezetben is a reprezentacionális feladat, teelősség és munka-minőség aránya érvényesült. Ugy halljuk, hogy ez a kész tervezet a pénzügyi bizottságon át nemsokára a képviselőtestület plénuma elé kerül. Helyes.

Mindennek nagyon örülünk a jóreménység fokán várakozó tisztviselők nevében is (habár erre az örvendezésre tőlük nem nyertünk megbízatást) de örülünk különösen a közérdek nevében, melynek hűséges, becsületes kifejezője akarunk lenni.

Hogy miért örülünk különösen a közérdek nevében: megmondjuk őszintén.

TARCA.

Tépelődöm...

Tépelődöm: boldogság reménye,
Hogy egykoron int-e majd felém?
Vagy ellonyad szerelmem virága,
A lemondás fegyves kebelén?...

Solasem kérdeztem, hogy szeret-e,
Egyetlenem, szöke kis leány;
Azt gondoltam: szemem tekintését,
Kézzorításom érted talán?

Ne szólj te sem; miért is beszélnél?
Miért halmozdók szóra, a szót?
Reád nézek és szép szeméidből
Olvasom ki az édes valót!

Körmendy Pül.

Füevő felebarátaink.

(Homo sapiens vegetarians.)

Annai rémületes históriát írtak már emberhüsevő (ujj!) felebarátainkról, miért ne írnek hát egy szelidet a füevő emberokről is! Hogy jutottam én, — valamint boldogult Robinsón Crusoe a kanibálók közé — a vegetáriánusoknak nevezett zöldségtogyasztók körébe.

Mit volt mit tennünk egy kűdös vasárnapi estén, — egy jókedvű barátunk indítványára feltrándul-

tunk a „vegetáriánus vendéglőbe.” Már messziről felénk világitott az emeleti helyiség három széles ablakja, rajtuk négy betűkkel, Hygienische Speisehalle. A kapu mellett étvágyesbítő henteskirakat díszel, s egyikünk azt tanácsolta, szednénk előbb magunkba egynemely kompakt gyomor-erősítőt, mielőtt a növényvilág pusztításába fog-nánk. De mi már zöldségre rendeztük be korogó szerveinket és elszántan fölmentünk abba a Speisehalléba. — Olvasztott vajság csiklandó orrunkat a belépésnél. (A vaj, az hát nem tilos mert élő állatból nyerik.) Jó omen. Tehát mégse répalével, vagy kókuszdióolajjal csinálják itt az ételt.

Nem voltak sokan a teremben. De ha még-annyian lettek volna is, a levegő megmaradt volna tisztának, mert a dohányzás szigorú kiakol-bólitás terhe alatt tilos, és — ugy gondolom — a növényevők lélegzete sem lehet oly terhes, mint a húsevő emberfajoké. A falak papírszőn-yeg-mintája is jámbor ajta virágokat mutatott; a padmalyra-pláne — magyar „tu ipántos láda” motívumokat fűsítőtek.

Elénk rakták az étapot. No most — kétségűk ki a „takarmányt.” Jaj milyen étékfogások voltak ott! Egy-egy műveltebb háziynul orgiát csaphat-tott volna belőlük. „Spenót rizssze!” „Vajas bur-gonya mandulás krémben.” „Vörösköposzta pá-

*) Ilyen kettő van Bécsben. Egyiket „Thalysának” hívják, a másikat fűtirt névvel díszítik.

rolva. „Fekete gyökér karfiollal.” „Vegyes főze-lék pirítós aullagyal.” — Csiperkegomba — ki-rántva” s mindezek tetejébe „Szelet (Schnitzel) salátával.” Nohát hozasunk ebből! Kérdésünkre a pincér fölvilágosított, hogy abban a snicliben rizs, karfiol meg csiperkegomba van, — avéihéz nagyor jól ízlik a feles salata.

Csupájz salátával, — olyasféle étel, mint mikor a debreceni atyafi fehér cipót eszik kenyérrrel.

De hát inni is kell! Sör, bor ki van küszö-bölve innen, csak a mabori, mustot meg „heidel-bergi”-bort kaphatni. Ebből rendelünk előszörre két pohárral. Egyikünk már jártas volt a zöld-ségkönyha útkaiben, s előre mosolygott, hogy fog izleni nekünk szeszlovasztóknak az a jámbor löre. Jött a két pohárban valami vörösbör-fele, — másoló ténának is nézheve az ember... az íze mint a főösdit játszó kis lányok aprósö-lőből ketyvasztott tokaji boré. Mentuduk, hogy nem egy-ez a heidebergi híres „Preisselbeer”-ek leszűrt levenél. Roppant hygienikus, mondhatom. Ettől bizony nem leszek részeg, rózsám, mint a csap!

Mig a sniclinket sütik, nézzünk körül a vendé-gek között. —

Itt-ott áldogelt egy európaiasan öltözött ur, vagy család, — nyilván, époly dilettáns füevők mint mi. — De egy hosszú saroka-ztálnál csupa csöppentett „waschecht” vegetáriánus áldozott a

**Butor
áruháza**

WEISS JAQUES Nagy-Kanizsán.

Teljes salon, ebédlő és hálószoba berendezések

Nagyon szolid kiszolgálás, mérsékelt árak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Képes árjegyzék, rajz és költségvetés kívánatra ingyen.

Ezek a szegény, rosszul fizetett tisztviselők közöttünk élnek; ismerjük helyzetüket nagyon jól. Egyszerűen valami indiánus búvészeknek tartanók őket, hogy eddigi fizetésükből meg tudtak élni tisztességesen, családot birtak fenntartani és még sem asztak össze legalább félig mumiává ha nem tudnók, hogy van nekik is, mint minden megszorult atyánkfának, egy bizonyos mentő deszkaszáljuk. Nem is deszkaszál az, hanem csak egy kedvesen cirádázott, keskeny, hosszukás, sárga cédula. Ugy hívják, hogy váltó. Ebbe kapaszkodnak, mikor az életszükségek hullámai fejők fölé tornyosodnak. Csak hogy keserves és gonosz mentő-eszköz az nagyon. Mennél jobban belekapaszkodik valaki, annál jobban föléje tolnak, annál bizonyosabban elnyelik a hullámok.

Ebben a kétségbejött vergődésben látjuk azokat a szegény városi tisztviselőket, akik nyomoruságos fizetésükből képtelenek betölteni társadalmi, családi kötelességeiket. Ennek a vergődésnek pedig lehetetlen, hogy káros ne legyen a közérdek is; mert egyszerűen képtelenség, hogy az ilyen vergődő hivatalnok a legjobb akarat mellett is oly mértékben szolgálhassa a közügyet, a mily mértékben egyébként tehetsége- és képességeitől elvárható volna; amily mértékben szolgálná is, ha teljesen nyugodt elmével és szívvél dolgozhatnék íróasztala mellett. Egyszerűen képtelenség, hogy az ilyen vergődő hivatalnok megmaradhasson az ügykezelés minden mozzanatában az erkölcsi szigor követelményének magasabb színvonalán.

Midőn tehát városunk képviselőtestülete tisztviselőket fizetését legközelebb véglegesen rendezni fogja, — ne tekintse az ügyet olyannak, melyhez csupán a hivatalnokok érdeke fűződik, hanem olyannak, amelynek helyes és gyökeres megoldását első sorban maga a közérdek követeli.

Hisszük is, hogy városi képviselő-

testületünk erre a magasabb szempontra helyezkedve, olyan megállapodásra fog jutni, melynek áldásos eredményei csakhamar érezhetőek lesznek majd városi közigazgatásunk minden vonalán.

A nagykanizsai egyetemi polgárok köre Budapesten.

A megvalósítás küszöbén áll egy régóta vajudó, egy régóta árnyképpen lebegő intézmény: a „Nkanizsai kör“.

Egy évtized ifjúságának hibáját akarja jóvátenni a Tudomány- és Műgyetem helybeli polgársága, mikor meg akarja teremteni társadalmi és emberbaráti okokból a »Nkanizsai kört.«

Nem clubbot akarunk alakítani, mely takaróul szolgálhat féktelen szenvedélyek kielégítésére, hanem egy oly egyesületet, mely hivatva lesz tagjainak anyagi és szellemi jólétét emelni, hivatva lesz othont adni az otthonra szorulóknak társaságot az egyedülvelőknek és anyagi segítséget a szűkölködőknek.

Nehéz munkára vállalkoztunk! Mert kell, hogy nehéz munka legyen az, melynek keresztülvitelét annyiszor, de annyiszor megkísérelték, de a melyet mindannyiszor befejezés nélkül, siker nélkül félredobtak. Érezzük a feladat nehézségét mi is, érezzük súlyát az alapítás gondjainak, de éppen ez a nehézség sarkalja ambícióinkat, éppen a kivihetőség akadályai fokozzák energiánkat és éppen ezek öntenek belénk erőt és kitartást.

Egy évtized ifjúságának mulasztásait akarjuk pótolni, egy évtized ifjúságának könnyelműségét akarjuk jóvátenni, mert nélkülözöttük azt a kört, mely gyámolítja polgártársainkat, mely othont ad mindnyájunknak.

Hisz azt hihetnők, hogy lehetetlen megalapítani ezt a kört, mert ha lehetséges volna, megtették volna előzőnk; hogy hiu képzelődés vágyakozni az eddig elérhetetlennek tartott után; hogy körünket megalapítani gyengék vagyunk.

Nem és ezerszer nem! Nem nézhetjük mi tétlenül éhező kollegáinknak szomorú vergődését, nem kapkodhatunk mi továbbra is a főváros élvezetét után, nem hagyhatjuk to-

vábbis figyelmen kívül a józan ész szavát, nem maradhatunk tovább is hidegek szívünk parancsaival szemben: — nekünk cselekednünk kell! Cselekedni, legyőzve minden akadályt, sutba dova minden kétkedést.

De legyen bár meg bennünk a lelkesedésnek, a bizalomnak legmagasabb foka, legyünk bár erősek, mint a szikla-fal, érezzük, hogy ifjúságunknak, bizodalomunknak kuforrása, erőnknek, bátoriságunknak élesztője: Nagy-Kanizsa város közönsége.

E közönség jóakarátára, bizalmára nehéz munkánk középette nagy szükségünk van. Ez a közönség nem vonhatja meg tőlünk pártfogását, mert a mi érdekünk a közönség érdeke is; az ifjúság érdeke egy magasabb társadalmi érdek, melynek gyámolítása kell, hogy termékeny talajra találjon a közönség szívében is.

Mi nem nézhetjük lelkiifurdalás nélkül kollegáink tengődését, a közönség sem, mi sem nézhetjük szomorú mellékgondolatok nélkül ifjúságunk esetleges erkölcsi súlyedését. — A közönségnek sem. — Szóval össze vagyunk forrva, egymásra vagyunk utalva. A mi fájdalomunk a közönségé is; a mi szomorú helyzetünknek visszhangra kell találni a közönség körében is.

Ezt tudva, kérjük Nagy-Kanizsa város közönségét: támogassa programunkat, mely röviden csak ennyiből áll: tanulótársaink segélyezése, kedélyes otthon-teremtése.

E kettő után vágyódunk, ez a mi kívánságunk netovábbja.

Nemeslelkű közönség, ki mindig nyilvánlatkozottod közvélemény alakjában sujtó, avagy vigasztaló itéleledet, állj mellénk, támogasd célunkat, melynek van lét-oka és lét-joga, légy erős oszloplunk és ne vond meg tőlünk segélyedet akkor, ha e segédelemre szükség van a hazá, a társadalom érdekében!!

A kezdeményezők.

A szociális kérdés

és a falusi jólét emelése.

Írta: Gróf Majláth József.

Ha bővebb megfigyelés s tanulmányozás tárgyává tesszük az egyes államok közigazgatási életét és viszonyait, azon tapasztalatra jutunk, hogy az agrár-kérdések az egész világon legdühöngőbb elterbe lépnek; az egész azonban, hogy megoldások felett nincs egyértelműség; a nézetek nagyon eltérők s talán azért, mert az egyes ugyanevvel kereseti csoportok közli érdekellentét igen nagy vagy talán inkább azért, hogy az agrárkérdések alapos megbirálásához szükséges ismeretek igen keves embernél található fel.

A városok lakóinak nagyrésze ugyanis nem ismeri a mezőgazdasági ipar és logiaikos szajtsásgos természetét, a falusi viszonyokat és állapotokat, de a legtöbb gazda is egyoldalú fölfogásból indul ki s azon szoros és benső összefüggést, mely a mezőgazdaság és a nemzetgazdaság többi ágai közt létezik, nem látja, vagy nem akarja látni; hozzá kell tennünk még azt is, hogy könnyebből különösen közigazdasági téren, nehéz alapos alkalmazható ismeretet szerzeni, mert csak az élet maga adhatja meg az irányt, a buzdítást s csak a közvetlen megfigyelés és a gyakorlat által lehet a rejtélyesnek látzó talányokhoz a kellő magyarázatot megtalálni.

A nemzetgazdaságot, mint tudományt igen szűrnek, mert hogy tovább vizsgálódásaink s következtetéseinkben helyes lámpások és irányt nyerhessünk, nem elég csupán az elvont logikával megismerkedni, de elengedhetetlenül szükséges — s akkor már nemcsak elméleti-tövé; de tanulmányos is fog radnak néve válni — hogy a világ közigazdasági sorára oly nagy

minden füvek teremőjének. Az asztalón „előült, egy véneske kisasszony, csipetűje mögött nagyon jámbor legettelé (nővényé ú levén) szeméit a híveknek, »adja meg a sponótus talon. Körülötte ültek: két vadzakalú uriember, lecsüngő „természetben idomított“ hajfűrtökkel, daróc féle ruhában, »aruba bujtatott labakkal. Egy-egy tányér vajjas burgonyának jártak a végere. Aztán két pehelyszakállas ifju hívó sffele nővény fanatikus pa'anták; öltözet mint főnt. Egy európaibb kabátos uj hívó, kit a többiek látszólag most avatták be a „knokba“. Egy fiatal any is volt ott; nem keskedem, hogy hat csepp vér folyt értiben. Valódi „secessió“ alak a maga holdkörös sápdtságában. Szép kis nyája az Úrnak!

Jött a mi vacsoránk. — Ott piroslott a kirántott szelet a friss lejes saláta között, akarsunk a legerészegebbes borju szelet lett volna. Lement a garáon, csakhamar hegyibe ment egy pohár „Heidelbergwein“ (Hogy a szent Bacchus puhította volna meg a csinalóját!) Bizony nem volt elegendő a verszomjás gyomornak, mely akár az egész étlapot is befogadta volna — előletlenek. Hozaltunk rá almásrétet — ez pompás volt.

Egyikünk azt a fogós kérdést intézte a pincérhez, hogy hátha ferves volt az alma amelyikből csinálták. — hát akkor??

„A-kor kérem nem higienikus — felelé komolyan“ a Ganymed. E hitük neki.

Mikor még egynehány ilyen paréj-pecsenyét beke-beleztünk, azt mondja említett humoros pajtásunk: „No fiúk most álljunk neki — kérdőzenni!“

Lett erre olyan lairengő kacagás a szentelt csarnokban, hogy a vegetáriánus asztal megingott bele; azt hihették a hívek, megszállott bennünket a „delirium cerealis“ (mágy. zöldség-düh.)

Még egynehányzor megugrattuk a jámbor pincéret fogós kérdéseinkkel. Jó magam azzal fordultam hozzá, hogy szoktak-e a vegetáriánusok krumpirdadászatra menni? (Mint magunkfelle husevők nylvadászatra). Egy másik meg azzal faggatta, hogy van-e bacillus-pecsenyéjük, mert hiszen azok is a gombaféléhez tartoznak. A harmadik meg „angolosan“ sült lókhagyaot akart...

Fizeltünk pediglen egy levélka zöldség elfogyasztásáért, »bor-ostul mindenestül, lejenként egy korona, nyolc fillert. No ennél már csak a mókus eszik olcsóbban négy tal ételt.

Midőn a végeáriánus elnökön éppen a harmadik tal sponótot hozatta, elhagytuk a hygieónia templomát és megfogadtuk, hogy ezentul... csak akkor fogunk enni húst, ha van.

(Még ittokban meksugom, hogy azuap este jó egészséggel elfogyasztottunk egy-egy roasbeefet és két krigit el, mert félünk hogy az a »garnitűr“ nem lesz elég másnap reggelig amogy önmagában a megélhetésre.)

Xilef.

...beosztással bíró problémák a természet nyílt
...a nép életéből merített közvetlen tapasztala-
...lások nemcsak elmékedjünk, de sajnos, egy
...tárgyban nem látunk nagyobb közönyt és sehol
...találunk gyöngébb átlagismeretet, mint itt,
...egész névelési rendszerünk hiányos, a gazdasági
...kérdéseknek teljes elhanyagolása minden iskolán,
...kereskedő a népiszkolától kezdve föl az egyete-
...mig. — nagy többségi oka annak, hogy a letezőt
...minden gondolkodás nélkül elfogadják és midig
...az nagy többségül eszünkbe, hogy ez lehetne más
...képp is, lehetne jobban is.

Mondhatni, hogy a 48-as időkől fogva egész
...a mai napig, mezőgazdasági téren, dacára annak,
...hogy a szabadevőség zászlóját tinnen lobogtat-
...nak, a legnagyobb konzervativizmust tanúsítot-
...tuk.

Az életünket érintő szemlélet és terhek és
...gondok legfőbbösör elveszik a helyes szemlélet-
...ket, melynek fogva nem látjuk, hogy mi elvá-
...rhatóan részesekél vagyunk a társadalom
...egyetemesek, hogy annak, mint egészen mű-
...ködése befolyással van összes életviszonyainkra;
...csak a ki ezt figyelembe veszi s életét e ze-
...relátásútyira, munkáját hasznosan a köz ja-
...vára.

Hozzá kell tennem még azt, hogy a tudomány,
...szólam, ifjú korát éli, mert legfeljebb
...100 évre mehetünk vissza, dacára annak, hogy
...az évek nagy része a gazdasági kérdésekkel
...személyen foglalkoztak, de a közállapotoknak egy
...bizonyos kritikáján és egyes elméleti rendszere
...földmúlásán túl soha nem jutottunk.

Csak a midőn a régi világnézet megválto-
...zott után a gazdasági élet jelenségeivel tudom-
...ányosan kezdtek foglalkozni idő és hely szerint
...számszerűen megáfapították, vagyis
...midőn a statisztika megszületett, akkor kezdtek
...csak a különböző népeknek számarányát, mo-
...galmát, életmódját tevékenységét, igényeit, fogyaszt-
...sát, — az ipar és kereskedelem egyes mozza-
...zatait — a birtok eloszlását és egyéb fontos
...körülményeket közelebbről megfigyelni s akkor
...jöttak rá, hogy egyenlő okok és viszonyok egyenlő
...okozatokat és következményeket hoznak létre.

Azt a bizonyos törvényszerűséget, hogy
...például az aratás mikéntje és az azt követő árak
...szokásos törvények (tekintetében, a születések és
...házasodások számaival összefüggnek, de sőt, hogy
...az oly jelenségek, mint büntettek, gyilkosságok
...és öngyilkosságok is összefüggenek és időrel-
...időre egy bizonyos szabály szerint vissza is
...léznek; ma már nem lehet ellagadni. Az okok
...és jelenségek tanulmányozása közben rájötték az
...emberek arra, hogy orvosiási módok után is kell
...nézni, hogy ezen egészségtelen viszonyokon, ezen
...súlyos helyzetben segítsenek.

És itt van azon határ, a hol a nemzetgazda-
...ságtan szociálpolitikával érintkezik, mely tan
...mindazon állapotok szemléletével és megfigyelé-
...szel foglalkozik, melyeket a 19. század végén
...szociális kérdés alatt foglalnak össze most már
...nemcsak tudósok, hanem laikusok is s melynek
...végülje az emberi életet a társadalomban a
...legjobb és legigazságosabb módon berendezni.

Két irány van, melyet a világ főállása óta
...egymással szemben találunk, az egyik a köznek
...az emberek bármily formában való csoportosú-
...lását céloz, ez alatt a legnagyobb jöfete — és a
...másik az egyesnek a legnagyobb boldogságot
...biztosító függetlensége.

Minden lénybe, természettől fogva, az önfen-
...tartás ösztöne van beoltva, a mely éppen a
...szabad egy függetlenség és boldogság utáni vágy-
...ban nyilvánul; ez utjában azonban magához
...hasznoskodik találkozik, kik őt ezen törekvéseiben
...ket az saját céljaira igyekeznek fölhasználni, az
...vagy segíteni vagy akadályozni fogják; az első-
...utóbbiakat az utjából eltávolítani. Így keletkezik
...a család; a törzs az állam.

Minél jobban haladt a világon a munkameg-
...osztás, a kultúra és minél jobban igyekeztek az
...emberek a természet erőit és gyümölcseit saját
...maguknak biztosítani, annál jobban (törek elő
...az összetartás) előnyel is és az egyének annál
...jobban jöttek egymástól a közös érdek követke-
...zésébe.

És ha az egyes emberek a törzsnek, a közös-
...ségnek, az állam elé is vetik magukat, mindezen
...csoportosulások élére ismét csak emberek állanak
...kik természetesen a közösség egyes tagjait
...saját személyes érdekükben igyekeznek kihasz-
...nálni és emberek nyomán fakad az a sok nyomor
...mely miatt az emberek és országok egymással

folyonos harcban és versengésben állanak és eb-
...ben rejlik tulajdonképen az ugynevezett szociális
...kérdés.

(Folytatása következik.)

Tollfuttában.

Reggel hét órakor indultunk el Hochfünster-
...münzből. Az eső csendesen permetezni kezdett.
A bércek tetejére sűrű, nehéz felhők ereszkedtek;
a még nehezebbek lejjebb gomolyogtak vagy
usztak csendesen a bércek öbleiben

Utunk egyre érdekesebb lett. Gyönyörű pano-
...rámak tárultak elénk meglepő egymásutánban.

Mire a legelső végvárhoz értünk, már csak a
kocsi ablakán át gyönyörködhetünk a vidék
lényeges szépségeiben; mert az e-ö egyre sűrűb-
ben szitált; tel kellett vonatni a kocsi kettős
fedelét.

Még akkor is szakadatlanul esett, mikor a
"vizválasztóhoz" értünk, ahol egyfelül az Inn,
másmelől az Etsch indul meg kedvesen csevegő
csermely alakjában, mindegyik a maga folyam-
rendszeré fele.

Azért az ablakon át is volt módunkban gyö-
nyörködni: hogyan futnak ott a "vizválasztó"
oldalain az apró kis csermelyek egy darabig föl-
felé, azután egy gyors kanyarodással hogyan
rohannak le a völgyi mederbe.

Tíz óra felé, mikor Sanctvalentintben megállot-
tunk felőrai pihenőre, megállott az eső is. A
bércekre feküdt felleg-óriások lassan-lassan
szerteszakadoztak és elénk tárultak tiszteletes
ősz fejúkkel, méltóságoz alakjokkal az igazi
havasok.

Remek kép volt az nagyon!

Lenn a völgyben a hidegvízű hármas tó: a
Reschen-See, Mitter-See és Heider-See; mind a hár-
mat örök testvéri kölékkel fűzi össze az Etsch,
mely mindegyiknek átút a szívéen. Fönn a fel-
hőkbe nyulott hatalmas havas-óriások, amint
komoly nyugalommal nézik a hideg tó-szivek
littáival tovább futó folyónak csintalan hullám-
játékát.

Remek kép ez, a természet egyszerű alkotá-
sának örökké változatlan, de a lelket soha el-
nem-fárasztó lényeges hangulatával.

Ahogy Sanctvalentint elhagytuk, a napsugár
áttöre a felhőket s megaranyozta a havasok
a abastrómleherésű homlokát. Ugy tetszett a
nagy messzeségből, mintha habtehér ruhába öltö-
zött szűzek szenderegének karjaikban, ahogy
öbleikbe simul a hó egy-egy elnyúló vonalon. És
a nap-sugarak is, míg glóriát vonnak hajnatlan
teher homlokukra, — mintha közben-közben édes
enyelgéssel ébresztgetni akarnák azokat az angyali
álmot alvó fehérarcu szűzeket

Nezhették volna ezt a lelket megragadó
képet fáradatlanul talán egy örökkévalóságon át.

Lassan-lassan s onban elmaradt tőlünk és mi
Spondinikbe értünk.

Del volt. Koc-siunk két órai pihenőt jelzett.

Itt ebédeltünk.

Nagyon érdekes gőcpontja ez a tiroli kocsi-
közlekedésnek.

Egymásután robotgokt ide a különböző kocsi-
alkományok (az emeletes, iromba, de kényelmes
angol-kocsióktól egész a kényelmetlen bricskáig)
— Meran felől, Trafoi felől, Landeck felől, egy-
mást váltva, egymást kerülve.

Két órakor mi is nekivágtunk a Trafoi felé
vezető útnak.

Gomagoindl, ahol félóráig pihentünk, megint
egy végvár áll.

Ahogy melette elhaladtunk, valami altisztfele
(gondolom: őrmester volt) éppen kocsiunk mellett
haladt el s talán feltűnt neki, hogy mi olyan

erősen vizsgáljuk a várat: nagyon gyanakvó
tekintettel kísért bennünket.

A végvár mellett egy figyelmeztető tábla van,
hogy ott a vidéket rajzolni vagy lényképezni
tilos.

Dr. Rothschild Samu pedig éppen akkor keres-
te utitaskájában a Baedekert. Ez annyira
feltűnt a katonának, hogy megállott és szemmel
kísért bennünket, míg csak ki nem értünk a
láthatárból. Talán azt gondolta, hogy lényképező
szerszámot akar kivenni atáskából. Emitt is nagyon
könnyen valami civilbe bujt talán generalisnak
véltette.

Délután öt óra felé járt az idő, mikor a hosszú
és fárasztó meredek ut magasára érve, végre
elénk tárult a gyönyörű fekvésű Trafoi, ahogy
karjaik közé szorítják az Ortler, az Eisglocke
és a Stilsferjoch. A hatalmas épület óriás olyan
volt ott a halványzöldes g'escherek aljában, mint
valami játékház. Csak mikor lejjebb ereszkedtünk,
s körülbelül egy színvonalra jutottunk az 1500
meter magasán fekvő Trafoi-Hotellel, — akkor
kezdtek lassan-lassan kibontakozni az 5 emeletes
palota a koltmány hatalmas méretel.

És ebben az egy földel alá szorított kisebbszertű
városkában alig kaptunk szállást, úgy megtöltöt-
ték a különböző nemzetiségű üdülők. Nagy ne-
hezen szorítottak csak számunkra egy turista-
szobát.

Befeültettek bennünket a liftbe, azután meg-
indították lefelé.

Azt hittem: meg se állnak felünk a pokol
fenekéig.

Tekintve, hogy két fiskális volt a liftben
aggodalommal talán nem volt egészen alaptalan.

HIREK.

— **Esküvő.** Szalay Dénes nagy-kanizsai
községi népiszkolai tanító, nov. 4-iken délelőtt
esküdött meg Juk Etelka kisasszony, szintén
nagy-kanizsai tanítónővel, a szentferenciek tem-
plomában.

— **Házasság.** Milhoffer Kálmán a kanizsai
dohány-nagyfőzde kezelője ma vasárnap tartja es-
küvőjét Hochmann Lujza kisasszonnyal Kecskemé-
ten.

— **A felső templomért.** A felső-
templom ujjáépítésére alakult bizottság m.
hó 29-én Mikos Géza, kir. táb. bíró elül-
lésével gyűlést tartott, mely elhatározta,
hogy Hornig Károly báró, megyéspüspök
ő Exciáját küldöttségileg fogja megkeresni
a célból, hogy járuljon hozzá a felső tem-
plom ujjáépítéséhez még a plébánia ügyének
rendezése előtt, mivel ez ugyanis még évekig
elhúzódhatik, míg a felső templomra nagy
szükségük van a kat. híveknek. A küldött-
ségben való részvevésre vármegyénk főis-
pánját és kerületünk országos képviselőjét
is meg fogják kérni.

— **Tisztek ellenőrzésel szemléje.** Szom-
baton november hó 4-én tartott meg a szoká-
sos tiszti szemle — úgy a honvédségnél, mint
a közöshadseregénél. — A honvédségnél Weiss
József őrnagy kiegészítő parancsnok, a közös had-
seregénél Pusmann Friyes őrnagy tartotta a
szemléit. A jelentkezések megtörténte után felol-
vasták az év folyamán érkezett s a tartalékos
tisztetek érdeklő rendeleteket, melylyel véget ért
a szemle és a fényes egyenruhák ismét pihenhet-
nek egyideig a ruhaszekrényekben.

— **Tíz.** Zalá-Szent-Mihály község lakosságát
okt. 29-én kétszer zavarta meg a harangok
félreverése. — Az egyik délután 1 órakor történt,
amikor Isván Tamás földmivesnek a boglyába
rakott kukorica szára égett el. A kár itt jelen-
lételen. — A másik este 8 órakor volt a
Skubics-árvák majorjában, hol egy 1000 kereszt-
tet magában foglaló rozakazal lett hamuvá. —
A kár körülbelül 2800 frt. Biztosítva volt: A

tűz keletkezésének okát eddig nem sikerült kipuhatolni. —

A szomszédos Somogy-Szent-Miklós községet folyó 3-án a végelszámulás veszedély fenyegette Délután 1 órakor a községen kívül fekvő egyik paja kigyulladt és a tűz a nagy szél folytán oly rohamosan terjedt, hogy egy két óra alatt úszószólván az egész község lángban állt. Mentésre nem igen lehetett gondolni, mert alig hogy e. y. ik helyen elfojtottak a tüzet, két három egymástól nagy távolságban fekvő helyen i-mét kigyulladt, és így a mentési akciót nem lehetett összpontosítani. Este 9 órakor végre megis lokalizáltak lehetett a tüzet tartani. Elégett 25 lakóház, 77 mellék-illetve gazdasági épület, sok takarmány és házi állat. A kar legatább is 100.000 koronára tehető.

Előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Weisz Oszkár mérnök szilágy-somlyói lakosnak, A készthely-balatonszentgyörgyi h. é. vasút Készthely állomástól Hévíz furdóg végig lokalizáltak lehetett a földszinten pályók alkalmaztatnak, miglen az egész emelet karzatul fog szolgálni. — A szintársulat folyó hó 15-én tartja megnyitó előadásait.

Színészet. Miklós Gyula a Halmay szintársulat titkára már városunkba érkezett és itt a színház előkészületeivel és a berlet gyűjtésével van elfoglalva. Szívesen halljuk, hogy a berlet gyűjtés igen szép sikerrel jár; a színház is új formát fog kapni az által, hogy a földszinten pályók alkalmaztatnak, miglen az egész emelet karzatul fog szolgálni. — A szintársulat folyó hó 15-én tartja megnyitó előadásait.

Meszerupótló adományok. Október 27-én elhunyt Grünhut Fülöp iránti kegyeletök jeleül adakoztak; a gyászoló család 100 frt, az elhunyt unokái 20 frt, Rosenfeld Adolf családja 25 frt, Dobrin Benő családja 25 frt, Zerkovitz Lajos és neje 10 frt, gelsei Gutmann Vilmos 10 frt, Vidor Samuáné urnő 10 frt, Goldhammer Károly és neje 10 frt, a Kereskedelmi és Iparbank 10 frt, Lichtenstein családja 10 frt, Heinrich Miksa 10 frt, Kohn Jaques és neje 5 frt, Manóvil Mór és neje 5 frt, Fischel Fülöp utódai 5 frt, Sommer Ignác és neje 5 frt, Sommer Sándor és neje 5 frt, Hoffmann Gyula és neje 10 frt, Grünhut Fülöp cég irodai személyzete 4 frt 50kr, Markbreiter Lipót 3 frt, Weiszberger Zsigmond és neje 2 frt. Összesen 284 frt 50 kr. A pkani zsi Chevra Kadisa.

Dinamogépezési tanfolyam. A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur intézkedése folytán a m. kir. technologiai iparmuzeumban 1899. november 20-án dinamogépezési tanfolyam nyílik meg, melynek célja a jelentkezőknek a elektrotechnikában oly foku kiképzése, hogy azok a tanfolyamot szerzhető elméleti és gyakorlati ismereteik alapján dinamogépeket, elektromotorokat, lampákat, egyéb készleteket okserüen kezelni tudjanak.

Ezen a tanfolyamon a dinamogépek szerkezete és kezelése, a transzformátorok, az akkumulátorok, az elektromos világítás és munkaátvitel, valamint az elektromos vezetékek szerelése, végre az elektromos cselegetyűk és a telefonok taníttatnak.

A tanfolyam 1899. november hó 20-tól 1900. január hó 10-ig tart. Az előadások hétköznapiokon este 7 óratól 9 óráig, a gyakorlatok pedig csoportonként váltakozva, vasárnapokon és ünneppnapokon d. e. 9 óratól 12 óráig tartatnak.

A tanfolyamra felvételnél: 1. elektrotechnikai gyárak és vállalatok szakmunkásai, valamint azok, kik dinamogépet már kezeltek, vagy vezetékek-szereléssel már foglalkoztak és ezi igazolják;

2. gyárak és műhelyek tulajdonosai, ezeknek hivatalnokai, művezetői és fobb munkásai, továbbá gépezézők, mechanikusok, badungosok, lakatosok és rézművesek. A gépezézők közül a felvételnél szótart illeti az elsőbbség, a kik gépezézői tanfolyamot végeztek, vagy gépezézői vizgát teittek.

Általában megkivántatik, hogy a tanfolyamba lépő hallgatók magyarul írni és olvasni tudjanak, a számolás legegyszerűbb műveleit ismerjék és igazolványt mutassanak fel arról néző, hogy jelenleg melyik szakban és hol dolgoznak.

A tandíj 8 frt, mely összeg a beiratás alkalmával fizetendő. A gyakorlatok alatt elhasznált szerelési anyagokért külön díj nem fizetetik.

A beiratások 1899. november hó 5-én kezdődnek és november 16-ig a köznapokon este 6 óráól 7-ig, vasárnapokon pedig d. e. 9—12-ig tartatnak.

A kik a tanfolyamot rendezesen elvégezték és a gyakorlatokon résztvettek, vizgát tehetnek; ha a vizgát sikerrel letezik, dinamogépezési bizonyítványt kapnak.

A vizgálati díj 5 frt.

Budapest, 1899. évi november hó 1.

Az m. kir. technologiai iparmuzeum igazgatósága.

Nemzeti Ipar. Alig tudunk iparágát, amelynek termékeivel a külföld a legújabb időkig annyira előzönlötte volna hazánkat, mint csokoládéval és cacaóval. Annál örvendetesebb a nemzeti ipar igaz barátaira öszve, ha magyarálatot oly sikerrel száll szembe az idegen versennyel, mint a hogy ezt a fiemei cacaó és csokoládégyárról mondhatjuk.

A fiemei csokoládégyár valóságos uttörő szerepre vállalkozott. Voltak ugyan előtte is kisebb-magyarországi cégek a melyek csokoládé készítésével foglalkoztak, ezek azonban sokkal szűkebb köröközött folytatták és úzük az ipart ma is, samhogy a külföldi termékek kiszorítására szükséges eszközökkel rendelkezének.

A fiemei csokoládégyár elejétől fogva nagy apparátussal dolgozott. Rendelkezik a kellő tőkével; telepét a technika legújabb, legelőkeltebb vívmányaival szerelte tel. És hogy épen Fiumet, hazánk kikötőjét választották meg a telep helyül, az a nyersanyagnak, a cacaónak közvetlenül a termelési helyekről való beszerezhetése érdekében történt.

A gyár háromszáz munkást foglalkoztat, a telep 5000 négyzetméternyi területet foglal el és villamos világítással van ellátva. A napi gyártás körülbelül 3000 kg., melyet Magyarországon, Ausztriában, Olaszországban és a Levante országában helyeznek el.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a fiemei csokoládégyár alig két évvel ezelőt kezdte meg az üzemet, úgy eléggé jelentékeny forgalomról számolnak be az itt felsorolt adatok. Az eddigi siker a fejlődés reményével biztat, a mint hogy tény is, hogy a telep kibővítése máris szükségesnek mutatkozik.

A fiemei csokoládégyár magyar vállalat minden izében; magyar a vezetése, magyar a szervezete. A maga sz-kimájában igazi előharcosa a nemzeti ipar tőrfoglalásának. Elsősorban tehát a hazai fogyasztó közönség von hivatva támogatni a vállalatot, a midőn a fiemei csokoládégyártmányokat kéri mindenütt. A fiemei csokoládénak, a fiemei cacaónak, a fiemei bonbonoknak ma már igen sok a barátja hazánk határain túl is. Hogy a gyár termékei Ausztriában és a külföld egyéb fogyasztási terüetein is el vannak terjedve és becsülettél állják meg helyüket, leghathatósabbán bizonyít a gyártmányok kiváló minősége mellett.

A fiemei csokoládégyár élénk érdeklődés tárgya az abbázai furdóközönség körében is. Az ott üdülők közül igen sokan rándulnak át Fiuméba a csokoládégyár telepének meglátogatására. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe a vállalatot és a gyár ké-zitményeit.

Utazó cigányok. A pacsai esendőrös két tagja oki, 28-ikán este 6 darab félig tagyott alakot kísért be Pácsára, kiknek nemes mestersegük a vályogvetés és a lopás, de a művészetért is rajonganak. De miután bemondták, hogy Rába-Hídvégről utaznak s esküvel erősítették, hogy semmi sem ártanak rosszat tenni, — elbocsájtották őket. — S nagy hálaadás között el is paróglottak.

Népesedési mozglom. Városunkban a múlt október hónap bejegyzéte ett 88 születés és pedig: törvényes házasságból 40 fiu, 31 leány; házasságon kívül 5 fiu és 8 leány; ikrek egy esetben születtek és pedig az egyik fiu a másik leány volt. Halálozások száma: 45 és pedig 20 finenű és 24 nőnemű és 1 leány gyermek halva született. A természetes szaporodás 96 % volt. Házasságkötés céljából jelentkezett 33 pár; 15 pár pedig házasságot kötött. Vegyes házasság 1—1 esetben ég. ev. és ev. ref. férfi róm. kath. nővel kötött.

Kegyetlen nevelő anya. Domján Julia Battyhány-utcai háztulajdonosnő egy 7 éves árva leánykát vélt magához nevelésbe, melylyel azonban oly kegyetlenül bánt, hogy t. évi október

29-én az iskola igazgató, kineit a kegyetlen ütések nyoma és a leány Ajándékai miatt a tanítónő jelentést tett, elvezette a kis leányt a rendőrszere, itt orvosiag megvizsgáltatták és az orvos utasítására kórházba utalták; a leány már akkorra, oly bágyadt volt, hogy egy rendőr ölben vitte a kórházba. Az orvosi vélemény szerint a leányja egész testét kék, zöld és sárga ütésfoltok borították, az arcát és fejét sem kivéve, a gyógyulása 25 napot mood a lelet. A rendőrség ennek folytán ártotta az ügyet a bünvádi eljárás megindítása végett a kir. ügyészséghez.

Jubiláló gyár. Ritka szép ünnepélynek volt színhelye a Kühne-féle ismert gazdasági gépgyár Mosonyban az elmúlt vasárnap. Huszonötödés fordulóját ünnepelték a már 1866-ban alapított gyár áthelyezésének mostani modern berendezési gyári helyiségeibe. Ebből az alkalomból úgy a cégtulajdonosok: Kühne Ede és fia Kühne Károly, valamint a gyár és badapesti főraktárának tisztviselő kara és a gyári munkások ovációkban részcsesítették a gyár jelenlegi igazgatóját: Weigmann Adolfot, ki 25 éves jubilumát ülte e napon, mint a gyár művezetője. Délelött beszédök kíséretében, melyek a gyár jelentőségét és jelentőségét tárgyaltak, értekezési ajándékokat nyújtottak át az ünnepeltnek, némkülönb a gyártulajdonosok elismerésével emlékeztek meg az ünnepély keretében arról a hull 14 öreg munkásról, a ki 25—32 évig megmunkálta nélküli a gyár szolgálatában állott, 100—100 forintól szóló takarékpénztári könyveceket nyújtván át mindegyiküknek. A szép gyári ünnepélyt 350 terítékes díszbéd követte, a melyen a közélet notabilitásai, a hivatalnok kar és az összes munkások résztvettek. Lakos felkötözöttök mondják a vármegye alispánjára, a gyártulajdonosokra, az ünnepelre stb. Este az ünnepelt tiszteltére tisztviselőitársai díszvaporát rendeztek és méltóan fejezték be a jóhírnevű magyar ipartelepnek ritka szép ünnepnapját.

Neufundlandi fehér vagy fekete ólmos fiatal kutyák azonnal eladóak. Megkeresendők a kiadóhivatalban kéretnek.

Göcsejből — Sokácországi.

Megcselekedte: KALA PÁL.

Esőző usatnak tovább Palin felé. Az kámaszól állomásokon ur az bakterháznál, megállított a piroz árnóval, már jött az vonás.

— Maragyanak távol, már ha külsőnk az fűtő igyőzet, akkor kondekre tehetőnk, onat lemosol az fűtőnk.

Naon helőa vót az kőbész; már az eug kámaszól is u y töhet, mint Székő-lehővartót. Onat ha haj ólós, az Csicsa koma fejt ragaszt a sós nyakamrú az fűtőre, az onyemat móg az Kölönc komájára: hát akkor még méltó hamisítava az embőriágot.

Vártunk még elbomlik előlünk az bunil-éug. Azután lépést közelödtünk Palin felé. Hírös becsőzáról hat az: Áll-nek külsőcsakott az kedvi, az csak ragasztófélek tőre: nem vallt kárát. Csibáné, PupaK Kati kőrcsőtanyám 1900 az csatári csendafőrszabál, hogy a kőrcsőtanyát kőrcsőtanyám az tárgyból, de nóm használt. — Csak az Wolf teószuról gytt vóna Palinba: akad itt önale kőrcsőtanyagyőző fűtőnk fölöt.

Palinba érve ünnepélyesen a sőba mörkötőnk az vasparipát.

Aszonál az Wolf teószur:

— Isten hozta Kala Pál ur. Hogy tisztelhetöm?

— Éhősen. Az Csicsa komát móg szomgyusom.

— Kutyabaj! Rőgvest segítak rajtuk. De már áll kőrcsőtanyám az száma Kala Pál ur?

— Valahányszor uri vendégölöt látok, mindig ragasztófélek az mestőrnök balatonfűrdői gyűlésire, a mellőnk én is ott vótam tavál. Est a gyűlést Tőgkoplaitak Sijőfékou.

— Nem értöm.

— Majd kűtapaasztal mindőnt; hallt csak teószur az vas-sőzötöt. Aszonand én.

V E R S Ö Z E T.

Rimes kőrcsőtanyába tenyereltom;
Sausza-szuszag az őrsőmön itt;
Öblőmnek mélyén is szőmőimval
Nőzőm az kancsól legnekitt.

Üres bendővel órákig várva,
Eszőmbé botlass Sifőket, — bizony;
„Fogas” vendéglőd udvarán áfő;
Nem vót: mit enzem, nem vót mit isom.

Szűgőny mesőrnök, az Isten áldja!
Hiszlőba sártak hana érván;

Lábra alig állt, már görhes lőtt. Bizvást
Az fűredi gyűlés csúdas révén.

Sült húst evett 5 has mellé itthon;
Először rószaketre nyult hosszaja.
Félt, hogy Wejzenbergől is zsidókiassan
Az gyomrát Darbintás-állással áldja (*)

Azért hát Wolf térsur kérem szépön:
Sijófoktól páldát vónai ne tessék!
Jó konyhája hira és jó bora
Örökkön-örökké hogy dicsértessék!
Kala Pál előtt álljon rezi bor s lus;
Akkor az bánatnak — böff, nyuff, kus!

Ugy lőtt. Borba mozdottunk. Calbecombbal tūrte mōg
az Calica koma, szalvata helyen az képe felit. Jőllakott
szűvel esső lángoló gyomorral íródott föl az történet
könyvibe:

Áldott kis helyőseit es a Palin,
Ámbátor nem fogsz kü Kala Pál!

Mig én ott benn beszélöm az régi sorunkat, az Calica
koma kilépett az biokkliből. Mōgrőbálta, hogy Langvistál
Palinag mōgtanult-e már gyalogolai az masina. Mōgyer-
gelte az koma; de baj esekőbőtt: két récot nyomott agyon,
mōg a tulajdon óra ütődött be, mikor az biokkli a földhől
terőmítte. A nagy sopajkodásra kőmenitőnk, hát két réco-
riokát, mōg az Calica komát az veribe tanituk a sudvar
közepén.

A térsur nēm számított számmit az szárnysakórt; így
naon ósod vót az Kata sotrőfa. Az Calica óráit majd mōg-
reperáitjuk az lődoktorál Kanizsán...

Mér most az koma képit mozdatom, azért nem írhatok
tovább...

*) Gyus mōg a feny

Törvéyszék.

Végtárgyalások és ítélethirdetések.

1899. november 6-án (hétfőn)

Lopás büntetével vádolt Németh József s
tsai elleni ügyben végtárgyalás.

Csalás büntette és jogirászati kihágással vá-
dolt Halvax Géza elleni ügyben végtárgyalás.

Sulyos testi sértés büntetével terhelt Hegedűs
József elleni ügyben ítélethirdetés.

Sulyos testi sértés büntetével terhelt Németh
Lázló s tsai elleni ügyben ítélethirdetés.

Rablás büntette és erőszakos nemi kőszűlés
büntetetének kísérletével terhelt Tirászi (Dér)
Lajos elleni ügyben ítélethirdetés.

1899. november hó 8-án (szerdán)

Lopás büntetével vádolt Horváth Bódi s tsai
elleni ügyben végtárgyalás.

Vallás elleni vétség és becstletsértéssel vá-
dolt Tóth Gábor s tsai elleni ügyben végtár-
gyálás.

Lopás és orgazdaság büntetével terhelt Pölcz
János s tsai elleni ügyben ítélethirdetés.

Lopás büntetével terhelt Kis Ferenc elleni
ügyben ítélethirdetés.

1899. november 10 én (pénteken)

Halált okozó sulyos testi sértés büntetével
vádolt Herrsenyák József elleni ügyben folytató-
lagos végtárgyalás.

Csalás büntetével vádolt Konecz Gizella elleni
ügyben végtárgyalás.

Gondatlan-agsból okozott sulyos testi sértés
vétségével terhelt Zeák Lajos elleni ügyben
ítélethirdetés.

Maganlak sértés büntetével terhelt Kveszinger
György s tsai elleni ügyben ítélethirdetés.

KÖZGAZDASÁG

A gabonaüzletről. Az árak naponként csökken-
nek s evvel párhuzamosan a gabona eladása mind
nehézbebbé válik. Mai áraink: buza 8 f. rósz 6 f.
árpa 6 f. zab 4 f. 90 kr. búkköny . f. 75 kr.
fehér bab 7 f. tarka 6 l.

Kilátások a jövő gabona ár- lakulására

A bürze ugyan folytonosan esőri-csavarja a
doigot: a baisse és hausse folytonosan szemben
áll egymással, a papiros búzával mindig rette-
netesen dobálóznak, azért — kenyeret mégis abból
a búzából lehet csak sütni, amelyik azon az
istenáldotta földön terem, s ha ebből egyszer
kevés van, csinálhatnak papiros búzát, millió
métermázsza számára raktáro-hatnak a baissisták
akárhogyan megia akasztahják ideig-óráig a
természetes áralakulást a buza árát megis csak
a termés, a kínálást a kereslet szabályozza.
Megpróbáltuk az idén is mindent, hogy az árakat
lenyomjék, elég alacsony nívón tartóák is boszsu
ideig, de elvégre is mikor az egész világon 100—
110 millió hektóliterrel kevesebb term-t, mint
tavaly, lebetetlenség, hogy alacsonyabb árak
legyenek, mint voltak azelőtt.

Ezen órási terméskevesebletet a világ ez ideig
nem, vagy csak alig érezte, mert nagy mennyi-
ségű buza dobattotta világpiacon. de érezni fogja
a hiányt, hova-tovább fogynak a készletek s
különösen ha a korán arató államokban rossz
eredményt fog adni az aratás, jövő tavasszal
valószínűleg nagyon is magas árakat fogunk látni
annnyival is inkább mert, a unlt évről alig tnye-
lembe vehető készletek hozattak át s bizonyos,
hogy a jövő évrnek minden készlet nélkül megyünk
neki. Előre látható ebből, hogy a jövő aratás
ke-detés meglehetősen nagy lesz a buza utáni
kereslet s az fog jól járni, ki majd korábban
jelenik meg a piacon.

Különben a magyar gazda a 9 frtos buza
árakkal nagyon meg lehet elégedve, ilyen árak
mellett csapán arra kell törekednie, hogy minél
több búzát termelhesen, hogy két szemet ter-
meljen ott, ahol eddig csak egyet termelt. Kü-
ösen most kell e tekintetben a kelő lépéseket
mektennie, mert az idei buza hiány bizonyára egy
két évre kihatólag is magas nívón fogja tartani
a buzaárakat. Meg kell rá-adni tehát a kedvező
alkalmat a elkövetni mindent, hogy a termés
eredményeket megjavítsuk. E tekintetben már
csak a tavasszal avatkozhatunk be búzáink szor-
gos gyomlálásával, chilialetronn: li felülrágá-
zással, mely utóbbi eljárás csak kissé soványabb
talajon is bámulatos eredményeket mutat fel.

Az idei aratás bár nem volt országunk minden
részére kedvező, mégis nagy átlagban elmond-
hatjuk, hogy jó közepes termésünk van s a
külföldnek is körülbelül 12—14 millió méter-
mázsát adhatunk. Nem így van azonban a kül-
földön, ahol épen azon országokban és vilá-
részekben volt rossz vagy gyenge termés, a
melyek fölülsegeikk-l a világpiaconkat elárasztani
szokták. Ez a körülmény ad tehát arra reményt,
hogy az árak a jövőben csak javulni fognak, a
mely körülménnyel szemben a gazdára kettős
feladat vár, buzakészletét tartogatni amig elérke-
zik az eladára a kedvező pillanat, másrészt a
jövő aratást oly módon előkészíteni, hogy megal
korábban, minél több búzát arathasson,

CSARNOK.

Dalok.

Irta: Vajdai Szabó István.

L

Vágytam szerelemre
E szép szíjvárványra,
Mely felem az élet
Boldogságot tárja.

Megszólt szívemben
A sóvár sugallat,
Mely a szerelemlől
Tündér mesét hallat...

És lágra gyult szívem
Tiszán, híven szeretem...
Ó, ók rabja lettem
A te két szemodnak!

II.

Ugy szeretlek, mint napfény a virágot,
Szerelmedért odaszánom a világot,
Márt is szívedem két szép szemed társába,
Baldogságot, édvénységet remélve...

Mert azóta tova szállott nyugalmam
Egy álom társát, egy vágy élményt szíved:
Szerelmeből, szerelemben karod közt
Elkérhazni, vagy felélni az édvót...

III.

Add vissza szívemet halvány leány,
Mert így az élet lád — nagyon sőt...
De még ne add, csak tarts meg, tedd el azt,
Ugy nem találom én annak helyét!

NYILTTÉR.

Selyem damaszt 75 krtól

4 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér és
színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méte-
renként, — a legdivatosabb művés. szin és mintázatban.
Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen, vala-
mint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafér-
dultával küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(az és kir. udvari szállító) Zárkehöz.) (5)

Magyar levélezés. Székhely: kőtörök levéltárológ raganstándó

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok kik drága szereteli
családunk Grünhat Fülöp ur gyászos el-
hunytja alkalmából a boldogult iránti kegye-
lelket lerótták és végtelen tájadmunkat
enyhíteni igyekeztek, őszinte halás közö-
netünk kifejezését.

A gyászoló család.

Lapulatjados és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Kérje

The Continental
a Bodega Company

vildghitri spanyol és portugál
boruit

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók, az összes finomabb
fűszer és csomagolt kereskedé-
sekben, valamint poharaként

az előkelőbb szállodák kárházak és vendéglőkben.

Kaphatók Nagykanizsán:

ROSENFELD ADOLF és FIA cégénel.

Ki akar 400 márkát

havonként könnyen, tisztességesen és risiko nélkül ko-
rossni? Tudassa címét azonnal levéltárológgal küldve
V. 22 sz. alatt M. F. Wojtman, hirdetésél
íróddal, Leipzig-Lindetau.

Mörathon

ezen kitűnő dohánykeverék mindenütt kapható.

Gyári raktár: Weber és Tsa Bpest VIII. Erzsébet-körut 19.

NAGY-KANIZSÁN:

MARKBREITER L. urnál.

A „Mörathon“ rőptében meghődített minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészsé-
geses tezi, a pleetis hatását elvezeti és megszokás esetében sőt kőrhődetté válik.

SINGER-VARRÓGÉPEK nélkülözhetlenek a háztartásban és iparosoknak
SINGER-VARRÓGÉPEK mintaszerűek szerkezet és kivitel tekintetben,
SINGER-VARRÓGÉPEK minden gyári üzemből a legelterjedtebbek.
SINGER-VARRÓGÉPEK a divatos műhímzésre a legalkalmasabbak.

Díjtalan oktatás a divatos műhímzésben.

A **Singer-társaság** varrógépei világhírüket kitűnő minőségüknek és nagy munkaképességüknek köszönik, mely kiváló tulajdonságok a Singer-társaság gyártmányait mindenkor kitűntették. A mindinkább növekedő kelendőség, az összes kiállításokon nyert kiváló kitüntetések, a gyárnak 40 éven felüli fennállása a legigazabb és legteljesebb biztosíték azok jóságáért.

Singer-elektromotorok kizárólag varrógéphajtásra minden nagyságban.

SINGER CO varrógép-részvénytársaság

Nagy-Kanizsa, Deák Ferencz-tér 460. szám.

Bor. 1-3 éves homoki ó-siller vagy fehér asztali bor erősség és év szerint. 100 literenként 24-26-28 frt, finom pécenyé- vagy fajbor 30-32 frt. Ujbor (fejtvé) mindég szerint 14-16-18 frt, pécenyé- és fajbor 20-22 frt. Nagyobb vételnél minta küldetik. A megrendelő nyugodt lehet, hogy eredeti üste minőségű borhoz jutottam, erről jó hírnevem nyújt kezeseséget.

Szőlővessző. Fajtiszta, háromszor permotézett, jól beérett, legjelesebb homokra való fajokban (Kövi d., Kadar, Olasz r., Erdői, Slankamenka, Méses f., Furmint, Ezerjő, Pirok és Fehér chasseln) ültetés alá 50-60 cm. hosszúra vagy 3 fttől 7 fttig. - Gyökeres (1-3 éves) faj szerint 8 fttől 16 fttig. 25 forint vételnél 5 százalék, 30 fttől 10 százalék, 100 fttől 15 százalék, 150 fttől 20 százalék engedmény adatik.

Nemes eperfa-ojtvány. Kitűnő piros, fehér és kék fajokban, 8 láb magasan ojtva, 2-3-4-5 éves, igen erős csemete, erősség szerint 30 krtól 80 krig, 10 ftt vételnél 20 százalék, 25 forintnál 25 százalék, 50 fttől 30 százalék, 100 fttől 40 százalék engedmény. Az eperfa elég jól árnyékol, ellensége nincs, minden évben bőven terem, gyümölcsét úgy a két-, mint a többlábasok egyaránt szeretik; kitűnő pálinka is főszethető belőle. Ceglédben igen jövedelmező fának ismerjük. Kár volna háznunk, kertünk, szőlőnk vagy egyéb birtokunkat e nélkül hagyni.

Birs-ojtványok. Rendkívül nagy gyümölcsű fajokban (Konstantinápolyi, Portugali, vörös stb.) melyek az ültetés évében már gyümölcsöt hoznak, azután pedig rendkívül bőven teremnek. Faja igénytelen, betegségek és ellenségek egyaránt mentes. Vannak rendelők, kik eszer számára ültetik, mert rendkívül hamar teremnek, gyümölcse kedves, sokáig eláll, magas árban értékesíthető és sokféleképpen fel is dolgozható. A 2-3-4-5 éves, rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja erősség szerint 30 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél olyan engedmény adatik, mint az eperfa.

Spanyol meggy, fekete. Pándi vagy körösi meggy. Termékenységét előmozdítandó háromszor lett permotézve, s így, ha azt folytatóság permotézük, bőven fog teremni. Faja egészséges, gyümölcse rendkívül keresett, mert befőzése legalkalmasabb. A 2-3-4-5 éves rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja 15 krtól 30 krig. Nagyobb vételnél ugyanaz az engedmény adatik, mint az eperfa.

Diófa. A 6-8 láb magas, rendkívül gazdag gyökerű, tele belü és könnyű törű, 2-3-4-5 éves diófa ára erősség szerint 30 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az eperfa.

Minden másféle nemes gyümölcsfák, nevezetesen szilva, őszli és kajszinbarack, csernye, meggy, szelid gesztenye, lasponya magas derekú és törpe állásukban, - erősség szerint 30 krtól 50 krig szintén kaphatók.

Kiselejtezett nemes ojtványok 2-3-4-5 éves életűes példányokban, azok kora és erőssége szerint 2-5-7-10-15 krajcár árban.

Mindenféle vadoncok erősség szerint 5 forint 85 krajcártól 19 forintig eszreknak.

Kerti eszközök. Kitűnő és tartós anyagból rendkívül szilárdan készült herólok (sarabolok), szőlő állító vasak, továbbá kerti fűrészek, ollók, görbe szemcső és ojtó kések, eszenfűll jeltű és ojtó kenőcs igen olcsó árak mellett rendelhető meg.

Ár- és névjegyzéket küld:

Unghváry László, föld-, szőlő- és iskola-birtokos Ceglédről.

HIRDETMÉNY.

Vb. Fehér Pál nagykanizsai bej. szabó cég csödkömegéhez tartozó, a csödlétárban 1-196 tételszámok alatt felvett szövet és egyéb árukból, valamint bolti berendezésekből álló ingóságok 2937 ftt azaz kétezerkilencszázkilencvenhét forint becsé tékben ajánlati uton eladatnak. Az írá-beli zárt ajánlatok legkésőbb folyó évi november hó 10-én déli 12 óráig Dr. Schwarcz Adolf nagykanizsai ügyvéd, csödválasztmányi elnöknel benyújtandók, hól a csödlétár és közelebbi feltételek is betekinthezők.

Kelt Nagy-Kanizsán 1899. évi október hó 30-án.

Dr. Bród Tivadar.
csödválasztmányi jegyző.

Igen sok külföldi francia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva 256-40

FIATAL EMBEREK részére

esőhántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a

a legcélszerűbb és legjobb a

Santal-Egger

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 ftt 50 kr; pos'an bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 ftt 70 kr., 2 üveg 3 ftt 20 kr., 3 üveg 4 ftt 50 kr.

Gyógyszertár a Nádorhoz
BUDAPEST,
VI. Váci-körut 17.

A bőrarak emelkednek!

Az osztrák cipőgyárak a bőrarak rohamos emelkedése folytán kénytelenek a cipő-áruk árait emelni.

A Mődlingi cipőgyár

azon helyzetben van, hogy

eddig olcsó árait

további intézkedésig

MÉG MEGTARTJA

és a nagy érdemű közönséget gyártmányai vásárlására kéri.

A MÖDLINGI CZIPŐGYÁR
NAGY-KANIZSAI FIÓKJA.

Szerkesztőség:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel érlekezni lehet naponta d. a. 4-6 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyszerre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Nyittpár postakora 10 krajcár.

Előfizetők, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe iratkoznak.

Bérmatlan levelek csak ismert emberek fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felős szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Csütörtök, november 9.

Az eszményiség nemtői.

Azok közé tartozom, kik a nő legszenvedőbb, legmagasabb hivatását az *anyaságban*, az édes, boldogító *otthon* megteremtésében ismerik föl. De sohasem mondtam azért anathemat egyetlen olyan törekvésére sem, mely a nőt a társadalmi hullámzás szélesebb gyűrűibe is belevonja, hogy jogot adjon, jogot biztosítson neki az önálló küzdelemre, de egyttal a közérdekek tágabb körű vonatkozásaiban a súlyosabb kötelességek terheit is reá rója.

A korszellem erősen formáló hatalma, az életküzdelmeknek minden legkisebb erőtelnyezőt munkára sarkaló névekedése természetesenül mozditja ki eddigi szűkebb körű aktivitásukból a *gyöngébbeket* is, kiknek finomabb szervezetét, törekenyebb fizikumát, érzékenyebb idegzetét hosszú időn át az *erősebbnek* kötelességszerű *gyöngédséggel* óvalmaztuk, védtük és megőriztük annak a magas, szent hivatásnak, melynek felfogásunk szerint teremtve voltak és kétségtelenül legjobban meg is feleltek.

A megváltozott és folyton formálódó

életviszonyok nem voltak és nincsenek tekintettel a finom szervezetre, a törekeny fizikumra, az érzékeny idegzetre; durva kiméletlenséggel ragadták ki, vonszolják elő az élet küzdőterére a *gyöngébb nemet* is, hogy verejtékezzék, égjen, lángoljon gyöngön vagy bukják az idegeket romboló, agyat szédítő rettenetes versenyben.

Nem az irányításra, a vezető szerepre rendelt kormányzói kezek műve volt ez, hanem a megváltozott életviszonyok kényszerűségéé.

Az intező kezek ebben csak eszközei voltak annak a magasabb, ellenállhatatlan hatalomnak, mely helyes gondolatot termel az intező főben, hogy a kenyéért kiáltónak ne kést, hanem kenyeret adjon a kezébe.

Szóval: a gyöngébb nem, a nők, itt vannak velünk az élet küzdőpórádján egy vonalban az erősebb nemmel, a férfakkal, körülbelül ugyanazokkal a jogokkal, mert ugyanazon kötelességekkel is.

Elfoglaltan lélekkel nem mondhatja senki, hogy nem állják meg helyüket. Sőt működésük szellemével határozottan misiót töltenek be.

Az elszomorító kényszer, mely őket a családi csendes tűzhelyek mellől ide utasította közénk, hogy az élet nagyobb, erősebb, verejtékűtőbb harcaiban is oszályosaink legyenek, — hova-hamarabb áldásos eredményűvé lesz az emberiség magasabb rendeltetésének szempontjából.

A folytonos életküzdelmekben elfáradt férfi lélekről lassan-lassan lepatogzott az eszményiség zománca. A lázas verejtékezés kínos vergődésében észre sem veltük: hogy szokott elszemünk a magasabb színvonalak méréséül; hogy lazult meg tetleink rugója, mely végre csak közvetlen érdekeink alacsony színvonaláig emelte ambíciókat. Talán magunk sem tehetünk róla! Talán természetes elernyedése volt ez a létküzdelmekben túlfeszített férfi-idegzetnek.

És ebben a mi elanyagiasodott, eszményeket vesztett állapotunkban nem tekinthető-é áldásos eredményt ígérőnek az a körülmény, hogy mellettünk vannak, részt kérnek a társadalmi élet magasabb, nagyobb vonatkozásu mozgalmából is a nők; hogy zománcos lelköknek még érintetlen

TARCA.

A mult.

A lellei furdó-közönség érdeklődését, vagy talán inkább kíváncsiságát magas fokra csigázta egy fiatal házaspár. Különösen a nők szinte égtek a kíváncsiságtól, hogy megtudják ennek a fiatal párnak a közelebbi viszonyait. Ennek az égő vágyakozásnak lehűlésére pedig — zmint a tapasztalat igazolja — még a Balaton is kevés.

Valahányszor ott lubickolt a vidám asszony-sereg a Balaton ringó hullámaiban és meglátta közeledni a fiatal párt, azonnal megindult a kérdések fonala:

- Most sem tudni még felőlük semmit?
- Mért zárkóznak úgy el?
- Miféle származásu lehet az asszony?
- Csakugyan olyan nagyon szerelmesek egymásba?
- Hogy hívják a férjét?
- Mi a foglalkozása?
- Hova való?

A temérdek kérdésre azután hol innen, hol onnan csak jött egy-egy felelet, és anyai közöndomással lett, hogy a férfi neve: Hartay László, — foglalkozására nézve ügyvéd, és hogy Kaposvárról való.

Mindezt csak szorgos kutatás után tudták

meg egyesek; mert a házaspár teljes zárkózottságban élt. Eppen ezzel keltették fel és szították a furdó közönség kíváncsiságát.

Benn a faluban bereltek egy kényelmes szobát. Ebédel, vacsorát a vendéglőből vitettek; otthon étkeztek, nem i-merkedtek meg senkivel.

Az lehetett szegényeknek a naiv hitők, hogy egy ilyen kisbűt furdóhelyen teljesen ismeretlenül maradhatnak.

Istenem! Az talán megtörténhetett már a földön, hogy valakinek sikerült jól elzárkózni az ördögök elől; de hogy valaki az asszonyi kíváncsiság elől sikerrel elzárkózhott volna, — alig hihető.

Két hét múlva már a lellei asszonyok a Balaton hullámai között nem csak azt tudták meg hogy a férj neve: Hartay László és kaposvári ügyvéd, hanem azt is, hogy minő viszonyok között kötötték házasságot.

Megtudták, hogy szerelmi házasság.

Hartay László vagyos ember. Az irodája is kitünően jövedelmez. E mellett előkelő családból való. Akármelyik tizezerholdas somogyi gentry leányát is megkaphatta volna. De eszt vesztette szegény; beleszeretett egy varróleányba és feleségül vette. Valami korán e'arvult leány volt, sokféle meghányta velette a sors; csak pár éve került Kaposvárra. Múltját senkisé isméri. Nem is éppen fiatal.

Ez a részletes információ teljesen elég volt a lellei furdó-közönségnek.

Most már könnyen érhető, hogy mért zárkóznak el. Az asszonynak nincs kellő műveltsége. És ami a fő: nem is rangbeli. Hartay bizonyosan okos, tapintatos férfi lehet, aki jól tudja, hogy nejből a jó társaságban mégis csak könnyen kiűthetne a varróleány. Nem akarja a nőt — ha már egyszer neje — kiténni annak, hogy kinevessék, vagy megvessék.

Meg volt oldva a titok. A lellei asszonyok most már nem égtek a kíváncsiságtól, hanem bizonyos előkelő, száno mosolygással néztek Hartay-néra.

A szelid csendes asszony. — ki rendesen ugy haladt férje oldalán, hogy idég lezárta gyönyörű arnyas szempilláit, — nem bántotta ez a kihívó kiméletlenség, mert észre sem vette. De Hartay-nak nem egyszer arcába szókkent a vér.

Egyzer azt mondta nejenek:

— Margit lelkem, én be foglak vezetni a társaságba. Ezek az úres teremések még utóbb azt hiszik, hogy nincs joguk közejük lépni. Mert ezek nem képesek ám megérteni a te anyagi szelidségedet és végtelen szerénységedet.

Hartayné férje vállára lektette hófehér kezét, aztán szeliden odahajította feketefürdő szép fejét és így kérte:

— Ne anygalm, ne! Nekem itt nem létezik nem éi senki, csak te; egyedül csak te. Akkor

Diszművek

ifjusági iratok-, képeskönyvek-, és gyűjtemény-munkában

magyar-, német- és francia nyelven a legnagyobb raktár és választék.

FISCHEL FÜLOP könyvkereskedésében NAGY-KANIZSÁN.

tiszta, idealizmusával fölakarják emelni a mi kifáradt, lent vergődő lelkünket; hogy osztolni akarnak velünk az emberi és nemzeti missziók betöltésének magasztos munkájában?!

Igen: a nőknek ama valóban szent és eszményi hivatása, hogy *anyák* és az *otthon* anyagai legyenek, — kibővült azzal a szintén nagyfontosságú és magasztos feladattal, hogy a mi önző, anyagias szellemünket fölemeljék, ujjíteremtsék az eszménységnek friss áramával; hogy nem-tői legyenek az eszménységnek.

Ugy látszik: ők maguk is érzik már ezt a hivatásukat.

Eddig csak a jólékonyság terén tapasztaltuk: miként szárnyalják túl a férfiakat; most már az irodalmi és művészeti terén is kezdik elfoglalni az őket megillető helyet.

Nem kell messzemennünk. A biztató jelek feltűntek már vármegyénkben is.

Csáktornyan — amint a „*Muraköz*” újságolja — megalakították a „*Magyar Lányok Körét*”, bizonyára olyan nemes intencióval, aminőt csak a hazáján és nemzetén szerettel csüngő honleány jelke sugallhat.

Nagy-Kanizsán az „*Irodalmi és Művészeti Kör*” daloskarához is több lelkes nőtag csatlakozott. Ugy halljuk, hogy a „*Kör*” igazgatótanácsában már legközelebb fölvetik azt a kérdést, hogy nem lenne-e üdvös dolog az igazgatótanács tagjai közé nőket is választani; mivel a „*Kör*” megerősödését csak a nők önzetlen lelkesedésétől, nemes idealizmusától lehet igazán remélni.

Ime: így lesznek az élet, a társadalom küzdőterére kihívott nők az új munkakerekben is angyalokká: őrizőivé, nemtőivé a férfi szivekben már-már kialakuló eszménységnek.

A burok.

Az egész világ fokozott érdeklődése kíséri mostanában a nevezetes angol-transzvali bonyodalmakat. Az önzetlen szimpátia — a mennyiben erről szó lehet, — az egyszerű burok részén van, a mi igen természetes és érthető, mert a közvélemény mindenkor pártolja a gyöngét, hogy ha az erőssel, a hatalmassal méri össze erejét,

Jelen igénytelen sorokban nem akarunk magával, a háboru tényével foglalkozni, de még pusztá találgatásokba sincs kedvünk bocsátkozni a harcok eredményét illetően, mivel egyrészt nem érint közelebről bennünket, másrészt az ilyen jóslatgatás egyedül a politikai vén asszonyok dolga, tehát úgy sem lehet annak értelmes hitelt adni. Célunk most csak az, hogy egy világlátott hazánkfa adatai nyomán egy kis alkalomszerű ismertetést hozzunk olvasóinknak a boer (vagy kiejtés szerint: bur) népről.

A burok lelkes önbizalommal fogtak a háboruhoz. Biznak saját erejükben és hazafiságukban. A hatalmas Angliával szemben ennek a maroknyi népnek már több ízben volt alkalma hősiességét sikeresen érvényre juttatni, miként az a közelmúlt ak érdekes eseményei is bizonyítják. (A Jameson-féle rajtaütés). Négy évvel ezelőtt történt ugyanis, hogy Krüger elnök hatásosan és a mi fő: villámgyorsan elnyomta azt a politikai összeszűkítést, melyet néhány johannesburgi angol gyarmatos szőtt nagy mérsélen a paraszt-köztársaság irigylet önaló-sága ellen. Azóta nagy a becsülete Krügernek, de egyuttal hű népének is Európa előtt.

A burokknak eddigi sikeres hadi működésük dacára nincs állandó seregük s ha van is, nem olyan az, mint például az európai államoké. Ennek a szabadságszerető nomád népnek alkotmánya is erősen patriarkális jellegű; a régi szokások s a vénektől örökölt hagyományok megdönthetetlen alapján nyugszik ott minden s ez a szülője az általános jólétnek és megeledésnek. A nép nagyobb része ma is szétszórtan, tanyákon él. A fiugyermeket már kiskorában igen kiképezik a lovaglásban és lövészetben. Egyáltalán minden bur kitűnő lövő. Há-

boru esetén minden 16—60 éves ember köteles hadi sorba állani. Így eshetett meg a legutóbb kivított ütközetben, hogy egyszerű három generáció — nagyapa, apa, fiu — fogott fegyvert a veszélyeztetett haza érdekében. Egységes uniformisuk nincsen; ebben a tekintetben minden harcos a szabad akaratára van bízva, miután a transzvaliak úgy gondolkoznak, hogy nem az „előírást” ruha dönti el a sorsukat. Fegyveres készültségük bice idején nem egyéb, mint csekély számú tüzérség s néhány tábori táviró-osztag. Önkéntes csapataik azonban — angol mintára — nekik is vannak, a melyek időnként fegyvergyakorlatot teljesítenek. Eredményt főleg azért érnek el, mert kitűnő lövészerszámok állnak rendelkezésükre; a lovasság a Mauser puskával, a tüzérség pedig Makszim-féle gyors-tűzű ágyúkkal van felszerelve.

Transvaal államnak 1884 óta „Délafrikai Köztársaság” a hivatalos neve. Területe 321.700 négyszög kilométer, lakosságának száma 288.750, a kik között közel harmincezer hadköteles találhatik.

Mint látnivaló, a bur sereg kicsiny, de rendkívül lelkes. Főelőnye, hogy bámulatosan föl találja magát a hegyvidékekben. A két évtized előtt letolyt háborújokban a bur asszonyok és leányok is hősiességen lövöldöztek a férfiak oldalán. Ez az amazoni vonás most sem veszett ki belőlük, de — egyelőre nem szabad nekik küzdelemben részt venni. Am azért Krüger „apó” körül megalkották a testőrséget, mert az öreg államfő magas kora miatt nem mehet a harctérre.

A harc tehát; mint tudjuk, nagyban folyik. A közel jövőben majd megtudjuk, hogy melyik félre mosolygott Mars hadisten?

(Gy.)

Országgyűlés.

Nov. 6.

Az indemnitási-javaslat tárgyalása kezdődött. Neményi Ambrus lépett az előadói dobogóra és rövid beszédben ajánlotta a javaslatot.

Kossuth Ferenc, az első felszólaló, már csak azért se hajlandó eloget tenni az előadó kíván-

volnok igazán nyugodt, ha inkább itt hagyják ezt a fűrdőhelyet, hogy ne látna, ne irigyelne meg senki boldogságunkat.

Hartay megöröggatta gyöngéden a vállára hajló halvány lőt.

— Hát igazán teljesen el akarasz zárkózni a világtól? Igazán csak nekem akarasz élni?

— Neked, egyedül csak neked, örökké csak veled — sutogta szerelmesen az asszony.

Olyan édes szeretettel, olyan boldogan simultak egymáshoz!

Ilyen mennyei boldogság közömben gondolkodva állana meg még a paradicsomronó őrdög is, hogy belépjen-e földelni ezt az üdvöséget.

Egyik, kisé borongós délutánon Hartay — mint rendszeren — karonfogva haladt nejével a Balaton felé. Amint a partmelléki vasúti töltésen átmentek, egy magas, szikár úr jött velök szembe. Erősen fixirozta a felátolozott arcu Hartayné. Mikor egészen közelbe ért, szinte megdöbbenve állott meg egy pillanatra; majd gyorsan másfelé fordította arcát és elsietett.

Hartayné éppen a megdöbbenés pillanatában nézett az úri emberre s egész testében megrendült; minden csepp vére a szívébe tödült. Arca halotthalványává lett.

Hartay jól látta az ismeretlen férfi megdöbbenését és zavartát s nyomban rá érezte, hogy nevének egész teste megrázkódott.

— Mi bajod? — kérdezte habozva.

— Semmi, semmi! — sutogta rekedt és han-

gon az asszony, mintha valami fojtó kéz söröztötte volna torkát. Aztán szinte roskadozva lépkedett férje mellett.

— Ne tagadd, kerlek! Halotthalvány vagy.

— Mondta a férfi.

— Igaz egy kicsit megrázkódtam. O y borzasztó arca volt.

— Kinek? Ennek a férfin-k?

— Igen.

— En nem tapasztaltam. De ő is nagyon megdöbbsent, mikor rád nézett. Talán ismeritek egymást? — kérdezte Hartay és folyton neje felatolozott arcát vizsgálva kémlelő tekintettel és erősen ráncolta homlokát.

— Nem, nem, nem ismerem! — mondta az asszony remegő hangon.

Aztán nem beszéltek többet az ismeretlen fériről. Fürdés után hazamenek. De utközben nagyon kesveset beszéltek. Mintha mindkettőjük lelkét valami nehéz gondleküdté volna meg. Otthon Hartayné úgy viselte magát mint máskor; eylegenni akart terjével; de nem sikerült. A férfi lelkébe a szeretet mellé új lakó költözött. A sötét gyann.

Nem szól. Nem kérdezte, nem vállalta nejét; de állandóan az a gondolat tépte agyát, hogy miért döbbsent meg az az ismeretlen férfi, mikor nézett meglatla és miért rendült meg az ő neje is, mikor azt a férfit fölismerte. Mert ismerniök kell egymást okvetlenül. De honnan?

N-m tudott nyugodni, Erezte, hogy bizonytalanságban nem maradhat. Ezt a gyantát és szezeime: együtt nem hordozhatja szívében.

Még egyszer megkérdezte nejét:

— Margit, lelkem, igazán nem ismered te azt a férfit, akivel imént találkoztunk?

Az asszony ijedten kapta fel fejét és bizonyos elszántsággal mondta:

— Nem, nem ismerem! De nem szeretnék vele még egyszer találkozni.

— Jó! Akkor, mint férj, tartozom tőle magyarázatot kérni különös viselkedésért. — Szólt erőteljes hangon Hartay és kalapja után nyúlt.

Az asszony halálaspadi lett és felugrott, tárt karokkal ált férje elé.

— Ne Laci, édes, ne menj, ne tedd azt!

— Engedd meg, kerlek! Ez nekem férj kötelességem. Végre is ő téged félre is ismerhetett, talán éppen olyanul, hogy egy órág sem szabad őt hitében meghagyom a te tisztá, becsületes hírneved érdekében. Okvetlenül fellogom keresni, hogy tisztázzam vele a dolgot.

Az asszony átkarolta férje nyakát és úgy kérte reszketve:

— Laci, édes, drágám, ha szeretsz, ne tedd meg. Inkább menjünk el innen. Felek, reszketek; valami bajod lesz.

— Mi lenne, kerlek? Érett, komoly férfiak között az ilyen magyarázat-kérés nem megengedhető el úgy, hogy talán fegyveres elégtételre kerüljön a dolog. Eppen nem!...

Hartay, gyöngéden, de kifejezett határozottsággal bontakozott ki neje karjaiból és elsietett.

Az asszony örületes arcbaal kapott hajába s vonagló lájdalommal dőlt a pam'agra.

A közgyűlés egyedüli tárgyát az esküdt-bírósgokról szóló 1897. 33. t. c. 18. §-a értelmében megválasztott bizalmi férfiak választása tárgyában kiadott-107626/V. b. 1899 sz. magas belügyminiszteri rendelet s ennek kapcsán a bizalmi férfiak megválasztása jogja képezi.

Zala-Eggerszeg, 1899. évi október hó 27-én.

Dr. Jankovich László gr. sk.
Zalavármegye főispánja

A szociális kérdés

és a falusi jólét emelése.

Irta: Gróf Majláth József.

(Folytatás.)

Es ezen uralmi vagy, mely az egyesekeket épp úgy, mint a közösségeket, a világ fönnállása útvezérli, tulajdonképpen egy gazdasági vagy nemcsak az anyagban, hanem szellemi tekintetben is; s ha végiglapozgatjuk a történelmet, azt látjuk, hogy az ó-kor népei, így a régi kultúrák: az egyiptomiak, a babiloniak, assziriak továbbá a görögök és rómaiak mind tönkremenek, mert uralmuk ingovány alapon állott; a vesztük ugyanis mindezeknek csak az volt, hogy az anyagi és szellemileg vagyonosabb kisebbségek voltak mindig azoknak a tömegével szemben, a kik anyagi és szellemi javak hiányában nem érdeklődtek azokért az államfenntartó létesítményekért, melyeknek hasznában részüket elenyésző volt.

Ha egy nagy város óriási forgalmát, közlekedési eszközeit sokaságát, legkülönbözőbb foglalkozó népességét, az anyagcserét, az ipar és kereskedelem kiterjedését szemügyre vesszük s tapasztalni fogjuk azt a nagy ékkellentétet, mely a különböző foglalkozásuk közt kétségtelenül fennáll, — akkor önkéntelenül is azon gondolatra jövünk, hogy az egész nem egyéb, mint a gyöngébbek az erősebbel való folytonos küzdelme.

Vagy nem jövünk-e tudatára annak, hogy tulajdonképpen minden világrész versenyez egymással és ezen versenyben legelő sorban azon országok vannak érdekelve, a melyek földműveléssel, őstermeléssel foglalkoznak: midőn látjuk, hogy a sok életnem, melyet szorgalmas kezek az egész világon learatnak, a legkülönbözőbb közlekedési eszközök segítségével (vizen és szárazon) a világ majdnem minden zugába eljut?

S végre nem-e szomorúan s mintegy tehetetlenül tapasztaljuk és látjuk azt az igazságtalanságot, hogy az életarák nem a kereslet és kínálat törvényei szerint alakulnak, hanem mesterséges hangulattal lesznek csinálva azok által, kiknek a terelésben semmi részük sem volt s mindez történelmi azoknak megkérdésze és hozzájárulása nélkül, kik akár közvetlenül, akár közvetve a termelést bizonyára elősegítették?

S midnehez még hozzájárul az hogy ha a bő aratás idején a reneg kalaszkot látjuk és szívünk örül hogy milyen lsten áldása van, nem is képzeltük magunknak, hogy azoknak nagy része, a kik arcuk verejtékével aratják a magukat, munkájuk gyümölcsét nem élvezik; mert ha fáradságot vennék magunknak és a telekkönyvi állapotokat megnéznék, azt találnák, hogy az a föld, melyen az illetők aratnak, nem sokáig fogja tulajdonukat képezni. A gazdának állapota valóban nem irigyendő: a világpiac versenyének támasz nélkül ki van téve, az előhaladott pénzgazdaság hálójában tartja fogva, a terhek, melyeket a község, a megye, az egyház, a társadalom, az állam rá róvnak, mindig jobban nyomják, az internacionális börzene játéklabdája lett, a különböző uzoatok nemei fojtogatják, az örökösödési jog szintén hátrányára van s az adós-ágokkal szemben a törvény is védtelenül hagyja. Ily körülmények közt csak bédőlvé lesz birtokának, sőt a legtöbb esetben elveszi azt, mert a sokat dicseret szabadság helyett a legnagyobb gazdasági függésbe és rabságba esett.

De ez nemcsak Magyarországon van így, hanem az egész világon; mindenütt foglalkoznak agrár-reformok kérdésével, mert mindenütt erzik azoknak szükségét.

(Folytatás következik.)

HIREK.

— **Kinevezés.** Haudék Ágoston dr., a zalavári apátság kormányzója a rend főapátja a zalavári székhelyben alperjelé nevezte ki. Ez a kinevezetés méltó jutalma az igazi érdemnek.

— **Eljegyzések.** Strik Leon tojás-nyakkereskedő eljegyezte Kondor József tanító leányát, Klára kisasszonyt Nagy-Kanizsán.

Schweiger Arnold kunfélegyházi kereskedő eljegyezte Roth Laura kisasszonyt, az előnyösen ismert divatárusnőt Nagy-Kanizsán.

— **Tanítónőválasztás.** Hankóczy Irén okleveles polgári leányiskolai tanítónő a megválasztott szilvási leányiskolai tanítónő állására az ottani iskolaszék egyhangulag megválasztotta.

— **Templomszentelés.** A tapolecai derék plébános: Ley József, újabb bábért fűzött az érdemnek abb a koszorujába, a melyet lelkipásztori működésével vívott ki. Hornig Károly báró, dr. megyés püspöknek a dozatkészségével és hűvelnek adományával a tapolecai plébaniatemplomban új főoltárt és oratóriumot létesített. A főszentelés folyó hó 1-én nagy lényenül és ünnepséggel ment végbe. A szertartást Rédey Gyula kanonok, Süveg szülötte, a tapolecai és a környékbeli papság segítségével, intula alatt végezte. A szertartás után nagy misét mondott, majd pedig gyönyörű szép alkalmi predikációt tartott. Az egyházi szertartás után Ley József plébános vendégül látta házában főnyak lakoma volt, melyre a papságon kívül a város előkelőségei is hivatalosak voltak. Ebből alatt a házigazda legmélyebb hálával emlékezett meg azokról a nemeslelkű adományokról, amelyekben Hornig Károly br. püspök Tapoleca városát részesítette, forró közzénetet nyilvánította hűvelnek nevében is. Majd közzénetet fejtette ki Rédey Gyula kanonoknak, aki a tapolecai ünnepét közzénetével oly mélyre és bensőséggel tette. Rédey kanonok felelvé, örömet fejtette ki az összerútorozáson, mely Ley József plébánost és a tapolecai intelligenciát egybefűzi, mely összerútorozás közelebb hozza őket a papsághoz és az egyházzal. Majd elismerést fejtette ki Ley József plébánosnak a szűz-ágáért, aminek oly szép gyümölcsöt hoztak.

— **„Magyar Lányok Köre.”** Örömmel értesülünk Muraköz lejártsunkból, hogy Cak-tornyan a „Magyar Lányok Köre” megtartotta alakuló és tisztaválasztó gyűlését. Elnök: Kayser Miczi, alelnök: Wollák Erzi, pénztárnok: Szei-verth Estelne, jegyző: Alszevgy Ilona kisasszonyok. A kör szombatokint tartja gyűléseit.

— **Jótekönyv.** Az október hó 27-én Nagy-Kanizsán elhunyt Talabér János nyug. esperes plébános hátrahagyott vagyonának jelentékeny részét egyházi kulturális és humanus célokra testalta. A fenkőlt szellemű férfiú végrendeletében intézkedett, hogy halála napján 40 forint osztassék ki a városi szegények közt, ugyancsak a városi szegényalap javára 200 forintot osztványt te, melynek évi kamatai karácsonykor osztandók ki a szegények közt. Izen jellemző, hogy városunk számos humanus egyesületei közül egyedül a Népönnyha az, melyről az elhunyt végrendeletében megemlékezik, a napitási összegűlt kétszázforintot hagyományozván ezen humanus intézménynek.

— **Nögyeleti zsurok.** Az Izr. Jóteköny Nögyelet folyó hó 5-én tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy a társaséletünk oly jótekönyan ható vasárnapi oszonánt ismét rendeztesse. Az első oszonna folyó 19-én, vasárnap lesz.

— **Tanítók járási gyűlése.** A következő meghívót kapjuk: „A Zalamegyei ált. tanítótestület” nagykanizsai járásköre az évi rendes özi közgyűlést 1899. november 16-án (csütörtök) d. e. 9 órakor Nagy-Kanizsán, a községi polg. fiúiskola rajztermében fogja megtartani, melyre a járáskör l. tagjai és mindazok, kik a tanügy iránt érdeklődnek egész tisztelettel meghívotnak. Targyai:

1. Mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.

2. „A vallásoktatás egyik fontos feladatáról” felolvasás fötízti dr. Neumann Ede főrabbi, nagykanizsai rendes tagtól.

3. A járásköri gyakorlati tapítások.—Megvitatalásra előterjeszti az elnökség.

4. „Az illemről, paedagogiai szempontból” —

felolvasása: Erdősi Norvék Lujza urad, nagykanizsai rendes tag.

5. Vegytani kísérletek; — gyakorlati előadás — tarja: Waligurszky Antal, nagykanizsai rendes tag.

6. Folyó ügyek s netáni indítványok.

Nagy-Kanizsán, 1899. november hó 4.

Hajgató Sándor
járásbírói elnök.

— **Személyszaporítás a rendőrségnél.**

Arad város közgyűlése az új bünvádi eljárásra való tekintettel tárgyalta és elfogadta az ottani főkapitánynak előterjesztését, hogy a rendőrségnél egy új bünygyi osztályt szervezzenek s az állományt egy alkaptánnyal, egy irodatiszti és egy szolgálai állással szaporítják. A polgármester indítványára pedig elhatározta a közgyűlés, hogy a bünygyi osztály szervezésével járó költségeket fedezése tárgyában fölírnak a kormányhoz. — Vajjon nem volna-e jó nálunk is megtenni a tello lépéseket, hogy az új bünvádi eljárás készsűzletlenül ne találja a várost és a rendőrséget?

— **A közs. elemi iskolák államosítása.** Dr. Russicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő e hó 7-én délután Nagy-Kanizsára érkezett s a polgármester, főjegyző s városi ügyészszel együtt az állami elemi iskolák céljaira átadott iskolai ingatlanok telekkönyvi adatait szembesítették és állapították meg véglegesen. A szerződést 8-án délelőtt írta alá dr. Russicska Kálmán kir. tanfelügyelő az államkincstár, Vécsey Zsigmond polgármester Nagy-Kanizsa város nevében. A szerződés megyei törvényhatósági jóváhagyás céljából azonnal rendelkezési helyére küldetett. December hónapban a végleges átvétel, kinevezések s a jövő költségvetés megállapítása lesz napirenden, hogy az új iskola január hó elején működését megkezdhesse. A kir. tanfelügyelő a zalaegezen zala tanítói járáskör özi ülésére még 8-án Zala-Eggerszegre visszatért.

— **Katalin-estély.** A nagykanizsai Tár-saskör vizsgálomrendező bizottsága november hó 25-én szombaton a Tár-saskör helyiségeiben a könyvtáralap javára családias jellegű Katalin estélyi rendez.

— **Záróvizsga.** A néptanítók szűz és bor gazdasági tanfolyama befejezőköt Tapoleca, az elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretekből tett záróvizsgával, melyen Tuss Antal vincolériszkoai igazgató és a megjelenésben akadályozva volt kir. tanfelügyelő helyettesítő Ley József gondnokai elnök s tapolecai plébános elnököltek és a melyen a városi és vidéki érdeklődők is megjelentek. A tanfolyamot vezető Suly Antal intézeti tanár kérdéseire szabatos feleletekben igazolták be a tanítók, hogy az időt jól felhasználították s egyfő-egyik szép alapismereteket birtokába jutottak. A vizsga befejezésével Tuss Antal igazgató szép beszédben szűzre köztötte a tanítókra, hogy az itt nyert — csak alapul szolgáló — ismereteket bővíteni mindenkor buzgó töresdedjenek és a nép körében szakism-reteiket szorgalmasan terjesszék, mi által nagyjelentőségű közzéadással ügyei szolgálhatnak. Ezen beszédre a tanítók nevében Békési Elek válaszolt, megköszönve a tanárak fáradozásait és elterve a minisztert e tanulságos tanfolyam elre-deléséért.

— **A testvér hosszuja.** Bár az ideai bortermés mind mennyiség, mind minőségére nézve rosszabb az előző éveknel, annyi erje mégis van, hogy a bosznak démonát felkelte a romlós szivben. Ezt bizonyítja Kálmán István alsópáhoki lakos esete, aki csulajit összehűzőknek mint már régóta forralja boszuját testvére és szomszédja Kálmán József ellen. Az egészségbeleszen boszu kielegítésére kedvező alkalom kínálkozott. Kálmán József u. i. délután a telken legeltette par darab marháját, s az enyhe özi napugár e közben egy fa tövében edes alomba ringatta. Ezt észre vette bátyja s miután a mureiből erőt merített magának, kaszát vett kezébe és avval a hó öcséséit úgy összekaszabolta, hogy az most súlyos sebeiben nehéz betegesen fekszik.

— **Leikkések és néptanítók ügyelmebe.** Az esküdtbírósgai intézmény, mint olva

sóink előtt ismeretes, 1900. január 1-én életbe lép. Mivel az esküdtbíróságokról szóló 1897. XXXIII. tc. 7.§-a értelmében a lelképásztorkodás terén működő papok (lelkészek), ugy szintén a néptanítók stb. az esküdtzéki szolgálattól mentesek, figyelemzetjük a lelkészeket és tanítókat, hogy az esküdtbírói szolgálat alól való felmentés iránt a királyi törvényszék elnökeihez kérvényt adjanak be, mert elenkező esetben, amennyiben esküdtbírói képességüket megállapítják, esetleg kénytelenek lesznek már a jövő évben napokig taró tárgyalásokon törvényt ülni polgártár-aiik felett, ami elvonja őket hivataluktól. A kérvényeket f. év végeig kell benyújtani és közszolgálati ügyben bélyegmentesek.

Táncanfolyamot záró köszönet. Hét heti tanítása után mult szombaton, nov. 4-én *Neufeld* Béla táncanár bemutató táncelőadást rendezett, melyre a tanulókon kívül nagyszámú és fényes közönség jelent meg. Az estély 8 órakor kezdődött. A megérkező leányokat már valóságos virágáradat várta, melyből 3-4 csokor is jutott egyre-egyre. Sárközy Jancsi bandája egy szép nyitányval kezete, melyet nagy élvezettel hallgattak a jelenlevők, jóllehet izgatottan várták a tánc megkezdését.

Majd sorban a szokásosabb táncokban bemutatják a tanítványok tanulási eredményét, mely minden tekintetben kielégítő volt, közben *Bartha Jolánka* és *Révész Jancsika* kedves, elragadó magyar szőlő-táncban gyönyörködtek a kipróbált arcú táncosok. Gyönyörűen festett rajtuk a magyar jelmez. A kicsikének igazi magyar temperamentumos mutatványa után *Blumenschein Klárka* és *Neufeldné* táncolt nagy eleganciával egy tánctransformatiót. Végül meg a táncanár-pár együttes táncait szemlélték teljes elragadtatással. Erré következett a szünóra, melynek kedves lefolyása után újult erővel indult meg a tánc, míg két óra felé szét nem oszlott az elegáns közönség.

A kaposvári családirtó. A szegedi Csillagbörtön szabóműhelyében egy görnyedt hátú, öreg rab doxzik.

Es a rab *Oberceller Antal*. Egykor a legtekintélyesebb embere volt Kaposvár városának. Gazdag birókos volt, és tiszteletbeli állása is volt az arvaszéknel.

Lasznakint elvesztette mindenét. Különbefe csapások érték, úgy, hogy rövid idő alatt a legnagyobb nyomorba jutott feleségével és két fiatal leülendő szép leányával.

Egy napon megjelent nála a város rendőrmestere és felszólította, hogy másnap okvetlenül burcolódjék ki a házból, a melyet már régen elárverezték a feje fölől. A 70 éves öreg ember erre könyörgésre fogta a dolgot. Eiment a polgármesterhez és összevetett kessékek, sirva könyörgött, hogy engedjék meg egy kis ideig a házában lakni; csak addig, a míg segít valahogy magán. A polgármester elutasítá az öreg embert.

Az öreg nagyon szomorúan tért haza. Este volt már, hát lefeküdt. De nem tudott nyugodni. Felkelt az ágyából és elvette a revolverét és azt megöltötte. A nikor ezzel készen volt, odament ágyban fekvő lányaihoz és azokat agyonlőtte. Közvetlen közelről egy golyót a fejébe lőtt, és egyet a szívükbe. Ugyan így ölte meg a feleségét is. Aztán magát akarta elpusztítani, de már akkor annyira izgatott volt, hogy revolverét nem tudta elsűtteni.

A törvényszék előtt azt mondotta a szerencsétlen ember, hogy tettét azért követte el, mivel a legsanyarubb körülmények között élt és az éhséggel küzdve, lakótársai kegyelméből tartotta fenn magát és családját. A törvényszék tíz évi fegyházra ítélte a fehérbaju 70 éves öregembert.

Ötödik évet tölti már a Csillagbörtönben az öreg rab. Nagyon megtörte raboskodás. Egyre sir és gyakran emlegeti, hogy öveivel álmodott. A napokban meglátogatták az öreget és a látogatók közül valaki megszólította az intelligens kinézésű embert.

- Miért gyilkolta meg a lányait?
- Az öreg sirva fakadt.
- Annát és Klárkát?
- Igen.
- Az utolsó percben, amikor már a legnagyobb nyomorban voltam, határoztam el magamat arra, hogy megölem őket. Éppen azért, mivel oly nagyon szerettem mind a ketőt.
- És ezért meg kellett ölni őket?
- Meg akartam menteni őket a reájuk vára-

kozó nagy nyomortól, meg a gyalázattól. Várható volt volna-e más valami reájuk? Szegények voltak és védetlenek.

A szegény ember nagyon megviselte a raboskodás. Többet van a kórházban, mint a munkateremben.

Nehezen várja, hogy kisabaduljon. Kijelentette, hogy a börtönből egyenesen Kaposvárra megy és felesége és két lánya sirjánál agyonlövi magát.

Egységes rajtanárképesítés. Az országos rajtanárvizsgáló bizottság javaslatot dolgozott ki a rajtanárképesítés új rendjéről. A javaslat, mely már a kultuszminiszter előtt van, megszünteti a sokféle képesítést és csak kétféle oklevelet akar kiállítani, t. i. közép- és polgári iskolai oklevelet. Mindenikhez 4 évfolyam hallgatása után juthatnak a jelöltek, az elsőhöz azonban a középiskolai érettségi, a másodikhoz kereskedelmi iskolai érettségi vagy tanítói oklevél szükséges. A polgári iskolai oklevelet nőknek is hozzáférhetővé teszi, azonban csak a művészi rajz részét, amit a bizottság a női kézimunkára való képesítéssel kíván összekapcsolni. A javaslat szerint két alapvizs. a és egy szakvizsaga után adnak ki az oklevelet. A II., III. és a IV. évfolyamok végén tartanak egy vizsgálatot. Az elsőfoku inasiskolára való képesítést a bizottság meg akarja szüntetni.

Gyékényesi csendélet. A gyékényesi állomáson keresztül utazó szállítmányok — úgy lehet — régóta megfogva érkeztek meg rendeltetési helyükre. A vámosok, az állomási raktáros és 7 vasúti munkás volt. Egy névtelen feljelentő levél folytán ma már mind a nyolcan a börtönben idegzik fel az elmúlt jó emlékeit. A vizsgálat ez ügyben erősen folyik, hogy kiki büntessége arányában vegye ki részét a megérdemelt büntetésből.

Tanítók általános felvétele a Tanítók Házába. Az „Eötvös-alap Országos Tanítói Egyesület“ f. hó 19-én megnyitja a Tanítók Háza internátusát, a mely internátumban egyelőre 50 tanuló ifjú nyerhet fűtéssel és világtással egybekötött lakást. Az internátusi díjak havonként 8 forintosak, 4 forintosak és ingyenesek. Folyamodhatnak a budapesti tudomány- és műgyegetemen vagy egyéb fő- és szakiskolákban jelesen tanuló, magyarországi tanítók gyermekei. A folyamodványok nov. 10-ig naponként délután 3-5 óra között Józsa Mihály kir. s-tantelgyelől, a „Tanítók Háza“ gondnokánál (Szentkirályi-utca 47. sz. alatt) benyújthatók.

Megjutalmazott tanítónövendékek. A közoktatásügyi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg minden évben nagyobb összeget osztat ki ama tanítóképző-intézeti növendékek között, a kik a gazdaságtanból, de különösen a gyümölcsenyéztés és oltás körül kiváló szorgalmat tanúsítanak. Ez idén ismét 20 növendék kapott 20-20 koronányi arany jutalmat az e téren kitéjtett buzgalomért. És pedig: Pataki Sándor, Humel Béla, Deák Viktor Vágó György, Pataki Antal, Darabos Pál, Jordán Péter, Csima Jenő, Klementisz Géza, Brunner József, Pehje Rezső, Geher Lajos, Szeghő Andor, Török Gyula, Kenedy Pál, Kovacs László, Maté Janos, Kovács Gyergely és Simkovich Gábor.

A férjét kerestél. Grünwald Ignác né született Kupferstein Mária boctódi lakos jó egyetértésben él a férjével, mivel csak pár hónapja kelt egybe. Házaséletüket semmi sem zavarta meg és mégis kapta magát a fiatal férj és 86 fr. készpénzt magához véve azon kijelentéssel, hogy Budapestre megy mesterségéhez (a bádogos üzemlethez) szükséges bevételül végezt, onnan pedig Lengyére megy, hogy ott telepedik: eltávozott ez év szeptember 25-en és azóta nyoma veszett. A fiatal asszony most keresteti az urat.

Gyilkosság. Saly Janos csesztregi birtokos nov. 3-án esti 7 órakor vacsorája után ágyba feküdt és szokása szerint újságot olvasott mikor hirtelen az utca felől két lövés dördült el s halálosan megsebesült; kinos szenvedés után másnap délelben meghalt. Elhunytak a községben sok ellensége volt s ezért a gyanu közégbeli ellenségeinek valamelyikére irányul. A fegyver vssdarabokkal volt megtöltve, melyek közül kettő hatolt testébe.

Gyanús esztendőlet. A esáktornyai járásban fekvő II. Hegykertnél közszben egy ház padlásán két öszenőtű ikergyermek esztendőlet találtak. Természetesen büntényt gyanítottak s a leletet atszarmaztatták a közigazgatási hatóságnak, a mely a vizsgálatot azonnal folya-

matba tette. A vizgálat arra a meglepő eredményre vezetett, hogy a esztendőlet még 1871. évből származik. Egy muraközi földművesnek ugyanis az említett év szeptember havában két leány gyermeke született, a kik a siami ikrek módjára össze voltak nőve. Az ikrek élve jöttek a világra, meg is keresztelték őket Mária és Zsófia névre, azonban csakhamar elhaltak. *Zaranyai József* stródi orvos a forszülőtteket spirituszba tette, megőrizte. A spiritusz praeparatum az orvos halála után *Malaszoitis István* tulajdonába került aki a padlásra tette, hol azt a har mostani tulajdonosa megálalta.

Öngyilkosság. Megdöbbentő hír terjedt el október hó 31-én Sümeghen. Markhót Leona, aki sógoránál, Szidnay Antal kir. járásbíró-sági végrehajtónál vendégképpen időzött, reggel félnyolcekor kicsi revolverrel löbe lötte magát. A váratlan borzasztó eset valóság-gal megrendítette a holdgátalan leány nővérét és sógorát. A kiváló műveltségű leány esete, aki anyanyelvén kívül több idegen nyelvet is beszélt, mely részvétet keltett mindazok szívében, akik ismerik. Borzasztó elhatározásának oka életustás lehetett. Az öngyilkosságát megelőző éjszakán leveleket írt, melyekben végső rendelkezését tette meg s elbucszott rokonaitól. Azután felöltözött fekete selyemruhájába, virágot tűzött hajába s jobb halántékán meglötte magát. Mikor hozzátartozói berohantak hozzá, meg börtört, de aztán csakhamar kinszenvedett. Temetése november 1-én d. u. nagy részvét mellett ment végbe.

Neufundlandi fehér vagy fekete tiszta fajú fiatal kutyák azonnal eladók. Megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek.

Egy tűzér esete.

Egy fiatal huszonegyéves tűzér esete adta nekem azt a gondolatot, hogy megkérnem ennek az újságnak a szerkesztőt a következő sorok közlésére. A tűzér Cochet Arthur úr. kinek atyja Sisiben, Ribsmont mellett (Aisne) földbirtokos, kénytelen volt szolgáltatást heves remája miatt abbahagyni. Általános állapotba rossz volt, a láb anyyira a hatalmas kerítette, hogy a betag kénytelen volt az ágyat őrsini. A remna valóban komoly és igen fájdalmas. A gyengeség veszedelmessé válik, a mielőtt okosja pedig a vér nagy elgyöngülése. A vérben a vörös részecskéket nagy mértékben fogynak és ez ideksi elő a vérszegénységet. Attól lehet tartani, hogy a szív is meg lesz támadva, ha erőteljes bánásmóddhoz nem fordulunk. A betag állapotnak első feladata az legyen, hogy legyöngyüljön a vérszegénységet is a lehető leggyorabb módon helyreállítsák a vért a Pink-pilulák ilyen esetekben csakos hatásokat értek el. Cochet Arthur ur főlggyógyítása erre új bizonyítékok szolgáltatott.

— **Fiam, írja Cochet atya,** a remniamist, mely lábat és karját megtámadta, kénytelen volt szolgáltatást félbe szakítani. Borzasztóan szenvedett, elvesztette jó almat és étvágyát. Nagyon gyenge lett és állapota komolyan aggasztott. A Pink-pilulákról hallottam és beadtam nekik belőlük. Csudálatos dolg, de már az első skatulya nagy megykönnyűsége miatt, melyet a vér folyása ideje elő a Pink-pilulák elosztatták a bajt. A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszerárterben. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárterben, Budapest, Király-utca 12.

Anyakönyvi hírek.*

Mult héten bejegyzett születések.

- Egyed Mihály, malom munkás: György.
- Franđer Katalin, szakkács: Mária.
- Vajda Ferenc, földműves: Juliánna.
- Mucshárt László, földműves: Juliánna.
- Szávits Kornél, honvéd százados: Ernősbet.
- Sági Mária, család: Károly.
- Gerencsér János, vasúti munkás: János.
- Gábor József, földműves: Imre.
- Halvax Lajos, állomás felvigyázó: Károlina.
- Schuster Benedek, kádár segéd: Pál.
- Babits József, p. és t. altiszt: Imre.
- Horváth József, házi szolgá: Sándor.
- Dolmányos János, napasámos: József.
- Németh Lajos, erdőőr: György.
- Mihálec László, tégla: Juliánna.
- Szneider Ferenc, pályamester gyák: Etelka.
- Vajda György, vasúti munkás: Mária.
- Karafiát Lajos, cipész: Lajos.

Házasságot kötöttek.

Csontos István, cipész (Bpest) — Kálmán Máriaival, Gyurics Imre, napasámos — Halász Rosáliával.

*) A mult számból kimaradt.

Luria Zsigmond tisztviselő (Győrsziget) — Kevaler Szélinával.
 Horváth József, földmives — Mihálec Juliannával.
 Horváth József, napasámos — Tóth Teréziával.
 Szalay Dénes, tanító — Jak Etelkával.
 Henrik Lajos, napasámos — Kovács Erzsébettel.

Múlt hét halottjai.

Ribner Károlina férj. Steiner Dánielné isr. 43 éves, házas nője: veselő.
 Dukács Jenő, 9 éves isr. tanuló: agyhártyalob.
 Fabár Anna férj. Laki Jánosné, földmives neje, rom. kath 42 éves: gyomorbajkór.
 Horváth Veronika férj. Kis Andrásné, gazdaasszony, r. k 38 éves: máhrák.
 Horváth Anna, rk. 15 hónapos kőmives leánya; bélhurut
 Schwartz Albert, úgosa, isr. 60 éves: tüdőhurut.
 Grandits Anna férj. Tóth Ferencné, rk. cipész neje. 43 éves: rosszindulatu daganat.
 Sági Károly, negyed órá, család fia, romai kat. kora szűlöttség.
 Borda Katalin férj. Németh Györgyné, rk. 30 éves, papus neje: tüdőgümőkór.
 Garancsér János ifja, fői porcos, rk. vasuti munkás fia kora szűlöttség.
 Tislér Mária, rk. 16 éves, bérés leánya: tífusz.
 Csizsar Julianna, férj. Pál Jánosné, rk. földmives, 27 éves: veselő.
 Hardi Mária, napus. leánya, 3 éves, rk.: gyomorhurut.
 Tschner Krisztina, rk. 2 éves, lakatos leánya: diphteria.
 Lakits István, rk. 28 éves, napasámos: veselő.

NYILTÉR.

Kinyilatkoztatom, hogy kiskorú fiám: ROSENBERG KÁROLY helyett adósságot — legyen az bármily eredetű — nem fizetek; figyelmeztetek tehát mindenkit, hogy neki semmi nemű hitelt ne nyujtsan.

őzv. Rosenberg Izráelné.

Friss vad

REICHENFELD ALBERT

mészárszékében

Főter, Rosenberg-féle ház

őz-, dam- és szarvas-vad

az egész téli időnyen át kapható.

Kérje

The Continental
 a *Dosaga Company*

világhírű spanyol és portugál borait

Sherry
 Portbor
 Malaga
 Madeira
 Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csomagoló kereskedésekben, valamint poharanként az ételkelőbb szállodák kávéházak és vendéglőkben

Kaphatók Nagykanizsán:

ROSENFELD ADOLF és VIA cégnek.

Igen sok külföldi
 francia, angol és német szer van
 hirdetve és ajánlva 256-40

FIATAL EMBEREK részére
 csőbántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a

a legcélszerűbb és legjobb a

Santal-Egger

alkalmazás, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr.; postán bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a Nádorhoz
 BUDAPEST,
 VI. Váci-körút 17.

Hirdetések e lap kiadóhivatalában
 Nagy-Kanizsán.

KATHREINER-FÉLE
 Kneipp
 maláta kávé.

Nagymama nekem is!

Évek óta kitűnő pótléknak bizonyult a babkávéhoz. — Ideg-, szív- és gyomorbetegségeknél, vérszegénységnek orvosilag ajánlva. Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

Szerkesztőség:

Városház-palota: Fischei Páló könyv-kereskedésben.

A szerkesztővel írtkezni lehet naponta d. n. 4-6 óráig.

Idő intéseendő a lap szemleli részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-palota: Fischei Páló könyv-kereskedésben.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyszer 12 korona (6 frt — kiz.)
Félévre 8 korona (4 frt — kiz.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 pr.)

Nyitlár postaköltségre 10 krajczér.

Külföldiek, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischei Páló könyvkereskedésbe intéseendő.

Déremtatlan levelek csak ismeret kedvéért fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajczér.

ZALA

Politikai lap.

Nagy-Kanizsa. 1899.

Feloldó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Mévencz Lajos.

Vasárnap, november 12.

Az utazó miniszter.

Csak imént irták meg egy vezércikkben, hogy Nagy-Kanizsát nagygyá egyedül fiainak szent akarálja teheti.

Ehhez a véleményünkhöz ragaszkodunk is erősen. Haladást, lendületet mi nem várhatunk csak külső tényezők hatásától; magunknak kell megragadni a dolog, a vállalkozás végét azzal a köteles áldozatkészséggel, melyet jogosan elvárhat e város sorsa, jövője a lakosoknak hozzáfűződő szeretetétől.

A város sorsán lendíteni kész lakhelyszeretet és vállalkozási készség is azonban olyan tényezők, amelyeknek valami hatalmasabb rugó is kell. A lakhelyszeretet magában véve érzelmi dolog. Megnyilatkozhatik olcsón is, drágábban is. De sohasem jár valami nagy kockázattal. Nem szükséges hozzá valami nagy számvetés. Az áldozatkésztség azonban már olyan dolog, amely szintén érzelmi mozzanaton alapszik ugyan, de azért az egyszeregygyel is foglalkozik. Ahhoz pedig, hogy valamely város lakóinak lakhelyszeretete és áldozat-

készsége a város sorsára, jövőjére lényegesen kiható, tehát erőteljesebb módon nyilatkozzék meg: egyetlenegy rugó elég-sége. A *bizalom!*

Föl kell igenis ébreszteni a lakhelyhez ragaszkodó és áldozatokra kész polgárságnak a bizalmat arra nézve, hogy azok az ezerek, a miket a város föllendítése érdekében valamely ipari vagy kereskedelmi vállalatba fektetni hajlandók, — nem lesznek kitéve az elveszésnek, mert a becsületes törekvés méltányolásra, támogatásra számíthat magasabb helyen is, ott is, ahol ez a méltányolás és támogatás az országos közérdek tápláló forrásából fakad.

Nagy-Kanizsa polgárai — amint már megirtuk — bebizonyították néhány vállalkozással, hogy készek áldozatot hozni a lakhelyszeretet oltárára. Nem támogatta őket sem kis, sem nagy hatalom. A bizalom rugója is magától alakult ki lelkükben a megszokott, megszeretett, szent tűzhelyekhez való szétléphetetlen ragaszkodás arányából.

Nos, ha már ez az önmaguk termelte bizalom is ilyen eredményeket mutatott

föl: minő szép eredményekkel járna az a bizalom, melyet magasabb érdeklődés ébresztene a lelkekben?!

Vajjon nem lehetne-e csak egyszer is körünkbe vonni ezt a bizalom-ébresztő érdek ödést?

Mostani kereskedelemügyi miniszterünk, Hegedüs Sándor egymásután látogatja a vidéki városokat. A „Pécsi Napló” írja, hogy még e hónap folyamán meglátogatja Pécsét is, hova Lutke József, a pécsi kereskedelmi és ipari kamara elnöke, hívta meg már akkor, mikor miniszterré kinevezték.

Nem lehetne-e Hegedüs Sándor minisztert, ki — úgy látszik a halhatatlan Baross szellemét követve, — közvetetlen tapasztalat alapján akar meggyőződni a vidéki városok viszonyairól, hogy a fejlesztésre alkalmasak haladását támogassa, — valami udvarias formában megnyerni arra, hogy Nagy-Kanizsát is szerencsétlenül látogattassa, nemes érdeklődésével?

Hisz vannak nálunk is nagyszabású vállalatok, a „Sörgyár”, a „Kősraktárak”,

TARCA.

Magdolna.

— Rajz. —

Szegő Julis árvaságra jutott.

Elete derekán halt meg az apja hirtelen. Ott dolgozott a tiszteltes ur földjén egy augusztusi napon, kánikulai hőségben. Gyorsan bullott a rend kaszája előtt s még be nem tejezte, már őt is elsöpörte egy hatalmasabb kasza: a halál. Napszúrását kapott.

Mikor megvitték hazra a halálhírt, Julis megdöbönt. Nem mintha meghalt volna atyja, a becsületes, dolgozó földművelő halála, hanem mert érezte, hogy ez forduló pontot képez az ő életében. Eddig edes apja, ha keveses verejékkel is, de tudott szerezni a mindennapi kenyéren kívül valamit leánya csinosítási-ára is. Most pedig: hogy jelenhetne meg vasárnap az öregmisében, ha nincs új keszkenője, ha nem fűzhet a hajába a ruhájába rózsaszín p. nillikát?

Ezen gondolatok lepték meg Julist apja halálhírére, míg anyjának a hirtelen fájdalomtól nem jött köny a szemébe, csak némán, megtörtén bámult maga é. Azután ráhorult az időközben hazahozott urának kihült tetemére s ott megeredtek könnyei.

Majd mintegy megkönnyebbülve felkel és leányához fordult:

— Leányom...

Julis vállat vont.

— Mit akar?

Az asszony egy könyvet törölt ki szeméből.

— Leányom!... Juliskám! Nem tudsz te sírni? Nem indit meg téped atyád halála? Nézd ezt a holttestet... szegény apádat... munka közben halt meg... akkor is értünk dolgozott... hogy legyen miből élnünk. De mi lesz most? Hiszen nem hagyott ránk semmit; semmit! De ránk hagyta a tiszta, szennytelen nevet, a becsületet... Dolgozni fogunk, dolgozunk kell.

Julis, ki mindezt közömbösen hallgatta, most közbevetéssel:

— Széhházi báró ur már sokszor mondta, hogy menjek hozzá. Jó dolog lesz nála, majd ad valami kényelmes foglalkozást, szép ruhában járát, mindenem meglesz.

— Leányom, az ég szerelmére!...

— A báró ur ezt mind megígerte, hát miért ne mennék hozzá? Aztán a báró ur jó ember s én szeretem őt...

Az asszony kiegyenesedett s nyugodtan bár, de határozottan így szólt:

— Oda nem megy az én leányom. Az kellene még!

A leány szintugy válaszolt.

— De én el fogok menni a báró urhoz.

— A báró urhoz! A báró urhoz, — iam az asszony s keserűen felkacagott. Hát o k menj, pusztulj innen, nyomod se maradjon itten. Atkom kísérjen, háttalan leány. Ne is lássalak többet... Ugy-ugy!... legalább ket halottam íesz egy nap. Ne sírj, mi dolog ez? Még megölelsz, meg is csókolsz?... Nem kell; uredj. Fel is ut, le is ut. Menj a báró urhoz. A báró urhoz!... Szólni akarsz?... Halgass! Ugy-ugy. Menj!

— És a leány ment.
A báró urhoz.

Néhány hónap mult el. A báró ur már meguntta Julist, mint a többi, s a legközelebbi alkalommal finoman szakított vele.

— Kedves Juliannám! — mondá — kivettem önnek Pest-n egy lakást. Minden hónapban meg fogom látogatni, azonkívül minden hónapban küldök önnek e y kis penzt.

Julis tehát Pestre ment és elfoglalta kis lakását. Csinos, kényelmes szobája volt, hasonló ahoz a szobához, a hol a báró urrai anyyi edes órát töltött.

Azonban később úgy találta, hogy kevés a pénze s hiába irt a báró urnak egyremásra; az néhány hónap mulva megtelekedeseu róta.

Julis egy pillantást vetett a tükörbe s mintán

Butor áruház

WEISS JAQUES Nagy-Kanizsán

Teljes salon, ebédlő és hálószoba berendezések

Nagyon szolid kiszolgálás, mérsékelt árak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Képes árjegyzék, rajz és költségvetés kívánatra ingyen.

magántulajdont képező gépgyár, konyakgyár, malmalom és téglagyárak!

Talán ha valamelyik részvénytársaság követné *Littke József* iparkamarai elnök, példáját és meghívna a minisztert: mi is részülhetnénk abban a szerencsében, hogy ellátogatna hozzánk és közvetlenül meggyőződhetnénk városunknak fejlesztésre alkalmas voltáról.

Meggyőződhetnénk közvetlenül, hogy az önerejéből fejlődött ipari és kereskedelmi város s annak vállalatai valóban érdemesek a támogatásra; és ez a meggyőződés talán biztosítaná Nagy-Kanizsa részére az ipari szakiskolát is, melynek fölléltatása érdekében csak imént indult meg a dicséretes mozgalom.

Egy ily miniszteri látogatás nagy mértékben ébreszthetné és megszilárdíthatná a polgárságban a lakhelyszeretet és áldozatkészség hatalmas rugóját: a bizalmat; mert látná a magasabb érdeklődést, melytől esetleg támogatást, mellénylást remélhet.

Jó lesz e fölött kissé gondolkodni az illetékes köröknek és magragadni az alkalmas pillanatot, mely esetleg bizony döntő hatással lehet Nagy-Kanizsa jövőjére.

Gondolják-meg, hogy Magyarországon nem valami bőven és sűrűn teremnek a mostani kereskedelemügyi miniszter intézőjével utazgató miniszterek!

Országgyűlés.

Nov. 8.

Az indemnity harmadik olvasása után a Ház hozzáfogott a *kubikokról és cséplőgépekről* szóló törvényjavaslatok tárgyalásához. A két javaslat együttesen került megvitatás alá és a Ház minden oldalán helyesléssel fogadta. — A néppárti szónoka: *Mócsy Antal* és a függetlenségi párti szónóka: *Hentaller Lajos* épp oly elismeréssel adóztak a javaslatban rejlő szociálpolitikai előnyök iránt, mint *Makkfalvy Géza*, ki ezuttal már a kormánypárti padokról kelt a javaslat támogatására. *Mócsy Antal* csupán azt hibáztatta, hogy a javaslat nincs egészen keresztény alapra fektetve.

meggyőződött, hogy nem szükséges fát vágnia, elégedetten dörzsölte kezét és megindult — a bűn lejtőjén lefelé.

Nemcsak a vig. könnyelmű életet élte. Ledér környezetében egész elmosódott édes anyja képe és a lelkiismeret, mely szelőt gyakran furdalta, most hallgat.

Valami hatalmas dolognak kellene történnie hogy az alvó lelkiismeret felriadjon, hogy lelke a bűn szennyétől megtisztulva visszaadassék az életnek.

Ugy történt, hogy a mint egy izben kitekin-tett az ahlakán, észrevette *Kotormányi Gyurit* a falujabeli bírót fiát, a hihez ifju vonzalom fűzte.

A mint Gyuri meglátta őt, ránézett s csak ennyit mondott:

— Ha most édes anyád látna!...
Aztán elfordult és tovább sietett.
Szívég hatott Julisnak ez a szó. Egyszerre meglátta a szeditő érvényt, melybe jutott, eszébe jutott édes anyja, Gyuri szavai... és keserves sirásra fakadt.

Az utóbbi időben gyakran lelegettett látni Pest urcái egy megtört szemű, becsott arcú, öreg,

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter az egész Ház osztatlan tetszése mellett hangsúlyozta, hogy Magyarországon a gazdasági kérdéseket nem lehet és nem szabad soha felekezeti szempontból elintézni, legkevésbé pedig a munkáskérdést, melyben bizonyára nincs helye a konfesszionálixizmusnak. A miniszter további fejtegetésben válaszolt a részben már megőrtént, részben pedig tervezett intézkedéseket, melyek a munkáskérdésnek, ennek az égető kérdések, rendezésére és előmozdítására fogantatottak. Az a fölhívás, melyben beszéde végén az egész magyar társadalmat fölszólította annak közreműködésére, hogy Magyarországon egyetlen egy munkás se érezze magát védtelennel: lelkes visszhangra fog találni az országban is.

A mai napirend során letárgyalta még a jövő évi népszámlálásról szóló törvényjavaslat is, melynél *Thaly Kálmán* arra kérte a minisztert, hogy a szót főleg annak kiderítésére fektesse: kik a magyarok ebben az országban. Erre *Hege dús Sándor* kijelentette, hogy a népszámlálás szigorúan tudom nyos objektív alapon fog végrehajtatni, de nem fog figyelmen kívül hagyni az a szempont, hogy érvényesítsék a költő szavát: „Nyelvében él a nemzet.”

Az ülés végén *Molnár János* a vágbalparti ármentesítő társaság ügyében interpellált, a mire *Darányi Ignác* rögtön felelt úgy az interpellálót, mint a Házat kielégítő módon.

Nov. 9.

Egy csomó mentelmi ügy volt napirenden. Érdeklődést csak *Rakovszky István* ügye kellett, mely még a Bánffy-országból maradt vissza és annakidején nagy hullámokat vert. Ma már csendesebb volt az a hangulat. Igaz, hogy időközben a mentelmi bizottság véleménye is olyanná alakult, mely a kedélyek lecsillapítására alkalmas. Csupán a legbizalmasabb Bánffystak nem tudtak beletörődni abba, hogy *Rakovszky* ügyében ne *Rakovszky* képviselő, hanem *Kreosányi rendőrkapitány* ítéltessek el. És *Molnár Béla* vállalkozott arra a föladatra, hogy védelmébe vegye ebben az ügyben a rendőrséget. Indokolását, melyvel külön véleményét kiseri, minden oldalról folytonos közbekiáltásokkal szakították félbe.

A milyen — helyenként nagyon erőteljes — ellenzéssel találkozott *Molnár Béla* föllépése, olyan általános tetszéssel fogadták *Chorin Ferencnek*, a mentelmi bizottság elnökének beszédét, a ki már ebben az ügyben egyszer az elnökségről való lemondással dokumentálta magatartását. Ő is az a men-

tőpörödött asszonyt, a mint végig handukolt az után, folyton morzsolva az olva-öt. Megható látvány az, midőn olykor-olykor száraz, csontos kezeivel egy könyvet törül ki szeméből.

Most is egy fészület előtt térdepel és imadkozik.

Egyzerre egy kéz érinti meg vállát.
— Kend az, Szegőné asszony?
— Én vagyok, fiam, de nini, hidd nézzetek meg... nem *Kotormányi Gyuri* vagy te?
— E találta nénem. Hanem most menjünk Julishoz.

Szegőné bámul, majd kacagni kezd, fénytelen szemek kinyulnak, úgy ismételi a szót.

— Julishoz? Menjünk fiam, menjünk.
Reménytelen szívvél követte Gyurit s midőn megpillantotta leányát s látta, hogy mivé lett, csak szívéhez kapott s a másik pillanatban holtan terült el a földön.

A szenvedések nem tudták megtörni, de a szégyen leverte labaról.

Gyuri fölemelte s bevitte a leány lakására. Julis odarohant, letérdelt anyja elé, kezét ajkához vonta és csókjaival halmozta el, míg szeméből a bűnbánati könnyei perogtek.

— Most már senki sincsen, a ki szerel, —
suttogá.

telmi jog megsértését látta *Rakovszky* ügyében és nagyon határozottan tiltakozott az ellen, hogy a rendőrség olyan jószókkal ruháztassék föl, melyek bizonyos időben nagyon is alkalmasak volnának arra, hogy a képviselőket kötelességük teljesítésében megakadályozzák.

Chorin szép beszédét az egész Ház tetszéssel fogadta. Csupán *Molnár Béla* tiltakozott az ellen, hogy őt valaki a ház méltóságáról kioktasas.

Erre aztán *Szabó István* odakialtott *Molnár*nak:

— Ugyan kérem, ne vigyen mindent személyes tétre.

Chorin beszédének az a hatása volt, hogy az ügy megvilágosításához senki sem kívánt többé beszélni és így az elnök elrendelte a szavazást.

Minden oldalról a bizottsági vélemény elfogadása mellett keltek fel a képviselők, csupán a szélsőjobbon maradtak üve — vagy tizenhatalman.

Az ellenzék évődve ellenpróbát kért. Erre többen az ülvemaradtak kisiettek a folyosóra, az elnök pedig maliciával így szólt:

— A hol ily kategorikusan lehet a többséget konstataálni, ott nem kell ellenpróba.

*Rakovszky*nak pedig a ki a folyosón várta ügye elintézését, üdvözlő iratot küldöttek barátai ezzel a felirással:

— Pista gyere haza, minden meg van bocsátva!

A szociális kérdés

és a fa'usi jólét emelése.

Irta: *Gróf Majláth József*.

(Folytatás.)

Mirának néve igen érdekes, hogy Anglia, mely országot mi még rövid idő előtt mezőgazdasági-lag boldognak tartottuk s azon válságtól, mely a kontinenen államait érintette, mentnek hittük, ugyanezen válsággal küzd es ott igen komolyan foglalkoznak az állapotok gyógyításával, a mint azt az R. C-on A. működéséből láthatjuk; *Liebkecht* evvel szemben más nézetet van, ugyanis ő azt állítja, hogy: „Die englischen Herren vom Lande haben sich schliesslich in das unvermeidliche gefügt. Sie haben ihren Kopf angestrengt und fleisig gearbeitet, und die Belohnung ist auch nicht ausbleiben: die englische Landwirtschaft ist heute der Landwirtschaft in den übrigen Ländern ebenso entschieden voran als Sie es vor Abschaffung der Kornzölle war. Aber Sie hat sich den veränderten Existenz-Bedingungen anbequemt und ihre Sache auf sich selbst gestellt, stat auf den Bettelstuck.“ De azt hiszem, ezzel csak saját hazáját, Németországot akarja útni; *Liebkecht* köztudomásulag szintén *Marx*

Gyurinak könyv szűkölt a szemébe, megtogta *Julis* kezét.

— Emlékeze-e, mikor utóljára fogtam így a kezedei? Azt mondtam akkor, hogy szeretlek. Ma is azt mondom s anyád holteste fölött kérdezem: hozzam csillag-e?

Julis csillag szemekkel halgatta, szótlan azt mondá:

— Holnap, holnap gyere el... majd megmondom holnap.

Egész lénye szokatlan tűzben égött.

Mánap ismét eljött *Gyuri* s *Julis* szobájában találta a választ, egy cédulát: „Édes *Gyurim* A *Duna* hullámai közé temetem keservemet. Tied az életben nem lehetek, ezt nem érdemlem meg.....”

A nyitott ablakon beáramlott a balzsamos reggeli lég, derűt és életet árasztva mindenfelé.

A reggeli misére hívó harang megosondult, *Gyuri* letérdelt s forró imát küldött fel az ég urához, az eltévedt, de megtért — *Magdolna*ért.

Hervay Frigyes.

tanítványa, sokáig élt utóbbival Angliában; Marx rendszerét a tudományok szocializmusáról, melyet a szocial-demokraták azóta elfogadtak s evangéliumukká tettek, Liebknecht is tovább fejlesztette; legújabb időben azonban ezen tan 1898. Stuttgartban a szocial-demokraták pártgyűlésén Bernsteint által meg lett támadva s mindig jobban kiviláglik, hogy ug' Marx is, mint tanítványa egész okoskodásukat az azon időbeli angol viszonyokból, midőn ott éltek, merítették. Azért ha az R. C.-on A. jelentését olvassuk, épp az ellenkezőjét találjuk meg annak, a mit Liebknecht állított. Angliában van világség és ennek okait az életarák és állati termények áresésében és a külföldi nagy versenyében találják; a válság különösen ölművelés nehezíti a földbirtoktulajdonosokra, a bérlet ott nem szenvednek annyira s legkevésbé szenvedtek a mezőgazdasági munkások; s míg Németországban ugyancsak a nagybirtokosok szenvedtek többet, mint a kisbirtokosok, de viszont a mezőgazdasággal foglalkozó elemek rosszabb helyzetben vannak ott, mint Angliában. A mi a válság megszüntetésének okait illeti, az előbb említett bizottság Angliában a főszókat az önszűkítésre fekteti, t. i. a szövetekeztetke és az üzemeknek technikailag és gazdaságilag jobb kiterjesztésére; a letéző angol agrárjognak megváltoztatása csak szűk keretben mozog; köztudomású, hogy Németországban a mezőgazdaság javára törvényhatóságilag sokkal többet tettek, mint Angliában; csak röviden érteni akarom a járadékirtokra vonatkozó törvényt, a mezőgazdasági k marak intézményét, a központi szövetekezeti pénzürt, a börtzereformot stb.

Franciaországban igen sok történt, különösen szövetekezeti téren, csak a szindikátusokra akarok rámutatni, a regimco aris bankokra, a szövetekezeti biztosítás különféle nemreire.

Hogy Belgiumban mennyire haladt a szövetekezeti eszme, ugys ismeretes.

Olaszországban az agrár-krízis régóta váó lappangását bizonyítja azon körülmény, hogy már 1877. évben törvényhozásilag küldtek ki bizottságot, mely a krízis okait s az orvoslási módokat kereste. Jellemző az ottani állapotokra, a mit ezen bizottságnak elnöke Jacini szenátor mondott, t. i. hogy 1860. év óta huszonnégy évben keresztül a földmívelő Olaszország a politikai Olaszország által magát kifosztani és kizsákmányoltatni hagyta.

Itt a szövetekezeti mozgalom tulajdonképpen 1883-ban indult meg Wollemburg Leon dr. kezdeményezésére; később nagyobb lendületet akkor vett, midőn a pápáság állt a mozgalom élére; sajnos azonban, hogy ezen szép fejlődést úgy megakasztotta a milánói zendülés, — illetve az államhatalomnak ebből kifolyólag tett azon intézkedése, hogy sok szövetekezeti és olvasókört feloszlattat, miután ezeknek tulajdonította a zendülést; most azonban már ott is belátják, hogy egyes rossz irányban indult szövetekezeti miatt az egész mozgalom nem szabad és nem is lehet elnyomni.

Oroszország és Amerikában is mozognak, de térszűke, illetőleg a rendelkezésemre bocsajtott idő rövidsége nem engedi, hogy ennek lejtegetését tovább folytassam.

Az elmondottak után azonban világos, hogy ma már az agrár-törékvések szerénytelensége vagy jogtudatlanságáról beszélni: vagy a helyzet nem ismeréséről, vagy határozott rossz akaratról tesz tanúságot.

De tény az, hogy ma már nem hagyhatjuk magunkat amittatni sem azokkal a liberális teóriákkal, melyek a földjövédék vagy hozam emelkedésében és a földbirtok szabad forgalmában látják az általános és egyedüli üdvöt, sem pedig a szocial-demokrácia tanaival, mely szerint a mezőgazdaságnál épp úgy mint az ipárnál, a nagy üzemek technikai tulnyula a kis üzemmel szemben okozza a válságot és a bajokat.

Feltesleges hangsúlyoznom továbbá, hogy a túltermelés kísérteties rémében sem hisz ma már senki komolyan, — sőt az, aki látja és tudja, hogy az egész világon, — dacára annak, hogy az újonnan bevett területet mindig aránytalanul szaporodnak — a legelőbb helyen mégis kenyérszűke van: az ily tetszetősnek látszó jelzavakkal nem fog többet dobálózni, hanem inkább a gazdasági és szocialis szervezetek beteg szimptomáival fog foglalkozni.

Mert a mezőgazdaság az egész világon beteg; a beteget orvosok serege állja körül; az egyik

azt mondja, hogy már nem lehet rajta segíteni, — a másik, hogy a beteg maga oka bajának, mert könnyelmű volt, — a harmadik könnyítő szereket ad, hogy még egy pár óráig életben tartsa; azt pedig, a ki azt mondja, hogy gyógyítja a beteget a radikális kurával, boldognak nézik, vagy kinevetik.

Ma már, hála Istennek, Magyarországon a mezőgazdasági érdekeknek főfőiről is őszinte és lelkes támogatói vannak; az új rendszer segése alatt kilátás van arra nézve, hogy a bajok ha nem is egy szerre és rögtön, de fokozatosan gyógyítva lesznek; erre nemcsak megdönthetetlen s minden állásfőirúnak vezérónusul szolgáló elvi, de személyi garanciák is vannak azon jelentőségteljes szavakban, melyeket a miniszterelnök programmjában hangsúlyozott: » melyeket más alkalommal én már citáltam s most ismételtlen idézek t. i. »Hazánk első sorban földmívelő ország s az ország gazdasági erejének emelése és fejlesztése nélkül egészséges politika nem képzelhető; egyenesen a közjólet kérdése az, hogy Magyarország földmívelésügyi hogyan áll.»

De ha mezőgazdasági állapotaink rosszakk is még tőrhethők azok a nagybirtokosokra nézve, tőrhethetlenné azonban már a kis emberre, — mert a régi középosztályról sajnos, már alig lehet beszélni, annak nagy része tőnkre ment, azt tőnkre hagyták menni. És éppen azért, mert egy, a nagy bir okos és legkisebb birtokos közti összekötő kapocs nem található, kell minden jobb módú birtokosnak, amint ezt a főrendiházban tartott beszédemben is kifejtettem, a kisbirtok érdekeit fölkarolni, istápolni, mert igen helyesen mondta a miniszterelnök, újolag és újolag fogom ismételni: »a nép első tanácsadóját abban a birtokosban találja, aki körében él.»

Abban az időben, midőn üdvívalgások hangzottak a fölött, hogy a jobbgyokokat fölszabadították a beklők alól és szabadabbá függelenné tettek — saját lábára állították ugyan, de elleledték azt hogy a tulajdos szabadság annak, a ki ezt idáig csak szűk szobájában élvezte — s a szabadban teli tudóval fogja szívni — megárt: — a szabaddal csak fé munkát végeztek, az üdvös agrárreformok egész sorozatának kellett volna jőni, mert csak ezek által letűk volna őt valóban szabaddá és boldoggá így azonban csak szerencsétlenül tettük.

A kamatuzsora tőnkrelelte már a hetvenes évek folyamán a középbirtokosok jó részét; ennek jogilag, de nem tényleg történt beszüntetése után pedig kifejlődött a termény; s kereskedelmi uszora, mely a kisbirtokosoknak még ép bőrrrel maradt részét jutatta tőnk szélére s mind ez megtörtént a nélkül, hogy az illetékes körök alkalmazásba vették volna idejekorán azon eszközöket, melyek a tulajdonképeni nemzetfontartó elem talpra állását s megmentését elősegítették volna. — Az életfontartás őszöne pedig annál nagyobb minél jobban magára van hagyatva valaki s így történt, hogy az elszegényedett kisbirtokos a kivándorás kates utjára ledét egyrészt s más oldalról — s ez már erkölceinek rovására történt — politikai jogait minden gondolkodás nélkül a szerint gyakorolta, mindjobban rálicáltak lelkére.

(Folytatása kövélkezik.)

Tollfuttában.

Traitoiban csak a port tisztogattuk le magunkról, azután siettünk az „Eisglocke” jégmező tövébe, hogy megnézzük azt a hármastorást, melyet úgy használt föl a magyar izlést erősen bántó tiroli teleményesség, hogy mindegyik forrához egy-egy szent szobrárt állította; annak a gyomrába vascsövet vert, s most úgy tűnik föl, mintha a pompás üditő víz csakugyan csodás módon az oda állított szent szobrok gyomrából ömlenék ki.

Már ut közben néhány helyen megbotránykozott azon a kifiamodott izlésen, hogy a szentek szobrairt, a feszületeket ilyen módon állítják ott ki áhitat kétsére; ez a trafoi hármastorast pedig, a gyomrába vert, vizokádó, iromba vascsövekkel határozottan meghorzongatta a hátamat.

Ezt a rövid órai utatsajnáltam. Visszatérőben egyre azt hajtogattuk Emillel, hogy tulajdonkép-

pen miért kellett nekünk ez a teljesen fölételes kölyök-kirándulás. Samu-nak persze mindenre az volt a kadenciája, hogy »a training, a training.»

Jó! jó! Dehát training okaért nem szükséges elrontani az ember gyomráraféle tiroli izléstelen-séggel.

Boszantott a dolog bennünket különösen azért is, mert — től — tartottunk, hogy nem vehetünk részt a hétórai társasabéden, a mi nagyon érdekesnek ígérkezett.

Mi már Spondinikben elköltöttük ugyan a normális életű magyar gyomornak megdukkáló deli 12 órai ebédet; de hát a magyar ember részéről nem valami nagy áldozattétel egy kis érdekeskedé kedvéért napjában akár háromszor is ebédelni.

A hazai szokásnak már eleget tettünk, együnk hát még egy nemzetközi ebédet is este hét órakor!

Mire a szállóhoz értünk, már hét óra volt; de megtudtuk, hogy csak féljolyokor kezdődik a társasabéd.

Akkorra be is vonultunk a nagy ebédőterembe, hol a »főpincés» leültetett bennünket a sorban álló hosszú asztalok egyikének sarkára.

Szomszédágunkban még üresek voltak az ülések.

Alig öt perc múlva azonban jött egy uraszonny két leányával, és elfoglalták az üres helyeket.

Az egyik csinos, karcsú leánya mellém telepedett le.

Samu nem állhatta meg sző nélkül.

— Lásd, milyen szép szövetszédot kaptal!

Emil és én nagyon rezerváltak voltunk a megjegyzéseket illetőleg. Elkezdtünk inkább beszélgetni a másnapi hegymászásról. Finstermünabem egy Trafoiból elutazott német már kioktatott bennünket, hogy merre menjünk, hogyan csináljuk a a hegyi kirándulást, — különösen ha havasi gyopárt is akarunk szedni. Erre tereltük a beszédet.

E közben egyszer csak átszólt a mellettem ülő leánya vele szemben álló testvérjéhez csendes majdnem suttogó hangon, de magyarul.

— Milyen különösen hangzik itt a magyar beszéd!

Összenézünk. Talán mindhármunknak egyszerre rebent meg a szive, mikor ott váratlanul megszendülni hallottuk az édesen zengő magyar szót.

Bizony különösen, szinte varázslatosan rezegtek ott a kedves hazai hangok abban az anglián, francián, olaszul, nemetül, csehül, beszélő emberáradatban. Szinte fölvilanyozódtunk tőle.

Most már teljes jokedvvel kezdtük humorizálni, hogy miképpen fogunk mi majd mászni a meredek szirtek között a havasi gyopar után.

Egyszerre csak közbeszólt a másik leánya; — Itt nincsen, kérem, havasi gyopár. Mar mi is voltunk kiránduláson, de nem találtunk.

Ezzel a közbeszólással a kedves aranyos teremtes, aki igazán elragadóan tudott csevegni a mi nyelvünkön, — teljesen megtört a jeget.

Emil egyszerre elemében volt.

Az eszmék ilyenkor nagyon gyorsan társulnak. Omlik a szó-fonál.

Csakhamar megtudtuk, hogy budapestiek.

A két fiskális versenyzett most a beszédfordu latok és keresztkérdések diszkret alkalmazásában, hogy valami képpen megtudjuk: milyen társadalmi körből valók a kedves patrioták. Úgyes módon áttértek Gutmann Vilmosokra is; talán majd így — ha esetleg ismerik őket — könnyebb lesz nyomra jutni.

De bizony nem sikerült! A vendégkönyvből is csak annyit tudtunk meg, hogy Budapestről Takácsné uraszonny van ott két leányával. Telje-

sem ismeretlen név. Nem bírtuk kisütni: kicsoda
bőről való? Az különben mindegy.

Elég az, hogy ott az idegenben édesen meg fű
szereztek a mi nemzetközi ebédünket...

Kilenc óra után megfogadtuk a kálauzt, aki
másnap fölvezet bennünket a *Stilfserjochra*. Jelez-
tük neki, hogy pontban reggel 6 órakor indulunk.

Még egy kicsit gyönyörködtünk a körülöttünk
sötétlő, havas, jégmezős bérceknek az éjszaka
sötétségén is átörö, erős körvonalaiban; hallgat-
tuk a gletscherekből lezuhogó *Trafoi-patak* haragos
zenéjét, — aztán leszállottunk mélyen fekvő
fanyánkba, üdítő, mélységes álomra.

-y

A város házából.

Nagy-Kanizsa rendezett tanácsu város
képviselőtestülete 1899. évi november hó 13-
án délután 3 órakor a városház nagytermében
közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1. Az 1898-ik évi városi zárszámadás, a
számvizsgáló bizottság jelentésével.

2. Küldöttségi jelentés az 1900. évi leg-
több adót fizető v. képviselő négyjegyzőke
keigazgatása tárgyában

3. Zalavármegye-tek törvényhatóságának
24961-99 ft. 335 sz. a. határozata a vá-
rosi bordélyügyi szabályrendelet módosítása
erdemében.

4. A nagym. m. kiv. Belügyminiszter
urnak 99900-VII. 99. sz. a. leirata a
városi bor, hus illetve szesz fogyasztási adó-
pótlék szedési jog engedélyezése, és az erről
szóló szabályrendelet függelékébe a díjszabás
felvétele tárgyában.

5. Tanácsi előterjesztés a közöshadsereg-
beli laktanyánál raktárépítés tárgyában.

HIREK.

— **Kinevezések.** A földmívelésügyi miniszter
a kezei helyi gazdasági tanintézethez beosztott
Szatankovich János gazdasági tanintézeti segéd-
tanárt rendes gazdasági tanintézeti tanárra ne-
vezte ki.

A pedagógus *Hajós Ottó* letnyei díj-
talan gyakornokot adóhivatali tiszté ne-
vezte ki.

— **Élelmény.** *Wuszt* Lejos magázó lea-
nyát *Mariška* kisasszonyt vasárnap vezette
oltárhoz a nagy-kanizsai városi felső tempomban
Schulcz Ernő malői főgymnáziumi tanár. Az
esküési szertartást fő. *Kalcsok* Leo főgymna-
ziumi tanár végezte. Az esküvésen nagyszámu
díjazs közönség volt jelen.

— **Házasság.** *Haeas* Imre okl. mérnök,
fűtőházi főnök a D. évsz. vasút-barci állomásán, nov.
14-ikén d. e. 10 órakor köt házasságot *Hoffmann*
Irma kisasszonnyal Kezethelyen.

— **Színészet.** *Halmay* Imre színi-
gazgató az előadások megkezdését váro-
sunkban folyó hó 15-ére jelezte. Érte-
ülésünk szerint azonban a társulat egy héttel
később jön hozzánk. A békéscsabai közönség
oly nagyzerző párlfogásban részesíti a
szintársulatot, hogy az igazgató engedve
a közönségnek, az ottani szereplést nyolc
nappal megtoldotta és városunkban csak
november hó 23-án kezd meg az előadá-
sok sorozatát. A színészet iránt városunk-

ban szokatlan nagy érdeklődés mutatkozik
Az összes elsőrendű helyeket, valamint a
páholyokat kibérelték. Ilyen körülmények
közt sajnáljuk, hogy a szintársulat idejőve-
telével késik.

— **Közgyűlés.** A *Kereskedő ifjak önképző*
egyesülete november hó 25-én szombaton este 8
és fél órakor saját helyiségében tartja meg 24.
évi rendes közgyűlést a következő tárgysoro-
zattal:

1. Elnöki megnyitó.
2. Títkár évi jelentése.
3. A számvizsgáló és könyvtári bizottságok
jelentése.
4. Az 1899. évi költségvetés megállapítása.
5. Új választmány, számvizsgáló bizottság és
egyleti ügyész választása.
7. Netáni indítványok.

— **Torna-Egyetel közgyűlése.** A nagy-
kanizsai *Torna-Egyetel* folyó hó 6-án *Unger*
Ullmann Elek elnök elnöklése alatt tartott
közgyűlése a tagok élénk érdeklődése mellett
folyt le. A titkári jelentés tudomásul vétele és a
pénztári felmentvény megadása után a közgyűlés
megválasztotta az új választmányt, mely a
következőleg alakult: *Unger Ullmann* Elek
elnök, *Weismayer* Lipót alelnök, *Schertz* Odön
pénztáros, *Schäfer* Arthur szertáros, *Typpammer*
Gyula műfelfelügyelő; dr. *Hajós* Soma titkár
választmányi tagok: *Mikoss* Géza, dr. *Huszár*
Sándor, dr. *Kendi* Elemér, *Heltai* József, *Knorr*
Kálmán, dr. *Neusiedler* Antal, *Elek* Ernő és
Leuk Adolf.

— **A népkonyha köréből.** A nép-
konyha céljaira a következő adományok folytak
be: *Stern* Sándorné 10 fr, gelsei *Gutmann*
Vilmos 7 frt, *Vidor* Samuné 18 üveg paradicsom,
6 fazék szilva befőtt és 12 db. konyha ruha,
Klein Illésné 1 fazék zsír, *Elek* Lipót 400 kiló
burgonya. A szives adományokért ez uton is
köszönetet nyilvánítja a népkonyha elnöksége. —
A népkonyha ma vasárnap délután 2 és fél óra-
kor saját helyiségében választmányi ülést tart,
melyben a népkonyha megnyitása iránt fog
határozni. Az ilyes egyéb tárgyai a következők
lesznek: 1898-99-iki félélvizsgálat zárszámadás
előterjesztése. Vusz! Alajos béci lakos és néhai
Talabér János nyug. eszper. plébános alapítvá-
nyának bejelentése és a folyó ügyek intézése.

— **Furcsa kis kaland.** Három fiatal
ember a vasárnap délután azzal ütötte azzon
bogy kirándultak az egyik közeli állomásra és
mulatságot szereztek maguknak azzal, hogy az
állomási vendéglős fiatal feleségének kezdtek
tűzrel-hévvél udvarolni. Természetesen mikor
már megudát az asszonykától, hogy a férje ura
nincs otthon, szerelmű vallomásaikkal — ugylán-
szik — atlágták a megengedett határt, kissé
erősebb kifejezésekkel éltek, mint a minő a
szalonokban uralkodik és az eredmény az lett,
hogy a vendéglős nő elkezdett sírni. A mikor
ugyanis látták, hogy szép szerével nem boldo-
gulnak, a jobbik es hatásosabbnak vélt tulaj-
donikat kerestek elő és még szemtelenebbül visel-
kedtek. A mulatságot eléggé ikerültnek találta
a három fiatal ur, mert hisz megriktak egy
védielen naiv asszonykát. A megbántott asszony
késégsbeesetten várta haza urát, a ki később
érkezett csak meg. Alágeléső az volt, hogy elmondta
neki, mi törtétt vele vasárnap délután. A férj
dalt-fult harajjában és hi három ur egy
hirtelen elő is termett volna, a ighi maradt volna
egyetlen ép osontjuk is. Mian ap roggol bezudalt
a városba. A felesége leirta, hogy nézett ki a
három gavalier. Kereste őket mindenfelé, de
hiába. És a vendéglős még dühösebb lett. Egy-
szerre csak egy vezna, álmos képű fiatal ember
termett előtte, a kire nagyon is ráillett a leírás.
Nem igen soká teketóriazt a vendéglős uram
és ott a hol szemben találta, úgy teremtette
képen a fiatal urat, hogy menten elöntö te arcát
a vér.

— Hat maga volt az egyik, a ki a felesége-
met vasárnap megbántotta.

Csak ennyit mondott és megfogta a fiatal
ember és cipelte. Ez nem igen állt ellen, mert
ugyis hiába lett volna.

— Elmegyünk a rendőrségre!

Ezt akarta ép a pofonütött fiatal ember is, a
kinek halovány sájtelme sem volt arról, mivel
érdemelte ki azt az alapos ütést. A rendőrségnél
a fiatal ember ártatlansága a vasárnapi kalandban
teljesen kiderült. Egész délután a kárházban
ül és kibicelt. Ezébként soha sem szokott
mulatsághól kirándulni, mert ő csak egy szegény
biztosítási akvizitőr. A dühöngő vendéglős egy-
szerre odább akart állni, még csak bocsánatot
sem kért a tévedésért. De ekkor állt csak elő az
ártatlanul megérett akvizitőr, hogy nem oda
Buda, ilyen könnyű szerrel nem lehet kiszaba-
dulni a csávából. És a vendéglős ur lezsurkolt
három ropogós vizest a pofonvert fiatal ember
kezébe és most talán még nagyobb dühvel keresi
a három gavalierét, ha ugyan még ezután sem
ment el a kedve a kereséstől.

— **Aszfaltjárdák.** Örömmel tapasztaljuk,
hogy városunk főutainak gyalogjárójáról min-
inkább eltűntek a kopott téglák és helyettük a
járás kelést kei emesebbé tevő aszfalt-burkolat-
ot alkalmaznak. A városház-utcában a városház
felőli oldalon a gyalogjáró már mindenütt
aszfaltburkolatos, csak a *Löwinger* örökösök háza
előtt nem. Ismerve a tulajdonosnak a haladás
iránti jó érzéket, biztosra vesszük, hogy miham-
rabb megfogják szüntetni a gyalogjáró ezen inszi-
metrikus voltát.

— **Hadkötelesek összeírása.** Nagy-
kanizsa város területén tar előző és a legko-
zelebbi újonccallásra megjeleni tartozó hadkö-
telesek felhívának, miszerint folyó évi november
havában összeírás végett a városi tanács katonái
úgyosztályában jelentkezzenek. A jelentkezési
kötelezettségnek, valamint általában a védőör-
vényből eredő kötelezettségeknek elmulasztása
a felhívásnak vagy a védőörvényben megszabott
kötelezettségeknek a miudása által ki nem
menthető, és a védőörvény 35. szakasz értel-
mében öt forintotól száz forintig terjedő pénz-
büntetéssel büntetendő.

— **Tilos Transvaalba menni!** A
belügyminiszter a transvaali bur angol
háboruban való részvétel céljából szándékolt
toborzások megakadályozása tárgyában a követ-
kező körendeleletet adta ki valamennyi vármegyei
és városi törvényhatóság közönségéhez:

A közös külügyminiszter urnak 1899. évi
október hó 13-án 2631. szám alatt kelt utirata
szerint: néme y napilapból arról értesült, hogy
Ausztriában és Magyarországon, a transvaali
bur és angol háboruban való részvétel céljából
önkéntesek toborzása szándékoltatik. Minthogy
Ausztria és Magyarországnak, a Dél-Afrikában
mostanában keletkezett buyardalmakkal, illetve
a délafrikai Transvaal köntársaság és a brit
birodalom között dúló háborúval szemben a leg-
szigorubb semlegességre kell megőriznie az ily
toborzások megtérése úgy az egyik mint a másik
háborút viselő fél javára, a nemzetközi jogilag
megokolt semlegesség megszegése volna. Fölhívom
emélfogva a törvényhatóságot, hogy az ily
toborzásokra csabított föl hívásokat, illetve a
toborzásokat magukat, minden törvényes esz-
közzel akadályoztassa meg; a gondnokodjék arról
is, hogy a szigoruan megőrzendő semlegesség
megsértői példásan megbüntessenek. A szigoru
semlegesség megóvása céljából, kiváló gond és
figyelem fordítandó arra is, hogy fegyverek és
lőszer, a háboru tartama alatt sem az egyik,
sem a másik hadakozó fél részére Magyaror-
szágból, vagy az ország területén keresztül ne
szállítsanak s hogy a háboruskodó felekhez
való csatlakozhatás, az utlevélügyi körültekintő
kezelésével is, a lehetőségig megakadályoztassék.
Budapest, 1899. évi október hó 31-én.

A miniszter helyett:

Jakabffy s. k.
államtitkár.

Albumok

képes levelezőlapok gyűjtéséhez, nagy választékban
kaphatók

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében N.-Kanizsán.

Legszebb ajándéktárgy.

Haladunk. Miként értesültünk, a fiemel család és okmányok részvételével...

Agyonnyomta a macska. Fővényi János, nyeki lakó, pályázik a csecsemőjének a bölcsőben elaltatására...

A kereskedelemügyi miniszter Fiuméban. A magyar kereskedelemügyi miniszternek fiumei látogatásáról a következők értesítettek bennünket...

valódi Kathreiner mindenütt kapható, de csak az ismert eredeti csomagokban a „Kathreiner” névvel, tehát sohasem lehet és szabad „nyitottan” kimérve eladni.

Ki akar egyéves önkéntes lenni? Bizonyára van olva-óink között akárhány fiatal ember, ki annak idején tanulmányait félbehagyta...

Egy kiváló helyét a teakereskedések közt két-égtelentül az ismert „The Messner” cég követheti. Az ő híres keverékeivel a legelőkelőbb házaknál kedvelté lett és családról családra tovább ajánlják...

Anyakönyvi hírek.

Múlt héten bejegyzett születések.

- Halász Lajos, vasuti fűzős: Mária Kolongya György, napcsámos: János Pozsarec István földmives: Katalin Giesmann Lipót, ályamester: Mária Horváth Lajos, dékán: Béa Piszár József, kalauz: Julianna Kramszky Károlina, nyomdai munkás: Gizella Schiller Ferenc, kalauz: Ilona

Házasságok kötötték.

- Schultz Erő, fogymn. tanár Makón — Wenzl Máriaival Borsos Lajos, asztalos — Horváth Annával. Baj György, földmives — Szmodics Borbálával. Derválts József, földmives — Nagy Rozáliával,

Múlt hét halottjai.

- Vajdics Klára öz. Jákó Györgyné, magánzó rk. 88 éves, aggkor. Lucke Mária öz. Aradi Alajosné nyug. kir. utstemerné rk. 44 éves, méhrák. Balázs Anna rk. 19. hónapos, bognárség leánya tífódoz. Lambert Anna öz. Györfi Jánosné, gazdaszany, rk. 74 éves, aggkor. Horváth István, csizmadia, 84 éves, aggkor. Máté Katalin rk. 1 hónapos napsz. leánya béhurut. Dávidovics László, rk. 1 hónapos földmiv. fia, rüngörös. Andriati János, rk. ablakos töl, 68 éves, gyomorrák. Palkó Rozália, rk. 1 hónapos napsz. leánya béhurut. Szabó Mária, rk. 9. éves, napsz. leánya veselőb. Major József, földmives rk. 18 éves, görvlyékor.

Törvényszék.

Végvárgyalások és ítélethirdetések.

1899. november 13-án (hétfőn)

Erőszakos nemi közölés büntetnének kísérlete és becsületsér és vétsége miatt vadolt Kiss Ferenc s tea elleni ügyben végvárgyalás. Lopás büntette miatt vadolt Tóth Sándor elleni ügyben végvárgyalás. Erőszakos nemi közölés büntette miatt terheit Szankó András elleni ügyben ítélethirdetés. Zsarlás vétégével terheit Máté Flórián s tsai elleni ügyben ítélethirdetés.

1899. november 15-én (szerdán)

Sulyos testi sértés büntetével vadolt Szainkovic Pál elleni ügyben végvárgyalás. Felmenő ágbeli rokomon elkövetett súlyos testi sértés vétsége miatt vadolt Kobra István elleni ügyben végvárgyalás. Lopás büntetével terheit Baksa András s tsai elleni ügyben ítélethirdetés. Lopás büntetével terheit Hirschsohn Miksa elleni ügyben ítélethirdetés. Orgazdaság vétsége mia t terheit Sütő István elleni ügyben ítélethirdetés. Lopás büntetével terheit Vugrinec Flórián elleni ügyben ítélethirdetés.

1899 november 17-én (pénteken)

Csalás vétségével vadolt Salamon Andrá elleni ügyben végvárgyalás. Lopás büntetével vadolt Czimmerleit Katalin elleni ügyben végvárgyalás. Lopás vétségével vadolt Czibuly Gizella elleni ügyben végvárgyalás. Nyilvános rágalmazás és becsületsértés

terheit Androsk [Puklet, Fiskál] Rémus elleni ügyben ítélethirdetés.

Erős akos nemi közölés büntetnének kísérlete miatt terheit Szalai József elleni ügyben ítélethirdetés.

Lopás büntetével terheit Draxetics István elleni ügyben ítélethirdetés.

IRODALOM.

Róma. Az emberi történelem legnagyobb jelesetelnek színhelyéről, emlékeink legdrágább tárházáról jelenet most meg egy szép kötet. Hogy mi Róma, azt megérteni nem, azt csak érezni lehet. A ki valaha megállott a Forum épületomládkai, omlottörödréki előtt, a ki szemlélte a Pantheonnak márványdíszből kifonottan is csodálatos, hatalmas tömegét, a ki belépett az ősi istennek kapujai alá, a nyári este, midőn a hold besütött a magas bolt kerék nyílású s kiteríté homályos fénypalástját a kőkövákra, melyeken valaha sarus lábak tapodtak, állatállomást vivén a szép testű isteneknek — a ki előtt ott megjelent a mult: az, csak az éretheti igazán Róma nagyságát. A ki látta a Colosseum rettentő terét, midőn nagy nagy párhuzait s látta azt egy csodálatos történeti ihletés mámorában megnépszenlő vadak és gladiátorok harcát, látta az újonc érdeklődő, izgatót arcokat a megemlékőhatatlan padokorokon s elgondolta, hogy itt a föld mélyén egy eltemetett és világ aluzsza történetellen örök álmát s a romok már egy másik és világ maradványait s az omlopon megpillantá a re taráltató pápa nevét s a távolból odáig hallá a modern Róma zivajját, látá Szent Péter kapuját, mely maga is 400 extenzót látott már: az csak az éretheti igazán Róma nagyságát. — Napoly szobb, Firenze barátságosabb, Velence csodálatosabb, de Róma a legnagyobbemeri város nemcsak Itáliában, hanem a föld kerekéségén. Földjében egy fél berber-faj aluzsza örök siri álmát, fölöttük a klasszikus Róma romhalmas pompáik, az őt hallókkal fölött emelkedő a pápaság császárkoronázó templomai s kösötött zug az élet árja, talán a királyi állam népe. És a város a föld teremtetéstől kezdve maig mutatja az emberiség történetét, attól a körtől midőn a Monte Mario csúcán még osztrigák tenyésztek, maig, mikor a Péter templom kupolájában már csak a renaissance legnagyobb építési remekét csodálja az utazó anglus. — Itt érezni legjobban, hogy az emberiség életében titkos község vas, hogy mi egy faj fiainak éreztük magukat, s élünk Adámotól az utolsó eszkimóig, ki még mohán tengetheti életét.

Erről a népről, ezéről az emlékekről kezd beszél a Nagy Képes Világtörténet 43. füzeté, melyben már a III. kötet szövegét veszi az olvasó. A harmadik kötetet dr. Geréb József írta. Az egész munkát szerkeszti Marcell. Henrik, egyetemi tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyömlay Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ár díszes fémborítékban 8 füzetként is kapható 30 kr. árával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Római Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői út 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

A „Borászati Lapok Szerkesztője” 1900. évre szerkeszti, dr. Drucker Jenő, a „Borászati Lapok” főszerkesztője. I. Eryofyan.

A magyar szőlőtermelés-közöség mindez idég nélkülözött egy magyar borászati szobnapárt. Külföldi (német vagy francia) szobnapárt volt kénytelen beszerzeni ha a szőlőművelés és pinceszelés minden munkájánál tanácsadóval akart bírn. Csakhogy a külföldi szobnapártak a hazai viszonyokat nem részesítik figyelembe, az abbas nyújtott útmutatások nálunk — igen gyakran — haszonnal nem érlekesíthetők. Azért a „Borászati Lapok”, szerkesztője midőn egy magyar borászati szobnapárt kiadására vállalkozott, a magyar szőlőgazdák egy régi kívánságának akart eleget tenni. A modern szőlőművelés és bortársasági hazai viszonyainak szigorú figyelembevételével, a szobnapárt magában foglalja mindazon törvények és rendelkezések ismertetését, melyek a szőlőszetre vonatkoznak, ugyancsak azon intézményeket és szervezeteket is, melyek a szőlőművelés és borászat terén felállítottak. A szőlő-évd és pinceszelés minden munkájánál hasznos tanácsokkal szolgál a szobnapárt, mely a mellett jogyoknaplóval ellátva, egyúttal azon gazdasági események feljegyzésére is kellő rovatokkal bír, melyek egy év folyamán a szőlőben és pincebőben előadják magukat. A szobnapárt ára — elegans vászonkötésben, táskával és irronnal felarszerelve — 1 fnt 50 kr, díjmentes küldéssel 1 fnt 80 kr. Kapható a „Borászati Lapok” kiadóhivatalában (Budapest, Üllői út 25. szám).

A „BUDAPEST” képes pol. napilap előfizetési felhívásából átvesszük a következőket: A „Budapest” újsókor immár XXIV. évfolyamába lép, tehát az ország legrégibb napilapja. Keletkezésétől fogva folyvást a megdicsőült Kosuth Lajos 48-as zászlaját lobogtatja, s rendíthetetlen hitartással hazánk állami függetlenségéért s önállóságáért küzd. Veszélyekből többnyire ország képviselői irják, köztük Kosuth/Ferenc a függetlenségi és 48-as part elnöke és vezére. Tárcarovatában pedig az irodalom jelesével találkozik az olvasó. Állandóan két érdekesítő regényt küldi, amelyek közül az egyik lapasámsóva lapasámsóva jelenik meg. Vasárnaponként „Uj-Budapest” című humorisztikus melléklet van hozzászólva. E vielőlap talány megfőttől kösött az érdekes könyvekben kívül, hetenként egy-egy Jókai-rovat, soroztatik ki. A „Budapest” alkalomszerű képekkel naponként 14-16 oldalon, sőt ünneppapokkor 24-30 oldalon jelenik meg, tehát terjedelmére nézve megközelíti a sokkal drágább lapokat. Naponként 45-50.000 hagyja el a sajtót s így az ország legelőterjedtebb lapja. „Budapest” minden rendes előfizetője újsókor egy díszes kiállítású és tartalmas naplópárt kap. A ki tehát híve a nagyvonalúak éveknek; a ki szereti a jó regényeket; a ki mindenről híven akar értesülni; a ki képében is szemlélni akarja a napieseményeket; a ki egy olcsó de kitűnően szerkesztett újsókor akar olvasni; az összes elő a „Budapest” képes politikai naplójára. Előfizetési árak: 1 hóra 1 fnt. negyedévre 3 fnt. Kiadóhivatal Budapest, IV. ker., Sarkantyus-utca 3.

Fővárosi Lapok. Magyarorság a legrégibb népszerű lapja, mely hetenként páratlan gazdag tartalommal

ke pompá kápekkel jelenik meg, a hős nagy általánosan most keresztül. A lap szerkesztését Thery Zoltán, a kiváló író és nagy sikerrel látott drámaíró vette át, kinek nevevel egy új, fényes sorja indul meg a „Fővárosi Lapoknak”. A lap főszerkesztője Molnár Ferenc a fiatalabb írói gárda és nagy tehetségű művészek körében ismert tagja. A „Fővárosi Lapok” szerkesztőségje maradt, mint volt Krágyi Mándor. A kiadónak szerkesztői, előkelő helyet kap a szerkesztőkön kívüli munkatársak díszes soroga fogja visszavonni arra a díszes pályára melyen a régi „Fővárosi Lapok” oly sok elismerést aratott. A „Fővárosi Lapok”-at melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára: negyedévre 3 forint, félre 5 forint, évi 10 forint. Előfizetési hely: Budapest V. Hold-uca 15 szám.

Hűdés, és borsosmélcsi pályadíjak. Egy 300 koronás, egy 200 koronás, egy 100 koronás és négy 50 koronás, tehát hét, összesen nyolczonás koronás ártéri pályadíjat ítéltek ki a „Borsosmélcsi Lapok” szerkesztőségére, a laban hálsere alkalmas munkások és tárcák megírására. Onálló, eredeti, lehetőleg ábrákkal illusztrált cikkek pályáshatni a műveltség, a borsosmélcsi, a szálló és bor értékelési tárgyalás köréből, vagy akár prózában, akár verselében írt tárcákkal, a szakmára vonatkozó sajtóiródmáni történelmi tárgyakkal. A pályázat részletes feltételei a „Borsosmélcsi Lapok” legközelebbi számaiban tétetnek közzé. A pályamunkák 1900-ik évi január hó 1-ig küldendők be, zárt jellegű levéllel a lap szerkesztőségéhez, Budapest (Köztelék).

KÖZGAZDASÁG

A gabonaüzlet és a déli vasut. A budapesti kereskedelmi és iparkamara megkeresést intézett a Déli vaspályatársaság igazgatóságához azoknak a bajoknak megszüntetése végett, a melyeknek a Déli vasutnál a tőzön tapasztalt kocsihiány és a vasúti üzletszabályzat nemely intézkedésekkel ezzel összefüggő alkalmazása tolytán a kereskedők, különösen a gabonakereskedők ki vannak téve. Az igazgatóság elismerésre méltó gyorsasággal válaszolt az értesít a kamarát, hogy a kereskedőket általa tolmácsolni kívánvágat a legnagyobb készséggel teljesítette. A mi az első sorban panaszt kocsihiányt illeti, erre nézve megjegyzi az igazgatóság, hogy azt az osztrák államvasutakon a vizkárak folytán előállott pályamegsejtelések és vízvonalak következtében a déli vasuton tamadt kocsihiányok okozták; részletesen előndja az igazgatóság azokat a körülményeket, a melyek a kocsihiányt eddig hátráltatták, a melyek azonban ez idő szerint már megszűntek és így a forgalom lebonyolítása most már reudes keresévébebe fog jutni. A fuvarlevél-másodpéldányok az áru átvétele után való kiszolgáltatása iránt nyilvánított kíváncsalom tekintetében utal az igazgatóság arra, hogy az üzletszabályzat erre vonatkozó 56. §. 3. pontjának alkalmazhatósága a helyielyeti hatóság engedelméhez van kötve és megjegyzi, hogy amár hasonló intézkedések tekintetében a Déli vasut valamennyi vonalára, tehát az osztrák vonalakra nézve is egyöntetű eljárás szokott követni, a jelen esetben a magyar kereskedelmi világ érdekében ez elvi állásponttól az igazgatóság eltért és a kereskedelemügyi miniszterhez folyamodott már az iránt, hogy az üzletszabályzatra hivatkozott pontjában foglalt határozmányokat nagy kocsihiány esetén a kocsihiányos teherárakra nézve a magyar forgalomban és a magyar-osztrák forgalomban igénybe vehesse. Azonkívül a kamara egyik további kíváncsalomnak teljesíthetés végett kérte az igazgatóságot a kereskedelemügyi miniszternél, hogy az üzletszabályzat 56. §. 4. pontjától eltérőleg a vankülföldre rendelt gabonaszállítmányok és áruakérek ez erősebb kivétel idejében soron kívül továbbítottassanak. A lehető elszállítási beraktározás végett átvett árúkról fölzámított fekbérek tekintetében nyilvánított ókajtszra nézve megjegyzi az igazgatóság, hogy a fekbérek szedése az üzletszabályzat 55. §-ának 1 és 2. pontja, és a díj-zabás I. részének B. szakasza H. fejezetében a XI. pont alatt foglalt határozmányok értelmében fogervényesen történik; mindazáltal jogi álláspontjának fönlattatása mellett hajlandó az igazgatóság a jelen forgalmi zavarok idején a hosszabb raktározásért, melynek a földad nem volt az oka, az ezért folyamodó ügyfelekké a fuvarlevelek alapján a földadnál fizetett fekbéreket visszafizeteni. A mi végül a székesfehérvári állomás raktárainak már reggeli 7 órakor való kinyitását és az ottani rakodó helyeken való kezelésnek ugyanakkor való megengedését illeti, az igazgatóság erre nézve is megtegte már a megfelelő intézkedéseket, habár a téli hónapokban, azaz októbertől kezdve a raktárak egyenként mindenütt csak reggeli 8 órakor nyitattak ki.

A gabonaüzletről. Teljes dagute állott be; az árak naponként tetemesen hanyatlának s ma már a buza 8 frt alá süllyedt. Az

üzlet ugyyszólván teljesen szűnnetel, verők nincsenek, s az árak inkább névlegesek. Buza 7 frt 90, rozs 6 frt, árpa 6 frt, bab 7 frt, búkköny 5 frt 75 kr., zab 4 frt 80 kr.

CSARNOK.

A csillagászati időmeghatározás
Iria: Dr. Kontur Béla.

Ari ztofanész „Nóuralom” című művéből kitűnik, hogy a görögök az ő idejében az oszlop v. obeliszk árnyékának hosszával tartották számon a Nap haladó járását s a szerint igazodtak el a nappali órákon. A kínaiak még régebben, állítólag Yao császár idejében, tehát 2300 évvel Krisztus születése előtt használták ez egyszerű eszközt a Nap legmagasabb állásának, a délnek meghatározására, melyet sem pillanat jelzett, mikor az árnyék a legrövidebb vala.

A napóra, mint időmérő, relative tökéletes eszköz és csillagászati alapon nyugszik, de mint alább kimutatandjak, távol van attól, hogy pontosnak lehetne nevezni. A napóra lehet vízirányos vagy tetőirányos, az árnyéket felfogó lemez vagy lap helyzete szerint s ez utóbbinak előállítása több nehézséggel jár. A napóra a célnak már azért sem feleltetheti meg, mert csak nappal s felhőtelen időben jelezte az időt; és annak okáért a fűrközé emberi elme más készüléket gondolt ki s föltalálta a vízi órát. Az egyiptomi Ktezibioszt, egy alexandriai tudóst, tartják a vízi óra feltalálójának, de ő valószínűleg azt tökélelbitette csak. Az óra hasonlított a mi hőmérőnközé, de a mutatón a közők egyenlőnek voltak, tekintettel a lefolyó vízmennyiség kiszibbedő nyomására. Rómába az első vízi órát Julius Ciesar hozta magával.

Az időmérésre a víznél sokkal alkalmasabb anyagnak látszott a linom és száraz homok s így találtak ki később a homok órát. Persze, ez is nagyon tökéletlen szerszám volt. Állt pedig két gömbalaku üvege ényből, mint a vízi óra, melyek eső által közlekedtek s az üres edény a homokkal telt alatt állott s a külső falu, mint a vízi óránál, vonalakkal jelezték a homok felhalmozódását, melynek magassága bizonyos időtartamnak felelt meg. Ha a felső edényből minden homok alápergett, az órát egyszerűen megfordították.

Az új súlyok (pondera) által mérték az időt s ily órát készítette egy Gerbert nevű szerzetes 996-ban ki később II. Szilveszter név alatt Péter apostol utóda lett.

Az a felfedezést, hogy a súly alaszállását ingavál lehet szabályozni, Galileinek közönlhetjük, ki a pizai egyházon lengei látta a csillart s ezáltal helyeime-sé teteteit az ingalengés törvényeire. Haygens volt az első, ki 1657-ben ingás órát a nemsokára utána Heile Péter továbbad zseborákát készített s ma már minden iskolás gyermek tudja, hogy az idő mérése csak mozgás és pedig egyenletes mozgás szolgálhat.

Azonban, midőn az asztronómia előbbre haladt, nyilvánvalóvá lett, hogy a nap sem eléggé alkalmas az időmérésre, nem pedig azért, mert a föld körül való látszólagos mozgása nem egyenletes. Azért a csillagok, műegytemek, grafiai intezetek óráját nem a nap, de az álló csillagok szerint igazítják.

Tehát meg kell különböztetnünk napi napot és csillagi napot. A napi nap amiz idő, mely a nap-korong középpontjának egyik felső delelésétől a következő felső deleléséig foly le. Csillagi nap pedig az az idő, mely valamelyik álló csillag két egymásután felső delelése között telik el.

A napi nap s a csillagi nap természetesen egymástól eltérők és pedig a csillag idő a nap időhöz viszonyítva majdnem négy percel hosszabb, a minék oka földünknek, a nap körül való mozgásában fekszik s ez nem egyenletes. Azonban ha egyenletesen mozogna is, akkor sem vehetők minden tekintetben pontos időmérőül a napot, mert látszólagos útjának a vetületei az aequatorra nem volnának egyenlők s ekként a valódi napi napok, melyek 24 óránál majd kurtabbak, majd hosszabbak, a közéletben használt óraművek járása szerint meg nem határozhatók. Azért a csillagászat szerint egy olyan napot kell képzelni magunknak, mely egyenletesen futja meg föld-körül látszólagos pályáját s az igazi nappal

egyidejűleg leledzik a földközélemben s a földközélemben. Azonban még egy napot kell elképzelni, mely az első nappal egyidejűleg hatádon keresztül a két napéjegyenlőségi ponton. S ez a tal megszűnik az a zavaró egyenlőségesség, mely mint említettük, az equator s a látszólagos nap-pálya ferde helyzetéből származik.

Az az idő, mit a valóóság nap jelez, tehát a valóóság napi időt mutatják a nap-órák, míg óráink a második közép-nap szerint vannak szabályozva s jelzik azt az időt, mely az egyenlőségben mozgó képzelt napnak két egymásután következő delelése között elmúlik. Óráinknak hátramaradása a csillag-idő szerint mindig állandó, a mennyiben három percelt 55-909 másodperceltessen ki. Azt a különbséget, mely a valódi s a középnapidő között van, időegyenletnek nevezzük.

Az már most a kérdés: miképen szabályozhatjuk a középnapidő szerint járó órákat a csillagjárás szerint? Miképen érhetjük el azt, hogy óráink, midőn a közép-nap deiel, pontosan 12 órá mutasson?

A felelettel Olbers, csillagászathoz értő brémai orvos szerint a következőkben foglalom össze.

Egy kis tárcsével erősítünk délre szolgáló ablakunk fájára, azt egy kis-és mes-zebb fekvő tűzfal v. kőmény keleti szela fele irányozzuk s megfigyeljük, mikor egy csillag a tűzfal v. kőmény mögött eltűnt. Másnap ismét azt cselekedjük. Ez az idő három percelt és 55.909 másodpercelt kevesebb, vagyis 23 óra 56 percel 4.091 mpercelt tesz ki s ennyit kell óráknak is mutatni, s ha kevesebbet mutat, akkor óráink késik.

A mi a délnek pontos meghatározását illeti, óráinkat egyszer szükséges a földrajzi intezeti vagy a műegytem órájához igazítani. Már most vegyük fel azt, hogy a Wega nevű elsőrangú csillag a Lyrában ma zseborák szerint 11 óra 29 perc 16 mpercelt a kőmény mögött eltűnik s az óra ekkor hibáz 45 másodpercelt. Akkor másnap este a Wega csillag el fog tűnni 11 óra 29 perc 16 mpercelt + 0 45 mpercelt + 23 óra 56 percel 4,1 mpercelt, mely összegből 24 órát levonván, 11 óra 25 perc és 5,1 mpercelt kapunk, ez a csillag eltűnének pontos ideje. A következő nap hasonló számítás: 11 óra 22 perc és 9,2 mpercelt kapunk s ezekkel az órák össze kell hasonlítanunk azt az időt, mit órájaink észlelünk.

Haso lóképen végezik a budapesti technikán is az idő meghatározást, természetesen finom, egészen pontos eszközzel, a pókhálószálakkal fölfegyverezett úgynevezett passage-műszerrel, melyet Rómer Olas dag csillagász talált fel, melyhez a falat az illető hely délkörében állítják fel. Az észlelő több csillag átmenetét ügyeli meg s abból középszámot vesz s az időt oly pontosan határozza meg, hogy e másodpercelnek századrészt sem hibázza el.

Egyébirán a nap felső delelési pontja a délvonal segítségével odavetőleg könnyen meghatározható.

A délvonal a mi lótkörünk és földünk delelési pontját köti össze. Ennek meghatározására vízirányos sakra kört rajzolunk s annak középpontjára a kör átmérőjénél kurtább árcikat helyezünk, mely a sakra merőlegesén áll. A pálcika árnyéka reggel taludalja a kört, s a rövidülven, azt egy pontban később érnti. Az árnyék később még rövidebb lesz, de elúntán hosszabbodván, a kört ismét érinteni fogja. E két pontot egy egyenessel összeköszöljük s felezzük. A felezési ponton s a kör középpontján átmenő egyenes vonal a kívánt délvonal, midőn tehát az árnyék eme vonallal összeesik, akkor a valódi napi nap 12-ik órája van, mely négyszer egy évben u. m. ápril 14., június 15., augusztus 31 és december 24-én egyez a közvártó órával. Török mecétekben a dél meghatározása s a szerint az imádás idejei megállapítása ma is ekként történik.

Mindenesetre fontos és a vasutak életében korszakos az egységes zona-idő, mely 1891. év október elsején Európa összes vonalain életbe lépett. — Mit értünk az egységes zónaidő alatt?

A föld fel van osztva 24 idő-zónára azaz zónákra, melyek az abc szerint neveztetnek, kivéve az első zónát, mely u-val jelöltetik s melynek közepét a greenwich-i dőkör alkotja. A második zóna keletre esik Greenwichtől 7° 30' és 22° 30' között s ebbe tartozik a Németbirodalom, Dánia, Svéd-Norvégia, Svajc, Magyarország, Ausztria, Szerbia és Montenegro. A harmadik övet a 30. dél-kör fogja meghatározni s ide tar-

tornák: Oro-sországnak egy része, Románia, Bulgária, Törökország nagy része. A negyedik zónába esnek: Orosz- és Törökország többi része és sic porro...

Az egyes zónaterületeken csakis egy óra különbség van és a percek, másodpercek mind ugyanazok. Ugynis tudnillik a föld 24 óra alatt fordulván meg tengelye körül, 24 óra alatt 360 foknyi utat hagy hátra a e szerint 360:24 = 15 fok esik egy órára.

Az egységes idő eszméje Amerikából, Dowd, astronomia tanártól származik és Közép-Európában Oppolcer bécsi csillagász, illetőleg Schram Róbert hozták azt j. vaslatba. Sandford Fleming, a kanadai Pacific-vasut főmérnöke, vitte az eszmét a gyakorlat terére.

Az egységes idő haladást jelenl. főle mozog a nagy lépésekkel halad a kor.

NYILTTÉR.

Henneberg-selyem 45 krtól

14 frt 65 krtól néterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárából rendeltek, — fekete, fehér és színes, — a legdrágább szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztónak** potabár és vámentesen, valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs. és kir. udvari szállító) **Zürichben.** (1)

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Nyilatkozat.

En alulírott Kohn Adolf ezennel kijelentem, hogy a Wellisch Márkusz uron Kohn Ödön kalapkereskedő segédjén — az 1899. évi szeptember hó 20-án d. u. 3 órakor a nyílt utcán elkö-

vetelt szóbeli sértésem fölött őszinte sajnálaomat fejezem ki s a nevezett úrtól ezennel férfiasan bocsánatot kérek.

Kohn Adolf

Kohn és Lichtschein cég belfogja

Hirdetések

5778/tk. 899. sz.

337-1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi. osztálya részéről közhírré tetteik, hogy a keszthelyi takarékpénztár részvénytársaság-vegrehajtatonak Gombos István vegrehajtást szenvedő, dióskali lakos elleni — 148 frt tőke, ennek 1899. évi márc. hó 19. napjától járó 8%-os kamatai 3 frt 75 kr., óvási és közési 1/2 váltódj, 12 frt per, 10 frt 85 kr., vegrehajtás kérelmi 11 frt 55 kr., jelenlegi, s a még felmerülendő költségek iránti vegrehajtási ügyében a fennnevezett kir. tvszék területehez tartozó a dióskali 256 sz. tjkvben + 569. — hrsz. alatt felvett s 13 frtra becsült szegfalusi hegyi berek, — uazon tjkvben + 571 hrsz alatt felvett 36 frtra becsült szegfalusi hegyiberek továbbá az ungyakabfui 19 sz. tjkvben + 21. hrsz. alatt felvett, s 12 frtra becsült alsó ungi hegyi szőlő, — uazon tjkvben + 23 hrsz. alatt felvett s 270 frtra becsült alsó ungi hegyi szőlő és uazon tjkvben + 26 hrszám alatt felvett s 10 frtra becsült alsó ungi hegyi szőlő

1899. évi decz. hó 2-ik napján
d. e. 10 órakor

Dióskál községhezánál Hoffmann Soma keszthelyi lakos felkeresi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatul fog. Kikiáltási ár a tettebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldötti kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint ítv. hatóságánál 1899. évi szeptember hó 14. napján.

GOZONY.

kir. tvszéki albró.

Kérje
The Continental
a Bodega Company

oldghitri spanyol és portugál borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

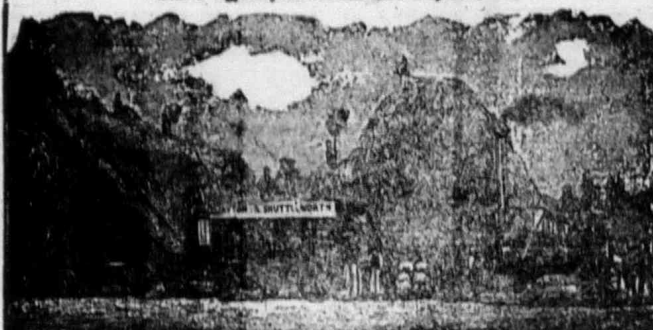
Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharanként az előkelőbb szállodák konyháinak és vendéglőiben.

Kaphatók Nagykanizsán:

ROSENFELD ADOLF és FIA cégénél.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobl és gőzcseplőgép-készletek továbbá járgány-cseplőgépek, kőhőre-cseplők, tisztító-rosták, aratógépek, szennyezőtők, boronák.

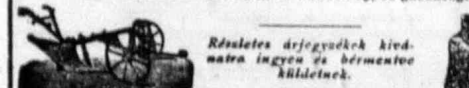
2 1/2 és 3 lóerőig, számkaszalozók, konkolyozók, kaszáló- és egytemes acél-ékek.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvatógépek, szecsakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytemes acél-ékek.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletek árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobl- és cseplőgép-gyára.

A bőrarak emelkednek!

Az osztrák cipőgyárak a bőrarak rohamos emelkedése folytán kéaytelenek a cipő-árak árait emelni.

A Mődlingi cipőgyár

azon helyzetben van, hogy

eddig olcsó árait

további intézkedésig

MÉG MEGTARTJA

és a nagy érdemű közönséget gyártmányai vásárlására kéri.

A MÖDLINGI CZIPÓGYÁR

NAGY-KANIZSAI FIÓKJA.

326-2

Molnár és Társa

elektro-technikai és mechanikai Gépjavítóműhelye

NAGY-KANIZSA

Takarékpénztár-u, a nagykanizsai Takarékpénztár palotájában

Van szerencsénk a nagy érdemű közönség tudomására hozni, miszerint

Elektro-technikai és mechanikai

gépjavító műhelyünket és raktárunkat

a nagykanizsai Takarékpénztár palotájába helyeztük és.

Elvállalunk vi lanyvilágítási berendezéseket a legjobb anyagból, törvény és előírás szerint a legméréskeltebb árak mellett, továbbá készitünk (Telephon) távbeszélő, hási sürgöny, pénztárvó készülékeket, üzleti ajtó és ablak biztosítókat, villámhárítót és minden e szakmába vágó dolgokat.

Elvállalunk kerékpár, varrógépek és egyéb mechanikai gépek javítását. Raktáron tartunk innó lámpákat és egyéb világítási cikkeket, valamint a font felsorolt kellékeket és ezeket a legolcsóbb árak mellett árusítjuk.

Minden általunk készített tárgyért bevezetéséskárt két évi jótállást vállalunk.

A n. é. közönség szives pártfogását és bizalmát kérjük, mely tisztelettel

339-1

MOLNÁR és TÁRSA

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Nagy-Kanizsán.

SINGER-VARRÓGÉPEK nélkülözhetlenek a háztartásban és iparosoknak
SINGER-VARRÓGÉPEK mintaszerűek szerkezet és kivitel tekintetben,
SINGER-VARRÓGÉPEK minden gyári üzemből a legelérhetőbbek
SINGER-VARRÓGÉPEK a divatos műhímzésre a legalkalmasabbak.

Díjtalan oktatás a divatos műhímzésben.

A **Singer-társaság** varrógépei világhírneket kitűnő minőségüknek és nagy munkaképességüknek köszönik, mely kiváló tulajdonságok a Singer-társaság gyármányait mindenkor kitűntették. A mindinkább növekedő kelendőség, az összes kiállításokon nyert kiváló kitüntetések, a gyárnak 40 éven felüli fennállása a legigazabb és legteljesebb biztosíték azok jószágáért.

Singer-elektromotorok kizárólag varrógéphajtásra minden nagyszámban.

SINGER CO varrógép-részvénytársaság

Nagy-Kanizsa, Deák Ferenc-tér 460. szám.

A LEGJOBB SZÁJVIZ

Oppolzer udvari tanácsos, Schultzer, Kalmabauer tanácsok és mások által 50 év óta ajánlva, elvitathatatlannak az

ANATHERIN

dr. Fopp J. G. cs. és kir. udv. fogorvostól
BÉCSBEN.

Üvegekben a f. 1.40, f. 1. - f. - 50.
 Meglepi hatása minden száj- és fogfájás, fogfájás kellemetlen lehellet, laza fogak ellen, erősíti a foghúst, a fogakat legmagasabb korig épességben tartja, a rágó kőszímléket megóvja rothadás ellen stb.
 Fogpor 25 kr.; Anatherin fogpaszta üvegszalencsában 70 kr., csomagban 35 kr., fogplomb 1 fnt - illatos növényesszappan bővíztisztítólag ellen 30 kr.

Főraktár Nagy Kanizsán:
Belk Gyula gyógyszerárban
 a „Megváltóhoz“

Csak akkor valódi, ha üvegen mint a melléti két címkével francia nyelven és aranynyomás céggel.

A LEGJOBB SZÁJVIZ

PETÁNOVITS

METROPOLE - Szállodája

Budapest, VII., Kerepesi ut 58. szám

A keleti és nyugati pályaudvar közelében, a székes-főváros legforgalmasabb helyén. Villamos vasút minden irányban 118 elegánsan berendezett szoba villamos világítással és központi fűtéssel. Személy-felvonó (lift), fürdők

Szoba-árak 1 fnt 20 krtól beleértve villamos világítást, fűtést és kiszolgálást.

A szállodában díszes étterem és kávéház van, melyek

BEPPÉ J. A. ur

az Országos-Kas inó vendéglőjének volt társtulajdonosa. emiatt az országban a balatonföldi gróf Esterházy-féle szálló bérője vezetése alatt állanak. - Kitching konyha, legjobb italok és a híres

PILSNER SÖR (Urquell)

kapható itt pontosan kiszolgálva.
Esténként kitűnő ozigányzene.

Ki akar 400 márkát

havonként könnyen, tisztességesen és riszko nélkül keresni? Tudasza címét anonnal levélbátyoggal tartalmazva V. 28 sz. alatt M. F. Wojtman, hirdetői irodával, Leipzig-Lindenau.

Elsőrendű

házaai gyártmány.

Mégis csak legjobb a mindenütt kapható

Fiumei

Csokoládé

Cacaó

KLYTHIA a bőr ápolására
 szépítésére és
 finomítására **Puder**

Legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó PUDER.
 - Fehér, rózsaszín, és sarga -

vegyileg analizált és ajánlva Dr. Pohl J. J. Cs. Kir. tanár által Németben.
 Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak. 6

TAUSSIG GOTTLIEB

kir. udvari tolltöve-szappan és illatszert-gyár Bécsben.
 Főraktár: BÉCS, L. Wollzeile 3.

Kapható a legtöbb illatszert-gyógyszerkereskedésben és gyógyszerárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm. Keleti M. Mor és Kreiner Gyula cégeknek.

Egy doboz ára:

1 forint 20 krajczár.

tánvétellel vagy az

összeg előleges beutalás után küldetnek.

Mörathon

ezen kitűnő dohánykeverék mindenütt kapható.
 Gyári raktár: Weber és Tsa Bpest VIII. Erzsébet-körut 19.

NAGY-KANIZSÁN:

MARKBREITER L. urnál.

A „Mörathon“ rüptében meghódított minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészségesse teszi, a nicotin hatását elveszti és megszokás esetében nélkülözhetetlené válik.

Szerkesztőség:
Városház-példet. Fischel Fülöp könyv-kereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta kint é. a. 4-5 óra közt.

Idő intéseendő a lap ussilemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városház-példet: Fischel Fülöp könyv-kereskedésében.

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — k.).
Félévre 8 korona (4 frt — k.).
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.).

Nyitlár postaióra 10 krajczár.

Előfizetők, valamint a hirdetésekhez vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intéseendők.

Bármentetlen levelek csak ismert emberek felé fogadhatók el.

Egyes szám ára 10 krajczár.

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felolós szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Csütörtök, november 16.

Egyesült erővel.

A borsodi Gazdasági Egyesület alapszabályai kimondotta, hogy a földmivvelésügyi kormányzatnak a megyében működő közgei hivataluk szerint tagjai az egyesület választmányának.

Örömmel tapasztalható hogy az az irányzat, mely a borsodi egyesület elhatározásában nyilvánult, hova-tovább erősödik s a gazdatársadalom és a gazdasági igazgatás hivatalos szervei együttes összhangzó működésre törekszenek mindenütt.

Ne kutassuk most: mi volt oka annak, hogy ez sok ideig nem így volt s hogy az igazgatás külső közgei, a társadalmi egyesületek nem keresték az együttműködés módjait; — azt se keressük: kinek, mely tényezőknél érdeme az, hogy ez a helyes irányzat egyre erősödik; ezuttal csupán arra akarunk rámutatni, hogy az együttes, összhangzó működés nemcsak a hivatalos közgeeknek ad módot arra, hogy feladataikat jobban elláthassák, nemcsak az egyesület vezéreinek s tevékeny tagjainak ad módot arra, hogy közérdekli terveiket kivitelre juttassák, hanem általában előnyt

biztosít az egész mezőgazdaságnak, mert természetes, hogy ott, a hol a társadalmi és igazgatási tényezők teljes összhangban működnek a működés eredményesebb, maradandóbb, sikerekkel teljesebb lehet.

Ezert kell örömmel üdvözölnünk ezt az irányzatot, mert ez fogja a magyar mezőgazdaság érdekeit megfelelően kielégíteni.

Természetes, hogy a társadalmi és igazgatási szervek együttes működését rendeletekkel, meghagyásokkal biztosítani nem lehet. A kormányzat irányt adhat, de a kivitel, a megvalósítás az egyesek dolga, az egyesek feladata.

A gazdatársadalom egyesületeiben mindenütt meg kell érlelődnie annak a meggyőződésnek, hogy az igazgatási szervek velők egy célra törekszenek, egy cél érdekében dolgoznak, — vizont minden igazgatási közegnek mindig szem előtt kell tartania, hogyha a világ minden rendelkező hatalma kezében volna is, a társadalmi tevékenység támogatása nélkül, kivált gazdasági téren, semmit sem lenne képes megvalósítani.

A felek kölcsönös bizalma, egymás meg-

becsülése, a közérdek öszinte szolgálata az, a mi eredményt biztosíthat az együttműködés egész vonalán. Erre pedig nagy szükség van, mert külön-külön nem sokra megy se az egyik, se a másik. A társadalmi működés a hivatásos, szakértő közgeek támogatása nélkül a panaszkodásnál, az eszmetermelésnél tovább nem viszi, a hivatalos működés meg társadalmi támogatás nélkül csak akta marad. Pedig nem beszédre éaktrára, hanem tettekre és alkotásokra van szükségünk.

Ugy látszik, hogy a fejlődés folyamán eljutottunk odáig, hogy ennek az együttműködésnek a szükségét, a melyet a kormányzat s a társadalmi tevékenység irányadó központjai eddig is hangsúlyoztak, immárra az utolsó falusi kisgazdáig s a legalsó közegig megérezték mindenki.

Időbe került, a mig ez az irányzat daldalmaskodni tudott, de megizmosodása annál teljesebb, mert nem mesterkélte.

Igazán az öröm érzete tölti el az ember lelkét, ha látja például, hogy az állattenyésztési felügyelők s a gazdák között milyen kifogástalan együttműködés van minden-

TARCA.

Sirva kelek....

Sirva kelek, sirva hajtom
Nyugalomra fejemet...
Könyvek között emlegetem
A te édes nevedet.
Vasnett üdvöt gyászol szívem,
Boldogságom siratom...
Mikor intesz már felém is,
Te csendes kis sirhalom!?

Sirva kelek, sirva hajtom
Nyugalomra fejemet...
Haj, csak egyszer csokolhatnám
A te kicsi kesedtet!
Elapadna szemem könnye,
Bánatfelhő oszlana;
Árva lakom akkor rád
Órök áldást mondiana!

Sirva kelek, sirva hajtom
Nyugalomra fejemet...
Tekints rém kis angyalom,
Ne süsd le a szeszemet.
Szép szemeid sugarától
Megdobbanik kebelém;
Elaltatja bánatomat,
Majd az édes szerelem!

Körmendy Pál.

A kanári.

I.

Csapó Paliné a hónap elsején jó vacsorával akarta meglepni a férjét; a legkedvesebb ételét választotta ki.

Az ablakhoz ült és sűrűn ki-kínézetgette, hogy nem jön-e az ő rossz Palija.

A hivatalos idő után elmutt félóra, egy óra, de csak nem jött. Pedig milyen bizonyosan megígérte, hogy otthon fog vacsorálni! Mégsem jön. Bizonyosan megint komániába keveredett.

Egy ideig csak türelmetlenkedett, nyugtalanul járt kelt szomorú magányában a szegény asszonyka, végre sirva fakadt.

Elgondolta, hogy ő milyen szeretettel, hűséggel ragaszkodik férjéhez, otthonához; milyen odaadó gondnal iparkodik édes-é, boldoggá varázsolni azt a kis fészket és férje mégis csak kerüli; nem találja meg a valódi örömet, boldogságot otthonában; hi ba van hát minden szeretet, minden hűség!

Csendesen kopogott valaki az ajtón.
A szegény, kisirtözemű asszonyka zavartan kapkodott ide-oda; sietett fölszártani könyveit, csak azután mondta:

— Szabad.
— Biró Pista férjének egyik hivatalnoktársára lépett be.

Csapóné mosolygva ment eléje, mintha csupán derű, csupa boldogság volna eléte.

— Megint csak egyedül? — kérdezte Biró.
— Eppen férjemet várom haza — mondta Csapóné. — Bizonyosan sürgős dolga akad a közbe másként már itthon volna.

— Hjah, kedves nagysád, a férjeknek igen sokszor akadnak sürgős dolguk a házon kívül.

Csapóné úgy tett, mintha nem érette volna meg a metsző gunyt, mosolygó szemmel nézett a rémekmüv kalitkára, amit Biró Pista tartott kezében.

— Mi ez? Talán csak valami madarat vett ön?

Biró fölemelte a kalitkát. Gyönyörű harc, kanári volt benne, félenken meghuzódva.

— A múltkor nagysád azt mondta, hogy édes otthonával, ezzel a boldog fészkekkel egészen megelégedett, csupán egy harci kanári hiányzik belőle. Ha meg nem sértem, hoztam egyet.

Az asszonyka boldogságtól ragyogó kék szemekkel a kanárin feledte s alig bírta elrebegni köztönetét.

Igazán szép, igazán gyönyörű. De Istenem, mivel viszonzzam én önnek ezt a szép figyelmet. Egészen zavarba ejtett.

Biró Pista megragadta a piruló asszonyka hátfelét, bársnyos, meleg kezét, forró csókot lehe-
rá, és meghatottan mondta:

— Boldoggá tesz, ha elfogadja.

Albumok

képes levelezőlapok gyűjtéséhez, nagy választékban kaphatók

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében N.-Kanizsán.

Legszebb ajándéktárgy.

kérdésben, vagy ha pl. a téli felolvasások, tanfolyamok szervezetét nézi az ember, a hol az igazgatási szervek a közigazgatási közegek s a gazdasági egyesületek együttes működése valóban páratlan sikert ért el.

A földmivelségi miniszter minden intézkedéséből kitetszik, hogy a gazdaközönség egyesületeire komolyan súlyt helyez. Viszont látjuk, hogy a legtevékenyebb, legkiválóbb egyesületek mindenütt jó példával járnak elül az együttműködés terén.

Mindezekből joggal következtethetjük, hogy az együttműködés általános és marandó lesz.—De még azt is remélhetjük, hogy az igazgatási közegek segítő működése folytán a gazdasági egyesületek is tevékenyebbek lesznek.

Itt ott örvendetes jelét látjuk már ennek is, — bizonyosságul annak, hogy az állami igazgatás közegeinek tevékenysége és a társadalmi tevékenység nem zárják ki egymást, ellenkezőleg egymást kiegészítik, erősítik s így viszik előbbre a magyar mezőgazdaság ügyét egyesült erővel!

Országgyűlés.

Nov. 14.

Rövid ülése volt ma a képviselőháznak. Az ülés napirendjé — a póstatakarékpénzüri palota építését és egy helyiérdekű vasut engedélyezését minden vita nélkül tárgyalta le a Ház. Érdekessé tette azonban a mai ülést Ugron Gábor interpellációja az osztrák államadósságot ellenőrző bizottság „tréfájáról”. Ebben az interpellációban Ugron az egész Ház osztatlan figyelmé közt utalt arra a folyton tapasztalható osztrák eljárásra, melylyel odaát mindent megakasztanak, a miből Magyarországra, ha csak képzelt előny is, származhatna. Hét éve, hogy a magyar országgyűlés megzavarta a valutatörvényt, de az osztrákok magatartása következtében még egy lépéssel sem haladtunk előre, hogy nekünk is olyan értékünk legyen, mint Európa legtöbb államának. És ezt főleg Ausztria akadályozza meg, mert semmit sem enged meg, a mivel Magyarország kibasz-

nálattása és kiszíjazása reá nézve meg volna nehezítve. Ez a mostani csiny is — eltekintve a közjogi akadályoktól, melyek általi teremtettek — főleg arra való, hogy az amugy is zsidbasztó pénzügyi helyzet még jobban megnehezítsék. Most, a mikor oly kedvezőtlen a pénzügyi helyzet, ezárnak őrfiai aranykiszéletek a forgalomtól, csak azért, hogy még ezzel is megnehezítsék a piac helyzetét. Ugron 'kérdésében felhívta a kormány figyelmét, hogy tekintettel arra, hogy az osztrák államadóssági bizottság határozata folytán Magyarország is megakadályoztatik abban, hogy 1901. január hó 1-én az Osztrák Magyar Bankkal szemben elvállalt köteletségének eleget tessen, a pénzügyminiszter sürgősen intézkedjék az önálló magyar bank felállítására.

Ugron interpellációja alatt ugy a miniszterelnök, mint a pénzügyminiszter sűrűn jegyezték de egyelőre nem feleltek az interpellációra.

Major Ferenc arra nézve intézett kérdést a kormányhoz, nem volna-e hajtandó befolyását oda érvényesíteni, hogy a Magyar Vörös-Kereszt-Egyet is küldjön egy segélykollonnet a délfrikai harcterre.

Az ülés elején Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter a hazai-iparnak adandó állami kedvezményről és Lukács László pénzügyminiszter a magyar-horvát provizorium meghosszabbításáról nyújtottak be törvényjavaslatokat.

A szociális kérdés

és a fausi jólét emelése.

Irtá: Gróf Majláth József.

(Folytatás.)

Egy-zóval valljuk meg őszintén, nem törődünk velök és most, midőn „Jan paximus ardet Ucalegon” akarnak segíteni rajta, de bizony az egyszerű nem megy, mert igen hosszú időn át hanyagoltuk el.

S ez r szben azért tört nt, mert a jobbágyok személyi és gazdasági viszonyait tekintetében épp oly függetlenek lettek, mint előbbeni uraik; s ezen időponttól fogva — miután az ur a jobbágyoknak nem parancsolhatott, de gondját sem volt kénytelen viselni — a földműves jóléte közvetlenül nem is érdekelte.

Hogy a fentebb elő-erolt bajokon segítsünk, nekünk is követnünk kell azoknak a példáját, a kik belátták, hogy a gazdasági életben csakis az őszerejtés képes a folyton jobban tornyosuló vész-fűlökkel szemben védelmet nyújtani; legin-

kább szorútnak vételekre azok, a kiket, mint előbb említettem, főszabadítottunk és magukra hagyunk; mert a gazda, ha még oly értelmes, szorgalmas és sokoldalú is, ezymagában nem képes elérni; az őszertartásban rejlik a legnagyobb ellentétlenség és alkotó erő s örömmel kon-tatálhatjuk, hogy az egész világ gazdasági kezdeneke mozogni, mindeudtt találkoznak olyanok, a kik a szövetkezesi eszmével önzetlenül és a nehézségek dacára foglalkoznak s mivel most már a hitesszövetkezetiről szóló törvényt a mi törvényhozáunk is megalkotta, a hitel-szövetkezet alakítása még az olyanoknál is szalonképes lett, a kik nem mertek vele foglalkozni, mert azt fölülről nem jó szemmel nétek.

A mi a „társadalmi programomban” is, a melyet a Németországban 3 év óta áldásosan működő fausi jólét emelési bizottság főrekvéséből is kiindulva s a mi hazai viszonyainkra alkalmazva, fölláttottam; fausi jólét emelése a következő javaslatokat terjeszttem a kongresszus elé:

1. A köz-égek mint erkölcsi testületek érdekében hasonlóan oda az O. M. G. E. és a Gazdaszövetség, hogy az italm rési és fogyasztási adók mindenütt községeknek adásának bérbe.

2. A szövetkezesi eszme a lehető legnagyobb mértékben terjesztendő minden irányban, de nagy körültekintéssel, hogy a kívánt eredmény valóban elérjék, mert nem az a cél, hogy sok, de hogy jó szövetkezetek létesüljenek; személyesen szerelt tapasztalataim nyomán e téren a következő eljárást vagyok bátor ajánlani:

A szövetkezesi eszmét előbb meg kell ösmertetni a népkel s oda hatni, hogy azt szívvel, lélekkel megkedvelje s azt ne kényszerrel tegye magáé; ezt leginkább azáltal lehet keresztülvinni, ha a pap, tanítók, földbirtokosok olvasás-, zene-és dalköröket alakítanak s azokban gyakran megjeleenek s a szövetkezesre — alkalmas olvasmányok és lelkes magyarázatokkal — a fausi legértelmesebb gazdait mintegy fölbuzdítják, egy szóval a talajt jól előkészítik; ezután első sorban hitel-szövetkezetet alakítandó; ennek kezlése a szövetkezesek számozása alkajk közöt a legkönnyebb; ide csak lelkismeretes emberek, pénzügytanok és könyvelők kell s az eredmény nem várt mérveket ölt.

A hitel-szövetkezetek előnyei 1. hogy a szegényebb kis gazdákat az uzsorások körmeiből kimentik, olcsó kaput mellett a szükséges forgó tőkét adják, a viszázistést, illetőleg a törlesztést megkönnyítik, takarékosagára ösztönöznek és szoktatnak, a menyiben a legisebb betétet is elfogadják; egyidejűleg tehát kölcsönöz és takarékpénztárak s midőn ezért a szövetkezetek legkedveltebb formáját képezik, egyuttal a többi másfajtaúknak alapjai is szolgálának. A hitel-szövetkezetből fejlődik ki minden más szövetkezet, melyeknek nagy része még most is reája támaszkodik, innen van az, hogy mindent t-

Elhelyezték a madarat az egyik szoba ablak-közébe.

Csapóné elhalmozta a gyönyörű kis teremést kedve-késséssel. Az hamar belátta, hogy edes otthonba jutott; száva megtelt gyönyörűséggel és csiesérgő dallal köszöntötte azt.

Bíró Pista elbucsuozott a szép asszonytól s megígérte, hogy majd többször meg-megnézi a kis madárkát. Künn az utcán Haraszty Gabival találkozott.

— Honnan? honnan? te kópé! — kerdezte tőle Haraszty.

— Csapóéktól.

— Pali! látogattad meg?

— Nem. Nejének vittem ajándéku egy harci kanarit.

— Otthon van Pali?

— Nincs otthon. Elseje van. Valószínűleg a „Petőfi csárdába” ment.

Haraszty Gabi ravaszskás mosolylyal nézett Bíró Pistára. Megfogta nyugógeden annak fülcimpáját s kissé megrázogatta.

— Ejnye, ejnye, te zonosz kópé, hát te kanári szárnyak alatt akarsz bejutni az idegen fészekbe? Te már tulleszesz rajtam, vén mestere-den is.

Bíró Pista maga is nagyot kacagott kópéságán.

Megrázták egymás kezét és elváltak.

— Még ma éjjel elmézek a Petőfi-csárdába. Sajnálalm kissé azt a jó liut, — mormogá Haraszty és fejcsóválva ment tovább.

II.

Csapó Pali fityörézve haladt hazafelé hivatalából.

Elseje volt. Még a havi gázsé azon melegen ott lapult meg a belső zsebében.

Az egyik nagyobb vendéglőből a délutáni zene akkordjai verődtek ki az utcára. Megállott egy pillanatra a kapu előtt. Hallgatta kéjjel a fűlbemászó muzsikát s elkezdte a mutatók zajából kihullamzó dallamot fűyörészni. Meg állt ott rajta, hogy erősen töpreng.

— Végre egyet csapott maga előtt sétrpálcikájával a levegőben és határozott hangon mondta:

— Eh...gyerünk haza!

Gyorsított léptekkel ment tovább.

— Szervusz, Pali, te! — hangzott at az utca átelleni old daról egy stentori hang, irtalmatlanul borizú.

Csapó megismerte már a hangrót a cimborá; s menekülni akart előle; csak a intett neki ádvöz etül s még gyorsabban ment.

De a cimborának is jó lába volt; u'onerte.

— Már a lelkemet adom ki, ugy törtetek utánad. Fotsz haza, min'ha hónap utója volna.

— Hát tudod, megígertem a telegeseknek, hogy haza megyek idejében.

— Jó, jó, de hát az még nem zárja ki, hogy be ne térjünk, egy kvaterkára a Petőfi-csárdába.

A cimborák már mind ott vannak. Nagyszerű badacsonyi mureit mérnek.

Csapó'kedvetlenül morogta:

— Isten tudja, ma nem vagyok mulatókdevemben.

— Ugyan, ne játszd, kérlek. a szolid férjst! Az nem áll jól neked. Szép, szép az asszony kedvben is járn néha, de hát egész rabnak azért nem kell lenni. Vacsonnara én is haza megyek, csak egy-két kvaterkára terek be, meg a „bána-tosképü” cimbalmas néhány nótáját halgatom meg. Ennyit, remélem, a legszolidabb férjst megengedhet magának.

Oda értek a Petőfi-csárdához.

Már zengett-hongott a cimbalom. Valamelyik cimborá gyönyörűden csengő dalát kísérite.

Megállottak a kapuban. A cimborá figyelő arc-al hallgatta.

— Halld Csar Feri nótáját? Még csak a te pompás baritonod kell melléje és készen lesz a hangverseny. Gyere nál! Bizosítalak róla, hogy egy óra múlva otthon le-zú-k.

— Nő hát nem bánom. De csak egy órára! — mondta C-ápó Pali.

Betérték.

A benn mulató legény kompanyia vidám rajjal fogadta őket.

Aztán egymást érték a liutok. Egyik nóta után a másikra nyújtottak. A cimbalom airt, zokogott hozzá edesen rezgő hangokon.

Csapó Pali arca kigyult, ragyogott. Nagyokat kacagott; szórta a bormelleki ziporkákat.

Egyszer mégis az órára tekintett.

— Tyűh, már tíz óra. Kikapok a feleségem-től!

különösen pedig Németországban, a szövetszövetek főszékében nagy elterjedésnek örvendenek.

Második előnye a hitelszöveteknek, hogy általa a szükségleti cikkek és mezőgazdasági termények forgalma realisabb és szolidabb lesz.

Harmadik jó oldala, hogy a gazdálkodókban az ösztönözandóság és érdeklődés érzetét fejleszti; hisz parasztságunkban eláztatott helyzetünk, egyszerűbb erkölcsük és gondolkodás módjuknál fogva az ösztönözandóság érzete nincs úgy kifejlődve mint a városiaknál — s ezért is van a mi falusi népünk a városi lakossággal szemben hátrányos hátrányban s hozzá egy oly korszakban, melyben a sajtó, a törvény hozó testületek s a nyilvános élet egyéb tényezői és szervei oly nagy szerepet játszanak.

Negyedik előny, hogy a szövetszövetek nevelnek, — hogy a tagokat önmegtagadásra és önmérsékletre tanítják, — takarékoságra és a gazdálkodásban egy bizonyos rendre ösztönzik, az érdeklődést minden iránt elősegítik, — és az által, hogy jobb gazdasági eszközökhöz juttatják, jobb gazdálkodásra is serkentik.

De nem hangsúlyozhatom eléggé azt, hogy a hitelszövetkezeteknél fűdölöz a szabadság (a szabad mozgás; a be- és kilépésnél az illetők akarata s ne a kegyeszer járása a szerepet; a hitelszövetkezet meg azért is oly értékes, különösen mi rang néve, mert az sem politikai, sem lekezelési, sem egyéb kényeztetés nem ismer; ezért nem vagyok én barátja azon szövetszöveteknek, melyeket hivatalos személyek alakítottak „par ordre du maître”. Hiszen legyen az első az államhatalom, az kötelessége de gyámkodását ne terjesz ki oly mértékben s alakba, hogy a magántevékenységet megbénítsa, aokat a tényezőket, melyeknek elfajulása tette éppen szabadságos és fölmerült bojkó radikális orvoslását, végleg ki kell küszöbölni oly intézmények közből, melyek ezt meg nem tűrik.

Nem hagyhatom még említés nélkül azt, hogy a szövetszöveteknek elítélő órája a bizto ság, illetve a megbízhatóság s ezt csak az ellenőrzés adhatja meg; s e célból rendkívül fontos azon — Németországban eredményesül és sikerrel működő — intézmény, hogy az egyszövetkezetek vidékenként kötelekbe lépjenek.

Tévedés lenne azonban, ha mi a szövetszövetkezetek barátai azt állítanók, hogy a szövetszövetkezet oly orvoslási mód, melyet minden étező baj elhárítására általánososan lehet és kell alkalmazni; csak ott földadata a szövetszövetkezetek helynyulni az étezősúlyokba azok megjavítása céljából, a hol erre az egyeseknek ereje elégtelen és pedig már azért, hogy bizonyos eddigi elhiányzó berendezések létesítése vagy új eszközök beszerzése elősegítse, akár azon okból, hogy más irányú érdeklődők túlsága és a mezőgazdaságot veszélyeztető befolyásaiól való megvédekezés lehetsévé tesse.

Sokkal nehezebb s bizonytalanabb kimenetelű

a szövetszövetkezés ügy formailag, mint lényegileg a fogyasztás, értékelés, termelés terén, mert itt nemcsak lelkiismeretesség, de a legnagyobb buzgalommal párosult szakértelem s a közgazdaság egyes ágai, mint ipar, kereskedelem s más egyéb ezzel összefüggő viszonyok helyes megítélésében nyilvánuló oly jártasság kívántatik az e fajta szövetszövetkezetek vezetőitől, mely nélkül azok nem virágozhatnak; kell ide ezen kívül tőke is, de ha az előbbi föltétel meg van, a tőke a hitelszövetkezet útján, mely tehát első sorban s épen ezért is szilárd alaprak feltendő, minden nehézség nélkül megszerzhető.

(Folytatása következik.)

A város házából.

Nagy-Kanizsa rendezett tanácsú város képviselőtestülete november hó 13-án délután Vécsey Zsigmond polgármester előlése alatt közgyűlést tartott.

A tárgysorozat 1. pontja az 1898. évi városi zárszámadás, a számvizsgáló bizottság jelentésével igen gyorsan elintéztetett. A zárszámadások ugyanis minden egyes városi képviselőnek megküldve, felolvasottak ak tekintettek és jóváhagyólag tudomásul vettek.

Olvastatott az 1900. évi legtöbb adót fizető v. képviselők névjegyzékének kiigazítására küldött bizottság jelentése. A jelentés lényegét képező névjegyzéket (j. számúban) közülük. A jelentés tudomásul vétele mellett Hertelendy Béla v. képviselő azon indítványt tette, hogy ezen névjegyzék, annak jogerőre emelkedése után, kinyomatassék, és a v. képviselőknak megküldessék; Pihál Ferenc v. képviselő helyeslő felhívást a közgyűlés a jelentést tudomásul vette és Hertelendy Béla indítványát elfogadta.

Ezután rövid zárt ülés következett, melyben Zalavármegye törvényhatóságának határozata alapján, a v. bordélyügyi szabályrendeletet némely, főleg stálaris módosítást tett a képviselőtestület.

Olvastatott a belügyminisztériumok leirat, melyel a város engedélyt nyer, hogy bor, hus, illetve szeszfogyasztási adópótlékot 1901. dec. 31-ig a szabályrendeletbe foglalt díjazás szerint szedhessen.

A közös-hadseregbeli laktanyának a legénység létszámának felemelése folytán a jelenlegi munició raktár elégtelen. A közgyűlés elvileg kimondta egy új raktár építését és a szükséges előmunkálatok megítélésére egy vegyes bizottságot küldött ki, mely a pénzügyi és az építészeti bizottságok elnökeiből, a polgármestereből és a v. szakközlegekből áll.

Ezzel a közgyűléstárgysorozat akimerítve is volt de Miköz Geza v. képviselő kíváncsi volt megtudni milyen stadiumban van a főgymnázium építésének ügye. Vécsey Zsigmond polgármester kifejtette

hogy azépítést azon körülmény kérelmetli, hogy az építkezési idő tartamára egyelőre megfelelő helyiség nincsen. Mivel azonban az új hűvös laktanya felépítésével a jelenlegi laktanya megújíradik, ez a tanácsot előjaira hasznáható lesz. A közgyűlés a polgármester választ tudomásul vette.

Dr. Dick József v. képviselő három kérdésre kérte a polgármester illetve a v. tanács választát:

1. Hogy egy már régebben felülvizsgált v. irnok feyelemi ügye, miért húzódik oly soká?

2. Hogy a Franz féle iparvállalat megfelel-e a várossal kötött szerződés azon pontjának, mely szerint a vállalkozó üzleti nyelvével a magyar nyelvet tartozik használni, üzleti könyveit is magyarul tartozik vezetni, üzletvezetőkül és munkásokul lehetőleg magyarokat és pedig kanizsai lakosokat alkalmazni.

3. Miért nem vételik az új vágóhid használatba a régi szabályrendelet alapján?

Felszólaló kérdéseit keelőleg megindokolta. A feyelemi ügyre vonatkozólag polgármester válasza az volt, hogy részben egyéb sürgős teendői, részben az ügy természeté magá kérelmetli annak befejezését.

A Franz-féle ügyben kijelentette a polgármester, hogy ő egy bizottsággal megtekintette a vállalat üzleti könyveit és a munkásokkal kötött szerződéseket. Meggyőződött, hogy az üzleti könyvek feliratai (De mi ilyen nyelvű a szöveg? A szerk.) magyar és német nyelvűek és hogy a munkások két harmad része magyar, de különben is az ellenőrzésnek megvan az arra hivatott foruma: a villam elnörző bizottság.

Miután dr. Dick József még felemlítette, hogy Franz cég nemet számlákat küld ki, üzleti leveleit németül írja, tehát üzleti nyelvű nem a magyar nyelvet használja, a közgyűlés a polgármester választ tudomásul vette.

Az új vágóhid üzembe vételét az új szabályrendeletek érvénybe lépése előtt a polgármester nem tarja cél szerűnek, de minden lehető elkövet, hogy a szabályrendeletek mielőbb megnyerjék a felsőbb hatóságok jóváhagyását. A közgyűlés a polgármester választ tudomásul vette. — A közegészség és közisztaság szempontjából igen kívánatos, hogy az új vágóhid tényleg mielőbb átadassék a forgalomnak.

Ifj. Hegedűs László a VI—VII. ker. rom. k. kantor fizetése ügyében szólalt fel. A polgármester kijelentette, hogy az elemi iskola államostásával, a tanítók helyettesítéseért kontemporal 100 frt melékfizetésnek most már helye nincs, mit az állásra pályázók is tudomásul vettek, ugyazt tette a közgyűlés is.

— Abcug papucs! — dörögte kórusban a legény kompanya.

— A cimborá, a ki becsallat, éppen akkor jött be. Csapó Pali mosolygó képpel nézett rá a kavargó szivarfüst s őrkeségéből.

— Milyen az idő, komám?

— Bolondosan tuj a szél. Még a baglyok is ereszt alá húzódnak.

— Ergo: még maradunk? — kérdezte Csapó.

— Nagyon természetes! — felelte a egények kara.

Éjjel felé járt már az idő, mikor a kedv, a dal szilajsága csillapodott. Akkor már kezdte a mulatók arcát befolyózni az a különös szürkeség, a mi az idegek ellankadását szokja jelezni. Beállott a csendes flozofálás órája. Ilyenkor a mámor izgalmatól bizsergő agyban nagy gondolatok érnek; a félmámoros ember ilyenkor nagyokat szokott mondani.

Új vendég érkezett közéjük: Háraszty Gabi. Vén rúta, a ki már megtapasztalt minden talpaltnyitert az élvezetek viágában.

A cimborák az éjjeli váratlan találkozások szokásos ünneplő zajával fogadták.

Hideg, fagyos arccal fogadta az üdvözlést, amely hidegség — úgy látszott — erősen imponált a kompanyának.

— Miről vitakoztok? — kérdezte kemény, minden melegégnélküli hangon, miatlatt felöltözött a pincér lesegítette.

— Az asszonyról! — mondta Csapó. — Éppen jókor jöttél; te az asszonyi dolgokban tekintély vagy.

A vértelen-arcu agglégény savanykas mosolylyal ült a kompanya közé.

— Nagyon drága és mégis keveset érő tekintély az, pajtikám. Híneem ha már megvan, szívesen rendelkezestekre bocsátom. Csak egyet kötök ki: becsületes asszonyokról ne beszéljete; mert azokhoz nem értek.

— Farska kívánság! — mondta kissé indulatosan Csapó. — Miért ne beszélhetünk becsületes asszonyokról, ha már ilyenek is vannak? És miért ne beszélheted te azokat is? Remélem, hogy kalandos életeden át csak akadályos ilyenekre is!

Háraszty Gabi nagyot szippantott cigare tájáról, látta ki orrán, száján a füstöt; csak azután mondta:

— Persze, hogy akadám, mindenesetre akadám. Sőt többet mondok, pajtikám. Alapjában véve legtöbb asszony becsületes. A legnagyobb részt maguk a férfiak kergetik bukásba.

— Hogy-hogy? — kérdezték egyszerre többen is a társaságból.

Háraszty Gabi elővette zseb úkrét és igazgatóni kezdte simára kefelt, rika haját és gondosan ápolott bajuszát, e közben — kissé vontatottan mondta:

— Hog? Erre, barátim, egész diszertációval kellene felelnem. De én csupán egy szóba foglalom. Elhanyagolással. Az asszony elhanyagolása szűri a féltékenységét, az elkeseredést; a többi után magától jó, csak állatom kell hozzá.

— De a becsületes asszony mindig ki fog térni az állatom elől! — mondta határozottan

Csapó. — Mar e tekintetben en is tapasztalatól beszélek. Nagyon jó tudatok, hogy en is csak elhunatgató, de a erri feleségem öhosem feltekenykedik és sohasem kesereg.

— És te? — kérdezte Háraszty, hideg szuro tekintettel vette Csapóra.

— Mar hogy en féltékeny vagyok e? Nagyon, de nagyon tevéteges dolog volna tolem, mikor hüseg őrzi lezkemet.

— Igen szép, főő te szép! — mondta gúnyosan Háraszty. — De ne feledd, pajtikám, hogy a hüseg csak akkor biztos őr a lészóknak, ha mindket madár őt áll. A mi félel röpődő madár helyet könnyen idegen madár foglalhatja el a lészekben. Megengedj kedves pajti am, e tekintetben meg nem em van k mind n ketseget kizáró tapasztalatai.

Csapó Pali arca még fakóbb lett. Elkendte vonogatni vállat.

— Meglehet. Neked is igazad lehet.

Kissé félbehagyták a temat és megint egy csendesebb fajta nőtára gyujtottak.

Csapó Pali nem nőtázott többet; csak azivia erősen szivarját; egészen beletemetkezett a kavargó, szeszélyes áramlattal hullamzó füstfellegbe.

Éjjel után, hajnal felé elbucsuzott a cimboráktól és lehorgasztott fölvel bandukot a kertájsi uton, haza felé.

Szép holdvilágos éjszaka volt.

A szél simára söpörte az eget; nem volt azon egy parányi felleg sem.

HIREK.

A világ vége.

— Irta: — a le —

Hát lehet a világnak, ennek a végtelen gömbnek vége is?

Hiszen ez paradoxon!

Aztán különösen úgy, mint a hogyan mi várjuk, hogy — részleges világbomlásról beszélünk.

Igazán furcsa.

Hónom alá csaptam Flammarion „Uránia”-ját, meg az esernyőmet, a tárcámba tiszta papirost tettem, melléje ceruzát s azzal megindultam.

Hamleti tépelődés velt rajtam erő.

Miért lesz vége éppen 13-án a világnak? Vagy ha már ez a sorsunk, miért nem kiváltságos ebben Légrád is?

(Mert hiszen Légrádnak talán több a privilegiuma, mint az — adóssága. Ó, mi igen szerencsések vagyunk!)

Aztán egészen önkéntelenül sóhajtottam fel és mintegy öntudatlanul tévedt tekintetem a mennyboltokra.

Megvallom egész őszintén, aggodalom velt rajtam erő.

(Hogy még a világtel fordulás ellen nem lehet biztosítani!)

Az ég sötét volt és komor.

Sőt mondhatnám, komorabb, mint valaha!

Sehol egy csillag! De még a nyoma sem!

Megborzadtam.

Méregésemből és rémületemből egy csepp, egy valóságos esőcsepp zavart föl, a mely éppen az orromra pottyant.

Felhúztam az esernyőmet és — tova iramodtam.

Ziháló mellett loholtam fel a patika garádjáiban.

Néma csend... Az egész mindenségre a melancholia bus némasága borult...

A doktor lakásán kocogok.

Egy mélyen rezgő bariton zengi: szabad!

Belépek és — elszörnyűködöm.

Együtt a község creme-je.

Hogyan?... Ez mind együtt akar menni a halálba?..

Félszínre vergődik bennem a társas lény, de eszembe jut a hirrovatok förtelmes méltatlankodása, hogy miért kívánczik minden szerelmes együtt rohanni a halál karjaiba.

De a szerelmesekről való gondolkodás meg is

Utközben valami nyugtalan bagoly suhan el fölöttem.

Megállott és nezett a suhanó szárnyas után, aminet tova iramolt a holdas éjszakában.

Eszébe jutott egyszerre a fészek, meg a madár. »A hű-ég csak akkor biztos öre a fészeknek, ha mind a két madár őrt áll!.

— Eh, bolond beszéd. Nem igaz! Egyik is megőrizheti, ha becsületes. — Mormogta, azután tovább handukolt.

III.

Csapó Pali kissé mámoros fővel ébredt föl másnap; valami szokatlan csicsergő, esattogó madárdal ébresztette föl.

Mi ez? Micsoda madár?

Akkor megint eszébe jutott a fészek, meg a madár.

Miféle idegen madárhang ez itt az ő csendes térszékükben?

Főlkelt, magára kapta halóköntösét és átment a mellékszobába, ahonnan a madárdal hallotta.

Ott volt a kis harci kanári az ablakközben és kitartó laukadalan dallal üdvözölte a verőfényes reggelt.

Felesége ott állt igéző reggeli pongyolában a kalitka előtt és elmerengve hallgatta a kis madár csicsergő dalát.

vigasztal... Ó, ezek itt mind szeretik egymást... Talán engem is!?

Most már mehetünk a kárhozat infernájába.

Dr. Grosz nyájasan fogad és bevezet csillagvizsgáló termébe.

(Neki ilyesmije is van.)

Az asztalon irgalmatlan teleskopok.

Ki fehér, ki meg vöröses üveggel.

Furcsa, hogy mind domboru.

Kérdézősködöm is iránta.

Valaki hátra lők gyöngéden és azt mondja:

— Ejnye, de értelmetlen! Hát azért, mert

Domboruban vették, a gyógyszerésznél.

Erre már kezdett velem forogni a világ.

Eppur si mouve...

A doktor beigazítja a műszereket és csakhamar néhány csillag ragyogása kápráztatja a szememet.

Naivul kérdezem a tiszteletes urtól, ki mellett áll:

— Hát már hullanak a esillagok?

Talán csak nem kerültem ki a pítvarba, akaratomon és tudomásomon kívül.

A segédjegyző világosít fel:

— Óh, hát nem látod az üstökösök villódzását?..

— Hát hol van itt valami csillag?

A hölgyek felé mutat..

Szegenkeze su togom: — Igen; a Sára

— üstökös, Irma, — Böske, — Lenke — meteorok.....

Hát nem Biela-féle!?

Persze, persze... Csak a név változott...

Közeleg az éjféli...

A kísérteteknek rémületes órája!...

No, most ütközünk össze...

Valami halk duruzsolás üti meg a fület.

Hátra tekintek. — Hát a segédjegyző szavaija magában a Trója pusztulásáról szóló éneket...

Mint annyi századdal előbb Nero, a vérszomjas császár...

A teleszópa idegesen nézünk bels egyenkint és egyetemlegesen, de még eddig csak annyi az eredmény, hogy egyik — másiknak szédül a feje...

Persze a Jocus... A Jocus...

Lenézünk az ablakon a sike éjszakába és nem látjuk még a mérges gázok lángját, nem halljuk a rémes pukkanást, a mint ketté szakad ez a vén kiszolgált Föld...

Egy névtelen verstaragó kedélyesen kadeneciáz:

Akkor lesz a világ vége,
Ha nem lesz se bor, se gége...
Nincs az égnek olyan éke,
Mint a babám szemé-lye...

— Mi ez, angyalom? Hol vetted ezt a harci kanarit? — kérdezte nyájasan, magához ölelte a kis asszonykát.

— Bíró Pista ajándékozta tegnap, mikor te nem voltál itthon.

A férj arca egyszerre úgy befelhősödött, hogy az ártatlan asszonyka megijedt.

— Haragszol talán, hogy elfogadtam? Talán nem lelt volna szabad elfogadnom? — kérdezte naiv arccal és férjéhez simult.

— No, hát, ahogy vesszük! Kissé mindenestre küönös.

— Visszaküldöm, lelkem, azonnal visszaküldöm, ha te nem helyesed.

Csapó Pali ráncolt homlokkal, gondolkodva nézett a madárra.

Lassankint azonban arca kiderült, még szorosabban magához ölelte nejét.

— Nem, ne küld vissza, angyalom. Majd ezután mindennap rendszeren haza jövök és együtt hallgatjuk a madár dalát. Ugy-e jó lesz így?

Az asszony ferjéhez simult és boldogan rebegett.

— Csak így, egyedül csak így lesz jól!

Akkor lesz a világ vége,
Ha nem lesz lány, bor, meg gége...

A szeretetreméltó háziasszony ijedten tekint a férjére, a mit, a troubadour észrevéve, nem hagy szó nélkül.

— Bocsnat nagysád! Azért megvan ám az eszem, akármennyit: iszom, eszem...

Hogy a rossz a vers, vagy inkább rygmusokozta lehangoltságot fokozzom, a remény és kétség szomorú tremolóján azt inditványozom, hogy csókos társasjátékot játszunk.

Netti néni szigorú arccal, „hadköltőz” tekintettel néz végig.

De azért nem retirálok.

— Hát mit, hogyan játszunk?

Csekélységem szólalt fel.

— Kérem, úgy fogjuk játszani, hogy fiatalabb embert közből vesz két-két leány. A kire a fiatalemberszeme-sugara 45 °-nyi szög alatt téved, azt csak egyszer csókolhatja meg, a kire 180 ° alatt, azt háromszor s így tovább, az egyenletben geometriai haladvány szerint.

(A „haladvány szóra a szellemes szójáték- és kinrimgyártó felveti a tejtét és kérdesi: — ki tudja mi a haladvány?.. Vagyis mi a különbség az igérvény és haladvány közt?

Csupa???

— (A haladvány olyan mint az adósság mindig nagyobbodik. Az igérvény olyan, mint az adós, becsülete mindig lejjebb száll.)

Kezdt türehtetlen lenni a helyzet.

Kétségbeesetten szorongtam helyemen. — Sehol egy csillag, annál kevésbé üstökös.

No még egy óra. Akkor ugyanis pazderjává zuzódnak.

A házigazda, a ki rendelő-szobájából vizsgálta az eget, a hol sötétebb volt, mint a ferrarai Citta dolente-ben, fél egykor elkiáltja magát: — Föld!... Föld!... Akarom mondani: üstökös, üstökös.

A trójai háboruban nem volt olyan óvatosság, mint itt.

Csak az örökké kíváncsi Nanette, ez az en-nivaló baba, szaladt menten oda.

A csillagvizsgáló át léte és — horribile dictu! — mecsókolta.

En ki muzulmani ajtossággal lödörögtem a teleskopok körül, — engedve a jó példának — assistáltam.

Aztán mikor végeztünk itt, betértünk az ebédlőbe.

Szólásra nyitak ajkaim.

Tisztelt hölgy-gyülekezet!

Lőwy Möríc, Falb Rudolf és mások kétségbevonatlanul azt állítják, hogy 2 perc múlva vége lesz a világnak. Mielőtt vége lenne, ezt proponálom, hogy csókolozzunk össze.

A mennyire opponált a rohamra kész ifjuság eljárás ellen a gyöngö-nem: éppen annyira ragaszkodott a fent mondottakhoz a férfi népség.

Aztán lön: mosoly, nevetés, kacagás, hőméri, habotzás, süty, üvöltés, sipolás, csök, puflánás, csattogás, öröm és fájdalom

Csakugy sziporkáztak az üstökösök...

Másnap a segédjegyző világfajdalmas arccal mondja: — Nincs a természetben vesztes — csak é... — Miért?

— Ti a világ végén csókot kaptatok — poltonnal. En — csupán polton!..

— Uj kamarás. O felsége graf Battyány Tamás zala-eger-szegi honvéd husár főhadnagyak a kamarási méltóságot adományozta.

— Halálozások. Örv. Skublics Lászlóné szül. Dardás Jozefin urnó november hó 11-én reggel 75 éves korában rövid szenvedés után Zala-Egerszegén elhalt. Az elhunytban Dardás Zaigmond, nagy-kanizsai ügyvéd és Dardás Ágost, ta kerékp. tisztviselő, testvérjüket gyászolják.

Zalamegyének egykori szereplő férfi hunyt el Budapesten: *Barthodeiszky Gyula*. Haláláról a következő gya-zjelentést kapjuk:

Rátki és salamonfai öv. Barthodeiszky Gyuláné szül. halászfalvi Orsz. Emilia egy a magy., valamint fia: Barthodeiszky Emil kir. ítélőtáblai bíró, ennek neje szül. keményegyházi Kemény Ilona és ezek gyermekei: Marianno, Gyula és Giitta, továbbá veje: Takács Zsigmond (akárképző-tárári üg. és a gyermekes): Ede, Gyula és Zsig., testvére: Barthodeiszky István nyuz. huszárhadnagy, nővere: Ötv. Sebestény Kovács Elekné szül. Barthodeiszky Rozália és az összes rokonság nevében is megőrt szívvel jelenti, hogy forron szeretettel érje, a legjobb atyj., após, nagy-anya, testvér és rokon méltóságos rátki és salamonfai Barthodeiszky Gyula ny. kir. curiai bíró, a Lipórend vitéze, Zalavármegye volt törvényzekei úlnöke, elnöke és hely. alispája, volt 1848/49-es honvéddadnagy folyó évi november hó 10-ik napján délután fel 2 órakor, tevékeny és áldásos életének 72-ik, boldog házasságának 47-ik évében, hosszas szenvedés és a ha otti szenvedések ajtatós felvétele után az Urban c-ende-sen elhunyt; s a t.

Rabenstein Samu a katori. Takárképzőtár igazgatója több heti súlyos betegség után folyó hó 12-én elhunyt Bécsben. Az elhunytat Mura-közben általánoson ismerték és bésültek. Elt 63 évét, Bécsben betyekték örök nyugalomra.

— **Dr. Neumann Ede felolvasása**
A nagykanizsai iaz. hitközség tudós főrabbija, *Neumann Ede dr. az Izs. Magyar Irodalmi Társaság* első felolvasó estélyén Budapesten felolvasást tartott. A felolvasásról az *Egyenlőség* a következőket írja:

„A második felolvasó dr. *Neuman Ede* nagy kanizsai főrabbi volt. Veszede me tarjaval választott és félünk is tőle, hogy beletéved az ugynevezett magasabb tudományba, mitől tudva levő ig írtaik a közönseg. Csak hogy dr. Neumann szerencsésen megkerülte a veszedelmes utvat, mely az unalomság örvényébe vezet, melynek útjelzője legyőzhetetlen ásitás. A nagy-hírű *Nietzsche*-nek megk. pó tanait állította szembe a zsidó tanokkal. A miket a nagy német filozófus a zsidóságnak és a belőle fakadt kereszténységnek szemére lobbant: a részvéret és szeretetet, mik Zaratrustra szerint világmórlásra vezetnek, épp azok képezik a mi örök büszkeségünket.

Nagy édeklődéssel hallgatták az eredeti hős íteletét a zsidóságról, melyet Nietzsche a világ egyik legnagyobb csodájának mond, ha tani mindjárt homokgyűzest ellenkeznek is az ő fel-fogásával, mely szerint csak egy kiméletlen, te-kintetel nem ösmérő, mindent eltipró, magá minden fölé helyező arisztokrácia válhatja meg a nyomorúságtól a világot. Részvét, szeretet, jószág, elnézés: min' rabszolga-ág, zsidóké szülte rabszolga-ág, melyet a zsidó-ág örököse a kereszténység adoptált. Felolvasó megtappon és igen szép magyarsággal lejtgette a után a zsidó szeretet-ánokat, a mivel szép és tanuló-s felolvasását a közönseg élénk tapsai közt be is fejezte.

— **Nőegyleti zsur.** Az *Izs. jótékony Nőegylet* tekintettel dícsőült királynékn, *Erzsébet*, nevenapjára, első zsurját nem folyó hó 19-én, hanem ahhoz egy hétre folyó hó 26-án tartja a Casinó díztermében.

— **Eltérés.** A tankerület vezetésének megvizsgálására kiküldött *Körösy Henrik* miniszteri biztos a zalaegerszegi állami elemi fiu- és leány iskolák szellemi eredménye, rendtartása és vezetése feletti legnagyobb elismerését fejezte ki és ezt a kir. tanteljesítő útján úgy az állami elemiiskolai gondnoksággal, mint az állami elemi iskola tanfelügyelővel tudatta.

— **Kisfaludy Sándor háza.** Szomorú hír érkezik arról a kicinyke süméi udvarház-ról, melynek kertjében Himfy keszerveit és boldogságot foglalt csengő ri ekbe *Kisfaludy Sándor*. A kis tuskulánomot a Zalamegyei Takárképző-tár november 16-án dobraüteti pár száz forint adósság miatt. A szabadságharc után ez a haz nyujtot menedéket a legvakmerőbb huszartisztek egyikének, *Kisfaludy Moric* dandárparancsnok-nak, ki 1849. májusában a Nemzeti Kaszinóban kérsznek nyilatkozott néhány száz huzzárral be-törni Ausztriába s Grázból háza hozni az őt fogva tartott gróf *Batthyány Lajost*. A budapesti újságíró-egyesületek elnökei, *Rákost Jenő* és *Vészi József* megtesznek mindent, hogy a költő rokonai (*Kisfaludy Moric* özvegye és gyermeke) ne

maradjanak hűjek uékül. Az a tervük, hogy a sümegi udvarházat megvásárolják, épp úgy, mint me. vettek annak idején a nagykorúai *Petőfi*-háza.

— **Eljegyzés.** *Kiss Zsigmond* eljegyezte *Márkus Frigyes* rófus-és divátarus dízet tulajdonos leányát *Gizella* kisasszonyt Nagy-Kanizsán.

— **A Zalamegyei Honvédegyesület újranalaktása.** A Zalavármegyei Honvédegyesület már megalapult 1867. évi június hóban *Beszédy Lajos* 1848/49-iki honvéd alezredez elnöklet slatt, jegyzője volt *Bessenyei György* 1848/49-iki honvéd főhadnagy. Előzőnek korai elhunytá után az egyesület ügyeit éveken keresztül *Kerkapoly Mór* 1848—49-iki honvéd őrnagy vezette, akinek halála után elők let *Vöckköndy László* 1848—49-iki honvéd alhadnagy jegyzője pedig *Vörös Pál* 1848—49-iki honvéd őrmester volt. Az egyesület a folyó évben szentesíteti aapszabályok alapján lezuobb újból aakult, mivel a régibb alapszabályokra az iratok között nem találtak rá. A Zala Egerszegén tartott alakuló ülésen megválasztottak előknek: *Hécsy Kálmán*, elnöknek *Baumgartner József*, jegyzőnek *Bajomj István*, pénztárhoznak *Mayer János*, központi igazgató választmányi tagoknak: *Königsmayer János*, *Konkoly Lajos*, *Hollósy István*, *Aray Sándor*, *Nagy Pál*, *Esszer József*; járási bizalmi tér fiaknak a csáktornyai járásban *Dugóics Pál*; a perliki járásban: *Szabó Imre*, az alsó-lendvai járásban: *Nagy József*, a pacsi járásban: *Botka János*, a keszthelyi járásban: *Tersztyánszky Károly*, a tapolcai járásban: *Vörösmarty József*, a sümegi járásban: *Bogyay Kálmán*, a nagy kanizsai járásban: *Eperjes Sándor*, Nagy-Kanizsa város területére *Pihál Ferenc*.

A letnyei és novai járasokra nézve, a közgyűlés az igazgatóválasztmányt bízta meg a járái bizalmi férfiak kijelölésével és megválasztásával.

— **Kántor-próba.** November 12-én volt a kántor próba varo unk VI és VII. kerületében. (Kis-Kanizsán) Erre a bevarosból is sokan kirándultak. Mire a városi tanács részéről fölkiért bíráló bizottság tagjai d. u. 3 órára kikerkeztek, a templom környékén csak egy húlzomzott az érdeklődő nép. A bíráló bizottság megjelent tagjai, voltak: *Weber Vince*, plébános-helyettes, *Szalay Lajos* ügyvéd az Irodalmi és Művészeti Kör művészeti szakosztályának elnöke; — dr. *Perényi József*, főgymnáziumi tanár, *Böhm Emil*, az Irodalmi és Művészeti Kör daloskarának kar-nagya; *Kartschmaroff Leon*, izr. lökántor; *Sauer-mann Mihály*, polgáriiskolai ének- és gym. zene-tanár. *Weber Vince*, mint bíráló bizottság elnöke üdvözlővén a megjelent pályázokat, jelentette, hogy a bíráló bizottság megfogja őket vizsgálni a zeneelméleti részből; Ekkor egyik pályázó: *Czeh Pál*, felszólalt. Felszólalásának első részében kifogásolta azt, hogy őket itt elméleti vizsgálá alá fogják, mikor erről nekik a pályázati kérvényhez csatolt oklevélök van. Ennek csak ugy vehetnek alá magukat, ha a bíráló bizottság magasabb képzettségű zeneanárokból állana, akik nekik arról a vizsgálatról bizonyítványt állítanának ki. Hangoztatta, hogy ő k. m. kath. kántorok s mit-ilyenek különösen kifogásolják azt, hogy őket más vallású egyének vizsgálják itt felül. Felszólalásának má-odik részében pedig felvilágosítást kért arra nézve, hogy biztosítva lesz-e a megválasztandó pályázatok kiirt 800 frtnak elnyeréséről, mivel 100 frt az iskolában való helyettesítésért jarna. de miután az iskolák államo-sítottak, nem lát garanciát, hogy az állam fizetni fogja a helyeslet. A nyugdíjra nézve is megnyújtatást kért. Föl esz-e véve a városi tiszviselők nyugdíjkötelékébe és milyen föltételek mellett? — *Szalay Lajos* bir. biz. tag, a felszólalás első részére kijelentette, hogy a bizottság a próba elméleti részéhez ragaszkodik. A kérdéses 100 frtot és a nyugdíjviszonyt illetőleg pedig ajánlotta, hogy várják be a polgármester urat, aki szintén ki fog jönni; ő talán tehet valami megnyugtató kijelentést; a bir. bizottság azonban ezt a kérdést hatáskörén kívül esőnek tartja. — *Vécsey Zsigmond* poig rmeister nemsokára ki is érkezett. Most a pályázók közül *Buzsázy László* szólalt föl a próba elméleti része ellen, mivel — amint mondta — neki és *Ferenczy Kálmánnak* külön kántori oklevélök is van. Itt csak azt lehet bíraltatni, hogy esetleg kiinek a hangja és orgonálása tetszik jobb n. Ifj. *Hegedűs László* az érdeklődők sorából szólalt föl és arra kérte a polgármestert és a bir. bizottságot, hogy előbb a templomban tartsanak próbát s akiknek hangja

és orgonálása legjobban tetszik, azokkal tartsak meg az elméleti próbát is. — *Vécsey Zsigmond* polgármester kijelentette, hogy itt most a bíráló bizottság működik; annak avaratát korlátozni vagy irányozni nem lehet; majd az elvégi dolgát saját belátása szerint; működéséhez itt nincs senkinek semmi köze. Erre a bizottság meg is kezdte működését. Egyenkint fölkiért a pályázók, hogy jelentkezzenek: a ávették-e magukat a vizsgálatnak vagy sem. A tizenhárom pályázó közül me. jelent kilenc. Ebből ő vis-zalépet; 4 pedig alávetelte magát a próbának. — Ez a négy volt: *Bugyicsy Ignác*, *Czompó Andor*, *Ferenczy Kálmán* és *Molnár Vince*. A censor dr. *Perényi József* bir. biz. tag volt. — Az elméleti próba után átmentek a templomból, melyet a nép zsufo-lásig megtöltött. A templomi próba hatása az lett, hogy mikor a nép onnan kivonult, elkezdte éjje-nezni *Horényi Pált* a mostani kántort. — A bíráló bizottság véleményes jelentését majd a városi tanács elé terjeszti és ennek, valamint a nép ohajának figyelembevételével ejtik meg a kántorválasztást.

— **Erzsébetnap! ünnepelők.**
A zagrabi ések elhunyt királyasszonyunk nevenap-ján a muraközi iskolákban megtartandó ünne-pélyekre nézve rendeletet intézett a muraközi lelkeszi karhoz, amelyben felhívja őket, hogy a vellás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur Ó Nagyméltóságának még a múlt évben kör-levelelileg kiadott rendelete értelmében, elfelejt-he-tetlenkirályasszonyunk emlékét megünnepelendő-czutan minden év november 19-én, vagy ha ez a nap vasárnapra esnék, a reá következő napon gyászünnepléy rendezessék az iskolákban annak a megdicőült királyasszonynak az emlékére, aki Magyarországot szeretetének oly sok jellelval halmozta el. Az ünnepélynek isteni széklettel (szent misével) kell kezdődnie, a melyen a tanu-lóifjúság kötel-s tanítóinak vezetése alatt megjelenni. Mise után az iskola helyiségében az igazgató, vagy a tanító-testület valamelyik tagja ünnepi beszédet mond elhunyt királyasszonyunk-ról s végül az ünnepélyt *Kölcsey* himnusza zárja be. Az érsek felhívja a muraközi két alesperességhez tartozó plébánosokat, hogy az ünnepléy minél szebb sikere érdekében hathato-san közreműködjenek és a miniszteri rendelet intencióinak pontosan érvényt szerezzenek. Az érseknek Zagrabból érkezés eme rendelete és felhívása Muraköz hazafias körében általános tetszéssel találkozott. Még nagyobb lett volna az öröm, — írja „Muraköz“ lapjárunk — ha az érsek ur utasította volna titkárját, aki jól beszél magyarul, hogy magyar nyelven adj ki kegyeletes rendelkezését a magyarországi Mura-köz lelkeszi karához.

— **Dizelnői látogatás.** *Batthyány-Strattmann Ödön* herceg mint a körmendi kaszinó dizelnőke, e hó 10-én este meglátogatta a kaszinót. A herceg érdeklődéssel tekintette meg a kör helyiségeit, s Erzsébet királyasszony arc-képének, — melyet ő adott a kaszinónak, — szemléle-e közben azt kérdezte: vajjon a király arc-képe miért nincs mellette. Miután pedig értesült, hogy király-képe a kaszinónak még nincs megígérte, hogy azt ő forja lefestetni és megküldeni.

— **A népkönyha köréből.** A Népkönyha 12-ik idényét *hétfőn folyó hó 20-án* nyitja meg. A megnyitás mint mindenkor most is minden ünnepléyesség nélkül fog megtörténni, de azért lesz nagy öröm az iskolás gyermekek és azon szűkölködők körében, kik néhány hónapon át törzsvendégei lesznek a meleg jólatá táplálékot nyujtó népkönyhanak. A népkönyha céljaira újabb adakoztak: *Linzer Béla* 5 száz burgonyát, *Somogyi Gyuláné* (Pallin) 3 zs. burgonyát és 1 zs. babot. A szives adományokért hálás köszönetet nyújtanija a népkönyha elnöksége.

— **Megyebizottsági tagok választása.**
A t. hó 6-ikán megtartott választás alkalmával megyebizottsági tagok lettek: *Hahn Béla* lentii jegyző a lentii, *Horváth Jenő* tapolcai városi jegyző a tapolcai, *Kollar Sándor* bakjai jegyző a bakjai, dr. *Wolf Béla* csáktornyai orvos a botornyai, *Sándor János* csesztregi plébános és *Balogh Emil* kerka-kálcepai birtokos a csesztregi választó kerületben.

A magán-mének megvizsgálása.
Zalavármegye alispánja a magán-mének megvizsgálására a következő határnapokat tűzte ki: Nagy-Kanizsán november 16-án, Keszthelyen nov. 17-án, Zala Szent-Gróton november 18-án, Sümegyen november 19-án, Tapolcsán november 20-án, Pácson november 21-én, Zala Fegerszegén nov. 22-én, Letenyn november 23-án, Nádán november 24-én, Alsó-Lendván november 25-én, Csáktornyan november 26-án, Perlaton november 27-én foglalkoznak a magán-mének felülvizsgálatni.

Cépszámonok kerestetik helybelli számlalombba. — Bővebb felvilágosítás e lap kiadóhivatalában.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A gabonaüzletről. A beállott hidegebb időjárás az árak szertelen csökkenését nérisleg megakasztotta, sőt tegnap néhány krajcárnyi emelkedés is volt s remélhető, hogy tartós idő esetén az árviszonyok újból javulnak. Mai áraink: buza 8 f., rozs 6 f., árpa 6 f., zab 4 f. 80, búkköny 5 f. 75, bab 7 forint.

Szerkesztői üzenetek.

"Furcsa ember". Nagyon köszönjük a vasárnapi számban lez. vagy a korrekurát, vagy a revíziót okvetlenül elküldjük.

"Háttér". Mielőbb köszöljük.
"Képzőhelyes". Úgyesen megirt dolog, de nagyon pikáns. Ha u y kívánja, visszaküldjük a kéziratot.

NYILTTÉR.

Nyilatkozat.

Folyó hó 13-án éjjel féltíz óraker nagyobb hölgy és ur társaság érkezvén helységünkbe, senet kívántak; s főpincérem engem alólrottat bízott meg, hogy Horváth Laciét keressem meg. Én beutaztam a — mint ilyenkor szokás — a "Károlyi kórházba" s majd az "Otthon mulatóba" s hol Horváthot meg is találtam. Asonban, alighogy beléptem rém támadt a kavés és két fia — az egyik nappal katona lével egyenruhában pincér — hogy én Centralból epion vagyok stb. stb. s nagy dühükben dörögn szidalmaztak és taszítottak.

En ezen urakon egyéb elégtételt nem vehetvén magamnak, ezen megmagyarázhatatlan dühösülete eljárás a n. é. kősnég és kartársaim elbírálása alá bocsátom. — Megjegyzem azonban, hogy az én főnököm nem engem s tudomni l soha senkik kám-szolgalatra föl nem szólított, a mi természetes is, ha a két fiúletnek engemdel elítél természetét tekintjük, mert hiszen köztudomású, hogy nálunk a kaszárnyák a kaszárnyában ülnek, holott az "Otthonban" egyéb csatlékekkel a vendégek között az asztaloknál pajkoskodnak.

Flizár Ignác
központi kórházi pincér.

934/1899 sz. 340--1

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1899. évi Sp. I. 2556 számú végzése követ

keztében Eperjessy Sándor hkanizsai ügyvéd által képviselt Delzalai takarékpénztárral egyes. segély egylet javára Baranyay Ódón és társa ellen 2000 frt. s jár. erejéig 1899. évi július hó 29-én fogantatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1658 frtra becsült Baranyay Ódónnal Pácson 220 kereszt árpi, 490 kereszt rozs, és 119 kereszt búzából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a hkanizsai kir. jbiróság 1899. évi V. Sp. I. 2567. számú végzése folytán 2000 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi november hó 2 napjától járó 7 1/2 % os kamatai, 1/2 % váto díj és eddig ös-zesen 192 frt 50 krban bíróság mar megállapított költségek erejéig Pácson a helyszínen leendő eszközésére

1899. november hó 18 napjának d. e. 9 órája

határidőül kiűzetik és abhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatauk meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 208. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a leltőbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1899. évi novem. hó 3. napján.

MAXIMOVITS GYÖRGY
kir. bírósági végrehajtó.

4945(k. 99 341—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy nehál. Grosz Lajos volt dióskali lakos örökösei: Grosz Lajosa gelsei, Grosz Károly Jakab, Grosz Ferenc s Grosz D. Lajos egeraracsai lakosoknak Agg György mint kk. Agg Rozsi gyámja dióskali l. végrehajtást szenedvő elleni, 82 frt 70 kr. tőke, ebből 32 frt 20 krnak 1895. november 11. járó 7%, 25 frtnak 1895. nov. 11. járó 6% és 25 frtnak 1895. jan. 1. járó 7% kamatai 26 frt 90 kr perbe, 12 frt 95 kr. végrehajtás kéré mi, 9 frt 65 kr jelenlegi, — ugy Vörös Anna l. Czizyán Istvánné dióskali lakos csatlakozott vhaajtatonk — u azon vhaajtást szenedvő elleni 65 frt tőke, ennek 1897. nov. 17-ől járó 5% kamatai 25 frt 50 kr per, 12 frt 32 kr végrehajtás kérelmi s a vég felmerülendő költségek iránti vhajtá i ügyében a fenntvezevett kir. törvényszék területéhez tartozó a dióskali 939 szjtkvben + 3486/b. brszám alatt felvett s 192 frtra becsült szőlő a káli hegyen, továbbá a dióskali 584 szjtkvben + 2114/b. hrz. a felvett s 33 frtra becsült szántóföld a kétárok közötti dűlőben, mégis a dióskali 383 szjtkvben + 3536 hrz. a felvett s 167 frtra becsült szőlő a káli hegyen, — u azon tkjvben + 3537 hrz. alatt felvett s 158 frtra becsült szőlő a káli hegyen, — u azon tkvben + 3686 hrz. alatt felvett s 77 frtra becsült szőlő s szántóföld a káli hegyen, — u. azon tkvben + 3683 hrz. a felvett s 161 frtra becsült szántóföld a káli hegyen s u. azon tkvben + 3687 hrz. a felvett s 10 frtra becsült

szántóföld és legelő a káli hegyen, — végre a dióskali 745. s tkjvben l. 1-2 sorsz. a felvett közös legelőnek kk. Agg Rozit B lap 242 sorsz. a. illető s 5 frtra becsült szőlő részre, még pedig a dióskali 939 szjtkvben + 3486/b. hrz. a felvett ingatlanra C 10 sor, — a dióskali 584 szjtkvben + 2114/b. hrz. a felvett ingatlanra C 7 sor, s a dióskali 745 sztkvi ingat anokra C 55 sorszám. a Magyar József javára, — u a dióskali 383 szjtkv. + 3536, 3686, 3537, 3683, és 3687 hrz. ingatlanokra C 7 sorsz. a Szánti Já os javára bekeblvezve levő hó tigris ó haszonélvezeti szolgalmijog épségben hagyásával

1899. évi december hó 9. napján d. e. 10 óraker

Dióskál község házán l dr. Schwartz Adolf fel-peregi ügyved vagy helyettese közbejölítével megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog.

Kiküldési ár a lenntebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldötti kezehez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint tkvi hatóságnal, 1899. évi szept. hó 25. napján.

GÖZONY
kir. tvszéki albiró.

Kérje
The Continental
a Bodega Company.
világhírű spanyol és portugál borait
Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.
Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharanként az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.
Kaphatók NagyKanizsán:
ROSENFELD ADOLF és FIA cégéred.

Ki akar 400 márkát
havonkint könnyen, tisztességesen és risiko nélkül keresni? Tudassa címét azonnal levelébeleggel felismerve V. 21 sz. alatt M. F. Wejtan, hirdetésíróddával, Leipzig-Lindanau.

Igen sok külföldi francia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva 256-40

FIATAL EMBEREK részére
esőbántalmak és folyások ellen

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a

a legcélszerűbb és legjobb a

Santal-Egger

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr; poszán bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a Nádorhoz
BUDAPEST,
VI. Váci-körút 17.

Molnár és Társa elektro-technikai és mechanikai Gépjavítóműhelye

NAGY-KANIZSA

Takarékpénztár-u, a nagykanizsai Takarékpénztár palotájában.

Van szerencsénk a nagy érdemű közönség tudomására hozni, miszerint

Elektro-technikai és mechanikai gépjavitó műhelyünket és raktárunkat

a nagykanizsa Takarékpénztár palotájába helyeztük át.

Elvállalunk vilanyvilági átlátszó berendezéseket a legjobb anyagból, törvény és előírás szerint a legmérsékeltőbb árak mellett, továbbá készítünk (Telephon) távbeszélő, házi sürgöny, pénztárvó készülékeket, ületi ajtó és ablak biztosítókat, villámhárítókat és minden e szakmába vágó dolgokat.

Elvállalunk kerékpár, varrógépek és egyéb mechanikai gépek javítását. Raktáron tartunk izzó lámpákat és egyéb, világítási cikkeket, valamint a fent felsorolt kellékeket és ezeket a legolcsóbb árak mellett árusítjuk.

Minden általunk készített tárgyért bevetésekkért két évi jótállást vállalunk. 339-1

A n. é. közönség szives pártfogását és bizalmát kérjük, mely tisztelettel!

MOLNÁR és TÁRSA

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában Nagy-Kanizsán

Szerkesztőség:
Városháza-épület Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel érintkezni lehet naponta délután 4-5 óra közt.

Idő befizetés a lap szellemi részére vonatkozó minden költséggel.

Kiadóhivatal:
Városháza-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Nyilttár postára 10 krajczár.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Bérmegtelen levelek csak ismert korszakból fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajczár

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felolvas szerkesztő: **Szalay Sándor**
Szerkesztőtárs: **Mévesz Lajos.**

Vasárnap, november 19.

Hit és hon.

Miért állítják egymással szembe e két szent fogalmat? Miért akarják egymás ellenségeivé tenni e magasztos érzelmeket? Hát olyannyira ellentétben áll a hazaszeretet a vallásossággal, hogy karöltve nem járhat e kettő, hogy együttesen nem férhetnek meg az emberi szív bensejében?...

Oh nem! Nincs oly magasztos érzelem, mely egy másik hasonlóképpen szent érzellem ellen tehetne, ha mind a kettő a maga szeplőtelen tisztaságában tette ihletté az emberi keblet. Oly magasan járó mindkét fogalom, oly annyira nemes, tökéletesegyképp, mint a másik is, hogy salak nem érhet hozzájuk, földi szenny nem mocsokolhatja be, mert ha csak parányi is a szennyes salak, a mi hozzá tapad, már elveszti tónusát, magasztos voltát, le van huzva az égből a földre, mi több, meghurcolva a sárban irgalmatlanul.

Oh nem! csak azok állítják egymással szembe a vallást s a honszerelmet, a kik önző, piszkos célokra, saját hasznukra fitogtatják e szent érzelmeket, a kik csak ajkukon hordozzák mézes-mázos beszédek-

ben e dicső fogalmakat, de a szívük-lelkük üres, vagy pedig mással, galádságokkal van tele.

Nem lehet az igaz magyar sohasem, a ki háborút akar a baza és vallás között, ki a vészes fergetegeket összelöngyösítja a magyar hon egén, a ki segíti-lelkavarni a vészes hullámokat, melyek a magyarság s a vallásos meggyőződés hajóját veszélybe sodorják.

Békeség és szeretet, meleg felebaráti és honfiai szeretet lakozék keblünkben ádáz harag helyett.

Csak az, a ki igyekszik lecsendesíteni a felvert habokat, a melyek olykor romboló dühvel rontanak, a mi drága, annyi megpróbáltatáson szép hazánk ellen; csak a ki szívében is hordja a békét s nem csak ajkain, csak az ilyen magyar érdemli meg az igaz honfi nevet.

Es ez nem fogja keresni sohasem a csekélyes ellentéteket, melyek a hazáért való lángoló szeretet közt egyrésztől, a vallásos igaz meggyőződés közt másrésztől esetlegesen felmerülhetnek. Hanem igenis fel fogja kutatni, lázas buzgalommal rendre

ki fogja keresni azokat az összekötő kapcsolatokat, mik e két magasztos érzelmet egybe olvasszják, mik e kettőt együttmaradásra, együttjárásra kényszerítik.

Miként Magyarország egykori feledhetetlen emlékü biboros főpapja, Pázmány Péter megtalálta az utat, melyet a legvalóságosabb időkben honszerelme tárt föl előtte, azonképen más is járhat a példa után.

Szabadságharcunk dicső emlékei között nem utolsó helyen állanak Istennek azon felkent szolgálói, kik pap létükre ott hagyva a szószéket, fegyverrel kezökben küzdöttek a magyarság, szent nevében; a kiket minden vallásosságuk mellett vagy talán éppen azért lelkesített a honszerelme lobogó lángja. Nem volt akkor különbség Krisztus, Luther, Kálvin vagy Mózes követői közt. Egyik úgy, mint a másik, örömmel áldozta fel ifju életét, örömmel adta oda tudását, vérének a honnak.

Hány mély sirtűdörben fekszik egymás mellett keresztény katolikus, református, meg zsidó, a mint egy véres ütközetben együtt küzdve, egyszerre hulltak el a magyar hazáért.

TARCA.

Furcsa ember.

Agglegénynek a holmiját árvereztek.

Tegnap temették el a különös embert. Senki sem szerette, de ő sem szeretett senkit. Még a pap is csak amugy hebe-hurgyán, hányd el vesd el módon mondotta el kóporsója felet a halotti imádságot. Koszoru nem vált a kóporsón. Ki vette volna?...

A pompás des funebres fekete keztyűs legényei rászórták a kóporsót a halottas kocsi, a pap meg a kántor beleültek a hintóba. Aztán megkondult a harang (a kisebbiket rángatták 70 krért) és a szegény „bogaras” embert kivitték az örök pihenőbe.

A kóporsó után egy-két jámbor néni koczogott. A Mária társulatból való asszonyok voltak, kikhez a boldogultnak takarítónője is tartozott. Nyilván ez szólította föl őket, hogy kísérjék ki gazdáját, ha már senkije nincs, a ki megsírassa, kóporsóját könyveivel áztassa — mint a nóta mondja.

Mert hát nem volt senkije.

Másképp megjelentek a városi urak holmijának összeírására és elárverezésére. Jó kedvben volt valamennyi. Napidíjra volt kilitásuk.

— Volt-e tajték-pipája? Arra én licitálók — szólt az egyik.

— Azt mondják: nem volt pipás a vén bolond — felelte a végrehajtó. Minek is el az ilyen ember a világon? Nem járt senkihez, nem tartott senkivel, még nem is pipált! Legalább a trafiknak csinált volna hasznót.

— Akkor mi a ménküvel töltötte idejét? — kérde az aljegyző.

— Bajos megmondani — felelt komolykodva a végrehajtó, meg-megrángatva szemöldökét minden nyomósabb szónal. — Azt mondják tisztársai, hallgatag, csöndes, de hivatalában pontos ember volt. Háziasszonya szintén igen tisztességes, szolid embernek ismerie, ki még a korzóra sem járt, a házbért takarítónőjével küldötte. Készönt, de szöba nem állott senkivel. Az utcán senki sem érdekelte, sőt terhére volt a mindkét nembeli hivalgás, asszonyi pipára, érzelem nélkül való kacérkodás és az érdekekhez kötött udvariaszkodás. Azért rendesen néptelen utcákon végzte sétáit. Ebédjét hazahordatta, es'e meg valami szerény étkezési helyiségben vacsorált, rendesen valamelyik félre-eső asztalnál. Ha valaki az asztalához telepedett, azonnal fizetett és távozott. Azután átment a kávéházba. Ott is volt valami magános lükkéje, kis kerék marvány asztallal, melyen csak egy ember férhetett el. A közeli székeket tolerakta újságlapokkal, hogy valaki véletlen asztalához ne ülhesse.

— No, ez már tura! Talán szerelmes volt? kérdezte hunyorgatva az aljegyző. — A szerelem bolondja, ugye?

— Szó sincs róla — tejtette tovább a végrehajtó. A csinos kaszírót észre sem vette. Az utcán pedig senki sem vetett rá ügyet.

Ugyan melyik asszonyszívet érdekene egy szürke hivatalnok? A lányserg meg a katonatisztek után bomlik.

— Az igaz, volt az aljegyző válassza, kivált ha annak a társadalmi szürkeségben élő hivatalnoknak szerény a fizetése és válogató az izlése. Mindamellert furcsa ember volt az a Kallós Gábor uram.

Azalatt eljutottak a boldogult lakására. Egyszerden butorozott, külön bejárata szöba volt. Az utóbbi körülmény tudvalevőleg az agglegényeknek szokott kívánalma. A turosa ember sem szeretett más ember szöbáján keresztül járni, de csak a kényelmetlenség okából, nem más inditekből.

Azonnal hozzáálltak a holmi összeírásához, melyek az agglegényi tanják guztusa szerint rendesen össze-visszaságban voltak elhelyezve. Itt egy pár cipő, amott a könyvtár kötetlen és felragasztott könyvekkel, képes folyóiratokkal, albumokkal. A talakon egynehány kacér női fej, Tizian alvó Vénusza kiűző kömetzetben. Makart „Évszakaiuk” csabító alakjai remek photographiákban. A szekrény felett az ölelkező Mura és Aphrodité gyönyörű csoportja csinos gypsz után-

**Butor
áruház**

WEISS JAQUES Nagy-Kanizsán.

Teljes salon, ebédlő és hálószöba berendezések

Nagyon szolid kiszögalás, mérsékelt árak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Képes árjegyzék, rajz és költségvétés kívánatra ingyen.

Ki kérdezte akkor, hogy mi a vallásod, ki vagy, mi vagy? „Magyar vagyok” — ez az egy vallomás elég volt s keblére zárt sző nélkül a másik; elég volt tudni, hogy a te szived is azért dobog, a miért a másiké s barátodnak fogadtad, tiednek nevezted őt, mert ő a testvéred, hisz ő is — magyar.

Mikor megjött a parancsszó a támadásra, a harcra, akkor te el voltál készülve a dicső halálra, de előbb megölelted pajtásodat, reá bízta minden titkodat, utóljára elsusogtatók egymásnak otthon hagyott kedves titek drága nevét, egy utolsó üdvözlést nőnek, gyermekeidnek s azután elindultál hazáért adni s venni életet hősileg.

Ki kérdezte akkor, hogy mi is a vallásod? Bajtársad volt, magyar volt, a ki elhagyta a nyugalmas otthont, el a szülőföldet, kedves nőt; kockára tette mindent, a mint te tettél a hazáért; a kiből szintoly lánggal égett a honszerelem, mint te benned.

De azóta megváltozott a világ! Meg kell értnünk, hogy ismét kiújul a régi felekezeti harc, a gyűlölség, mint ezt a napi események lépten nyomon beigazolják. Csak nem réz történt például, hogy egy községben félreverték a harangot, mely jelzi, hogy tűz van, segít-ég emberek!

Oldszdul a nép, a hol lobog a láng s terjed a pusztító elem egyik gerendáról a másikra. Ott állnak a tűz köze a polgártársak, de nem mozdítják kezüket, sőt mosolyogva nézik a borzasztó látványt. „Mi közünk hozzá — így szóltak — hisz a kálomisták égnek, úgy kell nekik, hadd veszzenek”

Ez még azonban nem elég. Betiltják a harangozás, hogy a szomszéd községekből se jöjjen senkisék segíteni; leveszik kutajkáról a vedreket s el tudják nézni a káro-ultak vergő életét. Am nem jut észükbe, hogy azok is emberek azok is magyarok

s a mi ma azokkal, holnap ve'ük is megtörténhetik...

Ez a valóban megtörtént eset csak egyik példája az átkos felekezeti gyűlölségnek, de a kit érdekel, az egy egész halommal találhat ilyeneket a közelmúlt idők krónikájában.

Bizony, szomorú kötelesség nekünk újságíróknak: figyelmeztető szöveget küldeni szerte a dologban, hogy eddig és ne tovább! Csak egy lépés még s tátongó örvény nyílik meg előttünk.

Vissza erről az utról, gyorsan, haladéktalanul! Sohase feszeget-ük a vallást és ne legyen más kérdésünk embertársainkkal szemben, csak az: „magyar vagy-e”? S ha igen, úgy akkor legyen testvérünk, legyen barátunk.

A magyarság veszélyeztetett, szent ügye legyen mindenkor szemünk előtt, hazánk üdve a szívében, s akkor nem ellenségé, de testvére válik a hit és hon.

Megyei szabadelvűpárt.

Felhívás!

A jelenben és a legközelebbi jövőben, a népek között testvér nélkül álló nemzetünkre, sőt fennállásunkra is — döntő befolyással bíró feladatok megoldása vár; hazánkra nézve kedvező siker csak egy erős, a nemzet hazafiasan érző részére támaszkodó Minisztérium fennállása és működésétől remélhető.

Athátva tehát az új kormány Elnökének kifejtett azon irányától, hogy egyedül a jog, törvény és igazság megvalósítását tűzte ki céljául, szükséges és hazafias kötelességünknek tartjuk a jelenlegi kormányt támogatni — az országos nemzeti párttal megerősödött szabadelvű pártot meggyénkben is szervezni.

E célból felkérjük Zalavármegye mindazon képviselő választó polgárait, kik a szabadelvű pártot meggyénkben alakítani és szervezni időszerűnek tartják — szíveskedjenek Zala-Egerszegben folyó évi december hó 10-én d. e. 10 órakor az Arany Bányán fogadó nagy termében tartandó szervezkedő gyűlésre megjelenni.

Zala-Egerszeg 1899. évi nov. hó 15-én.

Dr. Andraovics Imre, Baka Boldizsár, Balázs Béla, Barcs László, Barkóczy Károly, Gr. Batthyány József, Gr. Batthyány Ernő, Beck Sándor, Beszeredy László, Beszeredy Lajos, Dr. Berger Ignác, Dr. Bencsik Ferenc, Bogay Máté, Bogay István, Boschán Gyula, Dr. Burjay Gergely, Botka János, Czindor István, Czuppán Sándor, Deák Mihály, Dr. Dezsényi Árpád, Eitner Sándor, Elek Lipót, Eperjesy Sándor, Dr. Fabián Zsigmond, Fischer Gyula, Füss Nándor, Gaál Ödön, Gálos Pál, Glazer Sándor, Gyömörey Vince, Gyömörey János, Dr. Hajós Ferenc, Hajós Mihály, Hajik István, Hertelendy József, Hertelendy Ferenc, Hertelendy Béla, Hirschel Ede, Hirschler Miksa, Inkey László, Isó Ferenc, Koller István, Koller Nándor, Könyögször János, Laubhaimer Oskár, Léonard Ernő, Malatinszky Ferenc, Oltyai Guidó, Osterhuber László, Dr. Páthásy Géza, if. Rajky Lajos, Sanveber József, Segedi Miklós, Simon Zsigmond, Skublics Zsigmond, Skublics Jenő, Schmidt Emil, Dr. Szekeres József, Szentmihályi Dezso, Takács Jenő, Tamás Ádám, Tarányi Ferenc, Tóth István, Tuboly Gyula, Wirtius Vince, Wollák Rezső, Zakál Henrik, Ziegler Kálmán.

Nagy-Kanizsa város virilis képviselői 1900. évben.

A legtöbb adót fizető neve.	Adóösszeg 1899-ben frt kr.
1. H. Batthyány Strattmann Ödön	13597.12
2. N. kanizsai Takarékpénztár	7345.34
3. Delzalai Takarékpénztár	6477.56
4. Zalamegyei vazd. Takarékp.	5293.73
5. Hirsche Ede	2933.22 (k. sz.)
6. Deli Vasut Tarsasag	2857.24
7. Gutmann Adár	2399.58 (k. sz.)
8. Izs. Hitközség	1897.64
9. Weizer József	1556.01
10. Keresk. és Iparbank	1389.16
11. Nagykanizsai Bankegyesület	1370.80
12. Babochay György	1353.72 (k. sz.)
13. Gutmann Vilmos	1199.79
14. Gutmann László	1199.79
15. Gutmann Ödön	1199.79
16. Elek Lipót	1187.66 (k. sz.)
17. Verő Henrik	1033.96
18. Bogenrieder Jozsef	973.34
19. Koortzer Frigyes	959.72
20. Schwartz Gusztáv	955.86
21. Rapoch Gyula	905.44 (k. sz.)
22. Dr. Tuboly Gyula	892.22
23. Eperjesy Sándor	809.32
24. Löwinger Ignác	763.88
25. Dr. Hauser János	749.70 (k. sz.)
26. Berger Adolf	659.21
27. Dr. Schwartz Adolf	652.84 (k. sz.)
28. Grünhut Alfréd	645.27
29. Grünhut Henrik	645.27
30. Póthai Ferenc	643.58 (k. sz.)
31. Pozsonyi Aladár	642.98
32. Strem Vilmos	615.07
33. Strem Todor	615.07
34. Scheretz Richard	600.91
35. Nagykanizsai Casino	581.50
36. Rosenberg Izraelné	571.41

za-ban. Az agysemű fiom, de stilszerűen. Azon felvétel a lapokban, a melyben a böjdogtalant a hírdőlen ha át erte. Az egy előtt kised szekrénysé kövige ege t gyeryval, egy felfordult pohárnak es elhíntett antiprin porokkal. Szegény remete, talán a hí tel n yamad vortolulast akarta ve'ü lecsillapítani, mely örömtelen élet kioltotta.

Egy üres kálitka, melynek lakja kípúsztu, egy bódóit talkeritess-el körülvevő győpségtől, burjánzó felvert régi várker, melynek tulajdonosa rezen a vár kiptájában pihen, — te theinek oly lehangoltságot, i ő az örökre kiköltözött aglegény szobájában borongott.

A címizmus azonban ra nem ér most érzelé ni. Amint a hivatalos összeírás kezdetét vette, a neves örökösök szatirja kezdte suhogtatni kinelelni e csejdesnek orát.

— Na, mi van ebben a szekrénnyben? — mondá a jegyző. Gabi lácsnak ugrylátom elegans gardero-ja volt; slyem elind r, vidrabórral prémezzett kabát, 2 oszi, 2 nyari, 2 téli őtőruha, kesztyűk, n akra v lővő ez ő yarmadával... Vezrehat barátom tesz i yereség! Mi?

Lak-uk: mi van a könyvtá-ban? Adomatárak. Nem rossz a tanuak Hm! Werther: Keservei, Karthaus: Eckhardt viagajda mas dolgok; nini Schopenhauer értékezes a ökről. No iszen egyf máz amdo odit to mindkettén az u n. örökösök sordit! Byron: Hinn: Musser, Beranger össe- mü t; mé: G. the: Fauszjat, Madach:

Emb-r tragédiaját is ősmerte az embergyűlö ő!... Hat a könyv ar poleon mi lehet? kutatta tovább a jegyző. — Ócska fuvola, Bellini kompozíciói, Zenehez is értett volna e mogorva fős? De hiszen ahhoz sziv kel! Gabi balyánk meg halvéd és köszívöl.

Egy francia dal! Az öreg irta a szelére: Kedvelt dalom!

„Si vous n'avez sren a me dire...

Mintba könyvek nyoma látszanék ezen a fakó papi oson.

— Vagy náthája volt az öregnek — szól közbe a vegrehoj ó.

— Meglehet! — mondá a jegyző. Nézzük csak iróasztalát. Volt e penze, sorsjegye?

És hozzátogtak a fiókok nyitogatásához, számlák, levelek, rajzok átkutatásához.

Keresgélés közben csomagra akad ak. Arckép hu loit ki belőle. Gyönyörű lányka képe kandikált ki bájosan a photographiából.

Mintba tavaszi napsugár lopta volna be magát e zord a glegényi szobába, egyszerre derült, rózsás lett minden e rendetlen elhasayatolságban Meg a gunyolódók arca is megszé idült. Az arckép körül aranyszőke hajszálakkal ki levelek volt oda-róstitve. Kusza, gyermekes, kedvesen szabálytalan sorok, kislányos naiv gondatlansággal mezírvá:

Kedves Apuskám!

Ma van tizedik születésnapom. 10-ik! Anyácska kora reggel rózsákkal fűzte körül vánkosomat. Ah, mily szép rózsaköltés, mikor fölebredtem; mennyire örültem, tapokoltam. Mama is úgy örült. Aztán szépen felöltöztetett abba a szép fehér ruhába, amit nekem küldöttél. Aztán elmentünk a templomba. A rózsákból bokréta kötöttem. Ezt az oltarra tette anyuska. Azután azt mondta nekem, imádkozzam érte, éretded kedves apuskám. Én csak egy Miatyánkot imádkoztam, mert többet nem tudok imádkozni. De mamácska sokáig imádkozott (retted és sirt... akkor én is sirtam szeteif, édes, aranyos apuskám. Csókol a te kic-i Anicád.

A csomagban takarékpénztári könyvecske volt évek óta felgyűt betétekkel.

Marosi Anna nevére volt az kiállítás. De a kutatók buszuságára ez a záradék volt bejegyezve: „Az összeg csupán Marosi Anna édes anyjának, Marosi Amátiának beleegyezésével adható ki.” Az-ökvifűl kö-jegyzőileg hitelesített végrendelet volt mellékelve.

Ezért az aranyfejű babáért, a kicsi Anicáért takarékoskodó a „fucska” ember. A fakadó bimbónak titkát azonban magával vitte a sirba.

Dr. Cz. G.

A legtöbb adót fizető neve	Adóösszeg 1899-ben frt kr.
37. Gróf Hugonay Béla	567.05
38. Sebestyén Lajos	562.26 (k. sz.)
39. Stern J. Mór	554.50
40. Stern Sándor	554.50
41. Práger Béla	521.42
42. Dr. Szekeres József	521.02 (k. sz.)
43. Nagykanizsai Ons. Szövetkezet	519.28
44. Hertelendy Béla	516.04 (k. sz.)
45. Aczél Pál	515.30
46. Blau Lázár	494.97
47. Vidor Samu	493.68
48. Blau Lajos	481.89
49. Elek Ernő	462.44
50. Elek Géza	472.44
51. Blau Pálné	467.30
52. Mittényi Sándor	459.54
53. Szukits Nándorné	448.82
54. Ifj. Fesselhofer József	443.66
55. Györfly János	440.94
56. Szeidmann Samu	431.48
57. Löwy Adolf	426.42
58. Unger Ullmann Elek	418.93
59. Belu Lajos	416.10
60. Polgári-Egylet	405.19
61. Simon Gábor	383.70 (k. sz.)
62. Zerkowitz Albert	375.61
63. Zerkowitz Lajos	375.61
64. Zerkowitz Oszkár	375.61
65. Csima János	374.02
66. Schönfeld Miksa	375.25
67. Rosenfeld Adólf	364.85
68. Rosenfeld József	364.85
69. Eisinger Henrik	350.80
70. Morandini Román	350.03
71. Summer Sándor	349.14
72. Oroszváry Gyula	347.66 (k. sz.)
73. Linzer Béla	339.94
74. Dobrin Benő	327.01
75. Weiss Adolf	326.07
76. Danneberg János	326.07
77. Österreicher Bernát	327.63
78. Strick Leo	323.99
79. Plosser Ignác	322.02 (k. sz.)
80. Reichenfeld Gyula	321.87
81. Dobrovics Dömötörné	304.72
82. Ebenspanger Leo	303.18
83. Dr. Dick József	302.90 (k. sz.)
84. Sartory Oszkár	401.03
85. Tinágl Lajos	297.85
86. Tuboly Viktor	290.92 (k. sz.)
87. Bettelheim Győző	286.39
88. Berdin Kálmán	275.16
89. Keller Ignác	268.56
90. Löwinger Lajos	266.14
91. Berger Mór	262.62
92. Bettelheim Samu	262.20

Pótlások:

1. Weismayer Lipót	259.—
2. Fiálovics Lajosné	248.29
3. Török Ambrus	248.19
4. Keörmives Izidor	245.55
5. Abraham Károly	245.55
6. Reichenfeld Márkus	236.85
7. Rosenberg Bernát	234.15
8. Bard Albert	229.80
9. Takács Péter	229.52
10. Hlatkó János	226.61
11. Armuth Nánán	223.81
12. Rosenberg Pál	221.35
13. Gross József	219.39

Jegyzet: k. sz. —Kétszer számítva.

A szociális kérdés

és a falusi jólét emelése.

Írta: Gróf Majláth József.

(Folytatás.)

Ezen föltelek biztosítása után tehát hasonló buzgalommal alakították a többi fajta szövetkezetek és pedig a fogyasztási cikkeket beszerzésére, hogy a falusi nép valamely olcsóbb, de a mi a fő, minőségileg jó cikkeket juthasson; — a fogyasztási szövetkezetek tehát megkönnyítik az elősegítik a legszükségesebb élelmi és szükségleti cikke beszerzését egyrészt, másrészt pedig a kiskereskedőket tapintatosabb, szolidabb és emberségesebb üzem folytatására kényszerítik és szoktatják; téves nézet az, t. Uraim,

hogy a fogyasztási szövetkezetek által a közvetítő kereskedelmet fölöslegessé tenni vagy elnyomni lehetne; a közvetítő kereskedelem szükséges mindenkinek, a kereskedőnek is, de a saját jól fölfogott érdekében a mezőgazdának is; — s ha a kereskedelemmel foglalkozók mindenféle eszközökkel és módon s némelykor nem igen szép eszközökkel a szövetkezeteket, különösen pedig a fogyasztási szövetkezeteket támadják, elfelejtik, szem elől tévesztik azt, hogy itt tulajdonképpen a fogyasztási szövetkezetek föllállítására által csakis az irreális és uxorasszerű közvetítő kereskedelemnek bizonyos kinövésait akarjuk megnyirbálni; hiszen már a kereskedők maguk is szövetkezetek egymás közt s mennyiben a fogyasztási szövetkezetek formája törvényhozásilag meg van engedve, nem lehet senkinek azt a jogát elvenni, hogy saját boldogulását megengedhető eszközökkel a más egyénekkel való társulás által elő ne segítse — s ezért a kereskedelmi és iparkamráknak a legutóbbi időben tett kifakadása nem csak igazságtalan és jogtalan, de nem is fog elhoz vezetni, sőt a szövetkezeti eszmének fog háználulni!

Mindenemű gazdasági javának előállítását a terme és a fogyasztását irányítja; és a ki a termelőket a fogyasztókkal szemben ellentétbe helyezi, az a kettő között létező szoros kapcsolás és viszonyosság félreismeréséről tesz tanuságot; hiszen kölcsönös egyetértés, a különböző érdekeknek jóakaratu összehangolása mellett tulajdonképpen nem is léteznének azon ellentétek, melyek az egyes érdekcsoportok, a város, és falu az életárak felemelése s a kenyér-uz-ora foglalkozás az élethivatás különböző nevei közt állítólag főnállanak; — légszembőlünb bizonyos érte azon érdekközösség, melyben a városi fogyasztók és városi iparosok a a falusi termelők egymással vannak; ha jó az aradás s a falusi nép könnyebben élhet, az említett városiak öcsöbbsen s az iparosok is jobban megélhetnek s viszont.

Egyes ember azonban nem képes az említett ellentéteket elenyészeltetni; csak a szövetkezés, a hol már az egyesek egoizmusának meg kell szűnnie, van hivatva arra, hogy — ha rájuk kölcsönös megvonásával — a különböző érdekeket összeegyeztesse s kiegyenlítsse.

S hogy ez mennyire lehetséges, legszebb példa rá Anglia, a fogyasztási szövetkezetek klasszikus hazája, a honnan először indult ki a szövetkezeti eszme is, a hol a városokban levő nagy fogyasztási szövetkezeti kötelek a falusi gazdákat keresik föl a fogyasztási szövetkezeti alakítására, hogy velük érintkezésben s folytonos üzleti összeköttetésben legyenek; helyes fölfogás és értelmezés mellett tehát nincs érdekellentét. Magyarországon azonban a fogyasztási szövetkezetek nem fognak gyorsan terjedni; a gyors terjedés talán még árnyalára és vesztére is volna az eszmének, mert egyes rossz szövetkezetek — mi a gyors terjedésnél alig volna kikerülhető — diakreditálnak azt beláthatatlan időre s a szövetkezés ellenségeinek malmára hajtának a vizet és a kevésbé bátor lelkeket pedig, kik amugy is ingadoznak, még jobban eltántorítanak a szövetkezeti eszmétől.

És az úgy kezelése és szeretete beszél belőlem, midőn hangulnyozom; hogyha valahol egy e téren rendkívül veszedelmes az eszmenek akár hangzatos jelzavakkal, akár felekezeti jelleg szempontjából való terjesztése, mert hiszen a szövetkezésnek célja az egyenlő érzésű egyéneket az életszükségletek könnyebb kielégíttetése végett összehozni s a kik az e célú társulásnak ellenségei, vagy azt is csupán önző érdekek kihasználására próbálják igénybe venni, azok úgy is önmagukat vonják ki előbb-utóbb abból a társaságból, mely az egoizmust kebelében meg nem tűri; a szabad akarat korlátlan nyilvánulását kell itt tehát a legnagyobb mértékben érvényre juttatni, mert minden kivétel hangoztatása homlokegyenest ellenkezik a szövetkezeti eszme egész lényegével.

De ne féljenek a szövetkezeti eszme ellenségei, hiszen a magyar ember sokkal indolensabb, sokkal fölületesebb, sem hogy egy, a legnagyobb konzekvenciát kívánó komoly munkára adná magát, különösen mikor látja, hogy van könnyebb módja is a meggazdagodásnak minden megerőltetés nélkül — és mert sajnosan tapasztaljuk a régi közmondás igazságait: „qui publicum servit, ingratum servit“.

Megnyugtatósul még azt is fölemlíthetem, hogy a gazdasági életben nagy a száma azon mozzanatoknak, melyek a szövetkezeti eszme

tevékenységi körében nem vonható, éppen úgy, mint a hogyan bármennyire fognak is szaporodni a vasutak és a kerékpárok, leznek alkalmak, a mikor mégis lovakkal fognak kocszni.

(Folytatás következik.)

A vallásoktatásról.

Írta: Dr. Neumann Ede.

Az iskolai nevelésnek falán legfontosabb feladata és legmagasabb hivatása, hogy az egyént kiemelje egyéni érdekeinek és céljainak szűk köréből és felebrésszük benne azt a tudatot, hogy egy nagy egésznek tagja, a melynek javaiban részesedik, de a mely kötelességeit is ró reá, erejére, tehetségére és munkájára számít. Ha a serdülő nemzedék nevelésénél csak azon cél lebegne szemünk előtt, hogy az egyént azon képességgel ruhazzuk fel, hogy az életben mennél könnyebben boldoguljon, hogy mennél gyorsabban legyen szert azon inódra és azon eszközökre, a melyeknek segítségével könnyen elérhető ki az öfenartás vele-zületei öszbédé, diadalmasn vivhatja meg a létért való küzdelmet, mely az egész életet fegyverzörejével tölti be és csatatérként tündeti fel, a melyen szűnes szüntelenül dúl a véres harc; de emulasztanók az ifjuság szemét azon közös feladatokra és egyetemes célokra irányozni, a melyek előtt minden egyesnek meg kell haljania, a melyekkel szemben minden egyéni érdekek el kell nemulnia, a melyeknek szolgálata alól senkit felmenteni nem lehet: az iskola minden magasabb hivatás, egész nevelésünk minden erkölcsi alap nélkül szűkölködnek.

Az ismeretek, melyeknek közlésével az iskolában foglalkozunk, mindmegannyian egyetemes jellegűek. Midőn nemzeti nyelvünk törvényeire tanítjuk az ifjuságot, nemcsak azt célozzuk, hogy az egyén szükségleteinek kielégítése végett más egyénekkel megértethesse magát, hanem azt is, hogy erkölcsileg egynek és azonosnak érezze magát mindazokkal, kik a nyelvben kifejezésre jutott nemzeti szellem osztályosai. Midőn az irodalom remekeivel ismeretjük meg, midőn azon eszmékről szólnak hozzá, a melyek a nemzeti élet ezen legnemesebb és legtisztább forrásából fakadtak vagy a midőn a történelmi oktatásban a nemzet múltját tárjuk fel előtte, fényt és dicsőséget, válságait és viszontagságait szenvedéseit és küzdelmeit, nemcsak ismeretét akarjuk gyarapítani, hanem — és mindenek előtt és mindenek felett nemzeti önértzetet ébresztetni benne, a nagynak és dicsőnek szemléltetése által lelkesedést gyujtani szívében, figyelmet kelteni benne a nemzet feladattai iránt s arra késztetni, hogy a történet tanulságait a nemzet jövőjének megalapításában és javainak minden időkre való biztosításában értékesítse. Midőn a természet tüneményeit magyarázzuk neki és azon bámulatos rendre és összhangzatra figyelmeztetjük, mely házatartásában uraikodik, midőn a művészet alkotásait mutatjuk be neki és azon vagyunk, hogy a szép iránt való érzéket felebrésszük és tápláljuk, midőn azon történelmi munkákról szólnak, melyet a kulturépek végeznek vagy a görög és római klasszikusok révén az ókor szellemi világába vezetjük be az ifjuságot, tudatosau vagy öntudatlanul szellemi köteleket szövünk, mely az egyént a nagy egészhez fűzi és arra tanítjuk, hogy parányi enjét összefüggésbe hozza azzal a mi nálánál összehasonlíthatatlanul nagyobb, egyetemesebb. Még akkor is, midőn testi épségének megóvására buzdítjuk és testi erejének teljesítésénél iparkodunk, nem tisztán egyéni érdeket szolgáljuk, hanem azon feltevéből indulunk ki hogy az egészség sem az egyének kizárólagos tulajdona, a melylyel szabadon rendelkezhetik, a melyet, ha úgy tetszik, el is dobhat magától, hanem a nemzet közvagyonának egy része, a melyért felelősséggel tartozik, a mely fölött örködni kötelessége.

Az iskola a nemzet, a társadalom számára nevelni az embert és csak akkor tölti be hivatását, ha a gondjaira bízott ifjuságot alkalmassá iparkodik tenni a nemzet, az emberiség egyetemes céljainak előmozdítására, és törekvését arra igyekszik irányítani, hogy munkája által akár anyagi akár szellemi, vagy erkölcsi javakban visszaadja a nagy egésznek azt, a mit tőle nyert. Minden egyes egyévtelen lánc egy-egy szemének kell hogy tekintse magát, a melynek értéke csakis társzemekkel való

kapcsolatában érvényesül, de a mely viszont a maga részéről is hozzájárul ahhoz, hogy azon rend, mely a láncszemek végtelen sokaságát összetartja, fel ne bomoljék hogy mindegyik külön-külön és valamennyien együttelen céjoknak és rendeltetésüknek megfeleljenek.

Ezen szempontból bátorodom becses figyelemüket egy nagyfontosságú tárgyra irányozni, a mely iskolai nevelésünkben előkélt helyet foglal el, a melyet a törvény elismerésre méltó bölcseséggel azon tárgyakra állított, a melyekkel az ifjúságot az iskolában tüzetesen megismertetnünk paedagogiai kötelességünk és ennel fogva is igény tarthat mindazok érdeklődésére, a kik tanítással foglalkoznak. Ertem a hitoktatást.

Mi a hitoktatás célja? Az ifjúságban vallásos érzületet ébreszteni vagy a mennyiben már a szülői háznak sikerült azt felkeltenie, megerősíteni megszilárdítani, fejleszteni, nemesíteni. Az emberi szívvel veleszületett vallásos hajlamot, az istenhez való vonódást a Gondviselésnek ezen legbecesebb ajándékát tudatosan, komolyan, a rendekezésünkre álló összes paedagogiai eszközök és tapasztalatok lelkiismeretes felhasználásával akarjuk hitte nevelni. Vallásos táplálékot akarunk nyújtani a gyermeki léleknek, arról gondoskodni, hogy hite gyökeret verjen szívében, ösenzőjön és egygő váljék annak minden rostjával és időgazálával, úgy hogy semmiféle határolom, semmiféle megpróbáltatás vagy csábítás ne legyen képes ezt kiszakasztani lelkéből.

Arra törek-zünk, hogy vallásos hite, lelkének istenhez való kapcsolódása, egész életét, áttegye meg boldogító hatását, legyen a vigasz uttorfása a szenvedések és válságok idején, ova meg az elsűggedéstől, midőn nagy bánat és fájdalom éri, midőn isten sújtó keze nehezedik rá, hegészaze beszíve sajnóseibeit és szolgájon neki szövetnekül az élet minden útján, ova meg a boldasól, az elévedéstől, a hűntől kormányozza és vezérelje ébressze fel lelkében az erényhez való szeretetet, az emberi tökéletességre való törekvest, a szépet, igazt és jórt való buzgólkodást, az eszményiért, a tisztáért, az emberiért, az isteniért való lelkesedést, készítse arra, hogy isten kegyét és tetszését kivívja magának és azt soha el ne veszítse.

Ha az embernek istenhez való viszonya, a melyet vallásnak nevezünk az egész emb-riségben egyformán esegységesen alakult volna, a vallá-oktatás ezen általános cél szolgálásával, ezen egyetemes feladat végzésével beérhetné. De minthogy ezen viszony számos egymástól nagyon különböző alakot öltött, min hogy nem valami, nem létező egyetemes, általános vallá-ban akarjuk nevelni az ifjúságot, hanem minden egyest a on pozitív, történelmi vallások egyikében, melynek kebe ebben szűtett, melynek kötelekében meg akar maradni, a melyben üdvösséget és tamaszt akar találni, minthogy vallásoktatásunk egyik főcélja, hogy minden gyermekben a saját vallásához, a saját hitfelekezethez való szeretetet és hűségét és ragaszkodást felebrösszük, minthogy gondoskodni akarunk arról, hogy a kötelek, mely a saját vallásához fűzi, fel ne bomoljék, de még meg se lazuljon, minohogy törekvésünk oda irányul, hogy saját vallásának szent sz-káival és szerariáival, az istentiszteletnek azon sajátos módja, mely az ő vallásában keletkezett vagy lejtődött, mindig ki-elegítse és táplálj lelkét, termékenyítő é-lisítató hatással legyen egész valójára, azon képeséggel bírjon, hogy mindenkor kinyithassa szívének kaput és betöltse azt egész marasztjával, magától érthető, hogy azon eszközökkel is fogunk élni, a melyek alkalmasak arra, hogy a gyermekben a sa a vallás-hoz és annak hívejhez való szeretetet és ragaszkodást felkeltsék és hogy meggyőz-ük arról, hogy éppen az ő vallásának intézményei olyanok, — hogy vallásos azüvéségeit minden irányban ki-legíthetik. Minden hitoktatás on előzve azon vallásnak tökélyeit, a melynek tanait ő hirdeti, fogja a képzelhető legkedvezőbb világításba helyezni és bevezetve tanulmányait vallása történetének dícsosnókába, feltárva előtte multjának dicsőségét, mindi újból meg újból felid-zve benne legszebb, leg-szen ebb hágyoma yainak emlékezetét, a nemes-bűszkeségnek bizonyos értelet fogja éb-r-sz-teti benne a mely az egész életen át fogja kísérni és megóvni attól, hogy bármely áron is elhagyja azt a zászlót, a melynek dicsőségében látja a saját dicsőségét i.

A hitoktatásnak tehát egyvan egyetemes és általános feladata mellet minden felekezettel a maga sajátos, különle célja és rendeltetése is.

De nem szabad szem elől téveszteniünk—és ez mindazoknak szent kötelességük, a kiket a Gondviselés arra rendelt, hogy a legtisztábbnak és a legszentebbnek gondolói és ápolói, őrzői és művelői legyenek,—hogy minden vallásnak és ennél fogva minden vallásos nevelésnek is végső célja egy és azonos. Az oltarok, a melyek mellett istent tiszteljük, különbözők, de az, kinek imádatunk szól, egy és ugyanaz. Mulakiasz profeta 2, 10) ezt így fejezi ki. Vajjon nem egy atyánk van-e mindnyájunknak, nem egy isten teremtt-e bennünket, miért legyünk hűtlének kikitévésével szemben, hogy atyánk frigyét megszentégtelenítsük? A vallás ne lokozza és ne szaporítsa az ellentéteket, a melyekben az élet különbözően is elég gazdag. Az iskolában ily ellentéteket idézni elő, olt hinteni el a visszavonás vetését, a hol egyetemes oltokat kell szolgálnunk, a tarsadalom közös feladataink végzésére nevelnünk az ifjúságot, megbe-áthatatlan bűn Az iskola falai között semmiféle ellentétnek nem lehet helye. Valamint végzetes hiba volna bármely oldalon is vallást és tudományt ellentétekként feltüntetni, az egyiknek becsét és értéket a másiknak rovására felemelni, ep oly, de azt hiszem, még sokkal kárhatosabb hiba, az ifjúság lelkét előszertettel azon ellentétekre irányozni, a melyeket nagyon gyakran nem tárgyi-ugos ítélet, hanem elfoizult g alapított meg az egyes vallások között.

A vallás ne legyen válaszfal, mely az embereket elkülöníti egymástól. Lihen kapocs, a mely egymáshoz köti őket. Hogy az egyes vallásokban közös alapigazságokhoz milyen különböző képzetek lűződnek, hogy egyes eszmék fejlődésében és értelmezésében hogyan agaznak el a nézetek és mitént különböznek az egyes hitfelekezetek, ez azon egyetemes, általános szempontból, a mely az iskolában egyedül jogosult, teljesen mellékes és alárendelt jelentőségű. Szépen és nagyon helyesen mondja Eötvös, hogy az istenség eszmeje olyan, mint a nap, melynek reflektat világot mindenütt megtárlájuk, de a melybe győngye szemünkkel egyenesen nézünk nem lehet. Ne legyünk tehát bírálói, lezalább nem az iskolában bírálói azoknak, a kiknek szeme az isteni lénytől hozzánk ragzó egy-egy sugárt más színben lát ragyogni és ne tekintsük a más nézetrel szemben tanu-ított türelmetlenséget a saját nézetünk helyességének bizonyítékául. Nagy igazságot rejlik a már idéztem nagy és nemes gondolkodó szavában: többnyire annál türelmetlenebbek vagyunk mások véleményei iránt, mennél inkább kétkedünk saját állítuak helye-segében.

Midőn azon vallás tökéletességére mutatunk rá, melynek tanait hird-ük, ne szállítsuk alá mások becsét, hanem inkább abban keressük és találjuk a saját vallásunktól hirdetett tanok igazságának cefolthatatlan bizonyítékát, hogy kimutaljuk a ok azonoságát más vallásokeival. Vajjon kinek jutna eszébe a hazához való szeretetét úgy ápolni, a saját nemzetet eszméikért és eszményeinkért való lelkesedést úgy táplálni, hogy azon ellentétekre figyelmez-etünk, melyek saját nemzetünk és más nemzetek között vannak, nem lozunk-e inkább rámutatni arra és abban latni nemzeti önértelünk és büszkeségünk forrását, hogy a többi kultúr-nemzetekkel egy sorban állunk és ugyanazon idealokért bevölünk és küzd-ük, a melyekért amozok buzgólkodnak és lelkesednek? A hitoktatás ne legyen semmiféle separatizmusnak eszköze, hanem inkább szogájon azon tudat ébresztésére, hogy minden különbség mellett egyek vagyunk, midőn az élet legszentebb problemaival a lunk szemben, hogy a nézetek és lefogások, a vágyak és hajlamok különfelesége mellett ugyanazon érzelme-k dobogtatják valamennyiünk szívét, ugyanazon gondolatok mozgatják elménket, ugyanazon forrásból merítünk lelki ép-séget, egészséget, erőt vigaszt, reményt, bizalmat, b-torságot, ugyanazon napnak sugarai világitják meg mindnyájunk útját. Ne irányozzuk az ifjúság figyelmét mindig arra, hogy azon edények külső alakja, amelyek a vallás tiszta lényegét tartalmazzak, miben különbözik egymástól, hanem szemléltes-ük vele az a tartalmat, mely annál bős-gesebben és dusabban fog kiáradni az emberiségbe, az elmekbe és szívekbe egyaránt, minél vékonyabbak lesznek ezen edények falai, mennél jobban lozhatnak idomulni az azonos tartalomhoz és mennél kevésbé loznak szembeötleni az apró, lényegtelen különbségek.

És hogy ne mulasztuk el a vallásos nevelésben, különösen az iskolai hitoktatásban, az

egyes vallások közös vonásait az ifjúság lelkébe vénsni és mindig újból meg újból tudatra emelni benne azt, a mi valamennyiben azonos, erre azon fontos körülmény eskell hogy készteszen bennünket, hogy a törvény hazánkban a hitoktatásra bizta az erköstan tanítását is. Minden tanítás, bármely ismeretnek közlése kell, hogy az erkölcsiség szolgálatában álljon. Kontár az, a ki ha bármely tudományba vezet is be az ifjúságot, lelkéhez, szívéhez, erkölcséhez férközni nem tud. Minden ismeret kell hogy nemcsütőleg has-on az ember egész valójára. Ha a természetet remekműveit szemléltejük kedő avatósággal az ifjúsággal, ez ep oly lelkesítőleg foizhatni reá, mintha a a művészet nagy alkotásait, vagy a történet nagyszerű je-néséjeit mutatjuk be neki. De mégis szükség-e, hogy az erkölesi élet törvényei zárt rendszerben valjanak az ifjúság szíjájára és ezért még ott is, ahol a vallásoktatást kikészítették az iskolai tanításból, minden fokú iskolában az erkölestani tanítják. Nálunk hit- és erköstan karöltve járnak egymással. A mi-or a vallás tanait hird-ük, egyszersmind tudatosan és rendszeresen erkölesöt is tanítunk.

De erköstan alapjában és lényegében csak egy van. Az erkö-es törvényei éppen úgy mint a természetéit mindenütt és mindenkor kell, hogy ugyanazok legyenek. Nincs keresztény és zsidó morál. A kik mindkét vallásnak alapkönyveit ismerik és elfogulatlanu olvassák mindket-lőnek szent könyveit, ezt kétségbe vonni nem fogják. De ha ugyanazon erkölesi tanokat hird-ük, a szó székebb értelmében vett vallásoktatásban se adjunk előnyt annak, a mi a vallásoktat magkülönbözteti egyenlőtől, a felett, a mi benn-ük egy és ugyanaz.

Abban látom t. h. a vallásoktatás egyik legfontosabb feladatát, hogy az ifjúságot felemej-ük a nemzet, az emberiség közös idealjainak magaslataira, hogy kiki mások tökélyeinek felmútatása által a saját vallásának híveit hasonló tökélyekre serkentse, hogy a szeretet és igazság eszméinek diadalán munkálkodjunk, hogy ezen eszmék országát alapítsuk meg a földön, mert ez az ország az isten országa.

A vármegye házából.

33330

ni. 899.

Meghívó.

Van szerencsém a vármegye m. t. bizottsági tiszjait f. évi nov. hó 27-én delelőti 9 1/2 órakor Zala-Egerszegen a vármegyezh gyűléstermében tartandó rendkívüli törvényhatósági közgyűlésre tisztelettel meghívui.

A közgyűlés egyedüli tárgyat Nagy-Kanizsa rend. tan. város elemi iskoláinak államosítása tárgyában hozott képviselőtestületi és az állam-mal kötött szerződésnek törvényhatósági jóváhagyása fogja kezelni.

Zala-Egerszegen, 1899. november hó 15 én.

Dr. Jankovich László gróf ak.

Zalavármegye főispánja.

A város házából.

Nagy-Kanizsa rendezett tanácsu város képviselő testülete, 1899. évi november hó 20-án délután 3 órakor a varosház nagytermében közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1. Polgármester évi jelentési az 1898. évről.
2. A város 1900. évi költségvetési tervezete, a v. pénzügyi bizottság indokolt elő-erjesztése és a kapcsolatos ügyekkel.

HIREK.

— **Gyászhir.** Nagy és súlyos csapás érte **Aczél Pál** nagykanizsai ügyvédet, mely fájdalom a köztiszteletben álló **Blau** családot és érzékeny vesztesség társadalmunkat és humanus intézményeinket. **Aczél Pálné** szül. **Blau Eugenia** szombatban reggel hosszas szenvedés után elhunyt.

Egész város közönsége mély meghatottsággal értesült haláláról. A ritkaszép művelt-

gégü és minden ízében nemes, költői lelkületű nőt minden körben tisztelték és szerették. Ő maga is megtestesülése volt a tiszta szeretetnek. Ez ragyogta be egész lényét künn a társadalmi életben, a hol a jótékonyagnak volt munkás anyagja; ez varázsolta őt szinte nimbuszos alakká a családi életben. a hol a megteremtett békének, a boldogító harmoniának volt őriző szelleme. Szerető, odaadó gondossággal csüngött férjén és szép, kedves gyermekeik, akiknek igazán szívőkbe, lelkőkbe lehetett azt a magas színvonalu, nemes szellemét, mely az ő lényét is magasan az átlagemberek fölé emelte. Szép lelke sokáig vívódott a por hüvelyét örök enyészettel, mert éni akart, hogy befejezhesse itt a földön anyai hivatását. Az öröktitku rendelkezésé másként akarta. Most már csak jó szelleme lebeg a gyászoló család kis világa fölött, mely neki mindensége volt.

A boldogult választmányi tagja volt az Izr. jótékony Nőegyletnek, a Kisednevelő Egyesületnek, a Vörös-Kereszt Egyesület fiókjának, a Szegények Tápiintézetének. Míg egészségi állapota engedte, nagy tevékenységet fejtett ki humánus intézményei érdekében, melyeknél örök emléket biztosított magának. Az Izr. jótékony Nőegylet választmányja szombaton délután választmányi ülést tartott, melyen kizárólagosan Aczél Pálné elhunytával foglalkozott. A család által kiadott gyászjelentés ez:

Aczél Pál mint férj, saját, valamint kis-koru gyermekei Blanka, Géza és az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja szeretett, felejthetetlen neje, illetve anyjuk Aczél Pálné született Blau Eugénia 1899. évi november hó 17-én reggeli 1 órakor életének 51-ik évében hosszú szenvedés után történt gyászosan elhunytát.

A boldogultnak hült tetemei folyó hó 19-én, vasárnap délután 3 órakor fognak a helybeli izr. temetőben örök nyugalomra tétetni Nagy-Kanizsán, 1899. november 18-án.

Áldás emlékére!

Csendes részvét és a boldogult kifejezett akaratahoz képest koszorúk mellőzése kéretik.

Halálozások. Özv. *Wajdits Józsefné* leánya *Irma* folyó hó 17-én életének 32-ik évében elhunyt Nagy-Kanizsán. A szép műveltségű lány halála általános részvétet keltett. Temetése ma vasárnap délután 4 órakor le-z.

Friedfeld Vilmos kereskedő folyó hó 18-án életének 68-ik évében elhunyt Légradon.

Hítközségi közgyűlés. A nkanizsai izr. hítközség folyó évi november hó 19-én vasárnap délelőtti fél 11 órakor a hítközségi tanács termében rendkívüli közgyűlést tart. Targysorozat:

1. Az 1900 évi költségvetés megállapítása.
2. Az alapszabályok módosítása.
3. Indítványok.

Jegyzet. A költségvetésre, valamint az alapszabályok módosítására vonatkozó javaslat a hítközségi tagok által a hítközségi irodában megtekinthető. — A közgyűlésen csak azon indítványok tárgyalhatók, melyek három nappal előbb írásban beadatnak.)

A Polgári Egylet vizám rendező bizottsága december hó 2-án este 9 órakor a

Polgári-Egylet helyi-ézésben családi jellegű táncestélyt rendez. Belepti-díj 50 kr., családjegy 1 fnt 20.

Ipartestületi közgyűlés. Az Ipartestület Csáktornya folyó hó 12-én rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetbi tárgya: az ipari munkások betegség elleni biztosításának ügykezelése volt. A biztosítottak ugyanis a nagykanizsai Kerületi Betegsegélyező Pénztár körélebbe tartoznak és ugyancsak a pénztár által megbízott bizalmi férfiu végrende a teendőket. Az Ipartestület azon meggyőződésre jutott, hogy a törvény által körülírt követelményeknek a munkaadók akkor felelhetnek meg legjobban, ha a pénztári ügyet az Ipartestület egyik tisztviselőjének hatáskörébe osztják be, és hivatalos helyiségül az Ipartestület szolgálja. A közgyűlés, melyen a nagykanizsai Ker. Betegs. Pénztár képviselőiben *Halász Frigyes* elnök és *Dobrovi Milan* igazgató is részt vettek, méltányolta a munkaadók álláspontját és ennek megfelelően határozott.

Tanitók járási közgyűlései. A nkanizsai járás tanítói köre nov. 16-án tartotta félévi rendező közgyűlést Nagy-Kanizsán, a polgári iskola rajztermében, melyen a rendező tagok közül mintegy kilencvenen vettek részt. — *Hajjótó Sándor* elnök az ülést 9 óra után nyitotta meg lendületes beszéddel. Napirend előtt bemutatta dr. *Wlassics Gyula* váll- és közoktatásügyi miniszter levelét, melyben a járási kör tavaszi közgyűlése alkalmával hozza küldött távirati üdvözlötet köszöni meg. Lelekes éljenzésekkel fogadták. Jelenléte továbbá az enök, hogy *Récsey György*, volt nagykanizsai népi-kolai igazgató, nyugalmába vonult. Indítványozta, hogy őt a járási kör tisztelbéltagul tartsa meg, mit általános helyesléssel fogadtak el. — A napirend előtti bejelentéseket az elnök a fiatalon elhunyt *Papp Miklós*, volt polgárlányiskolai rajztanárnak meghalt elparentál-ával zárta be, indítványozta, hogy az elhunyt szeretett tagtára halála fölött érzett fájdalmát a járási kör jegyzőkönyvében örökítse meg. — Ezután következett a napirend előtti beszéd: dr. *Neumann Ede* nagykanizsai fő-rabbi és hittanár felolvasása a *valdósköztársól*. A magasan szárnyaló felolvasást (melyet apunk mai számában közlünk) oly lelkes tüsssal és éljenzésekkel fogadták, aminkben csak az igazi elragadtatás részesei a felolvasók. A jelenvolt három rom. kath. hitoktató önszietét a pódiumról lépő felolvasóhoz é-lekiesen gratuláltak neki. A közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a remek szép felolvasásért. — *Altman Mór*, alelnök, mint előadó, a gyakorlati tanítás kérdését fejtegette s nagyobb bevezetés után felvetette a kérdést, hogy — mivel gyakorlati tanításra a kritika miatt nem akadnak vállalkozók — nem kell-e-e mennyiben változtatni az eddig követett kritikai rends eren. Némi vita után azt határoztaák, hogy a gyakorlati tanítás sorszerint történjék. — *Erdősi Novak Lujza* nagy tetszéssel fogadott felolvasást tartott az illemről, melyet a közgyűlés jegyzőkönyvileg is megköszönt. — A folyó ügyek során *Sáringer Károly*, magyarszerdahelyi tag, egy tanökönyvet bíralt; *Erdősi Balint*, nkanizsai tag jelentést tett a járási kör pénztári állapotáról s végül a számvizsgáló bizottság nevében *Kálmán Irma* pénztárosnő részére a fölmentvény megadását indítványozta. — A „Tanítók Híza”-hoz a járási kör évenként 12 forinttal fog járulni, ami 300 forint tőkének felel meg. — A tavaszi közgyűlés helyéül *Gélsz* jelölték ki. — A közgyűlés zárókéul *Walgurszky Antal* polgáriskolai tanár az intézeti laboratoriumban pompásan sikerült, igen érdekes vegytani kísérleteket mutatott be, melyekért a hallgatók lelkesen megtapsolták, megeljenzték, — a közgyűlés pedig jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A zala-egerszegi tanítói járáskör őszi közgyűlést *Tikk László* járásköri elnök elnöklété alatt tartotta Zala-Egerszegben.

A gyűlés *Takacs József* zala-egerszegi állami el. iskolai tanító gyakorlati előadásával kezdődött.

A közgyűlés a sikerüthető adásért jegyzőkönyvileg jelezte ki elismerését.

A Tapolcan tartott megyei tanterületi közgyűlés az a-só-lendvai állami polgári iskola tanterületének tagjait a zala-egerszegi járáskörbe osztotta be; mivel azonban az ujonnan megnyitott zalaszentgróthi állami iskola tanterülete is, mely a közgyűlésen megjelent, a z-egerszegi járáskörbe öhajtt belépni, a közgyűlés megkeresi a megyei tanterületi központi választmányt, hogy a legközelebbi megyei tanterületi közgyűlés elé oly irányú előterjesztést sziveskedjek tenni, amely szerint a zalaszentgróthi állami iskola tanterületét — a tapolcai közgyűlési határozattól eltérőleg — a zala-egerszegi járáskörbe osztza be.

Csiszár József zala-egerszegi állami elemi iskolai tanító, a járáskör negyedszázados történetét olvasta fel. A közgyűlés dr. *Ruzsicska Kálmán* kir. tanácsos és tanfelügyelő indítványára jegyzőkönyvileg jelezte ki a felolvasónak köszönetét és elismerését s elhatározta, hogy a munkát a járáskör költségén kinyomatja és a tagoknak megküldi; egyuttal a történet megírójának fáradságát némileg megjutalmazandó, részére 3 drb. aranyat szavazott meg.

Novák Mihály zala-egerszegi állami elemi iskolai tanító, a „Tanítók Házának” varmegyékben buzgó harcosa, a Tanítók Házáról tartott lelkes felolvasást. Lelekesítő felolvasásának meg is lett az öhajtott sikere; mert a tagok közül huszan irtak alá 25 koronás részességjegy; egyuttal a közgyűlés határozattal kimondotta, hogy a járáskör két 25 koronás részességjegy ir alá.

A közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelenléte alapján *Csillag Miksa* járásköri pénztárnoknak a fe mentvényt megadta s örömmel vette tudomásul a számvizsgáló bizottság jelentésének azt a részét, amely szerint a járáskör segélyegyesületének vagyona nov. 5-én 2.622 fnt 40 krt tett ki.

A közgyűlés utolsó tárgyat *Vidóczy Ferencz* korelnök elnöklété alatt a tisztújítás képezte, amelyen — miután *Tikk László* továbbra az elnöki tisztelet nem volt hajlandó elfogadni — megválasztották elnöknek *Csiszár Ferencet*, alelnöknek *Baján Ferencet* és *Novák Mihályt*, jegyzőnek *Péterffy Józsefet* és *Horváth Jánost*, pénztárnoknak *Csillag Miksát*.

A közgyűlés befejeztével a tagok a „Korona” vendéglőben bankettet gyűltek egybe. Bankett alatt felköszöntött *mondott dr. Ruzsicska Kálmán* kir. tanácsos tanfelügyelő dr. *Wlassics Gyula* váll- és közoktatásügyi miniszterre, *Csiszár József* új elnök dr. *Ruzsicska Kálmán* kir. tanfelügyelőre. Szóltak még *Horváth János*, *Péterffy József*, *Páukovich György*, *Szics Lajos*, *Gidzer Gyula*, *Békési Elek*, *Udvardy Ignác*.

Eperjesy Géza a szászok közt. Az „Alkotmány” írja: „A nagyszombati színházban a minap megrovandó módon iszultáltak a magyarságot a nyílt színpadon s míg a szász közönség hangosan mulatott az oromba sértetgetesen, *Eperjesy Géza* közönségseregbeli huszárkapitány lepiszegette az illető színészt és hazafiatlan közönséget. Másnap egy nagyszombati szász lap megfámadta az előtte ismeretlen püsszeget, mire *Eperjesy kapitány* jelentkezett felsőbb hatóságánál, de elment a szerkesztőségbe is s ott kijelentették, hogy egyénileg őt megsérteni nem akarják. A szombati városi képviselő ülésében a polgármestert is meginterpellálták a színházi after dolgában s a szászok roppant fel vannak háborodva, hogy a magyar állammal és a magyar nemzettel packázó maguktartásán éppen egy közönségseregbeli tiszt botránkozott meg. *Eperjesy kapitány* eljárását a szombati hadtestparancsnoknál megtrótták s Gye a teljes felvilágosítás céljából a hadbíróság elé került, amely előreláthatólag fellogja menteni, disziplináris uton való megbünteteése azonban kétségtelen, mert püsszegetével nyilvános „botrányra” adott okot.

[Hát jól van! Derek földinknek *Eperjesy Géza* huszárkapitányának, disziplináris uton való megbünteteése ám legyen *kétágtelen*; de az is kétség-

Nemcsak Magyarországon legelterjedtebb

Ferenc József keserűviz,

hanem a világkereskedelemben is virágzó kivitelű cikk helyet foglalja el. Bevásárlásnál nagyon ajánlott csak **Ferenc József keserűvizet** kerülni, nehogy máscsekélyebb értékű vizet kapjunk. (5)

Előjegyzési-Határidő-Szak-Képes-Fel-Disz-

naptárak

Kapható: Rosenfeld A. és fia és Marton és Huber cégeknél.

Nagy választékban kaphatók FISCHER FÜLÖP könyvtárákban NAGY-KANIZSÁN.

tehen, hogy ő, mint magyar hazafi, teljesen kifogástalanul, sőt dicsőreteaen viselkedett; amiért mi csak büszkén valljuk őt a miénknek]

— **Füzetjajavításért.** Zalavármegye tisztikarának segéd- és kezelőszemélyzete folyó évi október hó 28-án tartott értekezletén elhatározta, hogy a helygüi költségvetésben fölvetett 275,000 forintból füzetjajavításra kér valamit. A kérvényt okmányokkal fölszerelve Ziborszky József megyei közig. kiadó vezetése mellett Farkas László és Csukler Béla megyei irnokokból álló küldöttség személyesen ayujtotta át a helygüminiszternek.

— **Bérgyilkosság gyamu.** Lapunkban is említettük, hogy f. hó 3-ikán este Saly János cseeszteri földbirtokost az ablakon át orvul agyonlötték. A cseeszteri csendörök alapos gyamu nyomán elfogtak egy Pinter Niklós nevű egyént ki nek — amint vallomásából kiderült — társa is volt. Ezt is letartóztatták. A további vallatás alkalmával ezek mindketten beismerték a gyilkosságot, de azt állították, hogy öket Rosenzweig Hermann, előbb cseeszteri jelenleg pécsi lakos bérelte fel négy-négy forintért, mivel Saly Jánosnak régi haragosa volt. E vallomás alapján a cseeszteri csendörök elmentek Pécsre, ott a hatvan éves Rosenzweig Herman fözetlajdonost nov. 14-ikén — amint a „Pécsi Napló” írja — letartóztatták, vasra verték és igazságtalán Cseeszterre Laptársunk szerint Rosenzweig és családja nyugodtan várja a vizsgálatot, mely kifogja deríteni a gyamu alaptalanságát.

— **Pezsgő egyesületi élet.** Vajmi kevés vidéki város van a Duánutalou, hol oly sok társas és egyéb egyesület volna, mint városunkban. Az egyesületek sokasága okozza, hogy a legtöbb egyesület csendes; a tagok által csak gyéren látogatott. Örvendetes kivételt tesz a mozgókéony *Általános Munkáképző Egyesület*, melynek folytonosan szaporodnak tagjai, kik aztán szivesen keresik fel az egyesületi helyiségeit, hol szellemi és egyéb szórakozást találnak. Az iparos ifjuság ezen dicsőreteaen magatartása folytán az egyesület eddigi helyisége kicsinek bizonyult. Más tágasabb otthon való szükségessége és ezt sikerült az egyesületnek a Polgári-Egylettől megszerezni, a meny nyíben berbe vette föle a nagyterem alatti földszinti termet, az ugynevezett katalombákat. Az iparos ifjuság most már ezen új otthonát élénkíji esténként. Ez az élénkiség bizonyára még fokozódni fog, mert az egyesületbe való belépésre tömegesen jelentkeznek. A választmány folyó hó 15-én tartott ülésében nem kevesebbet, mint 40 új tagot vett fel.

— **Színházi jelentés.** A már előzetesen kibocsájtott jelentés kapcsán Halmay Imre színigazgató tisztelettel értesíti városunk közönségét, hogy előadásainak torozatát a Polgári Egylet nagytermében szombaton f. hó 25-én „Mozgó fényképek” legujabb, bohózasos viglitékkel fogja megkezdeni.

— **Tarifa-tanfolyam.** A kereskedelmi esti tanfolyam vezetősége azon célszerűnek ígérkező változtatást léptette életbe, miszerint a tarifa tanfolyamra a kereskedelmi szakmákban már jártasszó — egy felsőbb keresk. iskolát vagy akademiát végzett egyéneket, vagy már önálló kereskedőket vesz csak fel. Ezen intézkedés folytán azoknak, akik a fenti képzettséggel már bírtak és a kereskedelmi szakmában már önállóan dolgoznak, alkalmuk lesz a díjszabások alapos elsajátítására és az üzleti szabályzat megismerésére. Egyebekben a már kiadott programnak a tarifákra vonatkozó része érvényben marad. A tarifa tanfolyam, mely iránt szép érdeklődés mutatkozik — f. hó 25-én veszi kezdetét, és heti két esti órában 4-5 hónapig fog tartani. A tanfolyamra ezen időpontra jelentkezni lehet lapunk kiadóhivatalában — hol bővebb értesítés is nyerhető.

— **Gazdasági téli tanfolyam.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter Csáktornyan Muraköz gazdaközönsége részére két, egyenkint hat-hat hétig tartó tanfolyam szervezését elrendelte; a szervezéssel s a tanfolyam vezetésével Gyulay Károly áll. tanítóképzői gazdasági tanárt bízta meg. A tanfolyamok tanítói fognak még: Dékány Mihály tanítóképző-intézeti tanár és Brauner Alajos közs. iskolai tanító. A tanfolyamok a gazdaság minden ága, — így az állattenyésztés, takarmányozás, talajművelés, növénytermelés, szőlőművelés, kertészet, baromfitenyésztés, méhészet, — lehetőleg röviden és népies nyelven lesz előadva. E mellett a kosárfonás és a seprűkötés

fog a tanulóssággal elsajátíttatni. A tanfolyam teljesen ingyenes; a vidéki tanulók teljes ellátásban fognak részesíttetni. Egy-egy tanfolyamra 20 tanuló vétetik fel, melyre bármely, némileg magyarul tudó fiatalabb gazda, ki idejében jelentkezik, felvehető. A miniszter Perlak község által kérelmezett kosárkötő tanfolyam szervezését is engedélyezte. Perlakon tartatik ezenkívül a perlaki és közvidékibeli, gazdaközönség számára több népies gazdasági előadás is. E órák lesznek: Gyulay Károly gazdasági szaktanár és Tóth Sándor áll. isk. igazgató. A miniszter a csáktornyai gazdasági tanfolyamra és a perlaki kosárkötő-tanfolyamra, a gazdasági előadások költségeire együttvéve 1138 forintot engedélyezett.

— **Pályázat körorvosi állásokra.** A lemondás folytán üresedésbe jött Bánok-szentgyörgyi körorvosi állásra a letenyzei járás főszolgabírája pályázatot hirdetett. A választás 1899. évi december hó 1-én délelőtti 12 órakor fog Bánok-Szentgyörgyön megtartatni; a letenyzei üresedésben levő körorvosi állásra is pályázatot lett hirdete, ez utóbbira nézve a választás Letenyen folyó évi december hó 15-én lesz.

— **Állami kedvezmények a hazai iparnak.** Már említettük, hogy a kereskedelemügyi miniszter legközelebb törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé a hazai iparnak adandó állami kedvezményekről. Az 1890. évi erre vonatkozó törvény érvénye ugyanis ez év végén lejár, s most a fejlesztés újabb korszaka előtt állunk. Az új törvény számolni fog nemcsak a tíz évi tapasztalat eredményeivel, de a jövőbeli iparfejlesztés tényezőivel is. Nevezetesen kiterjed arra, hogy a fővároson kívül erős vidéki goepontjai is legyenek egyes iparágaknak. Az új törvényjavaslatba felvetett a kézuipar is, valamint a háziipar is, ezeknek egyes ágai a tömegtermelésben, részesülni loznak a gyáripár kedvezményeiben.

— **A munkaérték sokfélesége.** Egy elmés angol hírlapíró a következőképpen állította össze a különféle emberi munkák pénzértékét: Tenyson, a nagy költő egy üres papírlapra verset ír s ezáltal a papír 65.000 dollárt ér. Ez a lángész. Vanderbilt csak egy-két szót is ír rá és a papír értéke öt millió dollár. Ez a tőke. Az amerikai kormány néhány sor nyomat rá s kimondja, hogy húsz dollárt ér. Ez a pénz. Egy mechanikus egy öt dollár értékű acélból ezer dollárt érő órárgót készít. Ez az ügyesség. A kereskedő öt cent értékű árut egy dollárért ad el. Ez az üzlet. Egy urnó 30 dollárt fizet oly kalapért, mely 75 centet ér. Ez az örültség. És végül a munkás tíz óra hosszat nehéz köveket hord és egy dollárt kap érte. Ez a becsületes munka. Nem lehet tagadni, hogy ebben az érdekes összeállításban nagy tanulság rejlik.

— **Üngylikossági kéréslet.** Molnár István Magyar államvasuti állomás kezelő Dorogon folyó hó 17-én Nagy Kanizsára érkezett. Miután az éjjelt átmulatta, szállásán forgópiszolyival agyonlőni akarta magát, de dacára, hogy négy lövéstől kétfő talált, csak gyengén sérült meg. Tetének okául azt adja elő, hogy a nemr giben Dorog állomáson történt vonatösszeütkezés okozta benne keresk és e miatt sok kellemetlensége van; hogy ezektől megszabaduljon akart az élettől megválni. Nagy-Kanizsára azért jött, mert Letenye mellett lakik egyik btyja, ugyancsak ott tartózkodik jelenleg a tyja is, kiket testtől értesíteni kért. — Az üngyi koss jeöltet a közkórházba szállították.

— **Harczerúti céllovészet.** A helyben állomásozó cs. és kir. 48 gyalogezred pórtartalékos legénysége folyó évi november hó 23-án reggeli 8 órától kezdve Kis-Kanizsa, Sajcsa szepetneki major és a Principális kanális által határolt lőtéren harczerúti céllovészet tart. A rendőrök kapitány felhívja a közönséget, hogy a jelzett területen 6000 lépés körületben ezen napon annál inkább is kikerülje, mert az ott tartózkodás életveszélyes.

— **Cseléd-fogadás.** Egy gazdával történt. Kérdi a kocsisától: — Te, Jóska, tudnál egy jó kocsist? — Tudok biz én, ténsumam. Kérész Miska kamerádom. — Megbízható? — Az ám. — Nem részeges? — Nem ám.

— Tud báni a lovakkal? — Tud ám. — Fel a fehérsnépektől? — Fel ám. — No, akkor mond meg neki, hogy tízen-négy nap mu'va idejöhet hozzám — a te helyedre.

— **Füffel Csokoládégyár** nyíltban hozzájárult a hazai ipar fejlesztéséhez. E hira- ves gyár által készített csokoládé és cacó napról napra jobban terjed az egész országban és kitűnő ízénél, feltétlen tisztaságánál fogva felülmúlja az úszes más gyártmányokat. Ág érthető, hogy házakban még annyian akadnak kik e kiváló magyar termék helyett más, külföldi földi gyártmányt használnak.

Irodai gyarnok felvették Fonctere Pestú Biztosító Intézet helybéli főügynökségénél.

A veszedelmes kor.

A nő életében két időszak van, a melyben különösen nagy gondot kell fordítani az egészségre. Az első időszak a mikor a fiatal leányból asszony lesz. A második, az igazi veszedelmes kor, a mikor öregedni kezd és gyöngölkései betegsége gyakran vért és ideget gyöngíti. Józan dolog tehát, hogy minden veszedelmeknek előjét vegya. Nra a legjobb eszköz oly szernak alkalmazása, mely az idegeknek és a vérnak új erőt ad. A Pink-pilula ilyenkor csudalatos eredményt mutat. Alkalmazni kell tehát a legesélyesebb rendelkezésnél is. Islet Simon ur cs. és m. (de Brulox, Deux-Sèvres) földbirtokos következő levele jó hatásukat bizonyítja nekünk:

— Harmincegy éves korág nóm egészsége, jóléhat egy kissé érzékeny, mégis kielégítő volt. Ma negyvenhárom éves és néhány év óta egészsége komolyan meg van támadva. Szédülés, gyakori fülbántalom, hisztérikus esetek csipőfájdalommal kísérv, heves oldalsóráadás és folytonos fejfájás teljesen kiemerítette erejét. Mindez gondolat, korának következménye. Aggodalommal voltam áltelve, sőttem egy még nagyobb bajtól, a midőn a jó csallagnak a Pink-pilulával ismertetett meg. Alkalmaztuk és oly eredményt, hogy az utasítást pontosan követve, rövid idő múlva nóm teljesen helyreállt és pompás egészségét visszanyerte.

Ezért nem kell halogatni a gyógyítást és megismerve a Pink-pilulának, mint a vér helyreállításának valódi értékét, hasonló esetekben is minden oly betegségnél, mely a vér elgyengüléséből ered, rögtön alkalmazni kell a Pink-pilulát, mely hamará minden gyöngölkéssé visszacsadja a nő arcát is,

gyógyítja a vérszegénységet, sárgaságot, névrálgást és jó hatású van ugy a túlságos szellemi, mint a testi megérletés ellen. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerertáran. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi ártókár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerertárában, Budapest, Király-utca 12.

Anyakönyvi hírek.

Múlt héten bejegyzett születések

Balassa Mária, mosónő: Mária.
Mille László, földműves: László.
Kiss Márton : Katalin.
Mátyás János, ács: Mária.
Baj Ferenc, földműves: Katalin.
Major János, : Anna.
Gerőcs György, napasámos: László.
Szmodics János, földműves: Mária.
Böf Ferenc, : Ferenc.
Sző Károly, közműves: Ernő.
Szerdahelyi József, földműves: József.
Somogyi József, vasuti munkás: Ferenc.
Beyer Ferenc, heutas: Gyula.
Miletic György, géplakatos: Vilma.
Aikelin Irma, szakácsnő: Emil.

Házasságok kötődtek.

Nagy Gáspár, asztalos s. — Hamisinosz Máriával.
Fettich Desző, géplakatos — Marton Rosálival.

Múlt hét halottjai.

Rózsis Rosalia, rk. 2 hónapos, szakácsnő leánya: issag Eibner Lajos, rom. kath. 7 éves tanuló, szakácsnő fia: vörhany.
Steifer János, rk. 13 éves, csizm. tanonc. hűségana.
Kele János ifj., rk. 1 hónapos, földműves fia: földhurut.
Kálavics Anna frj. Fekete Józsefnek rk. 26 éves, napas. neje: tífus.
Blau Eugénia frj., acsál Pálné, ügyvéd neje, iar. 61 éves.

Magyar József, munkavezető halva született leány gyermeke.
Csoffer Katalin özv. Farkas Ferencné, rk. napj. 15 éves méhrák.
Perecségi Katalin házvezető, halva született fiú gyermeke.
Moshammer Károly ifjú rk. 4 hónapos mozdonyvezető fia válaszületett gyengeség.
Wajdits Irma rk. 32 éves. Basedow-kór.
Szerdahelyi József ifjú rk. 14 napos földmives fia, válaszületett gyengeség.
Joachimstادت Kálmán rk. 5 éves, göplakatos fia. veseleib.

vig zene kedvelő, vegyák meg a fellelő-olcsó-köteteket, sok vig órát és örömet szerez az minden zongorázó és énekesnek.

Szerkesztői üzenetek.

Szentmiklósi. Sem a próza, sem a vers nem vált be **Somogy-Szent-Miklós.** Nagyon köszönjük. Mihelyt lehet közöljük.
Bécs. Köszönjük. Mielőbb jön.

NYILTTÉR.

(Az a rovatban közlöttékként nem felelős a szerk.)

Foulard selyem 65 krtól

3 frt 35 krtól méterenként — japáni, kínai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krtól méterenként — a legdivatoabb szövés, szín és mintázatban, **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldünk.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs. és kir. udvari szállító), **Zürichben.** (3 Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó)

Nyilatkozat.

A „Zala” 92. számában **Filizár Ignác** pincér aláírásával egy nyilatkozó látott napvilágot, mely főnököm reputációját ellen irányul. Ezzel szemben — mint az „Otthon kávéház” főpincére — hivatalosan magam néhány szóban az igazságos tényállást a közvélemény elé, mint a leghivatottabb fórum elé hozom.

Nevezett pincér a jelzett éjjele tényleg nálunk volt élve a kávéházzal, hogy Horváth Laci keresi. Hogy azonban ez ürügy nyilatkozó abból, hogy bár Horváth ép a bejáratnál állt és így Filizár, mikor bejött, kénytelen volt őt látni, a kávéház helyiségét — hol pedig nincs sülke, hogy keresni kellene — mégis 4-5 szór körölgárta, sőt oly figyelmesen vizsgálódott, miszerint állítanai merem, hogy vendégeink létszámát is tudta.

Bebizonyítva látván tehát a spionkést, hivatásomnál fogva őt rendre — illetve a kávéházból — mint ide nem illő egyént — kintasztottam; de a komkedésről való határozott meggyőződést bennem az a durva hang kéltett, melyet Náci pincér nyilatkozatában használt. Kötelességemnek tartom azonban kijelenteni, hogy a kintasztást egyedül saját skaratomból és belátásomból tettem s abban sem főnökömnek, sem főnöknek — kik mindenesetre sérthetetlen féltésben vannak Náci pincér fölött — része nem volt.

Cikkirő durva, parasztszerű s ráiban áttér szelünk reno-mejára — és fejtetői a két üzlet közötti különbséget. Erre felelek az, hogy a két üzlet között igen is van különbség, de csak öt óra. Ez pedig úgy, hogy a „Központi kávéházban” 11 óra előtt szokott a kaszárna a kasszából a vendégek közé kimenni és a dobogó előtt táncolni, míg nálunk egyszer — kivételként csak — történt meg az a megemlékezőre nem méltó dolog, hogy a kaszárna 2 óra — tehát

náróra — után kijött a kasszából. Szó lévén az üzleti reno-méről, kijelenthetem, miszerint az „Otthon kávéház” ma azon a magas nívón áll, hogy ha a „Központi” pincérei jó kávét akarnak inni, csakis hozzánk jönnek. Panaszt emeltek az ellen is, hogy az illető pincér urak nem lesznek nálunk gyorsan kiszolgálva. Amde ki gondolja, hogy ők tojást vacsoráztatnak hozzánk! Kérjen a személyzet olyan ételmet a főnök urtól, hogy ne legyenek kénytelenek 12 órákor más kávéházban vacsorázni menni!

Még egy szót az igazságról! Náci pincér állítása szerint a kék-déssel nem lett megbízva. Ezt én határozottan valótlannak tartom, a mennyiben meg vagyok róla győződve, hogy a mi üzletmenetünk az 6 becses személyzeteként nem érdekli s így, mikor hozzánk jött, azt csakis legfelsőbb parancsra — és más célból, mint ő állítja — tette, mert hiszen a magyar közmondás is azt tartja, hogy „fejtől bü-zül a hall”

Egyébként az ügyet részéről befejezettnek nyilvánítom.

Weisz Mihály

az „Otthon kávéház” főpincére.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

A LEGJOBB SZÁJVIZ

Oppolzer udvari tanácsos, **Schnitzler, Kainzbauer** taparok és mások által 50 év óta ajánlva, elvitáztatlanul az

ANATHERIN

dr. Popp J. G. cs. és kir. udv. fogorvostól **BÉCSBEN.**

Üvegekben a f. 1.40, f. 1. — f. — 50.
 Meglepő hatás minden száj- és fogbaj, fogfájás kollektívus lehellet, laza fogak ellen, erősíti a foghúst, a fogakat legmagasabb korig épségben tartja, a rágó készüléket megóvja rothadás ellen stb.
 Fogpor 63 kr.; Anatherin fogpaszta üvegszelemben 70 kr., csomagban 35 kr., fogplomb 1 frt — illatos növényesszappan bőrtisztítánság ellen 30 kr.

Főraktár Nagy Kanizsán:

Reik Gyula gyógyszer-tárában a „Megváltóhoz”

Csak akkor valóli, ha üvegekben mint a melletti képek címkéivel francia nyelven és aranynyomás-céggel.

A LEGJOBB SZÁJVIZ

MINDEN CSALAD RÉSZÉRE

Törvénytörések.

Végtárgyalások és ítélethirdetések.

1899. novem. 20. (Hétfőn.)

Súlyos testi sértés büntetével vádol **Tompos Gábor** elleni ügyben végtárgyalás.

Gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt vádol **Noll József** elleni ügyben végtárgyalás.

Sikasztás vétsége miatt vádol **Jambrovits Antal** elleni ügyben ítélethirdetés.

Emberölés vétségevel terhelt özv. **Hálás Jánosné** szül. **Blahovics Erzsébet** elleni ügyben ítélethirdetés.

1899. novem. 22. (Szerdán)

Halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádol **Bella Sándor** s tsnai elleni ügyben végtárgyalás.

Lopás büntetével terhelt **Bedő (Matyák) János** elleni ügyben végtárgyalás.

1899. novem. 24. (Pénteken.)

Mazárosok elleni erőszak büntetével vádol **Imrei (Finta) Ferenc** s tsnai elleni ügyben végtárgyalás.

Gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségevel terhelt **Derzális László** elleni ügyben végtárgyalás.

Súlyos testi sértés büntetése és vétsége miatt terhelt **Luczi Miklós** elleni ügyben ítélethirdetés.

KÖZGAZDASÁG

— A gabonaüzletről A néhány napon át tartott árjavulás ismét megapadt s az árak tegnap óta visszafelé mennek. A üzlet lanyha, a togyasztás csekély s így vetelkedv sircsen. Mai áraink: buza 8 frt, rozs 6 frt, arpa 6 frt, búba 7 frt, búka 5 frt 75 kr.

IRODALOM.

A törvény. Olyan botú, a mely parancsol. Már Aristoteles megmondta, hogy az ember társas lény. A társasak közt élve: a törvény. Minden népek vannak törvényei, melyet néppel egyenlő. A törvények első egysége egését mindenre kiterjedő egy-temesség-t Egyiptom alkotta meg. Görögországnak törvényei nem voltak örökös csók. Rómának jutott a dicsőség, hogy a minden jogok alapját — a te Enu-as éleleszü, hígszít, a ggo dol ósz tartó népnél fej bétét ki először a széknek nagyobbimé vü t. a. — a ezzel kapcsolatosan a törvények titzei te. Intézkedéseket máz Julius Caesar ősszo akarta gyűjteni, de csak Jus inián is hajthatta végre a egyszerű törv-t. Törvénygyűjtőmánya oly hatalmas, oly becses, hogy Napóleón azt éle-ektette fel midőn tö vénykönyv t szerkesztette a franciáknak.

A legelső római törvényekről bőven és érdekesen szól a Nagy Kép s Világtörténet most megjelent 44 füzet. A tiz-nket kötetes nagy munka szerkesztője **Marcall Henrik** egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője **dr. Gyomai Gyula** akadémikus. Egy-egy kötet ára díszes felbőrötésbe 8 frt; füzetenként is kapható 3 krjával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadók által [Revai Tisztv. k. Irod Int Rt Budapest VIII. Üllői ut 18.] s minden hazakönyvkereskedés utján.

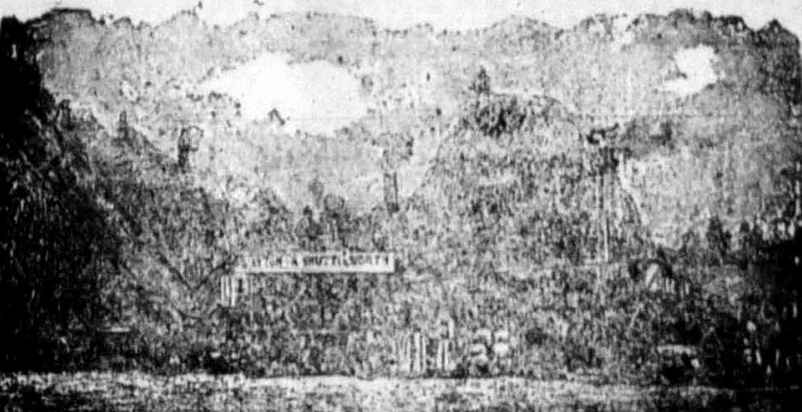
Magyar Varieté Album — a címe annak az izlencimlappal — elegans kiállításban, újnyi va tsgágu terjedlmben megjelent zeneműnek — mely a jutányos zeneműveket piacra hozó Kékér Ké. Budapesti zeneműkiadó s látott napvilágot. Tartalmaz az album 20 legdiv toszabl küplé-tréfa-dal-chanson újdo-ágok s 2 forrás. árár-anonyit, és oly érdekeset a miót és mennyit a zeneműkereskedésben ann-k tiz-zerecsért a k k pa.

Tartalma 1. Alottos, 4 kisözevy. — 2. Alottor, 1 el piaszonyk. — 3 Bohm, N haragutj — 4. D Amant, Mas telonhírmondó küplét — 5. Decker Str. t., Fülékszó-e? — 6. Fodor E Ros-z szokás — 7. Förter A Mandólin szerenád — 8 Franz E, Az elle-athatatlan. — 9 Gr. izingo Iván, A kávéházban — 10 Gr. izingo Iván, M le-ét ok? — 11. Linke Pál, Szók mondó szony-ág — 12. Link Pál, Ob ne sirj! — 13. Linke P Sárulombos úvd-ányas — 14. Linke P Csokodori h-véi sav-m egy dől. — Linke P. Hol a szó mit sem érne — 16 Revay arnok Az alatt történt valami. — 17. Scerist, Az én bánatom. (Main Ele d-Varietésen Gűk) — 18. Sz. normay Klara H'ja de fordul a kűcsa. — 19. Szentirm y Előmer. No csak az kétfene meg. — 20. Wapjan K Komu Karion komul Valamennyi énekha gra és ösüllő-n zongoran s játshu. módon az írva, magyar és nemzet szavazgat A könyv-ki-

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 68. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2/3 egész 12 lóerőig, szálmakazalozók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiad-natra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

felvétetnek
Fischel Fülöp
 könyvkereskedésben,
 Nagy-Kanizsán.
Hirdetések

SINGER-VARRÓGÉPEK nélkülözhetlenek a háztartásban, és iparosoknak
SINGER-VARRÓGÉPEK mintaszertük szerkezet és kivitel tekintetben,
SINGER-VARRÓGÉPEK minden gyári üzemben a legelterjedtebbek.
SINGER-VARRÓGÉPEK a divatos műhímezésre a legalkalmasabbak.

Díjtalan oktatás a divatos műhímezésben.

A **Singer-társaság** varrógépei világhírüket kitűnő minőségüknek és nagy munka képességüknek köszönik, mely kiváló tulajdonságok a Singer-társaság gyártmányait mindenkor kitüntették. A mindinkább növekedő kelendőség, az összes kiállításokon nyert kiváló kitüntetések, a gyárnak 40 éven felüli fennállása a legigazabb és legteljesebb biztosíték azok jószágáért.

Singer-elektromotorok kizárólag varrógéphajtásra minden nagyságban.

SINGER CO varrógép-részvénytársaság

Nagy-Kanizsa, Deák Ferencz-tér 460. szám.

ad 3518/III 1899.

304-1

H I R D E T M É N Y.

Nagy Kanizsa város rendezett tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Nagy-Kanizsa város közönségét illető belső piaci és heti marhavásári helypénzszedési jog 14112 frt évi bér kikiáltási ár mellett és az országos marhavásári helypénzszedési jog pedig 1105 frt évi bér kikiáltási ár mellett a **f. évi november hó 28. napján d. e. 10 órakor** a városház kis tanácstermében nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlatok mellett megtartandó árverés útján külön-külön a legtöbbet ígérőnek az **1900. évi január 1-étől** kezdődő három egymás után következő évre bérbe adatik.

Mely árverésre bérbevenni szándékozók ezennel meghivatnak azzal, hogy a szóbeli árverésen résztvevők tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes papirban, esetleg helybeli takarékpénztári betét-könyvben az árverés megkezdése előtt a kiküldött kezeihez letenni, a zárt írásbeli ajánlatok pedig a fent körülírt óvadékkal ellátva a **f. é. november hó 28. napjának d. e. 10 órájáig**, vagyis az árverés megkezdéseig a v. iktatóba annnyival is inkább beadandók, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A feltételek a hivatalos órák alatt a v. kiadóhivatalban betekintheők.

NAGY-KANIZSÁN, 1899. évi november 10-én.

A V Á R O S I T A N Á C S.

PETÁNOVITS

METROPOLE - Szállodája

Budapest, VII., Kerepesi ut 58. szám.

A keleti és nyugati pályaudvar közelében, a székes-főváros legforgalmasabb helyén. Villamos vasút minden irányban. 118 elegánsan berendezett szoba villamos világítással és központi fűtéssel. Személy-sílvonó (lift), fürdők.

Szoba-árak 1 frt 20 król beleértve villamos világítást, fűtést és kiszolgálást.

A szállodában díjazs étterem és kávéház van, melyek

LEPKE J. A. UF

az Országos-Kaszinó vendéglőjének volt tart tulajdonosa. szülszert a balatonfüredi gróf Esterházy-féle szálló bérletje vezetése alatt állanak. — Kitchin könyve, legjobb italok és a híres

PILSENI SÖR (Urquell)

kapható itt pontosan kiszolgálva.

Esténként kitűnő cigányzene.

Egy doboz ára :

1 forint 20 krajczár.

tánvétellel vagy az

összeg előleges beki-

dése után küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására

szőpítésére és finomítására Puder

Legelőkelőbb öltözké, hál és társalgó PUDER. — Fehér, rózsaszín, és sárga —

vagyilag analizált és ajánlja Dr. Fohl J. J. Cs. Kir. tanár által Bécsben. Ellásmérő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékel ve vannak. 6

TAUSSIG GOTTLIEB

kir. udvari toletto-szappan és illatszert-gyár Bécsben. Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile 3.

Kapható a legtöbb illatszert- gyógyszerkereskedésben és gyógyszertárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm. Keleti M. Mor és Kreiner Gyula cégeknel.

Mörathon

ezen kitűnő dohánykeverék mindenütt kapható.

Gyári raktár: Weber és Tsa. Bpest VIII. Erzsébet-körut 19.

NAGY-KANIZSÁN:

MARKBREITER L. urnál.

A "Mörathon" rüptében meghódított minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészségesse teszi, a nicotin hatását elveszti és megszokás esetében nélkülözhetetlené válik.

Szerkesztőség:

Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésben.

A szerkesztővel ártokozni lehet naponta d. u. 4-5 óra közt.

Idő intéendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedésben.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Nyitlár postósora 10 krajcár.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intéendő.

Bármentetlen levelek csak ismert emberek fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajcár

ZÁLA

Politikai lap.

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felelős szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Csütörtök, november 23.

Felhívás a magyar nemzethez!

Nemcsak a magyar Helikon, de a világ-irodalom sem mutat fel oly magasra kiemelkedő költői alakot, a minő báró *Eötvös József*. A kiben a lángész egyesült az aestheticussal, a ki született főnemes volt és Istentől hivatott népbarát, a kinél az idealizmus éltető elemét képezte a gyakorlati reformtörekvésnek.

Mi, a kik fiatal szívvvel olvastuk nagy régen Eötvös költői műveit, akkor a gyönyörű *ábrándokat* bámultuk azokban; most midőn újra elolvassuk e műveket, megdöbbenünk rajta, hogy ezek az ábrándok megannyi profeciák voltak, a mik csodamódon beteljesültek.

Akkor sirtunk rajtuk, most triumfálva tapsolunk nekik.

Báró Eötvös Józsefnek minden regénye korszakot jelző fenomenalis alkotás volt; a Karthausi, a Falu jegyzője, a Magyarország 1614-ben. Az ezernék gazdagsága, a szív mély érzelmei elefedtetik az olvasóval, hogy ezek irányregények; de maga az irány, a kitűzött cél is oly isteni eredetű; a rokonszeny az elnyomott néposztály, a kitaszított vallásfelekezet iránt; hivatkozás az emberiségre a szabadság az egyenlőség igazai végett.

És mindez eszméknek a győzelmét megérte, sőt kivívni segített az államférfi,

a miket mint költő odarajzolt az égre, odavarázsolta a délibábra. A Fata Morgana álompalotái kővé váltak: a költő megérte saját apotheozisát a nemzeti átalakulás korszakában.

Azért fokozott érdekűek báró Eötvös József művei most, a midőn azokat mint kivívott győzelmek történetét olvassuk: költői szépségeik a mai kor teljes világitásában még jobban kifűnnek.

De versenyeznek költői műveivel politikai munkálatai, a mikben a költő mint ember, mint philosoph, mint hazafi emelkedik ki messze magasra a mindennapiság gözköréből. Ezeket úgy olvassuk most, mint az *evangéliumot*.

Báró Eötvös József munkáinak nem szabad hiányozni egy mivelt, egy előkelő magyar család asztaláról sem. De el kell azoknak foglalni a maguk helyét annak a néposztálynak a házában is, mely felszabadulását, emberi és hazafiai jogainak megadását ezen művek hatásának köszönheti. Ha egy gazdának sok az az ár, álljanak össze hárman, négyen; cseréljék ki a műveket. A mely háznak a mestergerendáján ott fog állni, arra a házra áldás száll az égből.

Óhajlandó, hogy ne legyen Magyarországon egyetlen társaskör, egyetlen iskola, egyetlen család sem; melynek könyvtára-

ban Eötvös József munkái feltalálhatók ne legyenek; kívánatosnak tartanók, ha többen abból a célból is megrendelnék Eötvös József munkáit, hogy azokat szegényebb iskolák könyvtárainak adományozzák.

A nagy költő, mint államférfi, mint a magyar kormány tagja, a lelkületének megfelelő munkát végezte: a vallás, a közművelődés minisztere volt. Fő gondja volt a néptanítók ügyének emelése. Ez az osztálya a magyar társadalomnak az, melynek hivatása Magyarországot másodsor is meghódítani, s melynek jutalma ezért — az életfogytig tartó szegénység — fogadalom nélkül.

A néptanítók sorsát enyhíteni még holta után sem szűnt meg a magyar közművelődés vezére. Resurrexit. A holt betűk feltámadnak, jótékony meletget adni a magyar hazá mostoháinak.

És ez így történt. Atyjának szelleme meghihlette méltó örökösét báró Eötvös Lőrándot, aki e halhatatlan nagyság minden munkájának tulajdonjogát az Eötvös alapra ruházta át azzal a jólelkű gondoskodással, hogy a teljes kiadás jövedelméből a Budapesten és Kolozsvárott felállítandó Tanítók Házában a magyar tanítók és professzorok gyermekei felekezeti és nemzeti különbség nélkül — lehetőleg ingyen élvezzék az internátus minden előnyét.

TARCA.

Operette-izü történet.

Irta: Haller Jenő.

— EXPOSITIO. —

Nem a verőfényes Provence derült ego
Alatt történt s vig. pikáns história,
Melyről szeg dalom. —
Nem dálnak perszell vidékein, a hol
A kéjnek mámorába fú a dalia,
Viveur s rokkant roná. —
Somogyának egy piciny faluja: a színhely,
S a főszereplő: menyecske; bűnjel: egy levél.
Csodás!...Ha!...ki hinné?!
A hőszereplés: szép madams, de — kikapós!
S es — nem hiba!...Szép olvasó te is csak így tennél,
Ha lenne: alkalom! — — —

A TÁRGYALÁS.

...Hogyha a szív szeret s vágya oltathatlan,
A férj-uram meg fád, s tarokkos untalan.
Bűn-e, ha az asszony mára veti szemét,
S unatkozván, — máson járta az eszté?...
Piana ha az a „más”, szemrevaló fű,
S tudja, hogy legvágyon, ha a szép hölgy hű?
— Dehogy bűn ez, kérem, (bár éreyn sem éppen!)
Csak a „veszedelm” utjára ne lépjen!...
Ártatlan kis bűrtök, levelezés...légyott, —
Mia, — mind, olyan dolog, mi nem ért meg legott,
De csajján kell bánni ily „fogással” folyvást,
Hogy értesztüknek ne djanak szabad folyvást,...

Micsi ő nagysága szerelmes lón nagyon, —
Máiba, — (s erre talán nem kis oka vagyon), —
S mert ez a „más” messze, Budapesten — hadnagy,
Levelelni kezdtek; a mit jó férj nem hagy...

Mikor megjött egy ily, illatos kis levél,
Ajkáhos emelte s, — mily boldogja tével,
Drága áltam, üdvöm! — kiáltott fel a nő.,
— S férje nem is sejté, hogy fején agacsos nő...

Szállt a nehéz sóhaj, este...reggel... — mindig!
Boldog volt az asszony, s azt hitte a sirig...
Nem pattan ki a mély, homályba öit titok!
S nem fakad nyomába: guny, bűn, sírás, szitok.

...Jött a rózsaszínű, parfüm-ös levelek...
(Alnév alatt persze, mivelhogy úgy kérte.)
„Horváth Julianna”, volt az stressz rajta;
A levélhordónak, a postánál adta.

Mosolyogva dngta ez a tarolyákba,
S látszott blazirt képén, —nem mosolyg: hiába!...
Postánál ténsasszony oda se tekintett,
Midőn elkészült, csak kezével legyintett...

Epedő lélekkel lesi a szép asszony,
Mikor jó a „tráger”, hogy egy jót mulasson.
Idősen jár-kél, lázban ég az arca.
S illegeti magát; less pongyola rajta...

Hullámszik a keblé, szikrázik a szemé...
S úgy forr, pezsg a vére, mintha tűz, láng lenne
...Most!...Most!...Látsz, szittog; puszogja magába.
Várja a kis „lettre”-t; várja, de —hiába!...

— Visszatért a buzgó levélhordó, s mondja:
„Ténsasszony! instálom, legyen erre gondja!
Tessék! kérem, itt van! Horváth J. sínes otthon...
...Különben: — ha tesszik — az urának adom”...

— Jól van János! — ugymond — adja a férjének!
Majd itt még én örzöm!...Hogyne! Csak az kéne!

És Lőrinc elvitte hűségben vissza.
Valaki — (gondolta) — a levét megírta...

Mogorván gubbasztott Juli ura otthon,
Azon mesterkedeti, hogy k sarat fonjon.
Recegett a vesztő, de meghajolt szépen,
Mire János jött, már pipázgatót éppen.

— Adjon Isten, földi! hostam egy levelet!
— Fogadj Isten! — Hagy lám! — volt rá felelet!
— Tán prókátor küldte?! — vélekedett ama.
— Akárki is! De, hogy szép, finom — az igaz!

Hasadós a vélné-papír keservesen,
Reszket keze, lába. — Felsőhaj: Uristen!
Mi lehet má ebb-n? ki legyen írója?
Ki a kacskaringós betűket így röjja?...

Silabizál, dörmög: „Kedves nagysáid Mici!
Imádom, mint bálványt s tudom el se hízni,
Hogy telkémnek minden édes gondolata
Kegyedon csüng, st, si volnerint fata”...

...És így tovább...Felűz egymásra a kettő,
S nem tudják, hogy minden kát hogy is értendő!...
Rendez-vous-ról szeg még továbbad az ének...
„Il faut passer par là”...st...ki értené meg?...

Tanácstalan bámul a két szomszéd...Mi ez?
Hadd beszéljen Juli, tán ő érti: mi lesz?
— Hazatér a némbér...Ki a patália...
Erről pletykás, traucocoi minden ember fia...

— az esplande-on sirva ül a szép madám.
Habos empire-kötője merő könyv,
Peregve hull a gyöngyös sáppadt arcán...
S szívét előtti fenséges — közöny...
A búzské dac nuncce-a rezeg ajkán...
És egy sóhaj repül a légen által im...
Redőse pillán megfagy a harmat.
S az arc helyet szelid dernek ad:

Megjelennek tehát egyöntetű teljes kiadásban báró Eötvös József összes költeményei, regényei, politikai és bölcselmi munkái, gondolatai és levelei, amik eddig kinyomatva nem is voltak, a mi magában véve is nagy, emlékezetes irodalmi esemény. De a mi tartalmilag gazdagabbá, kulturánkra nézve pedig szinte korszakossá teszi e teljes kiadás megjelenését: az e vállalat jóvedelmének hovatfordítása.

Mert ez már teljes diadalát jelenti az Eötvös műveiben elhittelt eszméknek. Gyakorlati megvalósulását az ő ábraképeinek. Megértését szédelően mély és tartalmas államfilozófiai gondolatainak. Ebben feltámad a költő és az államférfi, az egyik, hogy újra és újra gyönyörködtesen, a másik, hogy újra cselekedjék.

Kettős célt szolgál így mindenki, aki e nagyszerű munkára előfizet és aláírókat gyűjt. Magának örökké visszatérő lelki gyönyörűséget szerez, másoknak pedig, tehetetleneknek, az élettel küzdőknek istápolójává lesz.

Eötvös József eszméit terjeszteni annyit tesz, mint a felvilágosultság világát hinteni szét a népek millióira. Felvilágosodott nemzet pedig megelégedett, virágzó és boldog!

Budapest, 1899. november 15-én.

Az „Országos Eötvös-Bizottság”

elnökei:

Wlassics Gyula. Jókai Mór. Beöthy Zsolt.

Diszelnökök:

Vaszary Kolos. Széll Kálm. gr. Károlyi Tibor.

Elnökség:

Adrássy Tivadar gr.	Csengery Lóránd
Apponyi Albert gr.	Csiky Kálmán
Alexander Bernát dr.	Damjanich Jánosné
Alexméthy Lajos dr.	De Gerando Antónia
Benczur Gyula	Dóczy Lajos
Berzeviczy Albert	Endrődy Sándor
Bródy Zsigmond	Eötvös Károly
Bubics Zsigmond	Falk Miksa
Csáky Albin gróf	Fehér Joly

Fraknói Vilmos	Péterfy Sándor
Gelléri Mór	Pósa Lajos
Goldzither Ignác dr.	Prónay Dezső br.
György Aladár	Pulszky Ágost
Gyulai Pál	Rákosi Jenő
Hadziacs Antal	Rákovszky István
Hampel József	Réthy Lajos
Hegedűs István	Samassa József
Hegedűs Sándorné	Sándor József
Hock János	Schlauch Lőrinc
Károlyi István gr.	Sebestyén Stettina Ilona
gr. Károlyi Sándorné	Semsey Andor
Keleti Gusztáv	Szalay Imre
Kenedi Géza	Szana Tamás
Kohner Zsigmond	Szilágyi Dezső
Kozma Andor	Szily József
Kozma Ferenc	Szűts Farkas
Lakits Vendel	Szontágh Pál
Lazárné Kosztner J.	Telesi Sándor gr.
Lukács Béla	Tisza István gr.
Márki Sándor	Tisza Kálmán
Mirkus József	Tóth József
Moldován Gergely	Ujváry Béla
Molnár Anna dr.	Veszi József
Molnár Viktor	Waltner Gyula dr.
Móra István	Wartha Vinéné
Nikolics Fedor br.	Wekerle Sándor
Peres Sándor	Zichy Jenő gr.

Zalainzky Mihály

A nagykanizsai ovodák ügye.

Már ezelőtt körül-belül két évvel megirtuk lapunkban, hogy a kisdodovodák ügyén gyökeresen kell segíteni. Már akkor megirtuk, hogy az ovodai intézmény azóta, mióta törvényes intézkedéssel kellően szabályozva és megerősítve lett, — kivétel nélkül abból a keretből, melyben addig volt: a társadalmi gyámokodás keretéből. Megirtuk akkor, hogy egyesületi uton lehetetlen fenntartani, biztosítani és a törvényes igényeknek, kivánalmaknak megfelelően fejleszteni ezt az intézményt. Azt hangzóztattuk már akkor is, hogy ha Nagy-Kanizsa városa a fenntartás és kezelés dolgait nem akarja átvenni, — okvetlenül olyan segélyben kell részesítenie a Kisdodnevelő Egyesületet, melylyel az ovoda fenntartás, —illetőleg a fenntartással járó évi kiadások teljesen fedezve legyenek. Ezenkívül szükségesnek tartottuk első sorban azt, hogy a Kisdodnevelő Egyesületnek deficitavart költségvetésében az egyensúly helyreállítsák bizonyos összegű rendkívüli segély megszavazásával.

Azóta történt ugyan valamelyes feldozás a segélynyújtásban; de hogy ez mennyire nem emelte ki a Kisdodnevelő Egyesület anyagi zavarából, azt eléggé mutatják a mostani állapotok, melyek minden tekintetben a mi akkori álláspontunkat igazolják.

A Kisdodnevelő Egyesület a lényegesen megváltozott viszonyok súlya alatt ismét csak abba a helyzetbe jutott, hogy sem az ovónók, sem a dadák járandóságát nem bírja fedezni. Az egyesületi vezetőség a legnagyobb erőfeszítéssel, a leglelkesebb odaadással sem képes immár évről évre pótolni az ovodák javára rendezett multságokkal és néptombolával azt az irt, melyet részint az egyesületi tagok, részint a tandíjjal fizető növendékek létszámának megcsappanása okozott. A legnagyobb erőfeszítés, a leglelkesebb buzgalom is csak eredménytelen vergődésé tőrűl az egykori bevételi forrásoknak óriási mértékű megapadásával s az éként mutatkozó folytonos deficitell szemben. Hiába való minden próbálgatás, keserves kísérletezés! Ujból csak azt hangzóztattuk, és pedig határozottan az ügy érdekében, hogy itt gyökeres orvoslásra van szükség.

Minden egyébtől eltekintve, már magában azt a körülményt, hogy az ovónók és dadák (kiknek ez a foglalkozás végre is kenyérkereseti forrásuk) fizetésüket nem kaphatják meg, mert az egyesületi pénztár hónapokon át üres: olyan állapotnak tartjuk, amely immár az ügy érdekében is teljesen tarthatatlan. Mert elképzelhetetlennek tartjuk hogy az egyiknél vagy a másiknál beálló és nagyon is indokolt elkedveltenedés érintetlenül hagyják az ügyek magasabb érdekét. Az ügy vezetőségét pedig e miatt valódi éppenséggel nem lehet, mert az ügyet lefárad, buzgólkodik bizonyára áldozatot is hoz az intézmény oltárára; de azt már még sem követelheti senki, hogy talán privát kaszsjákból fedezzék a deficitet.

Ismételten csak azt mondjuk tehát, hogy a tarthatatlan állapot megszüntetésére csak két mód van.

1. Vagy olyan évi segélyt kell biztosítani a Kisdodnevelő Egyesületnek, hogy az a négy ovodát tagsági díjra, tandíjra és multságok jóvedelmére való támogatás

„Kacagj feletted világot! Szeregni nem bűn; szereket tehát! Inkább éljön a fájdalom, Mint léha — unalom!”

FINÁLE.

Igy végződött az operetta. Kacagjatok tehát felette! (A többi hangot, — moll, avagy dar: Elfolyja lantján a trubadour.)

MORÁL.

Ó, farszrak! vigyázzatok! Bűnös játék ám a tarokk!

Ha a költyek unatkoznak, Minden csajra vállalkoznak.

Előd legyen tehát a nő! Ha épp kell, — szarv később is nő. — — —

Hattyu-dal.

Irtá: Közsa.

Midőn először megláttam, azt a nápadt beesett arcú fiatal embert, önkéntlenül összerázkódtam. Ő észrevette megdöbbenésemet, és tán sejtette a kérdések özönét, melyek lelkemben felmerrűltek: csendes mosollyal közeledett felém és bemutatotta magát.

— Halász Imre vagyok.
— A költő? hát én hánulva?
— Igen, a költő, felel: ő, szemét merőben teám szegezve. Ismer talán? hal ott le! — — —

— Igen ismerem, hallottam is önt már gyakran emlegetni, és olvastam, mondhatom, hogy gyönyörrel olvastam költeményeit.

— On gyönyörködött bennük, mondá ke-erűen és atinek szánya voltak, számalommal félre rakta őket olvasatlanul. Annyi részvétel sem volt irántam, hogy legalább köszönetet mondott volna, pedig tudhatta, hogy egy elismerő szó mily boldogságot lehetett volna.

Ránéztem a b-tesz költőre, kinek sápadt arcára a fájdalom könyűi hullottak.

Mily borzasztóan hatottak reám e könyvek, azt le nem irhatom. Meg sohasem láttam férfit síro. Én a nőket is elítélem, ha sírnak, mások előt, meri azt gyöngeségnek tartom, hát még egy síró férfit! Hisz az ep gyávaság! gondolom sokszor magamban. És megis, midőn az előttem ülő beesett arcon végigperdült a könyv, kimondhatatlan érzés szorította össze szívemet!

Báiteremben voltunk, és a körülöttem settenkedő gavallérok szánya néztek, hogy e beteg hűjába kerültem. De én nem bántam és szívesen feláldoztam, csak hogy e szerencsetlen emberrel — kitől a sors megtagadta az élvezetek élvezhetőségét, és kinek lenköl: szelleméhez, beteg roroszolt hűvelyt adott — társaloghassak. Költeményeit olvastam, melyek egy beteg lélek kifakadási, melyek annyira könyörögnek, esznek, egészséges földi hűvelyt. A melabuz dalok, a kesergő panaszkok, az irgalmat könyörögő sorok, életet esdő, sohajok számalmat keltettek bennem.

— N-ze, mi sen gyönyörűen tanok — szóra feradtan, egy lötsziszóú rubás sz-p léányt

követve tekintetével. Óh, ha én még egyszer táncolhatnék?

Nem mertem vigasztalni. De mit is mondhatam volna neki? A halál hírnöke ott honolt arcan és tőlem csakis dörögés lett volna, vigaszt utyjítani.

Ismé költeményeiről kezdtem beszélni.

— Elhiszi nekem, hogy nagyon kevesen olvasták? Ne mondjon ellent, tudom én azt nagyon jól, dacára hogy kis kötetem sok helyen taláható. De miér? mert egy ismert kritikus kedvesen nyilatkozott felőlük és engem buzdított. Szőlővárosomban majd mindeuki vett egy-egy kötetet, sőt nemely helyen diszkótésbe foglaltatták, és szalton asztalon diszleg, természetesen — olvasatlanul —tevé hozzá keserűen.

— Ne biggyel!

— Ne pártolja őket, jobban ismerem én az embereket. Iskolatársaim, ha találkoznak velem, egy szánó mosollyal üdvözölnek és verseimre rossz élceket farsagnak. Nagyon beteg vagyok, és homokorám lejár nemskóra, talán holnap, talán holnapután, bucsuzom a földi létől és...

Köhhögni kezdett olyan borzasztóan olyan fajdalmasan. Majd kimerülve rogyott vissza a pam-lagra, melyről pár perccel előbb felkelt. Önkéntlenül felsőhajtottam — ő észrevette és ez fájt nekem.

— Sajnál? szán? ne legyen. Nem fájt ám nekem a betegség, hanem a válás. Ki vehetné szokon egy huszonkét éves fiatal szívet, ha ragasz-kodik az élethez? És én ugy szerelek élni? És fájt az, hogy miér kel nekem ráinom az életől;

nélkül képes legyen fenntartani és az igényekhez képest fejleszteni.

2. Vagy át kell vennie az egész ovoda ügyet a városnak, és az iskolaszéket hölgytagokkal kiegészítve, magának kell intéznie a vezetést.

Az utóbbi esetben kilátása lehet a városnakarra, hogy az intézményt az állam vagy számottevő évi szubvencióban részesíti, vagy saját kezelésébe átveszi.

Egyébként hogy a további fejlemények minők lesznek: az egyelőre másodrendű kérdés; az első az, hogy városi hatóságunk az ügynek ezt a kinos, szinte szegyenletés vergődését tovább már egy pillanatra se tartsa.

Ugy halljuk, hogy az ovónok — ha tarthatatlan helyzetükön segítve nem lesz — a miniszter akarják megkeresni küldöttségül. Őket ilyen kényszerhelyzetbe juttatni semmiesetre sem szabad; mert ez árnyat vetne városunkra is, mely pedig eddig a népnevelés érdekeinek szentelt áldozatait illetőleg magasabb helyen is elég tiszteletes hírnévnek örvend.

A szociális kérdés

és a falusi jólét emelése.

Ira: Gróf Majláth József.

(Folytatás.)

b) Szövetkezetek alakítandók továbbá a mezőgazdasági s ipari termékek előnyös értékesítésére, hogy a falusi gazda ne legyen kényszerítve termései készletmennyéin bármily és tudjuk, sokszor megerőltetve leosztott ártakos tulajdoni; végre c) termelésre, t. i. a szőlő és gyümölcs vagy egyéb, már e téren a talaj- és éghajli viszonyoktól is függő, tevékeny földi ipari célokra is felhatalmazható növények nagyban való közös termelésére. Ezen főbb alakulatokon belül számos elő, illetve eszköz létezik, melyek által egy-egy szövetkezes, egy-egy falu s általa az egyes gazdák előnyt élvezhetnek; a sok közül — melyeknek számát és minőségét ugyancsak a helyi viszonyok határozzák meg — megemlítem például a hitelintézeteket által egy gözcséplőgépek a borszereset, birtokok alkalmi vásárlás

lását s több ezekhez hasonló, mit egyes falusi gazda meg nem eslekedhetik, de ha vállaltat összeállítanak az illető egyes lakosok — ez által a falusi jólét emelését jelentékenyen elősegítik.

3. Eminens kérdés s a falusi jóléttel nagyon szorosan összefügg a tűz- jég- s állatbiztosítás s ezek mellett a mezőgazdasági munkásoknak s bal set- és agkori biztosításának s ez utóbbinak a törvényhozás hozzájárulásával is az egész országra kiterjedő jogvetkezeti alapon való szervezése; mert a gazda szorgalmának nincs nagyobb ellensége, mint a jég, midőn gazdagnak ígérkező természetű időnek előtt kiesépele; mint a tűz, midőn a lakóházat ingó- bingójával együtt menthetlenül megemészti; s mint a sora véletlen játéka, midőn jól gondozott jószág elhull; kezdheti elülről s az emiatt csapásoknak minden kárpótás nélkül való ismétlődése s az e miatt való folytonos remegés a falusi jólét egyik legveszedelmesebb ellensége. S gazdáink közül sokan vannak ilyen helyzetben. Bajorországban virágzik a szövetkezeti biztosítás, más országokban is van már nyoma, mi ne várjunk több példát s ne legyünk utolsók ezen a téren is, de hassunk oda, hogy a szövetkezeti alapon szervezendő mindeneműl biztosítás a törvényhozás segítségével is lehetővé téssek.

4. Terjesszük és fejlesszük a háziipart; adjunk a népnek nemcsak folytonos munkát, mely őt nemessíti, de ezáltal keresetet is azon időszakokban, midőn a falusiak jó része téli évi bever; a lelkes egyének érvényesítsék e téren minden befolyásukat; mint egyes példák mutatják, négyzetek útján is igen szép eredményeket lehet elérni a háziipar meghonosítására, mint ez például a Bodrogközben is történik; hol egyébként a jótékony négyzetűl szociálpolitikai missziót is teljesít, midőn a háziipar meghonosítása kívül az iskolák látogatását, ezeknek taneszközökkel s a szegény gyermekeknek tankönyvekkel való ellátását, jutalmak kiosztását, népkönyvtárak föllállítását, betegokápolását, szegények istápolását tűzte ki feladatául s ezen alig egy évre terjedő működésének áldás hozó eredményei már is észrevehetőleg mutatkoznak. Ahol a társadalom erre nem képes bármely körülménnyel fogva, a háziipar fejlesztésére fontosabb helyeken szaporítsa a kormány az eddig szép sikerrel működő tanműhelyeket; az erre fordított költség nem vész kárba; s ha a kormány oly nagy súlyt fektet a raboknak és fegyvereknek háziiparral való megmervő foglalkoztatására s ezáltal sokakból hasznavehető s a becsületes életre visszatérő egyéneket farag, mennyivel fontosabb politikai szempontból is o y intézkények létesítése

és fejlesztése, melyek által a bomlani kezdő falu-i nép jobblétre s a sorsával való megelégedés állapotába helyezhetnék.

5. Ahol ezt a körülmények követelik, nagyobb, összefüggő területet képező uradalmakból kibocsátandó börtök által a mezőgazdasággal foglalkozókat, lehetőleg természetbeli viszonyok, állatfajta mellett, le kell kötni a földhöz. E által megelheésük biztosítva lenne, a munkásbány is — ott, a hol van — megszűnnek.

Tagadhatatlan előnyvet járna az, ha a mezőgazdasági munkás véletlén juthatna földbirtokhoz, a miről ugy látszik, a kormány is gondoskodni fog.

Ezen intézkedéseknek, mint orvoslasi módnak alkalmazásba vétele rendkívül nagy fontossággal bír egész szociális és állami életünkre, mert a saját lelekkel bíró földműves sokkal szorosabban van összeforva aival a földgel, a melyet megmunkál, mint a fa az elő, alatta és fölötté levő többi osztály; minden gondolata, tevékenysége földjének művelésében és használatában összpontosul s ha hozzávesszük, hogy földjét könnyebben s kevesebb költséggel is művelheti, mert abban egész családja részt vesz, oly jóléthez juthat, mely nemcsak mint egyént teszi boldoggá és szerencsésé, de oly hasznos társjává avatja őt ez a körülmény közegének és hazájának, mely közgazdasági viszonyainak egészségés átalakulására a legnagyobb hatással bírva.

(Folytatás következik.)

A vármegye házából.

1.) Megyei közgyűlés.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 14-én dr. Jankovich László gróf főispán előnökele alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek egyedüli tárgya az esküdttörvényszékről szóló 1897. évi 33. t. c. 18. §-a értelmében megválasztott bizalmi férfiak tárgyaiban leérkezett befizetési rendelet felolvasása s ennek értelmében a szeptemberi közgyűlésen megválasztott, de köztisztviselői állást elfoglaló bizalmi férfiak helyett új bizalmi férfiak választása képeste, aminekörtől, bizalmi férfiak lettek: a) a vesprémi törvényszéknél Köves Ede, Vurgliusz József, Pálfi Gábor, Bedegi Gábor, Róka Lajos, Solyósi Károly; b) a zalaegerszegi törvényszéknél Krosz Gyula, Udvardy Ignác, Rigó Ferenc, Fangler Mihály, Hajik István, Kaszter Sandor, dr. Mangin Károly, Csator János, Viaz Gyula, dr. Kele Antal, dr. Csinder István, Bozán Gyula; c) a nagykanizsai törvényszéknél Elek Ernő, dr. Rothschild Samu, Saller Lajos, Faics Lajos, Trippammer Gyula, dr. Trippammer Rózsa, dr. Fried Ödön, dr. Lóke Emil, dr. Fabian Zsigmond, Remete Géza, Thassy Miklós, Knorzer György törvényhatósági bizottsági tagok.

2.) Közig. bizottsági gyűlés.

A megyei közigazgatási bizottság november gyűlést dr. Jankovich László gróf főispán előnökelel f. hó 14-én tartotta a vármegye házában gyűlésteremben.

Az alispáni havi jelentés a közigazgatás egyes aigaiban a vármegye területén október hónapban előfordult eseményekről felolvasatván, a közigazgatási bizottság azt helyeslőleg tudomásul vette, valamint a felolvasott főorvosi jelentést is a közegészségügy terén október hónapban előfordult eseményekről.

Ezután a közigazgatási bizottság több felebezt ügyet intézett el másodikfokúlag, e fogadja mindegyikre nézve az előadó részéről előterjesztett határozati javaslatot.

A közigazgatási bizottság tudomásul vette és máolában közli ugy a vármegyei árvaszékekkel, valamint Zala Egerszeg és Nagy-Kanizsa városok árvaszékeivel a belügyminiszternek azt a rendeletét, amely szerint az árvaszékek ügyédel ellenjegyzéssel ellátva hozzájuk beadott ügyekben hozott végzéseiket nem az illető félnek, hanem ügyvédjének tartoznak kiadni.

Nagy-Kanizsán a kövesetvám szedhetése tárgyában beérkezett kérvényt mellékleteivel együtt a közigazgatási bizottság átvizsgálás végett kiadja az államépítészeti hivatalnak s a javaslatához képest tesz előterjesztést a miniszteriumhoz.

A paesai és alsólandvai járásek közsegel az állami végrehajtók működésének felügyelését kérték a pénzügyminisztertől, honnan kérelmükre az a válasz érkezett, hogy az nem teljesíthető

miért nem tudok úgy élni mint többi társaim! Leikem sir, zokog, alig bírom vonagló szívemet. Nézz csak a sárguló tálalevet! Van annak lelke? Nincsen! És láss, mikor elvált koronájától, a fájdalomba mégis beleszáp! Én is koronától válok. Egyetlen drága anyamát hagyom itt. Ő nem említem, mert ő nem fogja érezni hiányomat. Hanem az az édes anya, ki éjeleket tő beteg jón agyánál reményekkel elteve, hogy még minden jóra fordulhat...

— Beh szép az a költemény, melyet anyához írt — szakított félbe a lázasan pihetőt, kit ismét a köhögés zaklatott. — De kérem önnek azt a beszéd, nyugodja ki magát — folytattam aggóva.

— Nem árt már nékem semmi, sőt ép e percben határoztam el magam, hogy e keringő lágy létemre táncolni fogok.

— Uram! kiáltam megrettenve.

Szeleden meglátja kezemet, száraz ajkaira mosolyt erőltetett, melyugy fáj, és azután szól:

— Ne féjjen! annyi hatóságom nincsen, hogy öntől kerjem a turt! Oh nem, öntől ez áldozatot el nem fogadnám, hanem vele — vele akarok táncolni még csak egyet — utolsót.

— Kímélje erejét — könyörgöttem tovább — gondoljon anyjára, kiről oly kimondatahatalan gyengéden emlékezett meg pár pillanattal ezelőt.

— Pár órával előbb, vagy utóbb az most nem játszik szerepet. És eltávozott.

Remegni kezdtem. Oh ha bevallja, amit ígért; hisz az borzasztó lenne. Egy reményem maradt, és pedig az, hogy ő nem megy el vele táncolni. Megált a leány előt.

Oh leánem! az a pár pillanat egész örökkévalóság volt nekem.

Meghajlta most ismét magát!

Könnyebben lélegzettem — tehát kosarat ka.....

Nem! átkarolta a leány karosu derekát. — Örült — mormogam.

Most elém érték. Szemrehányó tekintetet vettem a leányra. Hasztalan, ók folytatták az örületes táncot!

Midőn visszatért hozzám, lerokadt a pamagra, szemeit lehuntyta, arcán szedesjes foltok mutatkoztak, egész teste remegett. Többen odasiettek hozzá, de ő szeliden e utasított mindenkit.

— Oh mi boldog vagyok!

Felnyitotta szemeit, esdőleg redm tekintett és könyörgött halkán:

— Ne engedje őt elitélni. Nem akart jönni, de én könyörgöttem, hogy teljesítse utolsó kérésem. Gyógyítson meg. Adja ajkaimra a hattyudalt!

Mert még csak egyet fogok dalolni. Nézz, a délszaki forró nap nem volt képes fakó aroom színét megváltoztatni. Sápátdtan tértem vissza onnan hova reményemmel eltelten mentem. Még betegemben tértem vissza Midőn egyszer a lussingrandei úton sétáltam, taradtan dültem egy padra pihenni, szemeim lecsukódtak és én megálmodtam ezt a boldog szép estét.

Nagy nehezen sikerült hazavezetni.

Három nap múlva én haza jöttem. Midőn az állomáson kedveseim vártak, egy üdörgnyt nyújtottak át, melyben tudomra adtak, hogy elutazásom órájában Halász Imre jobb létre szenderült.

Másnap levél jött, benne egy vékony papírszelet, melyre az ő utolsó verse volt írva, „ő hozzá” címeze. Kivánsága szerint nekem küldtek és én továbbítottam.

Általában, azonban egyes, méltánylat érdemlő esetekben a végrehajtásnak harmadfokban való foganatosításának felfüggesztését kiáltásba helyezte.

A személyére és családjára vonatkozó anyakönyvi bejegyzések el helyettesekül a közigazgatási bizottság kijelölte a nagykanizsai anyakönyvvezetőnél a sormási, a zala-egerszeginél az andráshidai, a csáktornyainál a dráva-vásárhelyi, a keszthelyinél a vonyarc vashegyi, a zala-szent-mihályinál a pacsait, a sümeghinél a csabrendeki, a zala-szent-gróthinál a zalacsányi az alsólendvainál a lendvaiakat.

Szemző Zsigmond, Bogár Imre és Hegedűs Károly a jegyzőknék helyettes anyakönyvvezetőkként való kinevezetésük tárgyában, továbbá Hozán György tót-szentmártoni és Brunner Gusztáv szabolcrai helyettes anyakönyvvezetőkként letelepítésük 120 fira való felmérése tárgyában a közigazgatási bizottság előterjesztést tesz a helygizminiszterhez.

A zala-szent-iváni anyakönyvvezetőség dologi kiadásai megállapítottán, azok kivételére iránt a közigazgatási bizottság intézkedett.

A fenyőfák pusztításának megakadályozására végett, a földmivelésügyi miniszter rendelkezése képest a közigazgatási bizottság javaslatba hozza hogy karácsonyig csakis községi igazolvány előmutatása mellett lehessen árulni.

A közigazgatási bizottság a pécsi posta- és távirda igazgatóság átiratát, mely szerint Eötvös elnevezéssel a miniszterium új postahivatalt állított fel, továbbá hogy Bezserd községet a nagy-kapornaki postahivatal kezelésébe köréből a sz. ptkibe helyezte át, tudomásul vette a erről érdekelte községeket értesíti.

Hasonlóan tudomásul vette a bizottság a kereskedelemügyi miniszternek azt a rendelkezést, amely tudatja, hogy a Budapest-prág-riboi vasútvonalon Miksa-ár közlelben levő 34-ik számú őrháznál egy feltételes vasuti megállóhely létesítését elrendelte.

Zalaber község birájának kérvényét, amelyben kérelmezi, hogy a Csáktornya-ukki h. é. vasut vonal mentén Zalaber állomás közelében Tilaj felé vezető községi kőzútnak a vasutvonalal párhuzamosan vezető részét szélesítsék ki, érdemleges határozathozatal előtt a közigazgatási bizottság kiadja nyilatkozatra a szóban forgó vasut szombathelyi üzemeltetőnek.

A Csáktornya-ukki h. é. vasut mentén gróf Festetics Jenő által létesíteni kért utjáról a közigazgatási bizottság a helyszíni szemlérel felvett jegyzőkönyvben foglalt követelmények mellett engedélyezte.

Tüske Szt. György, Alsó-Pusztakövec, Palovec, Csehovec és Turósosok községek kérvényét, hogy a hodosáni postahivatal Tüske Szt. Györgyre helyezték át, a közigazgatási bizottság a pécsi posta és távirda igazgatóságnak azesal adja ki, hogy az áthelyezés tárgyában a szükséges intézkedéseket sziveskedjék megtenni.

A csáktornya-vasaradi h. é. vasut vonal mentén a 30-ik számú őrháznál levő utatjárónál egy sorompó létesítését a helyszíni szemle megatársárol felvett jegyzőkönyv alapján a közigazgatási bizottság a Csáktornya-zágrábi h. é. vasut részvénytársaság költségére elrendelte.

Erenyéd pusztának az eötvösi postahivatal kezelésébe köréből a zala-mihályfaiba való átcsatolása tárgyában beérkezett kérvényt véleményes jelentéssel végezt a közigazgatási bizottság kiadja a sümeghi járás főszolgabírásának.

Vidovits István zala-egerszegi lakos építendő házára a szabványilkozatot kiállítván, a közigazgatási bizottság neki ennek alapján a lüzávlaton befűl való építkezést megengedte.

A közigazgatási bizottság vármegyénkben a telefon hálózat felállítását, még pedig olyképp, hogy a járásek székhelyei a központnál, a járásek székhelyeivel pedig a járásek területén levő községek költessenek össze, a helyes közigazgatás szempontjából szükségesnek tartja és nyírány előterjesztést tesz a decemberi törvényhatósági közgyűlés elé.

A közigazgatási bizottság feliratilag megkeresi a kereskedelemügyi minisztert Pacsán és Nován mint szolgabírósi székhelyen, távirdahivatal felállítására, továbbá Csonkahegyháton, mint körgyözi székhelyen, postahivatal létesítése tárgyában.

Kir. tanfelügyelő — havi jelentése szerint — a miniszter rendelkezése — város polgármestere és ügyészével szembevitte a nagykanizsai áll. elemi iskolák céljaira felajánlott községi ingat-

lanok telekkönyvi adatait s a kincstár nevében aláírta Nagy-Kanizsa várossal a községi elemi iskolák államosítása ügyében kötött szerződés; a megajánlott 32 tantermet pedig a központból kiküldött miniszteri biztossal megtekintette. —

Ugyancsak ő vele vizsgálta meg a z.-egerszegi állami elemi iskolát is. — Meglátogatta a csáktornyai tanítóképző intézetet s az igazgatótanács ülését is megjárta. A zala-egerszegi járási főszolgabíróval meglátogatta a büröndi, egyházasküki, vaspöri, háshágyi, csébi, zala-szent-györgyi r. k. iskolákat, nyomonza mindegyiket az iskolamunkások forrásait, enyhe megterhelés ellen azonban intézkedve; az iskolázási dologi viszonyai körül fenforgó bajok orvoslására jegyzőkönyvekben kötelezték az előjáróságot.

— Az időközbe történt lemondás folyt a legközelebb államosítandó zala-lövői el. iskolának a járási főszolgabíróval jáneltelen tanító választást tartottak. — Résztvett a zala-egerszegi tanítói járáskör özi közgyűlésén. — A csáktornyai községi elemi iskolák államosítása ügyében az adatyűjtést megindította. — Felterjesztette az 1898/99. tanévet felololó statisztikai s az ezzel kapcsolatos egyéb munkálatokat. — Zala-Egerszeg város iskola elhelyezésére még szükséges építkezés ügyében a polgármesternél megtörtént értekezletek javaslatához képest már a tavaszon segítve leend. A zala-lövői államosításnak az iskola épület tartására vonatkozó decemberi törvényhatósági jóváhagyás után már mi sem állja útját. — A zala-mihályfal államosításnak a kaitokban téves telekkönyvelés kérelmet.

Hankócy Irén sümei felső leány iskolai tanítónőnek, Vízzy István és Horváth László zala-lövői tanítóknak megválasztását a közigazgatási bizottság megerősítette.

A közigazgatási bizottság hiteles másolatban kiadja Zala-Egerszeg városának a miniszternek 82.503 sz. a kelt. rendelkezést, amely alapján a bizottság felszólítja a várost, hogy az állami elemi iskolával kapcsolatos önálló gazdasági ismétli iskola részére szükséges gyakorlati telepről f. évi december hó 15-ig gondoskodjék; mert ellenkezé esetben ezen iskolának alkalmazott szaktanítóit a jövő év elején el fogja helyezni.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az alkalmi, egyreji, hanyi, leonence-nem-ujfalusi, tótezerdahelyi, tószentmártoni, szabolcrai r. k., szent-gróthi, galsai ág. ev. tanítók öbűdés korpótlékaik kiutalványozta, továbbá a balaton-benyei ev. ref. iskolának 20 frt, a balaton-kiszőlősi, r. kath. iskolának 100 frt, a bollahidai ág. ev. iskolának 54 frt, a hanyi r. kath. iskolának 57 frt, a kaorlakai közs. iskolának 100 frt évi segélyt engedélyezett, amiről nevezett községeket a miniszteri rendelet másolatának megküldésével értesíti.

A draskoveci állandó gyermekmenedékház államsegély ügyét a legmelozebb pártolással terjeszti fel a miniszterhez a bizottság.

Az árvászeki elnök jelentése szerint a fogalmazói karnal szeptember végén hátralékban volt 8.509, október hóban beérkezett 4.249 s így elintézésre várt 12.758 úgydarab, amelyből október hóban elintéztak 4.408 dbot s így október végén hátralékban maradt 8.260 úgydarab. — Az irodánál szeptember végén hátralékban volt 1.104, október végén leírásra kiadtak 4.501 s így elintézésre került 5.567 dbot s így október végén hátralékban maradt 1.038 úgydb.

A kir. pénzügyigazgatóság jelentése szerint október hóban beűlyi a vármegye területén adóba 244.205 frt 33 kr., míg a folyó évben januártól október végéig 1.311.504 frt 81 kr. Hátralékban maradt október végén 1.528.690 frt 87 kr. egyenes adóban, 111.727 frt 73 kr. hadmentességi díj b., 937.096 frt 29 kr. adóelőzsmaváltságban, 483.078 frt 26 kr. helyeg és jogilletékben, 44.836 frt 02 kr. egyenértékű illetékben, 50.255 frt 42 kr. fogyasztási és iialadókban, 10.285 frt 03 kr. itatmérés illetékben, vagyis összesen 3.135.969 frt 64 kr. — Leírtak a f. évi január elejétől október végéig; az egyenes adóban 41.565 frt 36 kr. b. hadmentességi díjban 595 frt 43 kr. Ft etái balasztást októberben nem engedélyeztek, míg ideiglenes házaadmentességet 47 esetben. — A községi nyílvántartóktól beérkezett jelentések szerint október hónapban magok felek 653 birtokváltózt jelentettek be, telekkönyvi végzősekkel pedig 692, vagyis összesen 1.341, amelyhez az előző 7.143 birtokváltóztási esetet hozzá véve, az összesen 8.487 esetet, amelyből az egyéni birtok-

veken keresztül vezettek 7.723 esetet s így október hó végén keresztülvezetetlen maradt 764 birtokváltóztási eset. Szőlődezmaváltság tartozásából a f. évben 188.968 frt 93 kr. törültek.

HIREK.

— **Erzsébet gyászünnepe.** Nagy-Kanizsán kegyeletes gyászszal ünnepezték meg Erzsébet-napot. A főgimnázium tanuló ifjúsága a „Szent-János” templomban, a községi polgári és elemi iskolák növendékei pedig a szentferenciek templomában hallgattak gyászmisét. Az izr. felső kereskedelmi, polgári és elemi iskolák tanulói is templomba vonultak istentiszteletre. Istentisztelet után minden iskola növendéksége az intézet valamelyik nagyobb helyiségében gyűlkezett gyászünnepegre, melyet tragikusan elhunyt királynékn kegyeletes emlékeztetének szenteltek telje-en. A városi hatóság szintén mondatott gyászmisét a szentferenciek templomában, melyen a meghívott polgári és katonai hatóságok is képviselve voltak.

— **Aczél Pálné temetése.** A részvétnek és kegyeletnek igazán mélyen megható megnyilatkozását láttuk novem. 19-én *Aczél Pálné* szűl. *Blau Eugénia* temetésén. Ezreket ment az az óriási temetési kíséret, mely a nagykanizsai társadalom minden rétegeből egybesereglett, hogy a korán elkölözött nemeslelkű nőnek, a jóságos szívű, példás hitvesnek és anyának ingadja a végső tisztelget. Ott volt a városi tanács *Vécsey Zsigmond* polgármester vezetése mellett; ott voltak a törvénytseki bírói kar és az ügyvédi kar tagjai, a különböző egyesületek küldöttségei és azután sok száza azoknak, akiket szől lelkével, áldott szívével magához fűzött. Mikor a koporsót (melyet az elhunyt végeőakaratahoz képest koszoru nemékesített) lehozták az udvarra, egyellen szem sem maradt szárazon *Dr. Neumann Ede*, főrabbi, (szintén az elhunyt végeő akarata szerint) a szokásos beszéd helyett csak egy imát mondott el a koporsó fölött; de az ima, a maga fenséges tartalmával, könyekig meghatotta a gyászoló gyülekezetet. Azután a temetési énekkar szomoruan elhaló éneke mellett föllették a koporsót a gyászkoocsira és megindult a gyászmenet. A koporsót követő gyászoló családtagok után haladtak egymásután a Vöröskereszt-Egyület az Izr. Jót. Nőegylet, a Szegények tápintézete küldöttségei. A közönség egész a siring kísérete a feledhetetlen áldottlelkű jó nő koporsóját s csak a szertartás teljes belezte után oszolt szét.

— **Koszorutpótló adományok.** A f. hó 17-én elhunyt *Aczél Pálné* szűl. *Blau Eugénia* urnó iránti kegyelet jelölő adakoztat: *Glesinger J.* 50 frt, *Elek Lipót* családja 20 forint, *Blau Pálné*, *Blau Lajos* és neje, *Aczél Pál*, *Ebenspanger Leo*, *Nkanizsai „Munkapáholy”* gelsei *Gutmann Vilmos* 10—10 forintot, *Rothscheld Samu* és neje 8 frt, *Strakosch Lipót* és neje, *Wessel Anai*, *Blau Béla*, *Scherz Richard* és neje, *Bartha Oszkár*, *dr. Rothscheld Jakab* és neje, *ösv. Fichel Bernátné*, *Stern Sándor* és neje, *Weiser J. C.* és neje, *Blau Otto* 5—5 forintot összesen 188 frt. A nkanizsai *Ceyra Kadisa*. Az Izr. jót. Nőegylet koszorutpótló adomány fejében 25 frtot osztott ki a temetés napján házi szegények közt. Ezen kívül 200 frtos alapítványt tett, melynek kamatait az elhunyt halála napján az ő lelki üdvéért imádkozó szegények között osztja ki.

— **Atalító tagok.** A közelmúltban elhunyt *Gránthut Fülöp* gyermekei 100 koronát írtak az Izr. Jót. Nőegylet elnökéhez edes atyjuk nevével megörökítendő alapító tagokai díj járul.

— **Eljegyzés.** Szabó Alfréd a kőbányai Polgári Serfözde Részv. Társaság főtisztviselője, eljegyezte *Oesterreicher* Leonie kisasszonyt helyben.

— **Pénzügyi kinevezés.** A m. királyi pénzügyminiszter Faradó Manó adóhivatali tisztje a letenyei adóhivatalhoz adóhivatali ellenőrré végleges minőségben nevezte ki.

— **Szoligabírók áthelyezése.** Zalamegye főispánja a vármegye alispánjának előterjesztése alapján Só yomi Tivadar letenyei szolgabírót Perlakra, Ungert Kálmán perlaei szolgabírót Alsó-Lendvára, Meixrick Jenő a-lendvai szolgabírót Letenyére helyezte át.

— **A szabadalvú párt megalakítása.** A szabadalvú pártok vármegyénkben megalakítása és szervezése céljából kibocsátott felhívás aláírói az összehívandó megyei nagy gyűlés megbeszélése és előkészítése végett f. hó 15-én d. e. 10 órakor Zala-Egerszegben az Arany Bárány vendéglő nagytermében előleges értekezletet tartottak, melyben részt vettek: Baka Boldizsár, Barcza László, Barkóczy Károly, Battyány Ernő gróf, Battyány József gróf, dr. Berger Ignác, Bezerédj László, Bogay Maté, dr. Cinder István, Elek Lipót, Eperjesy Sándor, dr. Fábian Zsigmond, Fusz Nándor, Gaál Ödön, Glazer Gyula, Gyömörey János, dr. Gyömörey Vince, Hajós Mihály, dr. Háy István, Hertelendy Béla, Hertelendy Ferenc, Hertelendy József, Inkey László, I-óó Ferenc, dr. Jankovich László gróf, Koller István, Koller Nándor, Laubhaimer Oszkár, Malatinszky Ferenc, id. Oszterhuber László, Puthéany Géza báró, Skublics Jenő, Szanveber József, dr. Szelecsy József, Tarányi Eerec, dr. Tuboly Gyula, Virius Vince, Ziegler Kálmán. — Bezerédy Lajos táviratilag mentette ki az értekezetről való elmaradását. — Barcza László nyitja meg az értekezletet, üdvözlővén a szép számban megjelenteket felkéri őket, hogy az értekezlet vezetésére elnököt és jegyzőt választanak, ajánlva a maga részéről elnöknek Bogay Matét, jegyzőnek Ziegler Kálmánt, a mi az értekezlet általa os helyesléssel találkozott; azonban Bogay Maté kijelentve, hogy mivel a mai értekezletek tulajdonképen csak az a tárgya, hogy az alakuló nagy gyűlés tárgysorozatát megállapítsa, részéről leghelyesebbnek tartja, ha a mai értekezlet vezetésére kor-elnököt választanak s ilyenül ajánlja Eperjesy Sándort. Az értekezlet az indítványt elfogadta s kor-elnökül Eperjesy Sándort s jegyzőül Ziegler Kálmánt választotta meg. Eperjesy Sándor a bizalom előtt meghajolva s azért köszönetét kifejezve, az elnökséget; Ziegler Kálmán pedig a jegyzőséget elfogadja. — Ezután szó kerül Barcza László, kijelentve, hogy társai nevében és megbízásából hívta össze a felhívás aláíróit a mai napon értekezletre, a melynek tulajdonképeni célja megállapítani annak a nagy gyűlésnek tárgysorozatát, a mely nagy gyűlés lenne hivatalva vármegyénkben a szabadalvú párt megalakítását kimondani s a mely nagy gyűlésre minden választott meghívandó volna, aki a szabadalvú párt megalakítását vármegyénkben célravezetőnek tartja; egyúttal részletesen előadja, mint véli ő a nagy gyűlés programját megállapítani. Az értekezlet tudomásul vette s a nagy gyűlés programjára vonatkozó javaslatot általánosságban elfogadja; majd azt pontonként tárgyalta, a következő vég-megállapodásra jutott: A nagy gyűlés f. 1899 évi december hó 10-én délelőtt 10 órára hívják össze Zala-Egerszegre az Arany Bárány nagytermében és pedig részint nyomtatott felhívásban, mely az eredetileg kibocsátott felhívást tartalmazná, részint pedig a megyebeli lapok útján. A nagy gyűlés teendője lesz első sorban a gyűlés tartására elnököt és jegyzőt választani, második sorban a szabadalvú pártok megalakítását vármegyénkben kimondani, az így megalakult párt szervezése végett egy elnököt, két alelnököt, négy jegyzőt választani, valamint megalakítani a központi bizottságot 18 taggal, amelyben minden képviselőválasztott kerület legalább egy-egy taggal lenne képviselve, akik megbízást nyernének a nagy gyűléstől kerületükben a párt szervezésére s kerületi bizottságok megalakítására; a megalakult kerületi bizottságok saját kerületükben 2-2 tagot választanak a központi bizottságba úgy, hogy a tisztviselőknél kívül a központi bizottság 39 tagból állna.

— **Városi közgyűlés.** A városi képviselő testület folyó hó 20-án közgyűlést tartott. Napirenden volt a *polgármester évi jelentése az 1898. évről és az 1900. évi költségvetés.* Az évi jelentés két részből áll. Az első rész a községi ügyek, a

második rész az ügymenetet ismereti A polgármester jelentése kiegészítő részét képezi a már megfogadott közgyűlésen tudomásul vett 1899. zárszámadásoknak. Ott a számok, itt a betűk beszélnék. A közgyűlés a jelentést felolvastottnak tekintette és minden hozzá-zólas nélkül tudomásul vette. Az 1900. évi költségvetés szintén gyors tempóban nyert elhatározást. Úgy lát-zik, hogy a városi atyák meg voltak győződve, hogy a költségvetés reális alapon nyúszik. A költségvetés szerint háztartásunk szükséglete: 616374 kor. 86 fl., ebből fedezve van: 427567 kor. 04 fl., a fedezetlen hiány 188907 kor. 82 fl., melyre a községi pótdadó-alap 296334 kor. 30 fl. állami adó minden egyes koronáján után 63.8 fillér % teljes fedezetet nyújt. A közgyűlés csak lényegtelenül változtatott meg az előirányzatot, úgy hogy a pótdadó-percentage után nem lesz magasabb mint 63.8 %. — A folyó évi pótdadó 71 % de a pótdadóalap csak 134489 flt 68, a fedezetlen hiány pedig 95757 flt 01 kr volt.

— **A népkönyha köréből.** A népkönyha hétfőn ismét megnyitott a szegény iskolás gyermekek és a sors egyéb mostohái nagy öröme. — Adományok ujjában a következők folytak be: Lichtenstein Jenő 3 zsák burgonya, Deutsch Lajos (Boc-ka) 4 zsák burgonya, Sirem Vilmosné 1 zsák liszt és Pollák Arminné 2 frt. — A jótékony adományokért halás köszönetet nyilvánított a népkönyha elnöksége.

— **Színészlet Nagy-Kanizsán.** Halmay színársulatának holt instruktusa már megérkezett. Az óriási ládák, tömérdek díszlet és egyéb kellékek már itt vannak. A Polgári Egylet tájéka kezd már élni, ma holnap az élénk-ég még fokozódni fog, mert akkor már itt lesz a személyzet is, mely szombaton este — lévén a megnyitó előadás, — már teljes akcióban lesz.

— **Arena Nagy-Kanizsán.** Tiszay Dezso, a pécsei színház igazgatója, e napokban varo-unokban idözött, hogy abbei tervet, mely szerint itten egy arenát óhajt építtetni, közel-bb vigye a megvalósuláshoz. Tiszay most elkészíti az arena tervrajzait, melyeket meg e napokban bemutat a városi tanácsnak és ha — a miben nem kételkedünk — engedélyt kap az arena felépítésére, úgy ez 1900. év nyarára már el is készül. Az arena úgy tervezték, hogy az más produkcióra, mint például cirkusz előadásokra is használható legyen.

— **Cáfolat.** Lapunk mai számának „Nyilatkozatban” Tuboly Viktor ügyvéd cáfolatot közöl f. november hó 5-iki közleményünk rovna-kozálag, mely *Domján Julián* a fogadott leánya *Szerecs Rozsi* elleni tetleges fellépésével foglalkozott.

Az ügynek újabb adatait nem ismerjük ugyan, de mi is csak örülnénk ha a mai „Nyilatkozatban” előadott cáfolat telelne meg a vádagnak.

— **Szalóttas.** Takács Zsigmond ügyvéd, a sümegi takarékpénztár ügyésze Budapestre utazott apósának, Barthodeszky Gyula nyuz. kuriai bírónak temetésére. Eppen a temetésre menni készült, midőn hirtelen eszméletlenül összeesett. Az első segedelemben a vele volt Epstein Vilmos részeseítette, majd orvosokat, köztük rokonát Pócs Pál egyetemi tanárt hívta a beteghez az orvosok szelűletén konstaltak. Takács Zsigmondnak kedves rokoniszenves egyénisége közlissetenek és szeretetnek örvend. Mint érte álunk a beteg jobban van.

— **Gyilkossági kísérlet.** Gelséről írja levelezőnk: Balog János gelsei jómódu gazdána családja a napokban óthagyta gazdáját, minek következtében Balog maga volt kénytelen a jóság körül ellátni a teendőket. Mikor este az istállóban leakart feküdni, két lövés dördült el, mely mindkettőt Balog Jánost sebesítette meg. A holtra jédt ember torzakadattól kiabálva futott ki az istállóból és egyenesen a csendőrszökhöz szaladt, hol Viola doktor vette ápolás alá. A tettest még nem sikerült kinyomozni, de a merényletnek alighanem asszonykád é oka.

— **Vendélmes kalandor.** Egy fővigyázó fináncruhába öltözött fiatal ember nagy lelekkel vétellel ment be a napokban Farkas Ferenc z-egerszegi őrszökh, mintha a pénzügyi-igazgató küldötte volna s hert egy néhány aranyórárt lancoztól, hogy megvásárlásra válasszon azok közül egyet Odor pénzügyi-igazgató. Az órás nem ismerte s nem adta Kis idő múlva Odor aláírásával s bélyeggel ellátott cédulát hozott, hogy adjon vá-

lasztásra minél több arany órárt. Farkas órás váogalott néhány órárt mint egy 200 flt értékben — s a fővigyázó börbe öltözött kalandor eltűnt s most — titik a nyomát.

— **A drága gesztenye.** Ifj. Bangó István csányi Jakos sült gesztenyét akart enni az új murci mellé; be is fűtötte pinc-je kemencéjét, hogy gesztenyéjét megsűthesse, de nem vette észre: a hűbös etete lyukas s rajta egy kosár van. A kosár tüzet fogott, mely aztán a közelben levő szénába is bele kapott és Fedelmcs Fábian pinceje is leégett. Szegény Bangó István drágán fizelte meg azt a kis csemeszét, melyből a nagy ijedség miatt nem is evett.

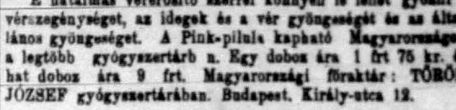
— **Irodai gyakorlatok felvételük Fennlére Pest Bistósító Intézet helybéli főgymnáziumánál.**

— **A gabonaüzletről.** Az irányszat némileg szilárdabb, árak néhány kr-lal javultak. Baza 8. 10, rozs 6. 10, árpa 6., bab 6. 80, zab 5, búkköny 5. 75.

A lidércnyomás ellen.

Minden rangu és minden kora embernek az egészség a legdrágább kincs. Semmit se mulasztson el tehát az ember, a mivel legyőzhető mindazt, a mi az egészség káros, vagy a mivel veszélyes lehet a régi órt. Az egészség különféle okból fordulhat rosszabbra; ilyen ok: veszedelmes betegség, melyet nem lehet miúdig elkerülni, de veszedelmes következményeit el lehet távolítani; természetes gyöngeség, túlerőltetés, gyakori kifáradás, munka vagy más hiba teljesen kimeríti az ember erejét. Előbbben is azt kell megvizsgálni, vajjon a vér íleg erős-e és nem vezetette-e el a vértességek-ket, melyektől erejét kapja. Az elengedhetetlenül szükséges, mert a vér gyöngesége ajtó nyit mindenféle betegségeknek, mint vérmérgőzés, szírgyűg, általános gyöngeség, a minak ismét sok különböző baj, sőt halál lehet a következménye. — E sorokban írja a lelelésben, tudásra adom azt a csodálatos kádat, melyet a Pink-pilula hammlata tett rám. Anóta mintia újra születtem volna. Hosszú idő óta rettentős fejfájás kínozott, nem tudtam már aludni és álomból minden pillanatban lidércnyomás ébresztett föl. Nem volt étvágyam és nem tudtam megemésztetni azt a keveset sem, a mit ettem. Egyszermind a hátam fájt és olyan oldalazóráson volt, hogy előlöt a lélekzetem, szóval valóban vértanú voltam. Csak miután a Pink-pilulát kaphattam használtnam tért vissza az egészségem és ma erősebb vagyok, mint valaha. Ismét kifáradás nélkül dolgozom és örömmel felhatalmazom őt e sorok köztlére.

E hatalmas vérorosító szerrel könnyen le lehet győzni a vérgyöngeséget, az idegek és a vér gyöngeséget és az általános gyöngeséget. A Pink-pilulát kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerertárban. A egy doboz ára 1 flt 75 kr. és hat doboz ára 9 flt. Magyarországi kírátúr: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerertárban. Budapest. Király-utca 12.

Göcssejtől — Sokácsországig.

Megcselekedte: Kala Pál.
Pallatol Nagy-Kanizsa má csak egy kurta pókás. Amintöt mesélek-mondóglátunk az bioklival, hát a Csicsa komák kösörviben elkezd kérődni, mint a Saegft ökörm. Könyvet gondoltam, hogy alapos kibeszélje löcs, akkor rágódott rajta. Nem turbáltam még; mér tudom, hogy sokka szafitosabb a küszölés, ha a sember eszi jár előbbre, mint a szája.
— Kalaant-rófába esztökzött a személyzetem, Kala Pál koma.
— Látom edös körösntkomám az böcsös orráról.
— Véréstetel akartam megcselekedni én is, ost bele tört a zörrom.
— Mér üti kend mindönbe a szagláló-igyeköséit?
— Hát mivel szeretőm kendet, Kala Pál; mondok: megverölöm. Pogázura akartam kapni, vagy mi a fakinek híjják a pójták gebéjít, akik nyargalásznak, mikor elérí őket a veres nyavalya, — de csak az vasparipa vót kenzél. Erre üttem; az gondoltam ez is megtört: ost csutlá tött.
— Szegény koma, hát dicsőségöt akart írnyá számólem-ről? — azér tizmaxködött az orrával az anyafődre?
— Bizony isten a kalmad vértanuja vónak.
— Melegön keblemre kaptam az komát, ost végig nyaltam a képes felis; ő meg az egyémet tisztította meg.
— Iszunk erre edös komám; Kanizsán füstöt!
— Igén szép kendtül; tehát van mégia elismervény es világon.
— Van. Akár tiz litórral!!
Naon boldog vótam, én is. az Kölöcs koma, esög az biokli is. Az komák borral, a vasparipát ólajvel kengettem meg, mikor Kanizsára, a Magyar-utóba értünk. Még habos kávért is hozattam, hogy uri formájja legyen az hálának.
A Kölöcs koma csak némi azt a tejsó djött kávécsigert; az újjával ken a bejucsa alá a habjából. Ost pok egyet. Mőgeut nyal az habon egyet, ost akkorát pök, mint az kalmesal Gördővén-tóka.

— Hát szappant-habbal stot kend égöm?
Hisszom merészen tiszta az én belső-résszem!
Eszel végig öntötte az pádimentumot; amíglen én ekki
barnatörzsvél bekötöttem meg a kedélyt.
Amintöt szopogatjuk a tükertarhat, hát csak busszal
ám a konyha ajtón egy bogó gyönyörűség Uszholási
küzömlésbe esetköz hundiá váljék belülem, ha még nem
boudult bennem v. lamé. Az tkinteti egy felém kapa skodot,
hogy szinte rogyásig táncolt a szívom. Ké is szóltam az tésus
utnak:
— Tisztelt vendéglős ur, ki légyön az a hangyal?
— Az Kata ez.
— Szép asszonyi állat! rebögtöm én.

Mögláttalak, oh, Kata,
Te vagy szívem lokata!

A Csicsa koma dörmögött valamit a bajra alatt.
— Na mégse bomlik kend?!
— Rolyog bennem az mály őrszélom.
Möghatározam magamba, hogy sönös ember létezés
mésasajláncot kötök bakáre a Katával, mint az negy-urak
esoktak.

Mikor a villamos mécsék pislogni kezdtek az égön, meg
az Magyar-utón, mán szerelmes vitajha keverődtem az
gyönyörömmel. Ollan obstrukciót cselekedtem meg, amillert
még a törvényjárto gyülekezet nem pipált sem az Lajtán
innen, sem a Lajtán túl.
Oda vágtam az Katának, miszerint:

Te szépséges vámanoseléd
Tartad ide ja szadát;
Egy szuppatást csakassom rá,
Önmóm ja szadát!

Édebe anyád se vót különb
Valamikor régön:
Csokit adott, csokit kapott,
Kéan ja szadát!

Allig cselekedtük meg az első csokit, hát nagy szinattal
tolakodik a kocsián felé az kocsmáros ur negyed ma-
gával.

— Dujják kend bele az sörös üvegök fersalódjába, már
különbön azt gondollák tolvaj jár itt; — no essög az bö-
csellötömet is feltöm.

Beköltöttem két rét az kizslibe, az Kata essög rám
szögste az fidelet.

— Mi az Kata? — adták a szót a kocsmáros.
— Az fersalógot szögsteim bé, mert úres üvegök ragynak
benna.

— Lököm, szentöm, de okos egy teremés vagy! —
szusogtam belül én.

— Hát hónap ost visszavühetik az sürgyá ha; ma már
ne bánták, ont hosszaak helyötte másik fersalóggal. Így az
kocsmáros...

Végös őrszelmek könt görbedők; de már a fersalóba va-
gyok sárvál, hát tovább nem írhatok... majd ha fölszaba-
dúlok....

NYILTTÉR.

Az e-rovatban kösöltekért nem vállal felelőséget a szerk.

Nyilatkozat.

A „Zala” I. évi november hó 5-iki számában
„Kegyetlen anya” cím alatt megjelent közleményre
az igazság érdekében kijelentem, hogy a város-
szerte nagy port felvert és Domján Julia urnó
szeme közé szórt, ezen jobbra legből kapott
híresztelések nem felelnek meg a valóságnak.

Már maga az-n körülmény, hogy egy gondos
anya a gyermekét — ha az magát szólogadatla-
nui, dacosan viseli, — jogosítva van kellő szí-
gorral megtenyíteni — teljesen kimentí Domján
Julia a jelen esetben a felelőség terhe alól,
kivált ha valaki tekintetbe veszi még azt is, hogy
a nevezett urnó a kis Szerecz Rozi 7 éves paraszi
leányt örökre fogadta, s mint egyetlen saját
gyermekét jóságával, szeretetével mult évi má-
rciu hó óta elkenyeztetésig elhalmozta, iskolaz-
tatta, s egy grólkissasszony által is megirigyelhető
rubávvattal és még ékszerekkel is fényesen ellátta!

Nem igaz tehát, hogy ő csupán nevelő anyja
lett volna a gyermeknek; hanem igenis az neki
örökre fogadott — adoptált leánya volt. És az
is tény, hogy a gyermeknek az anya által meg-
veretése tanuk jelenlétében i. é. október hó 30-an
történt, mely napon, sőt másnap reggel is a
gyermek jól evett, ivott, mely napon t. i. október
31-én — tehát más nap még vidáman ment el
az iskolába, hol azután való-zinüleg gyomorron-
tásból, vagy az anyja előtt még eddig is meret en
okból a gyermeknek hányás ingerei és
illetve rosszallate az illető tanítónót sajnálatos
és semmivel sem menthető oly tévedésbe
ejtette, mely szerint jónak láttá a gyermekem
észlelt, de legkevésbé sem veszélyes tüneteket
feletlen hatósága utján még a rendőrségnek is be-
jelenteni, a helyett, hogy a gyermeket a lenntör-
gött körülményeknek megfelelőleg a szülői házhoz
visszaállítottatna volna, vagy legalább az anyát
magát, — mielőt a hatósághoz fordul, — a gyermek
höz lehvátta volna!
A városi rendőrség bölcs beiktása folytán kör-

házbá hurcolt kis leány orvosilag megvizsgáltat-
ván, a kirendelt orvos még a rendőrség frappáns
intézkedésénél is nagyobb elhamarkodottsággal és
— minden valóságosság szerint — az első benyomás
hatása alatt állva — súlyos testi sértést” konstataált
és ezen alepon állította ki a látleletet. Pedig
ime: ennek dacára és ezzel ellenkezőleg
most már teljesen indifferens, egybehangzó
szakértői orvosi vélemények bizonyítják:
hogy az incriminált sértés nem egyéb, mint egy-
szerű — kék folt! A felig agyonvertnek híresztelt
gyermek pedig beteg sem volt, sőt teljes kedé-
lyes és normális állapot mellett jól evett, ivott a
kórházban október hó 31 től egész máig!

Tehát ugyan kérdem: ki az a merész inqui-
sátor, aki a legsötétebb szemüvegén át is a jelen
esetben is súlyos testi sértést képes lenne megállá-
pítani?!

Valóban kár volt csupa személyes elfogult-
ságból ezt a magában véve csekély dolgot ilyen
óriási hólýaggá felfújni: egy olyan nemes szívű
növel szemben mint Domján Julia; ki közbíróknyasá-
gáról és a városi szegények iránti számos adoko-
zatsáról ismeretes! és a kinek nemes szívűségéről
már e becses lap f. é. január 1-én megjelent
számában is e cím alatt: „Kardosonyi a szegény
házbán” maradandó emlékü szép és magasztos
sorok irattak.

Tetézett volna az ezen dologban o'y szigorú
precizitással eljáró rendőrségnek a „Zala” fennit
hivatkozott ezen cikkere visszaemlékezni, és az
ilyen családi dolgokba való kíméletlen interventio
helyett inkább a városi felszaporodott tolvajok
és bitang éjjeli csavargók üstöket annak idejében
megragadni, vagy esetleg e helyett a közrendőri
és közegészségi ügynek egyiptomi sötétségben
tengődő és asziasí módon elhanyagolt labirintusait
erélyes kézzel és kellő szigorúsággal — a városi
közönység érdekében elfanörizni és megvilágítani!

Most egybírart az illetékes büntető bíróság
van már hivatva arra, hogy a Domján Julia
mélyen sértő kíméletlen hírlapi híresztelésekre a
jog, törvény és igazság nevében és annak elvei
szerint feleljen és azzal az én jelen cáfolatomat
is kellő magaslatra emelve, megadja ügytelmenek
az őt megillető elégtételt!

Nagy-Kanizsán, 1899. november 20-án.

Tuboly Viktor,

miatt Domján Julia a törv. megbízott védőügyvédje

Nyilatkozat.

A Mihály pincéért nem tisztaletem meg sárvál, hogy fogal-
kozom vele, mert „A ki a korpa köd keveredik, megessék a
diasmék”.

Náci pincér.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Kérje

The Continental
a Bodega Company.

világhírű spanyol és portugál
borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb
fűszer és csemegé kereskedé-
sekben, valamint poharanként
az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Kaphatók Nagykanizsán:

ROSENFELD ADOLF és FIA cégénél.

Ki akar 400 márkát

havonkint könnyen, tisztességesen és risiko nélkül ke-
resni? Tudassa címét azonnal levélbályaggal felme-
relve V. 24 sz alatt K. F. Wojtan, hirdetői
irodával, Leipzig-Lindenaus.

0|***0***

Igen sok külföldi
francia, angol és német szer van
hirdetve és ajánlva 256-40

FIATAL EMBEREK részére

csőbántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag
javasolva van, a

Santal-Egger

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai
Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 írt 50 kr; postán bérmentve, a pénz előleges
beküldése mellett 1 írt 70 kr., 2 üveg 3 írt 20 kr., 3
üveg 4 írt 50 kr.

Gyógyszertár a Nádorhoz
BUDAPEST,
VI. Váci-körút 17.

0|***0***

felvételnek

Hirdetések

a lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.

Szóval: ha azt akarod, hogy modern embernek tartsanak, akkor uszszál az áramlattal, bár kínos vergődéssel jár. Jelenj meg mindenütt, végy részt mindenben, ha mindjárt rettenetesen ásitó lressséggel tiltakozik is ellene erszényed és akárhogy ágaskodik is benned az istenadta morális érzék. Vigasztaljon az, hogy nem vagy az első és nem te leszesz az utolsó azok sorában, akik a társadalmi kényszer folytán áldozatul dobták anyagi nyugalmukat és és erkölcsi függetlenségüket.

Es ha ez egyáltalán vigasztalást nyújthat neked, ne sajnáld a társadalmat, menj el valamelyik nagyobb forgalmu pénzintézetbe, ott ül le szép csendesen és néld egyebet, csak ügyelj! A naponkint beözönlő váltókból merithetsz magadnak igen hatalmas vigasztalást, mert meggyőződhetel, hogy azoknak a legőbbjén elfogadoul olyan egyének szerepelnek, akik az uralkodó társadalmi felfogás hatása alatt usznak az áramlattal, és kínos vergődéssel őrizik azt a drága pozíciót, melyet a nagylelkű társaság egy-egy szereplő egyénének kegyesen adni szokott.

Ah, mert beláthatatlanul nagy erkölcsi kincs ám az az ugynevezett társadalmi pozíció! Milyen gyönyörűen, hízegőn hangzik az, mikor valakire kimondják, hogy szép társadalmi pozíciója van De hány embernél lehetne mindjárt utánna tenni, hogy ára : fölig csapó módossá.

A társadalomnak az a rétege, mely nagy részben az ilyen keservesen uszó atyafiakból áll, maga is igen jó őrizi, hogy milyen ingó alapokon van; de azért egy cseppnyi hájjndóságot sem mutat már egyszer elfogott felfogása megváltoztatására. Egyesek elhullanak, áldozatul esnek, de helyetők ujak verbuválódnak a pozíciókeresőknek soha ki nem vesző ármódiájából,

ből, akik vakon beadják derekukat a társadalmi kényszernek.

Valóságos versenygés ez a vízbe fulni készüők vergődésében. Szomorú küködése azoknak, kik szinte sáppadt rettegéssel lesik, hogy miként ítél fölöttük, viselkedésök, társadalmi szerpésők és maguk fellogása felett a mindenható társadalmi felfogás. Szánalmassá teszi pedig e küködést kiválóan az, hogy ebben nem a magasabb erkölcsi színvonal felé őrekvő ember versenye nyilatkozik, hanem a külsőséghez, a látszathoz ragazkodó ember belső értéket éppen nem mérlegelő kapaszkodása. Mert hisz kinek jutna eszébe szót emelni az ellen a társadalmi kényszer ellen, mely eredményeiben az egyének erkölcsi színvonalát, erkölcsi értékét emeli?

De annál inkább eshetik szó az ellen a társadalmi kényszer ellen, mely külsőségekhez kötött mozzanatokkal hajszol bele annyi családot a veszedelembé, az anyagi pusztulásba.

Es essék is szó minden arra alkalmas helyen a társadalmi kényszerre, mely az anyagi körülményekhez mértén megvonultan élni akarókat a mellőzés, a kicsinylés különböző módjaival ügykezik beleugratni az őket biztosan elsodró áramlatba.

Essék szó pedig és mentül több azért, mert igaz, hogy akadnak a társadalomban erősegyéniségek, kik homlokot tudnak szegezni a társadalmi kényszernek, de az áldozat mégis mindig több. Elismeréssel kell buzditani, bátorítani azokat, akik ellenállanak az áramlatnak s így biztosítják maguknak és családjoknak erkölcsi függetlenségét.

Igy azután majd folyton szaporodni fog azok száma, akik belátják, hogy mikor a társadalmi kényszer hatása alatt külső tényezőkkel akarnak maguknak nagyobb társadalmi pozíciót teremteni, éppen ez

által veszélyeztetik talán szerény, de biztos erkölcsi alapon nyugvó társadalmi pozíciójokat.

Hajoljunk meg igenis tisztelettel az előtt, a társadalmi kényszer előtt, mely erkölcsi életünk a berendezését nemosedés, tökéletesedés színvonalá felé szabályozza; de lehetőleg értéktelenítsük mindenütt azt a társadalmi kényszer, mely minden erkölcsi érték nélküli külsőségektől várja a társadalomban élő egyén érvényesülését.

Országgyűlés.

Nov. 23.

A delegációnak összehívására vonatkozó királyi kézirat bemutatásánál a függetlenségi pártból Madarász József és Polónyi Géza követelték, hogy az egybehívó kézirat napirendre tűzessék. Szell Kálmán miniszterelnök felvilágosító megjegyzése után a Ház szavazással döntött, elfogadván Madarász indítványát. Ez volt a bevezető-e az ülésnek, melynek főterdeke a kvótajavaslat benyújtása körül csoportosult. Szell Kálmán miniszterelnök mutatta be a kvóta-bizottság jelentésével együtt a javaslatot, kérvén annak bizottsági tárgyalását. Kossuth Ferenc hosszabb beszédével az osztályok szerint való tárgyalás me lett szólott, tiltakozván a maga és a partja nevében a közösűgyes rendszer ellen. Szell Kálmán miniszterelnök jelentkezett azután szóásra, miközben a függetlenségi párt egy része türelmetlen felkiáltásokban tört ki, ug, hogy a miniszterelnök a szólásszabadság tiszteletben tartását volt kénytelen kérni. A miniszterelnök igen higgadt beszédben mutatta ki, hogy a kvóta-bizottság számitásai 33.84 százalék kvótát eredményeznek Magyarország terhére s ugy csekély az a százalék, amelylyel a kvóta-bizottság igen fontos okból tulment. A miniszterelnök beszéde alatt a vihar állandó volt s közbenben a függetlenségi pátról bőven hangzottak az abcug kiáltások.

Még Komjthy szolt a Kossuth javaslatá mellett, mire a Ház a függetlenségi és egy néppárti szavazat kvótával elfogadta a javaslatot, hogy az előterjesztés a pénzügyi bizottsághoz utaltassék.

A horvát provizoriura vonatkozó javaslatot

lák a java „Jhrzasz” őket varo-hazuk pinceibe, ahol is ő-s-egűlekeztvén, hosszú teli esete-bőlcs b-özélg-tések mellett fogyasztottak a derítő nedveit.

Ir-dalmunkban is megőrkítetek némely jellemzes-e-ményt a pi-césés köréből. Göthe „Faust” já ak első részében elvisz bennűnget Auerbach polgár jóhírű pincejébe, hol M fiszto ezernel-ter csapra őti a togyasztalt, őszzeveszjei a meurőkönyödött iszo-gatókat s vérdű egy természetes hordón kinyargal a pinc-gadaron. Hauff Vilmo-, a romantiku-elbeszű, gyönyörűen meg-írja „Fantasia im Bremer Rathskeller” című álomképserű historójában: miként űlt ő egy sz r magányosan az ódon pincében, százados hordók közl, melyek mindegyike valami reges nevet kapott a nép sz-ján s kóstoloztatás közben miként léptek eléje az ő borok szellemei.

A vidám deákok pedig máig is fújják ezt a borizű nótát:

„Im tiefen Keller sitzt ich hier
Bei einem Glas voll Rubin” stb.

Hát én is űtem a multkor egy ilyen „Rath-hanskeller”-ben a bécsi remek góthikus város-háza vadonatúj, lenye pincejében. N-mea (?) Bécs város dícső (?) tanácsa tava y pótolta ki századok hibáját, midőn vagy száz zer pengő költséggel megcsináltatta ezt a pinczart, s művészi-szen kis-ferozott pincét, vagy jobban mondva földalati borivő-csarnokot. Nagy helység nyi ik egymásb s mindegyiket másfél ötéletességgel ő szűkék föl az építőmesterek és a festők. A főcsar

nok hatalmas boltives köterem, egészen modern hogy ily moudjuk: „szecs-sziós” kidőlogozásban. Az ilyek közbeusó oldalfalain a város gazdag történetéből merített freskók díszlenek, ugymint az „ibolyaűnne”, a „penzigi lovagiátek” és egyéb kedves történelmi epizódok, melyeket arany alapra igen eleven, derűs színekkel vitt föl Leffer mester. Ezekkel átellenben még csucsives ablakokon űveg-festmények tarkálnak. — A „sön es” (Schwemme) ó-némnt stílusa szépen vezyűd el a modern villanyos karlampak eredeti alakzatáival. Ez a sőtés koránt-em olyan maszatos csapszek ám, mint holmi korcsmabeli ivó lu s kepek díszítik a faloközöket, egy-egy írás történi t anekdotát őrköitvén meg („Der liebe Augustin Der Weinkoster” stb.) Van aztán egy tanácsosi benyűszoba das Rathsherrnstüberl ahol a nagyérdemű (??-tű) városatyák az „ize. polgármesterrel saját-különkődnék némely per-patvaros gyűlés után. — V-űd egy tágas, egy-szerűen tőrtoit nép pincz csalákoszik e háromhoz Már most azt hiszed, jó magyaron, hogy ez a pincz ugyancsak hangos, ha tele van boroz-gató *) s-ábokkal! — De bizony nem hallani ki semmi emeletibb hangot a sokaság okozta zűm-műgésből. Bezzeg csengene ott pajkos beszéd. Jóked ű kac-űd s talán nótá is, — ha véletlenül magyar közönség űlné körül a boros flakókat! De ezek a bécsi purgerek, meg ezek az (szesz-szűd) „weaner” fejtérűpek módjával hajják a

*) Sőt nem mérnek, mert hát „borban van az igazság.” Adja az egy-hogy meg is találják benne a bécsi purgerek! Rajuk ír.

beszédet, tréc-elést .. hol van az a híres bécsi vigasság, hol van?! Mintha rajuk nehezednék a hatalmas köpöleta tojtó politikai légköre, ug, elfelejtették egykori testetlen jókedűtűt. Zaufoiva vsznak az asztalok, mindegyik társaság meghűzódik őnmagában, humorizál is talán, de csak ugy csinál. A bor meg szokta oldani a politika c-omóit s neki ereszti a kanosóközi viták tonnalát. Bizony ebből nem találaz itt semmit. Beteg ennek a kisebb módú polgárközönségnek, meg annak a kisebb módú purgetnek a politikai let-külete, meg a bor se tudja kirántani petyhűdség-ből.

Nem szeretném, hogy azt higgyék politikai akarók hajszolni a pityázás mellett. Csak jellemző ada ként hozom föl, mert Magyarorszában meg a jámbor leketekévé mellett is nagyobb vitaközös toly, mint ott a hegyievenől.

Megtörtént ugyan, hogy két „Student” társ-ság e csarnokban botokkal akarta egymást kapacitálni, de bizony kiakolbóltották őket azt tart-ván, hogy a „Rathhaus-ban” csak tanácssterembeli öklözödes van megengedve, a pincében „Rube-ist die erste Bürgerpflicht.”

Muzika e hangzik, nótá vagy hegedűszó. — Pedig a bécsi híres zenefű. A harmonikától az operazeneig mindent átélvez s éppen az etke-vez mellett szeret muzikát hallgatni. Hja, — de a „Rathhauskeller” az más — ott nincs helye a vidám zenébónának. — Van elég hadd-el hadd amott följebb a hivatalos „csapszékben”, ahol nem bort mérnek, hanem szellemi seprőt.

Mit szólna hozzá a régi jó lieber Augustin,

harmadik olvasásban elfogadotván, Pap Elek intézet interpellációt a földmívelési miniszterhez a kőbányai sertésárviat ügyében, amiről Daranyi Ignác azonnal megadta a minden tekintetben kielégítő választ. Kiterjeszkedett a miniszter az állategészségügyi szolgálat további kérdésére is és a közben kündenőben azt a kijelentést fogadta nap megnyugvással, hogy az állatorgalmi megállapítások változatlan fenntartása tekintetében félre nem magyarázható szilárd állással fog eljárni, a mi a gazdák közönségnek nagy érdeke.

A szociális kérdés

és a falusi jólétemelés.

Irtá: Gróf Majláth József.

(Folytatás.)

De nem szabad elfelednünk azt sem, hogy a különböző föltartató eszmék a nyugati országokban előbb-utóbb hozzáuk is el fognak jutni s nem szabad a szociáldemokracianak azt a szíves-éget megtennünk, hogy hódító újjában Magyarországon is csak földiörök nélküli falusi néppel találkozzunk; igyekszünk tehát azon, hogy minden falusi lakó — legyen iparos vagy mezőgazdasági munkás — ha nem is sok, de megte földbirtokait látassék el; az a darab föld meg egyeztet biztosítja megélhetését s fokozza melegekedését, másrészt lehető, otthonja s a háza iránti szeretetet oltja belé s ha sok ilyen falusi néppel rendelkezzünk, jöhet bármilyen szociális fogatás, a magyar állam, mint rendőrellel szikla fogja azt kiállani.

Ennek kivétel nem ütközik leküzdhetetlen akadályokba, s a mint azt már bátor voltam javasolni, oly módon volna eszközözhető; hogy azon birtokoknak egy része, mely nélkül egyébként az egésznek átága csönkuását nem szenvedne, főaprózza eladassék.

Es itt röviden érinteni akarom, hogy bár részéről s éppen a főtöbb említett szempontból a földnek szabad forgalmat helyeslem és üdvösnék tartom, sőt nem tudok megbarátkozni a kötött birtokok merev állapotával sem, — milyen a törvényhozásnak kellene is változtatásokat, könnyítéseket tenni — mindazonáltal szükséges tartom, hogy lefelé egy minimum határozatassék meg, nehogy a most dívó és a mezőgazdaságra, különösen a kis existenciákra veszteljes; helytelen adókezelés és behajtás mel-

ha megelevenedne? Vajjon elfutná-e itt is ezt az ő borsalát, (melyet a freskója alatti verszetet után ide íglatok):

„Ein Trinker und ein Musicist
Gehören wol zusammen
Zum voraus, wo man fröhlich ist
Und trinkt in Gottes Namen
Ohn' Neid und Hass,
Ein ziemlich's Glas
Das nacht die Töne greifen,—
Denn, wie man spricht,
Wo Wein gebricht,
Lauft selten die Sackpfeifen“

(A jó ivó s a muzsikás
A kettő összeillik,
Főképp, hol vig az áldomás
S az ur dicsekre vőlik. —
Hol nincs harag,
A poharak
Csengése szól, meg a nóta,
Mert a bor híján
Nem hangzik ám
A dúda az ivóba.)

Egyébként azt hiszem, a jó Augustinnak követője támadt, mert Bocs ma úgy táncol, a hogy Rathhausban (nem épen s pincéjében) dudálnak. Azért ne terheltesenek, tisztelt borissza olvasók, egy-két pohárra lefáradni ebbe a pincébe, ha Bécsnek vis: az újjuk. Ha már bennvagyok a német citálásban, még egy híres Göthe — mondást módosított formában idézek ez alkalomra: „ein echter Ungar“ nag keinen Wiener leiden, aber seine Weine trinkt er gern.“

Xilef

lett a legtöbb esetben az ilyen szerencsétlent az irtó főúrjáról is megfosztja s a városokba ökönlőre kenyézeríti.

De engedjek meg t uraim, hogy ezen pontnál még kiterjeszkedjem arra is, hogy a falun való tartózkodás és a falusi munkához mifele előnyök fűződnek; a létező csekély hátrányok csak annyiban bírnak némi jelentőséggel, a mennyiben a jelenlegi generáció, érve és szult úgy a magasabb, mint az alacsonyabb néposá-lyokat, a hátrányokat jobban igyekszik kidomborítani s az előnyöket kevésbé méltányolja.

Falun az Isten szabad oga alatt vagyunk s a nyílt természet nagyszerű jelenségeit folytonos figyelemmel kísérhetjük s míg ez egyrészt a kedélyre megnyugtató s az egészségre a lejtőkényebb háttal van, másrészt oly megelegedést kelt a falusi emberben azon tudat, hogy a nagyvilágnak van egy kis részecskéje, melyet magának mondhat s melyről semki el nem kergetheti, mit a városi embernek hiába keressünk; — nincs az a foglalkozás, munka, mely oly sokoldalú, oly változatos, — a művelődésre nézve épp úgy mint a művelőre oly háládatosan ki légitó s mint már említém, a lélek és test egészségére jótékony hatású lenne, mint a mezőgazdaság. Es azt hiszem e felelet úgy az ó, mint az újabb kor legnagyobb férfiai mind egyetértének.

S az előnyök különösen s leginkább a magunkénak mondható darab földben összpontosulnak s ahhoz a tulajdonhoz fűződnek, mely a legteljesebb kárpótlást nyújtja a városban kinalkozó, de tetelt, lelket nem üdítő élvezetekért; de ez a darab föld okvetlen szükséges a falusi népségnek, hogy a falusi élet és munka reá teljes hatásal legyen; mert a hol a falusi lakosság nagy részének nincs földje, az vagy kivándorol vagy a idező viszonyok, az élet ellen feladul; s mag a mi falusi népeaságunk konzervatív jellegéből folyik szerencsére az, hogy inkább az első módhoz nyul, a mi azonban ranknézve mindenesetre nagy veszteség.

De hogy ismét fel munkát ne teljesítsünk, ha a megélhetés könnyítésére módokról gondoskodunk, nem kell figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy az ember nemcsak kenyérről él s így elő kell mozdítani a falusi léleknek vallásoskölcsi irányban való nevelését.

1. A népiakolai oktatásnál nagyobb súly fektetendő a vallásoskölcsi s hazafiasítárra s a mindennapi, különbözően a falusi élet körébe vőző gyakorlati ismeretekre, hogy az iskolából kikerülő ifjúságnek becsülettudás s a megélhetéshez különösen szükséges szellemi eszközök birtokában a községnek s a háának hasznos tagjává fejlődhessek. — Hogy példát is hozzak fe a mai rendszereből, szeretném tudni, mi szükséges van a magyar falusi gyermekeknek az idegen világrésznek részletes tanulására vagy más e fajta dolgokra, midőn — eltekintve attól, hogy azt, az iskolából kikerülve, egy év alatt ugyis elefelejtj — ezek helyett sok oly gyakorlati ismeretet lehetne velük elsajátíttatni, melyeknek az életben tényleg hasznát vehetnek. — Többi közt kötelezővé kellene tenni leányoknak a kezimunkát, fiuknál a kosárlövészt és kertészetet; ez utóbbi tekintetben van ugyan intézkedés, de a végrehajtás ellenőrzésére nagyobb súly fektetendő.

2. Gondoskodni kellene az egyes birtokosoknak, lelkő-zeknek, hogy a nép felolvasások — s érdekeiket szívén viselő s a mindennapi élet bajaiban tanácsokat nyújtó — néplapok tartása által ismereteiben folyton gyarapodjék; e végből népies vándor könyvtárak létesítése is nagyon célszerű lenne, hogy a nép folyton új meg új olvasmányokkal legyen ellátható.

Mintán a földmívelésügyi miniszter ur ő excellenciájhoz van szerencsém, megfogja engedni a t. kongresszus és ő excellenciája, hogy a népkönyvtárak kérdéséhez még egy néhány tárgylagos, de őszinte szót fűzzek. Nagy elismerés illeti meg ugyanis ő excellenciáját, hogy okos előrelátással azon vidékekre, ahol az agrárszocializmus fölütötte a fejét, ingyen népkönyvtárakat állít föl; de engedje meg nekem — miután ezen 3. kategóriába osztott népkönyvtárak minden könyvét átolvastam — hogy ezen meggyőződésemnek adjak kifejezést, mikép ezen könyvek közül sok idővel ki lesz sorlandó és mással pótlandó, mert összeállításuknál nem követelték szigoruan azon szempont, hogy a könyvek a nép értelmi köréhez legyenek mérve; hogy csak egyet említek föl, pl. Jókai regényei nem valók a népnek.

A kezelés jelenlegi módját sem tartom szerencsésnek s ósáserűbb volna, mint már főlebb említém, a Nemzetországban jól bevált azon szokást meghonosítani, hogy a népkönyvtárak vándorkönyvtárak legyenek, hogy az olvasott műveket esetleg mindig más és más községekbe lehetne átküldeni; ekkor azonban feltétlenül szükséges, hogy terjedeleme nézve ki-ebb, de sokkal több kategóriába osztott népkönyvtárak legyenek gondosan és lelkiismeretesén összeállítva.

3. Nagy sajn lenne tekintendő arra is, hogy a nép a korcsnákól visszatartható s míg erre egyrészt jó befolyással lennének az előzőleg már említett körök, másrészt közigazgatási uton is lelkiismeretesén oda kell hatni, hogy a törvényben előrt zárorak szigoruan betartassanak.

Nem hagyhatom említés nélkül, hogy a közigazgatásnak reformásként a falusi jólétnak emelkedése tekintetében szintén lehet jogunk bizonyos előnyöket remélni.

Mindenem általam fölcsorolt s a falusi népeaság jólétének emelését célzó javaslatok megtesztetésére s teljesedésbe vitéséhez azonban egy elenzedhetetlen követel szükséges, t. i. az ügynek szeretete, melylyel a kormány rudját tartó államférfiainknak eo ipso s nélkül közön-éges halandóknak ha eredményt akarunk produkálni okvetlen bírnunk kell, hogy abbó lelkesedést s ha nehézségekre, akadályokra bukkanunk, kitartást s végre ha elleneséssel vagy yszau-sításokkal találkozunk, türe met merithessünk.

Ezen tulajdon-szok nélkül a tettek mezejére nem lehet kitépni, de vőtek csodákat lehet művelni; egy példát — mit egy alkalommal egy fűzetemben már említettem — föl is hozok ennek doku nemelésára.

Egy jótékonyaságról ismert elszázi pap: Oberlin, egyszer ősszehiva a falubelieket s így szólott hozzájuk:

„Gyermek-ein, sűkéses, hogy mi a völgyön keresztül Chausseeig egy utat csinálnak Strassburgba és hidat készíttatnak a Bruchheim at.“

A paraszok erre azt felelték, hogy: „e ó-ször ez lehetetlen, más-d z'er van nekünk annál font-sabb dolganak ja.“ Oberlin erre mit sem szól, de bazament, átöltözött s kapival fölcsere-reve magához vőte s elgaját a népi fogott a munkának. A paraszok ezt látván, e szégyeltek megukát s egymásután szedték szerszámukat, a pap után mentek s az ut és hid, a mit előbb leh-telennek jelen-ettek ki, mihamar kézzem volt. A hidat a szeretet hidjának nevezték el. Ilyen szeretet hidakra van szükség folyton, különö-en a falu-i népeknek.

E grdjek meg végül, hogy egy erő-ebb hasonlatat éljek, t. i. azt hiszem hátraon lehet a vándorló zónsöget a társadalom főbb osztályai, ső az állu a fejős tehén-ök is tekinteni; ám ha azt akarják, hogy jól t-j-jünek, gondó kodjanak jó tartá-ról is, mert csak azada az, a ki csatlódjanak fő tapálékadókat: fejős tehénét elhanyagolja!

(Vége.)

Tollfuttában.

A trafóli megerkezés után körül belül akkórát kellett volna phennünk, mint a mektora pazut igénytelen kis tol askám tartott most a karcolatárban. De mi azon fáradtan, ahogy me,érkezünk, nekimentünk a hegymászások.

Pont hat ór-kor reggel megindultunk. Vezetőnk: „Örtler Jozsef Janos (vagy amint bemutakozott: Josef Johann Örtler) s rengeteg jégvágó csakányával, hatán a mi köpeny-inket tartalmazó balyuval, utánunk handukolt abban az utánozhatatlan hegyvidéki menet-ütemben, amiből ott k nem lehet zökkeneni sem a lovat, sem az embert.

Eleinte — hogy utunkat kissé rövidítsük, — afele tudófogyasztó, meredek turistaösvényen haladtunk. En azonban mindig sziveselben megyek a „hamarabb“, mint a „közelebb“ uton; kérszemre tehát a további gyalo-glást a „Stüf-serjock“ gyönyörű szerpentin-utján folytattuk.

A szebb pontokon néhány percnyi p henő tartottunk, hogy elkünke fokozatosan vezessük be a gazdavn jutalmazó kilátás gyönyörűségébe. Megállottunk annál az ut-pontnál is, ahol a

nyolcvanas években valami *Tourville* nevű francia — amint az oda állított emléktáblán olvasható — nejét előbb megölte, aztán a mélységbe tanzította.

Agyszédítő meredek hely az, ha felnérünk is, ha letekintünk is.

Különösen 19—20 év előtt ördögjelölte, alkalmas hely lehetett a *Tourville* féle gazemberek számára, akik — ha a gazdag, vén feleséggel megiratták már a maguk javára a végrendeletet — mindenáron özvegyégre akartak jutni.

A borzalmas, sziklás meredek aljában tombolva suvva, tarajos tájkékokat hányva, röhög a jégmészéből fakadó Trafoi patak. Pokoli zene annak, akinek ördögi gondolatok táncolnak a gyámban.

Ha annak a gazembernek sikerült volna az a szonyt egyszerűen letaszítani, — eltemették volna, mint a hegymászás áldozatát. De az a szegény nő — valószínűleg — nem járt a meredek szélén s így oda vonszolva dobhatta csak le. Mivel azonban az élet-ösztön adta nagy erővel nem bírt, a legundokabb gyávasággal megfojtotta s úgy vetette le az örvénybe. A után pedig visszament a szállóba és szomorúan jelentte, hogy neje örvénybe zuhant. — A vizsgálat kiderítette a bűntényt, s ezt a fenevadat elítelték. Valahol a börtönben halt meg.

A bűnténynek színhelye körülbelül éppen negyedrése a *Stillsjerloch* tetejére vezető utnak.

Innen másfél óra múlva, kilenc órakor érkezünk a *Franzenshöhe*-re. Kényelmes szálló van itt, posta-és táviróhivatallal.

A program szerint nekem itt pihenőt kellett tartanom; *Löke Emil* és *Rothschild Samu* azonban vitézebb legények voltak: kirándulnak az oldalt és *Midatsch-jégmezőre* is.

Emil páne a vakmerőségig vitte; egyszerű sárza porcipőben, egy komikusan vékonyka sétapálcával nekiment az utnak, a honnan a mult évben egy turista örök pihenőre zuhant le a hátukart örvénybe. A testvére, akihez hegymászó körével volt csatolva, úgy menekült csak meg a bizonyos haláltól, hogy elvágta a kötelet. Nem volt valami hősi tett; de ha ezt nem teszi, legfőlegb most ketten várnák a boldog feltámadást a hósrásban.

Ezen az isenkísérő, övénytelen úton kísérte *Emil* a prókátorokra is vigyázó jó Istent csak azért, hogy a maga kezével szedjen néhány szil havasi gyopórt, amit átnyújtson majd a kedves ismeretlen angyaloknak az esti társasébd alkalomával.

De hát Isten, aki olyan sokszor megalázta a kevélyszívűeket, a szertelen vakmerőséget sem hagyja büntetlenül. Őt is megbüntette. Hogy miképpen: majd később a végén.

Mikor a *Franzenshöhetől* jó vilásgelgeli után tovább folytattuk utunkat, *Emil* kitűnő kondícióban volt. Róánk a szó szoros értelmében csurgott a verejték. Mikor már a *Ferdinandshöhe* közelébe értük, teljesen eltikkadt, elernyedti állapotban voltam; a szám keserű volt, mint az epe.

Emil élenkíteni akarta lankadó enerzsiámat; elkezdett dicsérni, hogy milyen kitartó hegymászó vagyok.

— Sanyi, te nagyszerűen méssz, — mondogatta.

Nem feleltem rá; mert roppantul takarékoskodni kellett a szuffálával; — csak úgy magamban gondoltam:

— Beszélhetsz, komám; azért te mégis csak

azt láthatod énrájtam, hogy lóra termelt a magyar és nem kaviataposásra.

Hát bizony szívesen fel is ültem volna akkor nemesak valami becsületes lóra, hanem akár milyen elkényszeredett, görhes számúra is. Mert akkor már kezdtem érezni, hogy milyen lehet a *végkimerülés*. Még csak egy kilométernyire volt a „*Drei Sprachen-Spitze*” mellett álló *kaliba*. Ide még csak eltippegetem valahogy; de ha még azotul egy kilométernyire kellett volna mennem, talán összeestem volna.

Vagy száz lépésnyire lehetünk a kalibától, mikor egy hatalmasan gomolygó felleg ránk borult és nedves karjaival bolondosan ölelgetni kezdett bennünket.

Hamar előrángattuk a köpenyeket és bemenekdünk a kalibába, mely már akkor tömve volt turistákkal. Déli egy óra volt.

Egy kis *marczalai aszuva* erősítettük meg magunkat, az ottani étlapot (bábleves, sülttojás) végigittuk, azután tengernyelő szomjúságunkat oltottuk olasz vörös borral, melyet bőségesen higitunk hamisítatlan, eszavart hólével.

Pihenés után átléptünk (mert csak pár lépésnyire volt) az olasz földre s ott taposunk megérhetetlen turista gyönyörűséggel a rengeteg vastag hóréteget, amely csak annyira sem respektálta a magyar tulcsut, hogy legalább tisztességesen beroppant volna aláunk.

— Délután két órakor vágunk neki a *leszállásnak*. Ez már gyorsabb tempóban ment.

Hanem *Emil*, aki fölélel vigan fűtyörészve, egy-egy magyar nőtára gyujtva könnyűden haladt, olyan magyaros kedvvel, hogy az istenadta sok anglus gukkerekkel bámulta meg: — *leszállás* közben a féluton tul kezdett kimerülni. Egy kis pihenő után azonban megerősödött; de csak annyira, hogy mikor délután 5 órakor [tehát 11 órai talponlét után] a szállóba leérkeztünk, velem együtt agyba feküdt. Azt hiszem mindkettőnkön a kimerültség láza ütött ki.

Nem keltünk föl az esti társasébdhez sem s így a havasi gyopárt [vakmerőségének bizonyítékát] sem nyujthatta át a kedves ismeretleneknek.

Ez volt a bűnhődés.

Samu azonban keményen tartotta magát, kihuzott legényesen és fölment ebédelni.

Mi ketten edes álomba merültünk; s talán még most is aludnánk, ha *Samu* be nem ront hozzánk a megdöbbenő hírrel, hogy *Laborit* megölték.

— y.

HIREK.

— **Személyi hírek.** *Csandy* Arthur ezredes a cs. és kir. 48-ik gyalog ezred parancsnoka to yö hó 22-én városunkban időzött és személyt tartott a 48-ik gyalogezred itt állomásozó csapatai felett.

— **Spitkó** Lajos kir. tanácsos, székesfehérvári kerületi főigazgató két napot töltött városunkban és a főgymnasiun minden egyes osztályát megvizsgálta. A főigazgató legnagyobb meglepődéssel távozott.

— **Házasság.** *Nádor* Soma magáhozvitatlanok Budapesten december hó 3-án tartja esküvőjét *Hartmann* Anna kisa-szonyával a budapesti dohany-úcai templomban.

— **Névmagyarosítás.** *Dobrin* Alfréd a Magyar Francia biztosító társaság tisztviselője Nagy-Kanizsa belügyminiszteri engedéllyel *Deszöre* változtatta nevét.

— **Az első szur.** Az *Ier. jótékony társulat* első szurját ma vasárnap tartja a Casino dísztermében.

— **Színészet.** Tehát itt vannak színészeink. Ma azonban ezekkel még nem foglalkozhatunk érdemlegesen. A társulat legtöbb tagja ismeretes közönségünk előtt; mennyire változtak meg régebbi ismerőseink előnyükre vagy hátrányukra is: a későbbi előadások fogják megmutatni. A társulat új tagjai közül a bemutató előadás alkalmával csak *Gabányi* László szerepelt, de róla ma még nem mondunk véleményt. Ma nem annyira a színészekkel, mint inkább a színházzal akarunk foglalkozni, mely — elmondhatjuk, hogy egész új formát kapott. A Polgári Egylet nagyterme a mostani formájában majdnem elhatali velünk, hogy tényleg színházban vagyunk. A karzatról leszálltak a páholyok a földszintre. Itt azonban a szinpad nagysága miatt különben is kevés levén a hely, *Halmay* igazgató úgy segített a bajon, hogy a földszinten erkélyt emeltetett, a hol néhány sor ülő közönség elfér. Az emelvény alatt pedig az álló közönség helyezkedhet el. A szinpad új függőnyt és oldal-dekorációt kapott. Ezek kizárólagosan az itteni színház céljaira készülvén, a szokott fogatékosság helyett jó benyomást tevő összhangot látnak, mely remélhetőleg meg lesz akkor is, ha a függöny felgördül.

— **A tüzoltóság köréből.** Néhai *Grünhut* Fülöp gyermekei 25 forint adományoztak a városi tűzoltóságunk. Tüzoltó Testületnek a boldogult nevet megörökítő alapító tagsági díj fejében. Az adományért köszönetet nyilvanítja a Tüzoltó Testület elnöke.

— **Jótékonycélú vadászat.** *Batthyány-Stratmann Ödön*, herceg, a nagykanizsai uodalom tulajdonosa, minden évben nagyobb vadászatot rendeztet nagykanizsai vadászterületén azzal a nemes intencióval, hogy az itteni népkonyha, kózkórház stb. jótékony intézetek az eljett vadakból segélyezésben részesüljenek. A mult héten tartottak ilyen vadászatot a *szigárdi* határban, — hol különösen a fácán-szaporulatba mutatkozott igen szép eredmény. A vadászatban résztvettek Nagykanizsa előkelő Nimródjai s így nagyon természetesen gazdag volt a vadászati zsákmány, melyből a herceg nemes lelkének akarata szerint a szegények is részesültek. Egy kisebb, véghajtáson résztvett *dr. Jankovich* László gróf, vármegyének főispánja is, a városi hatóság tagjaival. A sikerült vadászat a lehető legvidámabb hangulattal záródott.

— **Zrinyiszobor Szigetvárott.** Nemrégiben az előkelő fővárosi képes hatilapok szép reprodukcióban bemutatták a magyar közönségnek Róna Józsefnek szoborművét, a tiz szoboreljét, amely a mester műtermében immár készlen áll öltésre. A szobor általános feltűnést keltett nemcsak Budapesten, ha em mindenütt, a hol a művészet iránt érdeklődnek. Szigetvárott is, amelynek polgárai büszkén és hazafiasan melengetik a maguk körében a szigetvári hős emléket. Szigetvár hazafias polgársága a szobor képeinek impresziója alatt elhatározta, hogy Róna e művének bronz mását megszerzi és a város dicsőségére s a halhatatlan hős emlékének hű melengetésére fölléltatja azt. Szigetvárott Zrinyi emléket hirdeti ugyan már egy emlékmű, egy

Előjegyzési-

Határidő-

Szak-

Képes-

Fall-

Disz-

NAPTÁRAK

nagy választékban kaphatók **Fischel Fülöp** könyvkereskedésében **Nagy-Kanizsán.**

közönséges homokkőből faragott oroszlán, de ez az idő már nagyon kikészítte. Zrinyi emlékéhez azonban nem méltó ez a pusztulófében levő mű. s azért elhatározták, hogy a tiz szobor részét bronzba öltve állítják Szigetvár valami nevezetese helyére. A derék polgárok nemcsak a megindítják a gyűlést, hogy beszeressék Róna József budade-ii szobrának bronz mását.

Jótekönyvecsin tancsintály. A nagykanizsai *Első Magyar Asztaltársaság*, mely a tél elején — már év-k óta — anyagi erejéhez mérten több, kevesebb árát ruház fel, ezen célra tervbe vett vigalmát, tekintettel a Polgári-Egyület mulatására, nem mint jelezte volt, dec. hó 2-án, hanem *december hó 9-én, szombaton*, tartja meg.

A vármegye házából. A fennállászá-bályrend-let értelmében a folyó évi december hó 11-én tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésben felveendő ügyek közgyűlési tárgyalásának előkészítése végett az álaradó vá-laszimány december hó 2-án délelőti 9 es fél órakor a megyeház gyűléstermében ülést tart.

Nyitva a katonatiszti pályá. A közlegényi sorból generálissa avanzsált hős és eszes katona immár legendává lett történelmét megint valóra váltja a haladók szabadabb folyása. Rendelést követő a hadsereg hivatalos közlönye, a mely igaz érvényesülése hívja a nagy Népo-lon hős mondását: „minden közlegény taro-lyában hordja a marsallbotot.” Nyitva a katonatiszti pályá, mi a minden nemes ambiciónak, a melyet a nagy hadütkész, a király és ha a fegyveres szolátnak szép vagy hevit és a katonai erények keszege támogat. A katonai talenteredmények, a hősiesség, a vezetés zseninek, ha érvényesülése serkenti nemis ö-rekvése, mesterség-ség vagy született akadály utját többé nem állja. Elenyészett egy korlat, a mely csúszasztó határt szabott a szárnyaló ambiciónak és igaz jogainak birtokába jut egy csomó talentum. A hadsereg reade ei közlö-nyének egyik száma nagy kibúvás reformot lépett életbe, megnyitotta a katonatiszti pa-lyát mindazoknak, a kiket eddig a kvalifikáció biányá baronéves bakasor-ra kényserített s kik nek akármikor volt is a talentumuk, meg a katonai pályára való hajlandóságuk, eddig az őrmesteri rang volt emelkedésük netovábbja. A mai naptól fogva minden a hadseregben szol-gáló nőtlen ember, altiszti vagy közlegény és minden polgárember, ha rávöl, szándékát be-jelenti, a kadétkiskola elvételére néltől is tehet kadétkivizást. Ha ezt sikeresen megállotta, kiné-vezik tisztihelyettesse, vagyis olyan rangfokozatba, melyből nyitva az útja, hogy a tisztikarba léphe-zen elő. Eddig kadétkivizást csak azok tehetek, kik valamely tisztképzőintézet évfolyamait sikerrel végigjárták, tisztí rangba csak azok juthattak, a kik mint önkén esek szolátlak. Ezentul minde-nki megkeresheti a tisztí rangot, ha inteli-gens eszt, kitagadástalan előéletű ember. Elérheti az is a ki szolátl, az is a ki csak fog szol-gálni. És ez utóbbiaknak az a nagy előnyük van, hogy nem is kell előbb szolágnok. Meg a so-rozások előti bejelenik, hogy a katonai pályára akarnak lépni, s hogy kadétkivizást akarnak tenni. Meflő iskolai előképzé-és esz en vizsgálra bocsáják őket a ha aztán sikerrel fe-lleltek meg és testileg alkalmasak, azonnal kadétkokká nevezik ki őket s mint ilyenek ker-dhetik meg katonai szolgálta ukat. Ez a rendelé-zés nagyrészt az értelegit tet ifjaknak szól, kik ezen a módon sokkal könnyebben elérik a megfelelő katonai rangot, mintha előbb egy éves önkéntességüket szolgáltnak le. A lonos újítás azonban jelentős a régebben szolálo é-intelligensebb altisztekre is, kik a jövőben el-érhetik a tisztihelyettesi rangot is, sőt tovább is emelkedhetnek, a mi eddig ki volt zárva. Lehet, hogy a közös hadügyminiszter a tiszt-ekben való biány indította eunek-a rendelé-nek a kiadására, de bármí volt a motívuma, a legnagyobb örömmel kell üdvözlőnk ezt az okos, humanus és liberális reformot. Az a föl-döntülí erő, a mely a talentumot adományozza és a zeni szikráját oltja az agyba, nem követel dipómát. Helyes dolog tehát, ha a dícsőségben és az érvényesülésben ne statuálnak zárkórúse-gei vagy numerus klauzusi.

Adományok a Népkönyháknak. *Baththyány Strattmann* Odón hr. 361 tízfutát, *Sommer Ignác* 4 zs. hurgonyát, *Blumenschein Vilmos* né zöld-éget, *Rosenberg Richárd* né 10 forintot, *Baththyány Strattmann Odón* herceg erdészi hi-

vatala Nagy-Kauizsán, 10 drb nyulat. A szives adományokért ez uton is hálás köszönetét nyil-vánítja a Népkönyhá elnöksége.

Az íz. hitközség közgyűlése. Az íz. hitk. f. hó 19-én gelsei *Gulmann Vilmos* elnökle-tele tartott közgyűlésében az 1900. költségvetést tárgyalta. Az előjárású jelentése alapján a fogad-ott költségvetés szerint 76570 korona-bevétellel 104400 korona kiadás áll szemben. A hiány 27830 korona, mely hitközségi adó által nyer fed-zetet.

A tanítók felöltött gyermekei. Ama tanítók érdekében, kiknek felnőttgyermekeik van-nak, a minisz ér elismerésre méltó rendeletet adott ki. A rendelet így szól: „Varosokban, általában az elemi népiskoláknál maga-abb fokú iskolákkal bíró községekben tétéző állami elemi népiskolák tanítóit alásainak betöltésénél első sorban figye-llemmel kivának lenni olyan érdemes és család-ös állami néptanítókra, a kik kisebb helyeken köz-elismer-re működnek s a kiknek p. o. gyermekeik neveltetése céljából nagy érdekük, hogy a fenteb- említett állásokra athelyeztessenek. E végből bi-zalmasan felhívom a tanfelügyelő urat, hogy a mennyiben tankerületében ilyen állami néptanítók vannak, azokról még ez évben hozzam indokolt jelentést tegyen, kiemelve az illető állami tanító érdemeit, családi viszonyait stb. A mennyiben megfelelő alás rendelkezéseimre jut, szivesen fo-gom előmozdítani az érdemes állami tanítók e részbeni érdekeit.”

Veszélyes csatornanyitások. Ren-dőrségünk figyelmet felhívjuk a Váro-ház-utca csatornájának rosszul fedett nyílására. Ott ahol a gyulogásról aszfalttal burkolnak, a csatornanyi-lásokra nem tették még föl a rostélyzatot, hanem csak a régi fa-födélzetet rakták rá minden megerősítés nélkül. Nem kell más, csak hogy egyik vagy másik fadarab kisse elcsuszszék helyéről s valamelyik pontoknál arra haladóval a legnagyobb szerencsétlenség esheik meg. Jó lesz e tárgyban haladéktalanul intézkedni.

Az életmenség netovábbja. Kinek nincs kedves hozzátartozója: anyja, apja, férje, neje vagy gyermeke, kik ne örülnek ha élet-nagysága fényképkel otthonukat díszítheinék és ki ne fogadna el egy ily 60 cm. magas, szép kivitelű fényképet, pláne ha ezt ingyen kapja. Mert valóban teljesen ingyen ad a Párisi Nagy Áruház (Budapest, Kerepesi-út 38.) minden egyes vevojának, ki 10 frtet bevásárol egy bármely fénykép után elkészített művészi-es kivitelű életnagyságu képet. Mivel azonban min-de-ki nem vásárol egyen-re 10 frtet, az ingyen fényképet pedig mindenki szere né, az áruház en akkép segített, hogy a 10 frt. részletekben is levásárolható. Ugyanis minden kisebb bevá-sárlásról egy hóont kap a vevo és ha ezek a 10 frtot meghaladják; az ingyen fényképet, a mely testvérek özőti is még 10 frtot, kiszol-gáltatják. Figyelmeltetjük t. olvasó közönségün-ke, hogy szűnségletüket itt szerezték be és az áruház újonnan megjelent es eddigieket felül-muló képes nagy árjeryzékát hozassák meg.

Megszólalt néma. Tapolcára csodarajár-nak mess e vidékről most az emberek egy oitan lakoshoz. Farkas János tapolcai földmívelő ugyan-is nemrég súlyos beteg-sen feküdt és betegsége alatt megemült. Egy hónapig volt így, addig egys-erre visszanyerte beszélő képességét. A tapolcai ember *Maria-Cilla* akart menni, a híres bucsujáró helyre, hogy ott inádkozzék, de mikor vonatra ült, egyszerre megeredt a nyelve és azóta folyekonyan tisztán, beszél, mint annak előtte. A csodálatos eset híre messze elterjedt és most sokan tökeresik a megszólalt némat.

Körözött cigányasszony. Két év óta a körözött Komopár *Eva* cigányasszonyt, mert Zalában egy nagyobb bünténynél ő is szerepelt. Vegre a pécsi rendőrségnek sikerült őt elfogni. A veletlen szolgáltatás őt ki. Komopár *Eva* addig ivott egy bakonyhába, míg elázott és botrányos viselkedésével keltett felűnést. A be-rugott cigányasszonyt a rendőrségre kísérték és ott kísért, hogy ő az, ki már két év óta keres-nek, mert Pákan egy nagy betegőnése ő is részt vet.

Jaj a nagy dob! A sümegi járás Sáro-sod község hen bucsu volt. A mézes kalácsos satorok szomszedságában megjelent a körhintás is. A fafü itjusága ott mulatot egész nap az őrdög hintája körül, este fele azonban Furman uramat a körhinta tu ajdonost nagy szerencsétlenség érte. Eltörtött a körhinta tengelye, s a sülű legénykék és leányok, kik éppen a katasztrófa miatt nem repülhetek Kopenhagenba, Bombayba, Transvába

Buenos Ayresbe, de 15 krajcárjukat lefizették, erősen követelték pénzüket, sőt meg is fenyegették Furman uramat. Szegény leje, — a tengely is eltörtött, a pénzt is visszazajlat! Ő szenvedjen duplakárt. Már ő nem teszi, nem adja vissza a pénzt, még ha az őrdög parancsol is rá. Mit ott gyöködött a legényekkel, egyik kamassz elővette bicakját a végig ha-ított a verki szomszedságában a nagy dob. Amint ezt észre vette jó Furman uram, nem zsörtölődött többé a csintalan fickókkal, kebb-leből fel-felzalt a keserű sóhaj: jaj a nagy dob, jaj a nagy dob. Az eltörtött tengely mellé csak 40 frt. kárt okozott neki a bosszúálló pajzán csintalanság.

The Messmer még utól nem ért kitűnő tea-vegyületek. — A tea ismerősök és elő kelő kö-zönség kedvelt tea fajtája. — Minden kísérlet meguyer állandóan. — 100 gramos mintacsoma-gocskák 50, 60, 75 és 1 fr ért kaphatók Nagy-Kauizsán *Strem és Klein* cégnél.

Anyakönyvi hírek.

Múlt héten bejegyzett születések.

Tschner József lakatos: *Gabriella*.
Raffaelli Alajos, cementgyári munkás: *Anna*.
Grosinger József, kádár: *Rosalia*.
Schreiber Samu, asztalos: *József*.
Krisztian László, földműves: *Rosalia*.
Jankó Ernő székely, szatócs: *Károly*.
Klausz Boldizsár, földműves: *Magdolna*.
Flumbert János földműves: *János*.

Házasságot kötöttek.

László Boldizsár, közműves — *Sipos Zsuzsánával*.
Ungár *Leopold*, pincér — *Steinicz Mariával*.
Takács Gaspar, földműves — *Málek Katalinnal*.
Nyári Mihály, cipész — *Weisz Szállival*.
Szalay Sándor tégás — *Haxlbacher Katalinnal*.
Both József, napasáos — *Kocsák Jozsefával*.
Kakucz János, szatócs — *Schuch Franciskával*.
Németh Károly, cipész legény — *Tóber Mariával*.

Múlt hét halottjai.

Horváth Juliánna, rk. 19 hónapos, földműves leánya tüdőhurut.
Brüll Maud, tanuló, íz. 14 éves, méznáros fia: typhus.
Garay Katalin férj. *Kutasi Péterné* rk. 83 éves napas. idült veselőb.
Mödlér Ferenc, rk. napas. 47 éves: szívizelhűdés.
Mátyas Mária rk. 10 napas, ács leánya: v. gyongyoság.
Ható István rk. 31 éves, kőös hads. katona: tüdővész.
Kukor Rosália rk. napas. 74 éves: agykori védkimutás.
Palkó Izabella rk. 8 hónapos, p. ét. tisztileánya: béthurut.
Kovács György rk. 21 éves, földműves: tüdőgümörk.

Törvéyszék.

Végtárgyalások és ítélthirdetések.

1899. november 27. (Hétfőn.)

Lopás büntette és vétségével vádolt *Horváth József* és tsai elleni ügyben végtárgyalás.
Lopás büntette és vétségével vádolt *Tóth Lajos* és tsai elleni ügyben végtárgyalás.
Többrendbeli lopás bűnietivel terhelt *Novák Vida* elleni ügyben ítélthirdetés.
Lopás bűnietével terhelt *Deszyek Janos* elleni ügyben ítélthirdetés.
Nyilvános rigalmazás vétségével terhelt *Filipán István* elleni ügyben ítélthirdetés.

1899. november hó 29-én (szerda.)

Magánokirat hamisítás büntetével vádolt *Mezga Rókus* elleni ügyben végtárgyalás.
Lopás büntetének kísérlete miatt vádolt *Herczeg Mihály* elleni ügyben végtárgyalás.
Lopás bűnietével vádolt *Böhm József* elleni ügyben végtárgyalás.
Lopás bűnietével terhelt *Kiss István* elleni ügyben ítélthirdetés.
Lopás bűnietével terhelt *Molnár Ferenc* elleni ügyben ítélthirdetés.

1899. december 1-én (péntek.)

Csalárd bukás büntette miatt vádolt *Nagy József* és társai elleni ügyben végtárgyalás.
Hatóság elleni erőszak büntette miatt vádolt *Szekács István* és tsai elleni ügyben végtárgyalás.
Súlyos testi sértés büntetével terhelt *Ekker Katain* és tsai elleni ügyben ítélthirdetés.

IRODALOM.

A Verne munkáinak gyűjtőmunkája kiadásában, melyet a Francklin-Társulat az eredeti francia illusztrációkkal díszítve közzé ad, megjelent a 148-48 lapos 1. kötet. Első részét köslik csak egy híres regénynek, a Sándor Mátyásnak, mely mindezt már azért is közzé kell érkekel, mert tárgya magyar földről való. Fantasztikus, mint minden Verne regény, érdekes mint korán az 8 kitérdő műveinek gaudig sorozatában. Fordította Huszár Imrétől való, a ki Verne-t oly szeretettel tolmácsolja nyelvünkön. Egy-egy füzet ára 90 kr. Az egyes munkák egyeskiat is kaphatók a kiadónál (IV. Egyetem-utca 4.) vagy minden házi könyvtérkedésben.

Díjazott munkák. A Magyar Hírlap előfizetői számára már készült a karácsonyi remek megjelölés. A díjazott Album az, amit mind-nem előfizető teljesen díjazással kap meg, ha csak egy hónapra fűst is elő a Magyar Hírlapra. Az ideál album még szebb, még érdekesebb lesz, mint az eddigi voltak. Tartalma bővebb, és azon kívül igaz megjelölés. Az írók saine-jara, az illusztrátorok legkiválóbbjai választva dolgoznak a szociális művés. Anonim, hogy a legérdekesebb olvasmány lesz, meg aktuálissal is díszeskedhet. Bővülk majd a könyvtárak díszének. A Magyar Hírlap sok más kedvességnyel is kitünteti előfizetőit. Jóhál Már rendkívül érdekes új regényének (Házasságok története) eddig megjelent folytatásait díjmentesen kapják az új előfizetők. Az Otthon című kitérdő folyóiratot a Magyar Hírlappal együtt négy forintért kapják egy negyedévre az előfizetők. Szentén rendkívül olcsón juthatnak a gyönyörű Francia Divatlap-hoz, és pedig negyedévre 75 kr-ért, egy mintán a Képes Gyermeklap-hoz, negyedévesként 50 kr-ért. A Magyar Hírlap minden előfizetőjének szives kézzel foglalt fel a szerkesztői újságok rovatában bármely komoly kérdésére. A Magyar Hírlap a legelterjedtebb napilap, amely minden ízében hazafias, minden törekvésében magyar. Politikája a nemzet érdekében a védelmébe szorított. Egyébként független minden pártbefolyástól, vesztve a szabadság és a demokratizmus szellemében tántoríthatatlan. A Magyar Hírlap kiterjedt figyelmet fordít a közügyekre, ami a közügyek bármely összefüggésébe behatol. Ellenőző hivatását a hatalommal szemben folyvást teljesíti. Az egyesek jogos panaszaikat emelője mindig, amikor ezt a kösérdek valamely szempontja kívánja. A legjobb írói erők állnak a Magyar Hírlap állandó és kizárólagos szolgálatában. A lap sajtóiparai része elsőrangú. Hírvonalat változtatások, meghibázhatók. A Magyar Hírlap előfizetői ára félévre 3 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 90 kr. A kiadóhivatal Budapeston, V. ker., Honvéd-u., 4. sz. a. van.

A gazdasági baromfitenyésztésre vonatkozó általános tudnivalók. Utmutatás a baromfitenyésztőknek arra, hogy miképen lehet a baromfitenyésztést nemesteni, értékesebbé tenni a baromfitermékek után remélt jövedelmet az értékesítő szövetkezések megalkotásával nagybirtalán. Írta: Hrebly Emil állattenyésztési m. kir. főügyelő, a "Baromfiak" c. baromfitenyésztési szaklap szerkesztője Gödöllőn. Ára 1 korona, melynek beküldése ellenében a fűst bérmentve küldetik.

A ki a kis munkát olvassa, azonnal tisztában van házi baromfitenyésztésünk mai állapotával s örömmel látja a jövőt, melyben házi baromfitenyésztésünk felvirágzásra bizon várható; t. i. ha a baromfitenyésztés község és faluban adott praktikus tanácsokat meghallgatja és véghez is viszi. Azt pedig mindenkinek meg kell hallgatni, mert e nélkül egy tenyésztő sem boldogul. Ajánlunk a fűstet mint házi szaktudalmunkban az egyetlen művet, mely a kérdést tárgyalja és átlátszóan meg is világítja.

Az e rovatb az megjelent művek megrendelhetők és kaphatók Fischel-főp. könyvkezeskedésében Nagy-Kanissán

KÖZGAZDASÁG.

A gabonaüzletről. Az üzletmenet állandóan lángha, árak alig változtak. Mai jegyzésünk: buza 8 frt, rozs 6 frt, árpa 6 frt, búkköny 6 frt 70 kr., bab 6 frt 75 kr.

A gőzerő a talajművelés szolgálatában.

Talajművelésünk évtizedeken keresztül nem részesült sem a gazdasági elmélet mezéjén buzgólkodó szaktérfiak, sem a gyakorlati gazdák részéről oly figyelemben, mint mezőgazdaságunk egyéb ágazatai. Időközönként akadt ugyan egy-egy lelkes mezőgazda, ki a talajművelés fontosságát nem szűt meg hangoztatni s ki a talajművelési mezőgazdasági hadásunk elsőlételelének s mint olyan tényezőnek tekintette, mely a jövedelem emelésének legbiztosabb segédesszöke, de az egyes embereknek tevékenysége, oly szűk térre szorított, hogy az általánosabb érvényű eredményeket előidézni nem volt képes. Mióta azonban mezőgazdasági üzletvitelünk intenzívebb és okoszerűbb jellegű átalakulást öltött, a talajművelés terén is nagyobb haladást észlelhetünk, sőt mi több: ez átalakulás ma már helyet adott a mezőgazdaságban egy új mozgató erőnek is, melynek igénybevétele, kihasználása hosszú ideig kétségesen tartott, nevezetesen a gőzerőnek. Munkáviszonyaink kedvezőtlen alakulása egyrészt, az igasérő tartási költségeinek emelkedése s másrészt az igasérőnek drágasága másrészt, mindinkább szembetűnővé teszi a kézi és fogatos

művelésnek árnyoldalait a előtérbe helyezi azon kérdés lejtégetésének szükségességét: vajjon nem volna kívánatos — jelzett mozgató erőket — legülbb részben — a gőzerővel helyettesíteni, illetve talajművelésünkben a gőzerőre berendezett gépek alkalmazásának nagyobb teret juttatni. A gőzerőre berendezett gépeknek — mint tudjuk — általános ismérvei abban összpontosulnak, hogy 1.) azok a legnagyobb erő kifejtésére képesek, 2.) a fáradság minden jele, következménye nélkül használható, 3.) egynemű és szabatos munkát végeznek s 4.) alkalmazásuknál ugyanazon erővel többet lehet előállítani, vagyis ugyanazon munka kevesebb munkaerő felhasználásával vérti igénybe. Kérdés, vajjon ez általában ismérvek elegendően jutnak-e érvényre a mezőgazdaság, jelesül a talaj ivelés szolgálatában s vajjon a gőzerőre berendezett talajművelő eszközök előnye elatánosan nyilvánul-e a fogatos eszközökkel szemben. A jelzett általános ismérvek első két pontja részletesebb tárgyalást nem kíván, mert hisz minden kétségben felül áll, hogy a gőzekével sokkal nagyobb erőt vagyunk képesek kifejteni, sokkal kevesebb fáradsággal, mint a fogatos eszközökkel. Ami a harmadik és negyedik pontot illeti, arra nézve álljanak itt a következők. A munka egyneműsége és szabatossága a különösen tökéletesen legelőbbjén érvényesül a gőzke javára ott, hol közep kötértől vagy közép mély vagy mély sántás fogas o-sítottak, s e tekintetben igazi objektív bírálatot csak az képes mondani, kinek alkalmá volt már a gőzke munkát a fogatos eke munkával összehasonlítani. A különbség a két eke munkája között annál nagyobb, minél kötöttebb a talaj s minél mélyebben szántjuk; gőzekével sokkal tökéletesen a porhanyítás, mert a gőzke gyorsabban haladhat, s egyneműbb és szabatosabb a munka, mert a gyorsabb haladás következtében a már megántott földnek összehatórása teljesen ki van kerülve, s véül egy n azon erővel több munkát is lehet végzni, mert míg az igá erő másfélpercenként 0,5 m. sebességgel halad, addig a gőzke 1,5 m. sebességgel. A gőzkek ezen felsőbb előnyei természetesen egyéb eszközöket is maguk után vonnak, a melyek előnyök a természetben nyilvánulnak. A természetben azonban csak a korál ándosítható, ha egyttal a árpa az visszapotásról is kellő mértékben gondoskunk, s e gondoskodás nélkülözhetetlen felvétele a gőzke alkalmazásának, mert a gőzkevel a mélyebb s rendszerint nyersabb talajréteget vonjuk bele a természetbe, a melynek szelídítése felületen szükséges. A gőzkek alkalmazása nem szorítja le az állattartást, sőt ellenkezőleg annak emelését teszi szűk keresztmetszék, hogy a költégesebb igás állatok helyett a jövedelmezőbb hásonállatok tartásával. Az ezek által produkált trágya, kapcsolathoz az azok hatáának kiegészítésére feltétlenül szükséges műtrágyák alkalmazásával, a talaj erejét a tápanyag kivonással egyensúlyban tartja s így a természetben állandosítása biztosítva van.

CSARNOK.

Csak légy kegyetlen!

Úgy, úgy! Csak légy hozám kegyetlen, Csak egy jó szót se adj soha; Ha szaszor hobb lesz is szerelmem, Te csak légy hüsz, mostoha!

Ha látod, hogy majd elopadek Egyetlenegy mosolyodér', Ne, óh ne száj! te akkor se meg, Maradj büszke, tagyos kacser!

Ha majd megvallom szenvedélyvel Rajongó-hú szerelmem t, Nevezs ki akkor, tépd csak száj! Minden édes reményemet!

Vess meg! Tipord a porba, sárba Legülbb, szant érsalimmet. S e büszke sziv, hogy megalásva: Dicsőkedd el mindenkién!

Kacagva döntöd romba éltemet, Boldogságom bár szétfosszad, Ne lidd, hogy tán a bú elt-met, Elak én, míg te boldog vagy!

Sebet lelkegém szívat ejthets, Megáldlak, bár vond kinyadra... Oh de ha látám, hogy te szenvedsz, A szivem is megszakadna.

Gergye Sándor.

A szerencsétlen flótás.

— Franciából. —

Jó gyereknek ismerte mindenki, de teljes világleletében kezdte őt a szerencsés. Vezeték-neve Pistache, keresztneve pedig Chryso volt.

— Miért épen Chryso? — kérdi majd a szives olvasó. Miért?

Oh, ezt értemes elmesélni.

Egy napon — hősünk meg akkor egy pár óráig volt csak — atyja őt két tanu kíséretében a polgármesteri hivatalba vitte, hogy...elkönyveltesse. Ez alkalommal az inspekción hivatalkok ráírtak:

- Mit akar?!
- Egy újszülötét kívánnék bejegyeztetni, ha ez önnek épen nem okoz fáradságot.
- Üjös le!
- Ha szabad kérdeni, sokaig kell még várakoznom?
- Ön e őt hatan vannak sorrendben, köztük két halott. Ha öre kerül a sor, majd felhivom. Hogy hívják őt?
- Pistache.
- Mi-micsoda?
- Pistache.
- Furcsa név! No mindegy, jól van így is. Majd fölözöltem.

Pistache uram dörmögve foglalt helyet a padon, mely cseresznyemaggal volt tele-szóra. Husz-hosszu perc elmultával a haragos hivatalnok kiordit:

- Pistache!
- Erre ő a két tanuval együtt bejép, karján cipelve gondosan beöngyöt uódját.
- Mi jelenteni valója van? — kérdi a hivatalnok. — Születési vagy halálzási eset?
- Ha...há... ..sas? — rémülődő Pistache.
- Oh de-hogy kérem. Isten mentis attól.
- Tehát születési. Fiu vagy leány?
- Le...ány? Isten meais! Fiu az kérem.
- Hány óra?

Pistache kivési zseboráját és szól:
— Nálam háromnegyed hármat mutat...ezé-szen jól jár.
— Ah, nem azt kérdezem östől, hogy hány óra van most, hanem hány órákor született a fiu?

— Azt jó lett volna mindjárt megmondani. Hát kérem szeretettel, ma reggel körül és három között latta meg ez az én drága magzatom a napvilágot, aztán gyorsan orvó-ért futottam, máskülönben előbb is eljöhettem volna ide...
— Semmi közöm hozzá. A szülők nevelt kérem.

— Ide való illetőségű Pistache Amador és Pistache született Berling-t Eulalia, bites nőm.

- Foglalkozás?
- Még nincs neki foglalkozása. Azaz hogy engem tetszett érteni? Esernyők-gyáros.
- Tehát munkás.
- Semmi munkás! Mondom önnek: esernyők-gyáros.
- Jól van, jól! Milyen nevet választott fiának?
- Legyen Jupiter.

— Mas nevet kell önnek keresni, tesszem azt, valamely szentnek vagy történelmi nagyságnak a nevét. Így kívánja ezt a törvény.

No szépen köszönöm az iraknak, ha még ebben is a törvény parancsol nekem.

— Nevezze őt Napóleonnak.

— Lehet őt annak neveznem?

— Mindenesetre.

A hivatalnok már azon van, hogy beírja e nevet a jegyzekbe, midőn újbol megazóal Pistache.

— Szép, szép. És miután ön ajánlotta nekem a Napoleon elnevezést, nem fogom annak nevezni.

— Ahogyan akarja; de siessen, mert nincs időm.

— Adja kérem ide a kalendáriumot, majd utána nézek, hogy ki a mai nap patronusa?... Ah, szent Chryso... ..nem ismerem... No nem bánom, legyen hát Chryso a neve.

— Viszavonulhat! mondotta most ünnepiesen a hivatalnok s lekörmölve a választott nevet.

Nagy Pistache és kis Pistache ezután békén hazament s otthon az apa nyomban elmesélte Eulaliának a történetet.

— Képzeld, nem engedték meg nekem, hogy

Jupiternek nevezem őt. Azt mondták, hogy valami szent vagy történelmi nevet válasszak s Napoleont ajánlották.

— Ostobák! No és te milyen nevet adtál neki?

— Jaj lelkem, most már magam sem tudom.

Nézd csak meg a kalendáriumban a mai napot! Eulália utána nézett s fölkiáltott:

-- Tehát Chrysostomus a neve?

— Micsoda? Chrysostomus?

— Lám, itt van.

Pistache meggyözött fölőle, majd hangos kacagásba tört ki.

— Oh most már értem Chrysostomus...

Chryso. A hivatalnok kalendáriuma kicsi volt; a rövid sorok miatt megkurtították a nevet. Ez nagyszerű!

Igy lett a fiatal Pistache keresztneve Chryso. Ez a névrövidítés nagy befolyással volt későbbi sorsára, mert egész életén át hihetetlen balszerencse üldözte őt.

A gimnáziumban mindig utolsó tanulónak volt elismerve s a neve minduntalan bünbakká avatta őt az iskolába.

Mikor az iskola porát magáról leráznia sikerült, állás után nézett, de ugyanazon balszerencse érte őt lépten-nyomon. Rövid idő alatt mindenütt kidobták. Végre azonban pártfogói akadnak, ezek segítségével egy bankba bejutott. Amde a bank hat hét mulva megbukott, ilyen Pistache tehát két szék között a pad alá esett.

Torkig volt már öngyával.

Mit tehetett mást, visszalért a szülői házba s hozálátott a papíralakok gyártásához, ezenközben pedig folyton-folyvást bizott, étvágya pedig napról napra nőtt.

Eulália mama odanyilatkozott, hogyha fia „kissé ostoba is”, ennek egyedül a férj az oka, mivel oly álközöttül csunya nevet akasztott a nyakába. Ellenben Pistache ur azt állítja, hogy az anyakönyves hivatalnok a hibás, mert nem adott neki gondolkodási időt. — Chryso pedig egyre hizott.

Szerkesztői üzenetek.

F-Rajk. — **Sikié.** — **B-Nagyaród.** Nagyon köszönjük. Mihelyt terünk lesz, közöljük.
Budapest A költeményeket közölni fogjuk. —
Meszthely. Színtén.
Mernau Köszönjük. Talán a jövő héten rákerül a sor. A üdvözlőket viszonzzuk.

NYILTTÉR.

Báli selyem 45 krtól

14 ftt 63 krig méterenként valamint fekete, fehér és színes **Henneberg selyem** 45 krtól 14 ftt 65 krig méterenként a legdivatosebb szívek, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztók**nak postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(ca. és kir. udvari szállító) **Zürichben.** (4)

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

1841/1899 sz. 351--1

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel köz-hírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1899. évi Sp. I. 618. § számú végzése következtében Rapoch Gyula nagykanizsai ügyvéd által képviselt a nagykanizsai Segélyegylet Szövetkezet javára Horváth György és tsai ellen 200 ftt jár. erejéig 1899. évi október hó 3-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 325 ftra becsült Horváth György csizmadia és nejéről két ló, Horváth László Judánál 2 ló, Davidovits Károly és nejénél 1 (sertés), 4 aszék szénája és 1 vastengelyű szekeréből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. bíróság 1899. évi V. 797/1 sz. végzése folytán 200 ftt. tőkétovetelés ennek 1899. évi január hó 1 napjától járó 7 1/2 kamatai, 1/3 % váltó díj és eddig összesen 35 ftt 30 krtban bíróság már megállapított költségek erejéig Kis-Kanizsán a helyszínen leendő eszközésére

1899. december hó 1 napjának d. n. 3 órája

határidőül kiütetik és abhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 208. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a leírtakat ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1899. évi novem. hó 16. napján.

MAXIMOVITS GYÖRGY
kir. bírósági végrehajtó.

A LEGJOBB SZÁJVIZ

Oppolzer udvari tanácsos, **Schaitzler,** **Kainzbauer** tanárok és mások által 50 év óta ajánlva, olvitáthatlanul az

ANATHERIN

dr. Popp J. G. cs. és kir. udv. fogorvostól

BÉCSBEN.

Üvegekben á f. 1.40. f. 1 — f. — 50.
Meglehető hatás minden száj- és fogbaj, fogfájás kellemetlen kelletet, laza fogak ellen, erősíti a foghúst, a fogakat legmagasabb korig épésben tartja, a rágó készüléket megőrzi, rothadás ellen stb.

Fogpor 63 kr.; Anatherin fogpaszta üvegszelencében 70 kr., csomagban 35 kr., fogplomb 8 ftt — illatos növényesszappan bőrtisztító hatású 30 kr.

Főraktár Nagy Kanizsán:

Reik Gyula gyógyszerárban a „Megváltóhoz.”

Csak akkor valódi, ha üvegben mint a melletti kék címkével tragédia nyelven és aranynyomacéggel.

A LEGJOBB SZÁJVIZ

PETÁNOVITS METROPOLE-Szállodája

Budapest, VII., Kerepesi ut 58. szám.

A keleti és nyugati pályaudvar közlében, a székesfőváros legforgalmasabb helyén. Villamos vasút minden irányban 1-8 elegánsan berendezett szoba villamos világítással és központi fűtéssel. Személy-főlvonó (lift), fürdők

Szoba-árak 1 ftt 20 krtól beleértve vilámos világítást, fűtést és kiszolgálást.

A szállodában díszes étterem és kávéház van, melyek

LIPNIK J. A. UR

az Országos-Kas inó vendéglőjének volt tartalomjegyzéke az időszerűen a balatonfüredi gróf Esterházy-féle szálló bérletje vezetője alatt állanak. — Kétféle konyha, legjobb italok és a híres

PILSENI SÖR (Urquell)

kapható itt pontosan kiszolgálva. **Esténként kitűnő ozigán yzene**

Egy doboz ára:

1 forint 20 krajczár

tánvételt vagy az összeg előleges békülése után küldjük.

Hol kaphatók a legjobb

Hangszerek ?

Ha mostanában egy nagy kérdés. Kikérleje est meg a **Brückner Franz**, hangszergyárban, **Schönbaach-ban**, Eger mellett **Csehországban** meggyőződik arról, hogy ott a **legjobb** vehet. Számos kiállításokon többszörösen kitüntetve. **Iokohamaduk** drjba ftt 2, 2.50, ftt 3, 4, 5, 6. **Orchester-hogedük** jó hanggal drjba ftt 8, 10, 15. **Solo-hogedük** kitűnő hanggal, a **legnagyobb** művészeknek ajánlható, drjba ftt 20, 30, 40, 50, 80, 100.

Citera jávortárból, drjba ftt 6, 7 50, 8 50, 10. **Citera** palizádból, drjba ftt 10, 12, 15, 20. **Citera** teljesen palizádból, gépesítéssel drjba ftt 20, 25, 30, 40, 50 tól 100 fttig. **Továbbá** mindenféle hangszerek, hurok és kellekek jótállás mellett a legolcsóbb árban szállítanak. — (Még nem felelő visszavetjük.) Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Régi meseterhogedük újakra becséréltnek vagy megvételnek. 352

Elsőrendű

hazai gyártmány

Mégis csak legjobbat mindenütt kapható

Fiumei

Csokoládé

és

Cacaó

KLYTHIA a bőr ápolására
szépítésére és finomítására **Puder**

Legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó PUDER. — Fehér, rózsaszín, és sárga —

vegyileg analizált és ajánlva **Dr. Pohl J. J. Cs. Kir. tanár** által Bécsben. **Elismerő levelek** a legjobb körökben minden dobozhoz mellékelve vannak. 6

TAUSSIG GOTTLIEB

kir. udvari toailette-szappan és illatszert-gyár Bécsben. Főraktár: BÉCS, I. Weitzelle 3.

Kapható a legtöbb illatszert- gyógyszerkereskedésben és gyógyszerárban. **N.-Kanizsán: Alt és Böhm, Keletti M. Mor és Kreiner Gyula** cégeknél.

SINGER-VARRÓGÉPEK nélkülözhetlenek a háztartásban és iparosoknak
SINGER-VARRÓGÉPEK mintaszerűek szerkezet és kivitel tekintetben,
SINGER-VARRÓGÉPEK minden gyári füzemben a legelterjedtebbek.
SINGER-VARRÓGÉPEK a divatos műhímzésre a legalkalmasabbak.

Díjtalan oktatás a divatos műhímzésben.

A **Singer-társaság** varrógépei világhírneket kitűnő minőségüknek és nagy munkaképességüknek köszönik, mely kiváló tulajdonságok a Singer-társaság gyártmányait mindenkor kitűntették. A mindinkább növekedő kelendőség, az összes kiállításokon nyert kiváló kitüntetések, a gyárnak 40 éven felüli fennállása a legigazabb és legteljesebb biztosíték azok jóságáért.

Singer-elektromotorok kizárólag varrógéphajtásra minden nagyságban.

SINGER CO varrógép-részvénytársaság

Nagy-Kanizsa, Deák Ferencz-tér 460. szám.

PESTI HIRLAP.

Két évtizedes múlt áll immár a Pesti Hirlap mögött. Két évtized bizonyítja, hogy hazánk a legelterjedtebb s így legjobbnak elismert lapja méltó utódja lett a dicső emlékü Kossuth Lajos történelmi nevezetességű Pesti Hirlapjának.

Ki vonhatná ezt kétségbe? Hisz a Pesti Hirlap — mint a huszonegy év alatt megjelent minden sora bizonyítja — szabadelvű minden irányban, egy politikai, mint társadalmi téren; független föl- és lefelé, a hatalommal és a nagyközséggel szemben egyaránt; demokratikus minden ízében s csüggedetlen hirdetője, terjesztője és rajongó híve a társadalmi egyenlőség megszentelt elveinek.

Szabadelvűség, függetlenség, demokratikus egyenlőség — volt és marad a Pesti Hirlap programja.

E programra épülnek, e programhoz hű maradt mindenkor a szellemi munkások ama fényes gárdája, melyet a Pesti Hirlap (ugy a múltban, mint a jelenben) maga körül csoportosított.

Vezérek körül az idő szerint: dr. **Kenedi Géza** (felelős szerkesztő), dr. **Váczonyi Vilmos**, ifj. **Ábrányi Kornél**, **Kóber Tamás**.

Tárcáról pedig **Mikszáth Kálmán**, **Tóth Béla** (egyszersmind a közkeveltségű Esti levelek írója), **Murai Károly**, **Gárdonyi Géza**, **Quintus** [Kenedi Géza], **Kóber Tamás**, **Bede Jób**, **Tömörkény István**, **Kálnay László**, **Memek** (Cserny Mihály), **Győry Ilona** (szini kritikus), **Kézdi-Kovács László** (műkritikus), **Mobex** (Kozma Andor, a közkeveltségű városi krónikák szerzője), **Vértessé Arnold**, **Ábonyi Árpád**, **Krády Gyula**, **Zempléni Árpád**, **Hoffmann Ottó** stb. stb.

A Pesti Hirlap közkeveltségű karcolatait, csevegéseit, kis cikkeit **Mikszáth Kálmán** (A tisztelet Házból), ifj. **Ábrányi Kornél** a [Lloyd-klubból], **Bede Jób** [Vizy Gábor levelei], **Murai Károly** stb. írják.

Specialitásai is vannak a Pesti Hirlapnak s ezekre nézve egyetlen más lap sem vetélkedhetik vele. Ilyenek az imént említett országgyűlési, közéleti, politikai, társadalmi n. n. **karcolatok** (csevegések) mellé az első sorban az **Esti levelek**, melyekben a toll elsőrangú művésze **Tóth Béla** — az idő szerint legjellegesebb tárcáiról — napi eseményekhez, aktuális kérdésekhez szól hozzá, ritka elme éllel s országzérté elismert szellemességgel; hol tudományos alaposággal, hol könnyed gunnyal, tanítva és kritizálva.

Másik specialitása a lapnak a **Szerkesztői üzenetek** naponkénti gazdag rovata, melyet a szellemes **Quintus** állít össze hangyaszigorlalommal s széleskörű tudományos készlettel; mulajtatva, tréfálkozva vagy filozofálva.

Minden új előfizető, aki december hó folyamán legalább negyedévre előfizet, szintén megkapja ingyen és bérmentve a Pesti Hirlap nagy képes naptárát az 1900. évre, valamint a lapban folyó regény addig megjelent részét külön lenyomatban. — A Pesti Hirlap Naptára karácsony előtti héten fog szétküldetni — A kiadóhivatal címe, hova az előfizetési díjakat legelőszérűbb postautalványon küldeni: Budapest, V., Váci körút 78.

További specialitások: a hetenkénti **sakk-rovat**, melyet hazánk első sakk-mestere **Charousek** Roszó szerkeszt, szaktértő munkatársak segítségével; továbbá az időnkint adott **bélyegkedvelők** rovata, **aristokrata-hírek**. (Amast Kosa Roszó, emest Kiss Dező állítja össze.)

A lap rendszeres belső dolgozóit — a már felsoroltakon kívül — szintén csupa kiváló hírlapírók: bár **Jóskai Kálmán** (külpolitika), **Luby Mándor** (napihírek), dr. **Memor Gyula** (szini kritikus), **M. Kovács László** (képművészeti kritikus), dr. **Séidi Isor** (szekritikus), **Szabó László** (vegyes és külföldi tárcák), **Nagy Béla** (vegyes és táv ratok) **Wurm Adolf** (közgazdaság), **Balla Vilmos** (a szinon specialitást képező gabonaüzemi karcolatok írója), **Guthi Imre** (törvénytudósító), **Székely László** (helyi tudósító), **Schmittély József**, segédszerkesztő.

A tartalom gazdagsága és terjedelme tekintetében szintén első helyen áll ma napjaink közt a Pesti Hirlap, mely napról-napra 32-34 oldalon jelenik meg, vasárnaponként pedig 22-24 oldalon.

Külön kedvezményeket is nyújt előfizetőinek, még pedig:

- havonként egy **legyzéknaplót**, a hó minden napjára, följegyzésekre szánt lapokkal;
- évenként **karácsonyi ajándékul a Pesti Hirlap nagy képes naptárát**, a legkifinomultabb írók válogatott dolgozataival, közhasznú tudnivalókkal s a legérdekesebb képek egész tömeggel;
- a Párisi Divat című, fényes kiállítású képes heti divatlapot (Győry Ilona szerkesztésében) a Pesti Hirlap előfizetői féltáron kapják.

Regény-közelvények dolgában is első-eg illeti a lapot; eredeti regényelt **Mikszáth Kálmán**, **Ábonyi Árpád** és **Werner Gyula** írják; fordított regényeit pedig a külföldi irodalom legelőszérűbb termékeitől válogatja össze.

A Pesti Hirlap regény-csarnokát naponként egy-egy külföldi (francia, angol, orosz) tárcá, albeszélés, rajz vagy tréfás dialog egészíti ki; ugy hogy annyi élvezetes szépirodalmi olvasmányt, mint a Pesti Hirlap, valóban egyetlen más lap sem ad ma olvasóinak.

Méltán mondhatjuk tehát ma hazánk legelterjedtebb lapját a legelőszérűbbnek is: méltán ajánlhatjuk a nagy magyar olvasóközönség pártolásába; mert a Pesti Hirlap előfizetési ára egy óra 1 frt 20 kr. negyedévre 3 frt 50 kr. s a Párisi Divattal együtt 4 frt 50 kr. Mutatvány-számokat levelezőlapon kifejezett óhajra a kiadóhivatal mindenhova küld, ahol a lapot számonként sem árulják.)

349-2

Mörathon

ezen kitűnő dohánykeverék mindenütt kapható.
 Gyári raktár: Weber és Tsa Bpest VIII. Erzsébet-körút 19.

NAGY-KANIZSÁN:

MARKBREITER L. urnál.

A „Mörathon“ röptében meghódított minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészségesse teszi, a nicotin hatását elvesztli és megszokás esetében nélkülözhetetlenne válik.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Külföldi postára 10 krajczár.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozóan Fiacskál Fülöp könyvtárában közzéadásra intendok.

Bérmintelen levelek csak ismeri korból fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajczár

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kélszer: vasárnap a csütörtökön.

Szerkesztőség:

Városház-épület Fiacskál Fülöp könyvtárában.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta délután 4—5 óra közt.

Idé intézendő a lap szemléli részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fiacskál Fülöp könyvtárában.

Nagy-Kanizsa, 1899.

Feladó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Csütörtök, november 30.

A kis-hivatalnokok fizetése.

Sokat irtak már e thémáról, de bármennyit beszéljenek, vagy irjanak is róla, a szónak megisméllése éppen nem felesleges, mert az ügy már ominozussá és a társadalom tengeri kigyózává nőtte ki magát és így nem alkalmas arra, hogy egyszerűen napirendre térjenek felette.

Nem is lehet, kivált a kisebb hivatalnokoknak, kiket a mai fizetési rendszer szárny-szegetté s csaknem teljesen nyomorult, tehetetlen e bérékké tesz.

A kinek a hol fáj, ott szokott babrálni; nem csuda hát, ha mi, kiket ez az ügy legközelebről érdekel, bizonyos kedvteléssel foglalkozunk a dologgal és megragadunk minden alkalmat, hogy a fájó test-részre a gyógyító balzsamot megzerezhesük.

Nem foglalkozom most azokkal, a kik apró tyukszemfájásában szenvednek, mert a mi bajunk nagyobb; nekünk egy testrészünk sincs helyén; itt kell tehát gyógyítani, míg tökéletesen meg nem bénulunk.

Ujat nem fogok mondani, fuvom a régi nótát, mely a mi nyomoruságunkat visszhangozza a háza négy tájékán. Szólok azokról akik érettségi vagy ehhez hasonló oklevéllel mentek ki az élet piacára; hogy be-

mutassam őket én is azoknak, kik az ilyen apró embereket csak a munka asztalánál szokták kiváltképpen észrevenni, és a bemutatás után odskiáltssanak nekik: »Ti méltatlanságot cselekesztetek ezekkel az emberekkel szemben, mert a jutalom mértéke nem egyenlő az általuk végzett munkával. Ti megvontátok ezektől úgy az erkölcsi, mint az anyagi elismerést és támogatást; és ez így nem jól van!«

Igen, mert aki szándékosan nem akarja ignorálni — aki jó szemei dacára is a vak szerepére nem vállalkozik — és akiben őszinte igazságérzet és emberbaráti szeretet lakozik: az nem fogja tagadni, sőt fenhangon hirdeti, hogy Magyarország kisebb hivatalnokai oly válságos helyzetbe jutottak és a megélhetés súlyos gondjai annyira vállalkira neheztedek, hogy roskadozva és csak tántorogva képesek járnai. Bizony ezek nagyon betegek; kenyér-maláriában szenvednek és a láz foka már-már meghaladja a negyvenet.

Nem mondom: volt idő — és nem is olyan régen, — hogy a kishivatalnokok fizetése, melyet a jelenben is élveznek, elég volt arra, hogy a nagyobb nélkülözéstől mentve legyenek. De az alatt a 6—8 év alatt az idő kereke nagyot fordult, a vi-

szonyok és vele az igények is megváltoztak; s ennek nem mi vagyunk az okai.

Hajdan az apostolok mezitláb jártak; nekünk ma sarkantyus csizma kell és ezt sem a kishivatalnokok találták föl; de ha nincs, nagyon furcsán néznek ránk azok, akiket Fortuna asszony ó nagysága édes mosolyával szerencsételteti.

És ki meri állítani, hogy egy kvalifikált, intelligens ember, tudása és intelligenciájának megfelelő élelet folytathasson abból az alamizsnának sok, de fizetésnek kevés néhány forintból, melynek élvezetére a sors úgy látszik, mintegy predestinálta és a melytől megszabadítani őt sem kedve, sem akarata senkinek nincs.

Dé hát mondhatnák sokan: hány ember él 500 frtnál kevesebből?

En meg erre azt mondom: hány koldus nem cserélné — kivált Párisban — 10 magyarországi kishivatalnokkal?!

Igen mert ezek az emberek már megszokták kezeiket az irgalom filléréért kinyújtani; de Magyarország kishivatalnokai kezei az ily műveltnél megbénulnának; ők alamizsnát nem kérnek, hanem önrzetes hivatkozással a lelkiismeretesen végzett és minden lelki és fizikai erőt igénybevevő hosszú munkára, ezt kívánják kellő értékben megjutalmaztatni.

TARCA.

ILEANA.

Irta: Vajdai Szabó István.

I.

Ileana révész leány volt, meg árva leány volt. Nem volt a földön senjike, csak egy testvérbátyja. Annál többen voltak a föld alatt...

Ott laktak bátyosul a Temes parton, egy keskeny völgyecskeben, a hol két oldalt szörnyen komoly ábrázattal hatalmas hegyek meredeznek a magasba.

Azokban az emberek számára készült fecskészekben, melyek olyan szerénykedve tapadnak egy-egy kiugró szikla tövéhez, mintha ottl tartanának, hogy a jarókelők észreveszik hitvány voltukat: — nem jó kedvű magyar faj, hanem mélabus o'áhság öli az időt szakmányba való pipázással.

Jámbor nép ez az istenadta oláh! A munkával nem igen öli magát. Van egy lepedőnyi szántóföldje, a mit évről-évre bevet tengerivel, amiből sült keresztnek nem való "málét" és lózs nyomoruságra oktató — "pulizskát."

De ezen a málén és pulizskán nevel leányokat és asszonyokat, olyan szépeket, gyönyörűségeket, hogy egy magyar menyecské is irigy lehetne reájuk.

Tud bosszualló lenni, mint egy Bánk-Bán, és tud szeretni, mint egy — Petrarca...

Csak a büszkeséget nem ismeri. Egy egész oláh faluban együttvéve nincs annyi büszkeség,

mint egy zalamegyei magyar emberben. Ezért van aztán, hogy az oláh legény ezer örömmel venné feleségül a magyar leányt, de ám nem megy hozzá; az oláh leány meg tart karokkal menne a magyar legényhez, de az nem veszi el.

Száz legény közül egyetlen has megesik ez a gyengeség, de kilencvenkilenc bizonyosan lefogja győzni a szívét — büszkeségével.

E köze a kilencvenkilenc köze nem illet be Bódy Jóska. Ő elkövette nevezet-egén azt a gyalázatot, hogy beszeretett egy oláh leányba. Pedig tudhatta volna jól, hogy azt neki az apja elvenni nem engedte...

De hát ki parancsolhat a felhőnek, hogy az nyugat felé röpüljön, ha a szél egyszer kelet felé viszi?...

Ki tud parancsolni a szívnek, hogy ne szeressen, ha egyszer lángra lobbant?...

Egyik legszebb leány volt a vidéken, a másik a legdelibb legény a faluban.

Ileana bájos mint egy verőfényes nyári nap, szüszies mint egy Madonna, kedves mint egy idyl. Bódy Jóska délceg, mint egy ós cedrus, méltóságos, mint egy fejedelem, bátor, mint egy római.

Hát bizony csak meglátták őket egymást s ez a látás azonnal nyomot hagyott a szívén mindkettőnek; a kellő közepébe belerajzolták a képüket szemsugárral és ezt a rajzot le sem is törölték többé...

II.

A Temes partján állott három ezüst nyárfa. A három ezüst nyárfa a talt gubbaszkodott egy kicsiny "kalyiba" megfonva vesszéből, kitápasztva sárral és befödve tengeri kóróval. — Nem volt azon se f ablak, se kémény, sem más afféle

kényelmi eszköz. A füst, ha meguntta magát odabenn a vágyott a szabadba, hát kiment ott, a hol neki tetszett.

E kicsiny hajlék volt lakóháza Ileanának és az ó bátyjának.

A part alatt két könnyű csónakot hímbeált a csendesen játszó Temes. Megváltak akaszva guzassal egy a parttól kiálló fagyókérbő. Rajtuk szelíggatta át a két testvér az erdőre mező falubelieket.

Egy délután Ileana egyedül üldögélt a révben, bátyja künn volt az erdőn.

Onnan tért vissza Bódy Jóska is. Kezében fényes fejsze volt, szemében fényes perzselő láng lobogott.

A mint a révbé ért, meglátta ott a leányt egyedül üldögélni, baltáját a lába feltette s óvatosan kezdett feléje lépegetni, nehogy észrevesse magát. Aztán két karját kinyújtotta s lezárta velük Ileanának szemét.

Annak meg erre végigulott testén egy villamos rezdülés, de nem a felelem miatt. Édes jól eső rezdülés volt az, a miből egyszerre tudhatta: ki áll a háza megett.

Tette, mégis mintha nem tudná s lefejtven annak kezeit szeméről, olyan ártatlan tekintettel nézett rá, mint egy özike.

— Hát te vagy? nevetett drága csengő hangon, azzal lekaptá róla szeméit és többé rá sem is emelte volna egy viláért. Befutott a csónakba és elkezdte abból a vizet kilátpátolni nagy buzgósággal.

A leány künn maradt a parton, onnan kezdett évődni vele.

Még pedig sohasem szóltak arról, hogy ók

En a méltányosság és igazság elvét hangoztatva, akarom, hogy az elvégzett munkánál azt a javadalmi kriteriumot használják, mely az egyensúlyt minden körülmények közt megtartja. Más szóval: legyenek tekintettel a qualificatióra, a végzett munkára és a helyi viszonyokra. Mert faluhelyen lehet, hogy 500 forint biztosítja egy kisebb család existenciáját, de városban, a bocsantásig nevétséges még gondolni is, hogy ily csekély összegből egy intelligens ember tisztességesen éljen és ruházkodjék.

Már pedig a pénz emberség, a ruha tisztesség — mondja a magyar példabeszéd.

Ezt a tisztességet megköveteli az a tiszteletre méltó hivatal, melyben forgolódunk; megköveteli az a társaság, melyben — habár ritkán is — de néha megfordulunk; de megkívánja saját önértékünk is, mely nekünk drágább minden látszatnál, mert együnk sincsennél, ezt pedig kisebbíteni vagy áruba bocsátani nincs szándékunkban.

Egy állami hivatalnok.

Országgyűlés.

Nov. 27.

A Ház asztalán ott a ládika, a mi urnát jelent és ezrel együtt azt, hogy — választanak és választottak. Mielőtt azonban hozzálatnának a delegátusok választásához, az irományokat jelenti be Dániel Gábor alelnök. E közben egyszerre nagy éljen riad a hegy. Egy csomó kérvénynek szól az a szives üdvözlés, a melyeket a kvóta emelése ellen nyújtottak be Kossuth Ferenc után. Belicska Béni jelenti, hogy a máramaroszigeti új képviselő, Lator Sandor mandátumát rendben találta az állandó igazolóbizottság, Münnich Aurél előadó pedig a honvédelmi bizottság jelentéseit nyújtja be az ujjonc-javaslatokról és jelentésekről, kérve, hogy azokat, mint rendszeren, az osztályok mellőzésével tüsse ki tárgyalásra a Ház.

— Nem engedjük mellőzni az osztályokat!

— riad fel harsányan, de egymagába: Pichler Győző, az osztályok barátja.

— Következik a delegátusok válaszlása; — jelenti az elnök.

— Egy elvi kijelentést kívánok tenni — kél szólásra Kossuth Ferenc. — Kijelentem, hogy én és pártom a delegációk közös intézményét el nem ismerjük, annak se működésében, se választásában részt nem veszünk.

— Helyes! — zugták rá a pártfelei. Azután megkezdődött a szavazás, a melyben a Kossuthisták nem vettek részt, de az Ugronisták igen. A szavazás befejeztével az összehívására tíz perc szünetet adott az elnök.

— Személyes kérdésben kérek szót! — jelentkezik általános meglepetésre az öreg Madarász József.

— Majd azután! — szól le hozzá az elnök, mialatt kíváncsian seregteliek az öreg ur köré a honatyák: mi sérelme eshetett a szavazás alatt, a mi miatt személyes kérdésben kér szót?

Természetesen változatlanul ment keresztül a lista.

Megválasztottak a delegációba rendes tagokká: gr. Andrássy Tivadar [192], gr. Apponyi Albert [161], Berzeviczy Albert [162], Bilgár Ferenc [160], br. Dániel Ernő [160], Dániel Gábor [161], Dókus Ernő [162], gr. Esterházy Mihály [160], Falk Miksa [160], Fluger Károly [162], Francisci Henrik [161], Gajári Ödön [155], Gyurkovits György [162], Hieronymi Károly [161], Horánszky Nándor [162], Holló Lajos [159], Josipovich Imre [162], Klubusitzky János [158], Kristóffy József [156], Lánz Lajos [162], Lukács Béla [162], Miklós Ödön [162], Mohay Sándor [162], Münnich Aurél [161], gr. Nákó Kálmán [162], Pap Géza [161], Pulszky Agost [153], Rakovszky Géza [162], Rósenberg Gyula [154], Speyer Ferenc [161], Szabó István [159], Szerb György [162], Szilágyi Dezső [162], gr. Teleky Sándor [161], gr. Tisza István [154], Tisza Kálmán [156], gr. Thoroczkay Miklós [161], Tolnay Lajos [162], Ugron Gábor [161], gróf Zichy János [161].

Póttagokká: Zeyk Gábor [136], Latinovics Pál [131], gr. Zay Miklós [103], Adamovics Béla [102], Szabó Imre [101], Szóta Pál [98], Poposa Elek [93], Herceg Ferenc [91], Szemere Attila [89] és Lánzy László [88] szavazattal.

Az eredmény kihirdetése után aztán fel is kelt Madarász József és elmondta a maga személyes kérdését. Ez pedig annak a kijelentése volt, hogy ő jelen volt ugyan a szavazásnál, de — nem szavazott. Kossuthain kívánja ezt, ne-hogy alban a véleményem legyen az ország, hogy ő és a szavazástól tartózkodott társai nem teljesítenék pontosan törvényhozási feladatukat.

Adófizetés bélyeggel.

A pénzügyminiszter budget-beszédjében megemlítette, hogy az adófizetések módját meg akarja könnyíteni és meg akarja a közönséget, kimélni attól, hogy az adóhivatalokba kelljen elvárni a ott órákat vesztegetnie, csakhogy a kirótt adót lefizethesse. A pénzügyminiszter mint beszédében jelezte, a postatakarékpénztár szándékozik adófizetési helyül felhasználni.

A napokban azonban egy tervezet nyújtottak be a pénzügyminiszterhez, mely terv keresztülvitele az adófizetéseket egy egészen új módot honosítaná meg. Ez az adófizetési mód a közönséget megkímélné minden alkalmatlanságtól, a kincstárnak az adók befolyását biztosítaná még akkor is, ha a közönség az adók befizetésével kelekedik és az adóhivatalok személyzetének jelentékeny csökkentését vonhatná maga után.

Legtöbb előnye ez új adófizetési módnak, hogy a közönség nem kénytelen az adóhivatalokba, se postahivatalokba menni, ha adót akar fizetni. A befizetés módja a lehető legegyszerűbb volna. A tervezet a következőképp írja le:

A kincstár kiadna ugynevezett adóbélyeglapokat, melyeket a adóhivatalok, banküzletek vagy az erre a célra felállítandó elarusítóhelyek árusítanak el, úgy, hogy a közönség bármikor és bármely kis faluhelyen is hozzáférhetne az adóbélyeglapokhoz.

Kibocsátása pedig a kincstár adóbélyeglapokat, melyek 1—10 fillérig, 1 koronától 10 koronáig, 10—20—30 stb. koronától 100 koronáig a csellig nagyobb összegekről szólnak.

Az adóbélyeglapok egymástól elválasztható két részből állnaanak. Az egyik részre írja az adófizető a nevét, foglalkozását, lakását, a másik részre szintén ráírni köteles a nevet, vagy a rész egy számmal volna ellátva, a mely szám az adóbélyeglap másik részére is rá volna nyomtatva. Ha most már valaki adót akar fizetni, például 26 ft 15 krt: vesz egy tőzslében 26 ft 15 kr áru adóbélyeglapot, kitölti és azt a részét az adóbélyeglapnak, a melyre a nevet írta, beküldi az adóhivatalnak, vagy pedig átadja az adóhivatalban. Az adóhivatalban az ilyen befizetett adó egyszerűen előnyvelhető; ki a mennyi áru adóbélyeglapot küldött be, vagy adott át, annyi

egymást szeretik, hanem azért tudták mind a ketten.

Hát kell is azt mondani?...

Hiszen a szia olyan hamar elárulja magát annak, a kit — szeret...

Mikor beszél vele, hangja suttogással lágyul, mintha aly gyermek bölcsője mellett állana. És e suttogás azt mondja neki: *én téged szeretlek!*...

Mikor tekintetét reá emeli, félelem, sóvárgás, üdv, remény, aggodalom ülnek e tekintetben és ezek mind azt beszélke: *én téged szeretlek!*...

Mikor szeméit előtte lesüti, ez a lesüti szem is azt mondja neki: *én téged szeretlek!*...

És minden, de minden azt beszél: *Én téged szeretlek!* Éjjel álomom vagy, nappal gondolatom vagy. Szememmel merőn nézek a semmibe s Te előttem állsz; aztán bezárom azokat, hogy ne lássalak, s akkor még inkább előttem állsz... óh mint szeretlek... óh légy az enyim!...

— Bejöhetsz már! — szólit Iléana a parton várakozó legénynek, s letevé a vízihányó-lapátot kezéből, felveti a lábait alól egy darab deszkát s azt keresztül helyezte ölkének.

Arra a darab deszkára ültek rá mind a ketten. Ültek egymás mellett szóltanul, némán. A hullám az evező csapások alatt meg-megcsobbant s a könnyű csónak szíp csendesen uszított előre. A leány arca égett, mint az alkonyi ég. Előmlött rajta az a bűbajos piroosság, a milyent a leányok nap szokott támasztani maga után. Hogy remegett a keze, reszketett a szíve annak a leányoknak... Egyszer csak megfogja Jóska a kezét Iléanak s azt mondja neki:

— Te Iléana!

— Hello!

— Mit mondanál te ahhoz, ha én egy este ugy ide valódném ti hozzátok, pedig nem volna itt semmi dolgom, át se kelene vinni a Temesen... hanem... csakugy ide jönnék?...

— Azt mondanám, hogy az Isten hozott!

— Hát aztán ha a másik este megint eljönnek, meg a harmadik, meg a negyedik este is... meg igen sok este... nem haragudnál te meg azért?

— Nem én, még örülnék rajta!

— Aztán megengednél nekem, hogy a te — válladra hajtsam le ezt az én lázas, égő fejemet?...

— És mesélnél nekem szépeket?

— Nagyon szépeket!

És eljött.

És mesélt neki szépeket, véghetetlen boldogságról, mikor csak ók fogtak lakni ketten és azt a sok, vég nélküli boldogságot mind ók fogják birtani ketten...

Caupa gyönyörűség volt azt hallgatni, s olyan szépen uána lehetett álmodni a folytatását.

III.

Bódy Márton gazda nem az az ember volt, ki előtt sokáig titok maradhatott volna valami. Hamar bele tudott látni a dologba s észre vette egyetlen fiának zsendülő szerelmét is.

Csak azt nem tudta, vajjon kire voltette szemét a fiu. És hogy az a leány, ki minden éjszakájának ellöpi a felét: „neki való” lesz-e? Értven

alatta azt, hogy vajjon méltó lesz e a duszaszagd Bódy familiára?

És elhatározta, hogy fiának utána les.

IV.

Ej volt.

Szép holdvilágos, csillagoktól bevilágított, költészetből beragyogott éjszaka. A szellő halkán jár-felt; a Temes lágyan morajlott, zsongott, bongott, andalított. Az ezüst nyárfák szomorúan rezgettek leveleiket. Az elszórt csónokok locsogtak, fecsegtek, szenderhajót mormolást támasztottak... A lég tele volt ábrándokkal, költsézzel, szerelemmel...

A nagy titkos rengetegből csak olykor hangzott átegy-egy álmából felriadt madár kialsása. A révész kunyhó előtt ott epedt Iléana a Bódy Jóska ölében. Az ő keblök is tele volt edes, titkos vágygárral, izzó szenvedéllyel. Tartották egymást átölelve hévvel, mintha félnének, hogy elszakítja egymástól őket valaki.

A legény két keze közé fogta a leány epedő ábrázatját, oda vont a szíjait a maga ajkához, megcsókolta hosszan, forrón, mint napsugar a fűszálon ingó harmatot, aztán bele nézett azokba a villogó szemekbe, azokba a feneketlen tenger-szemekbe és megszólalt a szellő suttogó hangján:

— Milyen szép lelked van neked én mennyországom...
A leány visszazökkent és visszafelött neki:
— Milyen jó szívéd van neked én üdvösségem...

befizetett adót irnak az adóhivatalban a javára. Viszont annak, a ki a befizetést ily módon teljesítette, a befizetés igazolásul kezében marad az adóbélyeglap másik fele. Ha például az adóbélyeglap megfelelő része nem érkezett be a postán az adóhivatalba vagy ott eltévedt s így a befizetett adót nem könyvelték a befizető javára: a befizető akár a végrehajró előtt, akár más adóközeg előtt az adóbélyeglap nála maradt felével igazolhatja a befizetést. Esetleg nagyobb ellenőrzés okából kötelezni lehetne az ily módon befizetést teljesítőket, hogy az adóbélyeglapot, még mielőtt két részre választatnék, mindkét részben a befizető nevével lássák elő és a postahivatalokban vagy az adóhivatalokban lebélyegeztessék. E módnál azonban nem lehet kétséges, hogy ki és mennyi adót fizetett be és a befizetők mindig biztosan igazolhatják a befizetést.

E tervezett adóbefizetési módnak előnye szembevetve. Előnye, hogy a közönség bármikor s a nap bármely órájában fizethet adót, az adóhivatalba nem kell éjfélnél, vagy ha be is kell mennie az adóhivatalba, vagy a postára, ott hamar lebélyegzik és átveszik az adóbélyeglap egyik szelvényét s a közönség tústént elhagyhatja az adóhivatalt vagy a postát. A beérkezeti adóbélyeglapok nyomán az adóhivatalok nyugodtan és kényelmesen elkönnyelhetik az adókat, esetleg levelezőlapon értesítik a befizetőket, hogy mely adónemre irtak befizetést. Az adóhivatalok megakarintnak az a személyzetet, mely jelenleg a közönséggel érintkezik, vagy e személyzet egyéb munkáját végezheti. Jelentény előny, hogy az adóhivatalok ily módon tulajdonképen nem is kezelnek pénzt, mert a már kitöltött adóbélyeglapok pénzretekkel nem bírnak természetesen most a nem ismeretlen adóhivatali sikkasztások elűnésének a napirendről, viszont az adóhivatalokban nem kellene a mostani nagy és bonyodalmas ellenőrzési szervezetet fenntartani.

A kincstárnak óriási előnye az új befizetési rendszerből az volna, hogy az elárúsítók, kik az elárúsításért fel vagy egy százalékot kapnának, egyszerre mindig nagyobb összegű adóbélyeglapokat vásárolnak s ilyképp a kincstár előre megkapja az adót. Milliókra menő értékű adóbélyeglapokat vásárolnának előre az elárúsítók és így a most csak az év folyamán lassan és nekedzéken befolyó adók egyszerre és előre befolyának, úgy, hogy a kincstár kamatnyere-

ségéből dusan kitelőnek az elárúsítók százaléka, és a kincstár még ezenfelül is tekintélyes kamatnyere-egre lenne szer, eltekintve attól, hogy az adóhivatali személyzetnél is tekintélyes pénzüsségeket takaríthatna meg az állam.

Ezt az új csak körvonalalban vázolt adóbefizetési módot egy Deutsch Ede nevű ember eszelte ki. Foglalkozására pipametsző. Az érdekes tervezetet a múlt héten n ujtotta be a pénzügyminiszternek, hol Papp miniszteri tanácsos osztályának adták ki. Úgy halljuk, hogy a tervezet megvalósításáról a pénzügyminiszteriumban komolyan gondolkodnak s kiállítás van rá, hogy az adóbefizetésnek ez az új módja a közönséget meg fogja kímélni az adóbefizetés mai kellemetlenségétől.

HIREK.

Halálozások. *Uzenger* Nándor cs és kir. nyuz. őrnagy, varo-uk egyik alialálosan ismert és köztiszteletben álló alakja, november h 25-én életének 61-ik évében elhunyt. Temetésén, mely f. hó 28-án katonai díszszel történt, ott volt városunk színe-java.

Légrády Károly országgyűlési képviselő neje malomségi *Légrády* Maria életének 53-ik évében elhunyt Budapesten. A gyászoló férhez az egész országból tömegesen érkeznek a részvénytilvánítások, melyekhez a miénk is csatlójk.

Nagy idők tanúja. Nagy részvétel kísérték örök nyugalmat nyújtó hó 26-án *Pacsán Pollák* Imre cipészmeister, ki végigküzdötte a szabadságharcot, még pedig olyan hőiesen, hogy a nép elnevezte őt *Hunyady*-nak. *Pacsán* és környékén nagy népszerűség örvendett *Hunyady*-bac-i, ki csak a szabadságharc tartamára hagyta el szülőhelyét. Azután csak még egyszer meát e *Pacsáról*; akkor, mikor *Kossuth* Lajos telenét hozták bába. Gyalog tette meg a 33 kilométernyi utat *Pacsáról* Nagy-Kanizsára, csak hogy meghuzhassa magát a pályaudvar egy sarkában és hogy könnyeivel ott közvetlenül jórúthasson a nemzet nagy gyászához.

Szél Kálmán, mint nassnagy. Szt-Gothárdon lényes esküvő volt. Dr. Varga Gábor ügyvéd vezette oltarhoz *Dekits* Gyula kir. közjegyző leányát *Valéra* kisasszonyt. A menyasszony atyja, aki a vasmegegyi szabadelvű pári egyik vezérférfia, régi benső barátja *Szél Kál-*

mánnak, aki Rátótról Szent-Gothárdra érkezett, hogy az ifjú pár egybekelésén, mint tanu szerepeljen. Miután az anyakönyvi hivatalban *Papp Aurél* főszolgabíró összeadta a jegysekét, az egész nassznép elhíjtattott a félórányra fekvő Körtvélyesre és az ottani evangélikus templomban történt meg az egyházi esketés. Tanuk voltak *Szél Kálmán* miniszterelnök és dr. *Laky* Kristóf kuriai bíró.

Dr. Ruzsleka Kálmán kir. tanfelügyelő, *Kovács* Rezső perlaki főszolgabíróval végezte Szoboticán az ottani államosiás továbbvitele ügyében szükséges intézkedéseket. Dekánovecnek is tárgyaltak az ottani és a domasineci iskolák ügyében. Kir. tanfelügyelő meglátogatta a domasineci, dekanoveci, sterieci, őrségi, belicai, domajvári rk. iskolákat. Megtekintette a hodosáni Árami iskola új épülete részére kiszemelt helyiséget. — Nov. 25-én N. Récsén tárgyalt az iskola államosítása iránt.

Eperjesy Géza a szászok közt. A nagyszzebeni ismeretes színházi affér szereplőjét, a nemzeti érzésében megbántott s annak nyíltan kifejezést adó *Eperjesy Géza* közös hadseregbeli huszárkapitányt a nagyszzebeni hadtestparancsnokság több napi szobafogsággal büntette meg. A hadbírószág, a mely tudvalevőleg szintén vizsgálatot indított ez ügyben — amint örömmel értesülünk — a mi derék földinket teljesen felemeltette.

Önkéntesjelöltek tanfolyama. Egyévi önkéntesjelölteket elők szító tanfolyamot nyitának Nagy-Kanizsán.

A tanfolyam célja, hogy oly ifjakat, kiknek az egyévi önkéntesi szolgálatra jogosultságuk nincs, főlvételi vizsgára előkészítse, melynek kiállása után a jogosultságot az egyévi önkéntesi szolgálatra megszerezik.

Az 1889. VI. tc. 64.§-c pontja, ugyanis az egyévi önkéntesi szolgálatra azokat is jogosítja, kik, tekintet nélkül a végzett előtanulmányokra, valamely katonai vizsgáló bizottság előtt általános műveltségüket igazolják.

Ilyen előkészítő tanfolyam nyílik meg 1900. január 2-án Nagy-Kanizsán. A kurzus *Kollár* Es-

— Te úgy ragyogsz a leányok között, mint a hajnalcsillag...

— S te magad vagy a hajnal, a kiért én élek, tündöklök, te pedig befedezel engem a te szép, fényes rózsaszárnyaiddal. Láttad már a hajnalcsillagot? Mint eped a hajnalnak egyetlen csökjéért s ha megnyerte, mint halványul mindig jobban, jobban, mig eltűnik, elvesz, megsemmisül a csöknak gyönyörűtől. Óh, ha én is meghalhatnék te éretted, a te boldogságodért, Hiszed, hogy én megtudom azt tenni... Hiszed...?

A leány nem felelhetett, mert e pillanatban a hold egy emberi alak árnyát vetette eléje.

— Ki az? — szól hátravetve tekintetét.

S ime megtudta, hogy ki az?

Édes apja állt háta megett, hidegen, mint egy szikladarab. Melle belső felindulástól zihált, szeme mereven szegeződött fiára, hangja tuláradt haragtól reszketett, midőn megszólalt gnyos, fenyegető hangon, mint egy a lány utolb szavára adván feleletet:

— Mondjad hát, hogy hiszed... no, mond neki, te nemzetséged meggyázója, apád megölje te... hát igaz? hát — csakugyan igaz? No, mond neki, hogy hiszed, hogy legye meg meg mo-t... itt van a Temes előtte, ugorjon bele... te meg atána, őregségem megkészerítője... te meg utána. Mert az én házamhoz nem hozod, az én asztalombhoz ugyan le nem ülteted, mert én kitagadlak, megátkozlak, elűzlek, ha fel nem hagysz vele...

... A nagy titkos rengetegből ismét felhangzik az álmából felriadt madár jaongása.

Ugyan mi bánthatja? Ugyan mi üthetett reá a csendes éjszakán?...

V.

Már kezdett sárgúni a mező, a nyár egymásután kezdte levetkőzni ékes ruháit. A virágok betegesen lólingattak a réteken, a fák ejtegették halvány leveleiket, a verőfény elvesztette melegét, — a halvány arcú ősz megérkezett.

Borongó ősz est volt. A révész kunyhóban egymaga buslakodott a szép leána s egy fatölkön ülve kendert fonogatott. Eltitott szerelmé majdnem beteges halványsággal vont a egykor úde, eleven arcját. Dalolt is szegény, de olyan halkkal, hogy az orsó pergése is kihallatszott mellette. Dalolt azon az elnyújtott, végtelenül szomorú dallamon, a mi minden oláh népdalnak sajátja s a melynek hallatára olyan formát érez az ember, mintha fájna valami a keblében. Eppen ráillett a nójtája:

En is voltam liljom egykor,

De most vagyok aszu kóró.

Kis kertünkbe szél ütött be,

Liljomot összetörte.

Összetörte, elhervasztá,

Virággyóbbt kiszakasztá.

En is voltam liljom egykor...

Azán próbált valami vigabba, de ujra csak visszatért a szomorújához, ahhoz, mely az ő sorsát látszott megénekelni, s mely valahonnan

a hava-ök közül szívároghatott a Temes mentére. Valami románc-léle volt a »bojár leány»-ról.

Déli lány a bojár lánya,

Megszerette szép Grigórit.

Grigórit az ifju pásztort.

És az is szerette őtet...

És meghalt a déli leány is...

Est megölte szive buja,

Azt megölte apja kardja

.....

S együvé temették őket...

Alig végezte be, midőn a kunyhó ajtajában egy kísértet jelent meg, az ő kísértete — az öreg Bódy. A leánynek zsibbadá fogta el minden idegét, megremült ettől az embertől.

— Ne félj leányom! — kezd a kísértet csaknem nyájas hangon — ne félj! Egy kis beszédem van veled.

Mi lehet az a beszéd, a melyért a faluból ide ő hozzá jött ez az ember, a ki neki halálos ellensége? Mit akarhat ő tőle?

— Nem térétem tovább — szólalt meg ujra a kísértet — nem! Hogy én rajtam ragódjék az egész falu, az én nevémmel harangozzanak be minden reggel, a rajtam való kárörvendéssel teküdjenek le minden este... nem... nem mehet így tovább!

Mosf már sejtette a leány, mik akar ez az ember.

— Bezéltem a fiammal, mindent megpróbál.

Ideál

a legszebb és legjobb levélpapír diszes dobozban

mindenféle alakban

a legszebb és legjobb Carte de Correspondence diszes dobozban.

kapható:

FISCHEL FÜLÖP könyv- és papirkereskedésében Nagy-Kanizsán.

remez nyug. hová húsár-százados felügyelete alatt áll. — A tanfolyam tanárai: *Peryer József* főgymnáziumi, dr. *Villányi Henrik*, fesső keresk. iskolai és *Kertész József* polgárisiskolai tanárok. — Bővebb felvilágosítást a nevezett tanárok bármelyike ad. — Jelentkezéseket elfogad 1900 jan. 1-ig: dr. *Villányi Henrik Nagy-Kanizsán* [Sugar-ut.]

— **Köszönet.** A nagy-kanizsai *Kereskedő ifjak önk. Egyesülete* november hó 25-én *Zerkovits* Lajos elnök elnökléte alatt és a tagok élénk érdeklődése mellett tartotta meg 28. évi rendes közgyűlését. Az elnöki megnyitó után *Hirschler Ödön* egyetemi titkár felolvasta a választmányi jelentését. *Révész Lajos* hozzászólása után és annak indítványára a közgyűlés elismerést és köszönet-szavazott *Zerkovits Lajos* elnöknek, ki válságos helyzetben vette át az egyület vezetését, mely az új aera alatt ismét virágzásnak indult. Miután még *Lichtschein Pál*, volt egyetemi igazgató sok évi buzgó működéséről tette el elismerő nyilatkozatát, a közgyűlés a titkári jelentést, nemkülönbön a számvizsgáló bizottság jelentését tudomásul vette. *Zerkovits Lajos* indítványára *Hirschler Ödön* ügybuzgó titkárnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés. — Az együletnek jelenleg 92 rendes és 39 partoló tagja van; vagyona pedig 1879 frt 48 kr.; a könyvtár 200 új kötettel gyarapították a legutóbbi időben. Tag-ági díjakból 827 frt 60 kr. folyt be a múlt évben. Az egyület évi szükséglete mintegy 1000 frt. A mezejélti választás eredménye a következő: *Zerkovits Lajos* elnök, *Elek Ernő* al-elnök, *Böhm Emil* igazgató, *Hirschler Ödön* titkár, dr. *Rosenberg Mór* ügyész, *Stenler József* pénztáros, *Weisz Bódog* hoznag, *Fehér Ignác* könyvtáros. **Választmányi tagok:** *Fischel Lajos*, *Révész Lajos*, *Hirschler József*, *Linzer Béla*, *Friedländer Miksa*, *Hoffmann Bernát*, *Zerkovits Oszkár*, *Pollák Ernő*, dr. *Goda Lipót*, *Fischer Antal*, *Neufeld Jakab*, *Matán Ödön*, *Radnai Ernő*, *Schwarz József* és *Schwarz Dezső*.

— **Az első zsúr.** Az *Izr. Jótékony Nőegylet* vasárnap tartotta az első zsúrt. Nagyszámu díszes közönség jött össze az alkalommal a Casino dísztermében és a kik eljöttek, mindnyájan oly jól mulattak, — hogy bizonyára szívesen fognak ott másor is megjelenni. Az oszonán uralkodott pompás hangulatból kifolyólag az ifjúság elhívatá Horváth Lucit és táncal zárta be az első zsurt.

— **Szállások háza.** Az izr. hitközség kebelében lenálló *Szent-Egyet* egy olyan eszme megvalósításával foglalkozik, mely bizonyára élénk viszhangra fog találni a hitközségi tagok körében. A *Szent-Egyet szállások házá*t akar létesíteni, a hol elaggott, szegény hitorsosok ott

hont találnának, míg csak életük napja le nem áldozik.

— **Egy gyermek balesete.** *Katona J.* kocsis hét éves fiaeskája ke den reggel az Erzsébet-téren álló kocsi között börtört, e közben egy-lő oly szerencsétlenül ragta meg a gyermek fejét, hogy az vértől boritva, összeesett. Nagy csődület keletkezett a szerencsétlenség színhelyén; a fúcska haláláról beszéltek, a mi azonban nem felel meg a valónak, mert a fúcska a közközbánban áll ápolás alatt és felgyógyuláshoz alapos remény van.

— **A vidéki üzletpangás.** Ha manapság vidéki kereskedő körökben megfordulunk, leptenyomon azt a panaszt halljuk — írja a „Mezőföldi Hírlap” — hogy az üzlet pang. — Ennek az általános panasznak végre hinnünk is kell. Az üzletpangásnak egyik főoka igen közel fekszik előttünk. Az a ferde nézet van ugyanis elterjedve, hogy jól, szép és divatosít csak Budapesten lehet kapni és mindezt sokkal olcsóbban, mint vidéken.

Különösen a vasuti zóna területére bevezetése óta tudni a vásárló közönség Budapestre. Sokan teljesen csak azért utaznak fel a fővárosba, hogy szükséges butorokat, ruhákat, ur- és női divaticskéket, gyakran élelmiszereket is onnan szerezzék be. Masok ismét, akiknek hoszabb ideig nincs a kalmuk utazni, inkább nekülözik a legszükségesebb cikkeket semhogy a vidéki városok üzleteiben vásároljanak. Sok esetben pedig új-ág-hirdetést után rendelik meg az árukat, ismét csak Budapestről.

Míg így a vidéki kereskedelem csak stagnál, addig a fővárosi piac rendkívül élénk. A fővárosi folyton gazdagodik, barmalatos gyorsasággal halad és fejlődik. A bajon segíteni kell. A sajtó is már felemelte az iránt szavát. Segíteni vélnék a dolgon vidéki központok által.

De míg ezt a tervet a kormány bármilyen módon meg fogja valósítani, addig is maguk a kereskedők végezhetnek az elmunkálásokat.

A fővárosi kereskedők és gyárosok élelmessége szolgáljon követendő példaul a vidéknek. Ez élelmesség a hir api hirdetésben nyilvánul.

A komoly kereskedő nem a véletlen szerencsésbe, nem a sorsjegyek lönyereményeibe helyezi minden reményét és bizalmát, hanem arra törekszik, hogy üzletét, kitűnő árucikkeit minél szelebbe körben ismeresse.

Hirdetés útján győződtehető meg a közönség arról, hogy épp oly jól és olcsón vásárolhat a vidéki városokban, mint a fővárosban. Sőt annyiban még előnyösebben, mert személyes ismeret-folytatn nagyobb bizalommal és a mi a fő-utazási taradság és utiköltségek nélkül vásárolhat

— **Filoxera mindenfelé.** *László Zsigmond* magy. kir. szőlészeti és borászati felügyelő

Zala-Szent-Mihályon volt a szőlők megvizsgálása végett. A vizsgálat befeljezte után, tudára adta a birtokosoknak, hogy szőlőik telve vannak filoxerával, melyet be is mutatótt nekik. Figyelmzettette őket a veszedelmre és serkentette az újradítésre őket. Ugyancsak kónsátalta a filoxerát *Szent-Márton, Zala-Apati, Eger-Aracs, Pódske* községekben is.

— **Talált vadász kutya.** Nagy-Kanizsa r. t. város rendőrkapitányi hivatala közhírré teszi, hogy *Paiban*, *Toth Sándor* uradalmi gazdaságistól egy vörös szőrű, cseh vizsla vadász-kutya zárva van. Felhívja a káros tulajdonosi, hogy a kutyát lent emeltesse a gazdaságtól, mint igazolt tulajdonát átveheti.

— **Fogságba került foglyok.** Siklóson egy Nimród a napokban vadászatra indult. A vár körül egy bokorból 9 tagból álló fogoly-csapat rebent fel előtte. Nimródunk közéjük durranott de — nem látta. A fogoly csapat irányát egyenesen a városnak vette és itt egy udvarban leestek, ahol szabadkézzel ő-szelgyődsták őket. Azt hiszik, hogy a foglyok valami ragadózó madár elől menekülve, rémülőkben estek a földre. Ez nincs kizárva, de nagyon valószínű, hogy e ritka esetnek természetesebb magyarázata van és pedig az, hogy a fogoly nehézkesége és aránylag gyöngye csapatollazata következtében a földről nem tud egyenesen a magasba emelkedni és a szük udvarban bizonyára nem volt elegendő tér, hogy neki futva haránt földrepülhessenek. A fogságba került foglyokat a siklósi vadászárság egy tagja gondosan ápolni fogja egész télen át és tavasszal kifognak bocsátatni a szabadba, a mikor szép sorban puskavégre kerülnek.

— **Öngyilkos ifiúnc.** A murakereszturi vasuti állomás külterületén *Szerencsics Imre* pénzügyőr, 20 éves nőtlen, fiatalember, szolgálói legyerevel töbe lőtte magát. A gölyő rőtöni halálát okozta. A szerencséslen öngyilkost mostanában helyezték Csáktornyáról a Letenyére. Talán a e tti bánata v. szerelmi csalódása kergelte önn gyi kosságba! Ambar a teljesített orvosrendőri boncolás elmeavart ál apított meg.

— **Minek is van szerelem?** A redő erdő letarolt lombjai bánatosan susognak egy ifju leánya szomorú haláláról, ki szerelmének s a szőlők haj hatalanságának lett áldozata. *Pick István Viki* leánya nagyon szerette a falu egyik legényét, de a szőlők hallani sem akartak az ifjak szerelméről, házasságáról. A reményelen szerelem a kétségbeesés szelére juttatta a leányt, egyik napon felakasztotta magát a rezi erdő egyik fájára.

— **Utómért tolvaj.** Még 1897-ben szabadult ki a katonaságtól *Német István* becsérszup-tai lakos és most súlt ki rá, hogy mikor a 48. gyalogezredrel Boszniában volt, nem egészen igaz-

tam, nem használ, semmit sem használ. Megrontotad, megégetted, magadhoz felvetted, hallani sem akar más leányról... De hallgasd ide leányom! ha te itt nem vólnál, ha te elmenél innen valahova, messze, úgy hogy senki se tudná merre, hova mentél el... Ha te ezt megtennéd, akkor a fiam meggyógyulna, elfelejtene léged, s én ismét az lennék, aki voltam. De míg te itt vagy, míg léged lát, nem lehet, semmikepen nem lehet.

A leányon még jobban erőt vett a zsidobadás, s szemébe kezdett a köny lassan szivarogni.

— Hozzad jöttem leana, te még boldoggá tehetsz bennünket, hát légy azzá. Mutasd meg, hogy igazán szereted az én fiamat, most azzal azzal, hogy elköltözöl innen, s nem állsz utjába egyetlen gyermekem boldogságának, meg az én ősz fejem nyugodalmanak...

Mu assa meg, hogy szereti? Azzal mutassa meg, hogy hagyja itt örökre, ha szereti — tőp rengett kínosan a leány — mikor éppen azért nem bír elbájosni, mert őt szereti.

— Lásd, neked az úgy is mindegy. Itt sincs semmid, ott sincs... de úgy ott lesz. En mondóm, én ígerem neked, hogy ott lesz. Péozó adok, annyi pénzt adok, hogy abból akárhol földeseket vehesz magadnak, házaokat építhatsz reá, mindened lesz, boldog lehetsz, csak innen eredj el, de messze... messze... Csak itt ne maradj tovább egy pillanatig se... Kérlek, rimáncodom, menj, hagyj itt bennünket!

A leány nem bírt szólani. A fájdalom leködtötte nyelvét, s vasmarokkal szorította össze szívet, lelkét.

— Mi köt téged ehhez a fauhoz, ehhez a tengeri-körö viskóhoz? Semmi, ugy-e semmi?..

Semmi...? Mintha csak a nap-ugártót kérdeznék, hogy mi köti őt az égő, izzó naphoz? Mintha csak a csillogóktól kérdeznék: mi köti őt a sötét éjszakahoz?

Semmi?... Mi is kötne valakit ahhoz a szent helyhez, hol először látta meg a fényes napot, először hallá az altató dalt, először szivta a mezők balzsamos illatát?

Mi kötne valakit ahhoz a helyhez, hol először tanulta e szót kimondani: „anyám”; elő-zör tanulta elszüni e drága, e lángoló szót: sz retlek. Aztán mi kötne valakit ahhoz a helyhez, hol egyedül lehet boldog, s minden más helyen neki a menny tiszta kékje örökké borús; a lég, mit beszív, fojtó; s a madárdal, mit az ébredő hajnal fakaszt, temetési ének? semmi, semmi.

Az öreg Bódy hosszan hallgatott, varta a leány feleletét, de az csak nézett maga elé révedező, öntudatlan tekintettel és nem bír szóani. — Ha te nem megyél, akkor őt üzőm el! — folytatta most már haraggal — elkergetem, mint egy ebet! Hadd menjen világra, ha az én boldogságom semmi előtte. Isten a bizonyosságom, hogy megteszem!

Ah, ez legjobban őt. A tör behatott a lélek elevenéig. Elűzik őt ő mialta... koldus lesz; és ő megmenthet.

— Nem!... nem bírok élni nála nélkül!... — tört ki végre a megkínzott leányból a fájdalom. Térdre rogyott az ember előtt. Portól fedett lábait megöntözte omlo könyeivel, aztán lecsókolta onnan. Azokkal az édes eperajkával, azokkal a poros lábakkal. Ugy vergődött, úgy nyögött, úgy

zokogott... Halvány arcán földfeletti fájdalom ült szeméiből a kétségbeesés kiáltott fel:

— Kegyelem! Kegyelem!

— Soha! Még, vagy őt üzőm el! A leány meg vlt törve teljesen. Odalett lelkének ereje. Kimerülve o-üggasztte le fejét a hideg földre. Gondolata megállt, csak a szive vert erősen, mintha figyelmeztetni akarta volna, hogy: „én vagyok, a kivel számolnod kell!”

..... Jó! Hát számoljunk! Jó!.. Hát szakadj meg!... Nem érdemeléd, hogy a világbujdosója legyen ő érted, ha meg nem tudná szakadni!...

Es a resztető ajkakon megjelent a nagy elhatározás:

— Elmegyek!.....

— Esküdjél meg!

— A boldogságos Szűzre esküszöm!

VI.

..... Es elment a — Teme-be. A hullámok csökolgattak, ölelgettek, szép regével, nyájas édes suttogással elallatták s aztán nem dobogott többé a szive.

Szegény leány! Csak jobb lett volna neked a Bódy Józsa szemébe bele nem nézni; akkor nem esködnés most a Teme a te gyönyörű fártós fejeskeded.

Akkor nem ölte volna meg azt a legényt a búbanat — te utánad és nem törté volna össze lelkesmerete azt a gögös öreg embert...

Jobb lett volna neked soha nem szeretni...

ságos uton jutott több katonadrág, zubbony, télijeg birtokba. Timár Vendel raktár-kezelővel összejátszott s így lett egy egész ruhatar urává. A ruha egy részét haza is hozta magával. A csendőrség valahogy nyomaára jött a dolgoknak s a házkutatás alkalmával csakugyan több katonai ruha darabot, töltényt, kilőt töltény-hüvelyt találtak nála. Ez utóbbi-kat az ősi fegyvergyakorlat alkalmával Sopronban szerezte. A katonai tárgyakat elkobozták tőle. Őt magát meg a Sopronban állomásozó 3. századparancsnoksághoz küldötték.

— **Megkerült család.** Mult számunkban említettük, hogy Farkas Ferenc zala-egerszegi öröslőt milyen lufifangos módon caalt ki három darab órát és egy láncot egy lináncnak öltöztetvén egyén. A pénzügyigazgató részéről egy határ-ított megbízást mutatott fel s a „mutatásra” átvett ékszerekkel megszokott. Az -egerszegi rendőrség éberségének köszönhető, hogy a csalót Budapesten leártoztatták. Kinyomozta ugyanis a rendőrség, hogy a százhámos a Nagy-Kanizsa felé induló déli vonattal utazott el és sürgönyözött a budapesti lökapitányságnak, hogy az ál-fináncot kellő fogadtatásban részesítse. Így aztán a pályaudvaron elcsípték a főügyező urat, a kit Gerlei Géza-nak hívnak. M r hosszabb idő óta csaláshól élt s bejárta az ország nagyobb városait. Szerencsére a Zala-Egerszegen kicsal ékszerék mind nála voltak s azok nemskara visszakérülnek jogos tulajdonosukhoz. — Ezt a csalót a kassai törvényszék is körözve mar s körözvényében a következőket írja róla:

Egy m. kir. pénzügyőri egyenruhában szereplő s főügyező jelleggel bíró (gallérián 2 rózsá) 24—26 év körüli fiatal ember, ki önmagát Gerlei Géza mezőesáthi főügyezőnek nevezte s bizonyítványal is rendelkezik, (katonakönyve szerint Komáromban a 79. vadászszázalójnál szolgált tisztii vizsgálati s tartalékos kadetörmeesternek lett kinevezve) s hó 13-án Kassán a pénzügyőrség helyiségében bemutatkozva, előadta, hogy a célból jött Kassára, mi-zerint itt a csendőrküldeti parancsnokságnál csendőrhadapróddá leendő kineveztetését kérelmezzze.

Néhány órai ottar ózkodass után távozott távozásakor elidegenített Kerekes Gyula m. kir. pénzügyőri főügyező kárta- egy pénzügyőri egyenruházati köpenyt, a köpenyvel együtt egy borostyán-pontokkal díszített tajték cigarettaszopókat s a köpeny zsebében több rendbeli hivatalos okmányokat.

— **Farkas Menyhért a kvótában.** Farkas Menyhért (a temesvári lottóhős, aki több mint negyed milliót megkarsította hamisított húzással az osztrák államkincstart, amiért aztán tudvalevőleg több évi rab-ágot szenvedett) szerepel az osztrák kvótaszámításokban, még pedig elég szép summával. Az eljárás tudniillik az, hogy mikor Ausztriának és Magyarországnak jövedelmeit egy évtizedről külön-külön kimu atják a főös-zsegből levonja mindegyik fél azokat a pénzéket, melyek neki nem rendez jövedelmét, hanem melyek csak kivételesen szerepelnek nála. Osztrák testvéreink e tabellában kimutatják és levonják a „Farkas Menyhért féle térítmenyt.” Kített pedig ez a térítmeny az 1892-ik évben 229.482 forintot, 1895-ben 15.594 forintot, 1896-ban 1250 forintot, 1897-ben 784 forintot, mindössze 247.100 forintot. Ez után az összeg után az osztrákok kvótát fizetni nem akarnak és a magyar bizottság nem is szállt vele e-miat porbe. Így került bele a Farkas Menyhért különben is historiai nevezetességű neve az osztrák és a magyar kvóta-írományokba.

— **Huszonkét üres zsák.** Egy lovasbérényi derék legény, Turi István nevezetű, husz zsák búzát vitt be a városba eladni. Nem valami szerencsétlen szegény legény, mert az apja kocsiján az apja búzáját vitte a piacra. Amikor pedig lemérté az árut, visszarakta a kocsiara az üres zsakokat, de husz helyett huszonkettőt. Hogy miért, azt az Isten tudja. Talán csak tévedésből, talán azért, mert illik becsapni valahogyan meg rövidíteni a boltot. A kereskedő azonban észre-vette, hogy két üres zsákkal többet akar elvinni, mint a hány teli zsákokat hozott. Szóllott is az apjának s a becsületes vén ember olyan méregbe jött, hogy ott mindenki előtt nagyon megfozta a fiát. A fiu pedig haza se ment többet, hanem kiment a szőlőbe a présházukba s agyonlőtte magát. Egy levelet is hagyott az asztalon a többek közt ez állott benne:

Kedvesjő szüleim nesirjatok irtem álgyon meg az Isten beneteke, nem tehetek róla, hogy

babja kerültem mer ezt már régóta kerestem magamnak egy öreg kéregető megmondta a nyáron hogy öngyilkos leszek ebbe a században egy csekélység miatt busultam is írte hogy lenne ez velem mikor becsületes gyerek voltam miódég nem bántottam senkit most csekélység miatt szegénybe kerültem lemosom magamról a saját véremmel pénteken születtem pénteken halok meg. 1899. novem. 10-án este 6 órakor dördült el a fegyver. Turi István írta utóljára ezeket.

És csakugyan u oljára írta Turi István ezeket. Mert meghalt Turi István két üres zsák miatt.

— **Thee Messmer** ma az osztrák-magyar monarchiában az első helyen áll. — A kiváló jó és valórhellen keverék felett e akis elismerő nyilatkozatok hallhatók. Mintacsomagok 50 krtól 1 frt kaphatók Nagy-Kanizsán Strém és Klein cégnél.

A jó emésztés.

A gyomor valóban egészen különös orgánus, a mely azokat az emberket, a kik szélességét elbírná k nyteleknek, mindenféle bajjal fenyegeti. A legveszélyesebb baj az, hogy az embernek nincs meg a szükséges táplálék, mert az ételt nem tudja megemésztetni, a mi az egész szervezetbe rendeltenséget hoz. A fájdalom gyomorgöröcsöt gyakran hányás kísér, sőt gyakran bilgyulladást támad, Láz, főfájás, oldalszurás még komplikálja a helyzetet. A beteg elgyöngül, nem tud aludni, sőt gondolatok rámitgetik és nagyobbá teszik a betegséget. Minél előbb hatásos szert kell használnunk, mert időközben kimerül a véreje és nem tud a betegségről ellenállni. Erre az esetre nagyon kitűnő szer van: a Pink-pilula igazán csodálatos hatást ért el egy, hogy használataival nem szabad késlekedni, hanem követni kell Em le Len vau-x-i (Ropraz, Vadt-Kanton, Svájc) molnár példáját.

— Örülök, írja levelében, mert kimutathatom hálsam azzal, hogy arról a csodálatos eredményről tudótam, melyet a Pink-pilula használataival értem el. Régóta veszedelmes gyomorhaj kintott. Nem emésztettem semmit és a gyomrom nem bírta el a legcsekélyebb ételt sem, mert valahány szor ettem, hányom kellett a mi rettenetesen betegé tett Uadorotam minden ételtől. Nem tudtam aludni, főfájás gyötört és a teljes elgyöngülésig jutottam. Csak akkor éretem megkönnyebbülést, a mikor a Pink-pilulát használtam, mely végre tökéletesen helyreállított.

A Pink-pilula mivel a vért fölfiraiti, hatásos mindenféle gyomorhajnál, rossz emésztésnél, bilgyulladással, oldalszurással és általános gyöngösgnél. A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr., és hat doboz 9 frt. Magyarországi foraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárban, Budapest, Király-u. 13.

Színészet.

— Szombaton és vasárnap: Blumenthal és Kadelburg bohózatos vigjátékát „A mozgó fényképek”-et adták jól látogatott ház előtt. A darab, melynek morálja az: „Övakodjunk a kinematograftról és az erőművészek teleségétől”, —igen jól mulattatta a közönséget. Két új alakot láttunk a színpadon: Szepesi Paulát, ki ugyan már a tavaszi évadban is tagja volt a társulatnak, de kit huzamos betegségé gátolt a fellépésében és Gabányi Lászlót. Szepesi Paula rutinalozott szerkesztő, kinek jó oldala a természetes egyszerűség beszédében és mozgásában. Játéka minden affektációtól és hatásvadásztól ment.

Gabányi László fiatal kezdő színész, nagy intelligenciával és ambícióval. Igazi színész-vér, ki mint bonvivant rövid idő múlva szép sikereket fog elérni. Apja Gabányi Árpád, a Nemzeti Színház művésze, büszkén vallhatja őt fiának. A fiatal Gabányi, Menszky Boris nagy és nehéz szerepének teljesen megfelelt. A közönség rokonszenvezett a fiatal lengyel birtokossal azzal a derék jó fiúval, és ezen rokonszenvet teljes mértékben átvitte annak személyesítőjére is. A többi szereplők régi ismerőseinkből kerültek ki és többé kevésbé hozzájárultak az előadás sikeréhez. A szerepek a következők voltak kiosztva: Szabó Ferenc (Kapor) Tiboly Klementin (Kaporné), Tisztai (Gönc) Szepesi Paula (Göncsné)

Kövy Korael (Vilma), Nagy Gyula (Kaján díj-birkózó), Gabányi (Menszky Boris), Erőss (kinematografus), Palotay (Gombos), Kövy Juliska (Julis szobaleány).

— Hetfőn: A dolovai nábob leánya, Hercezh Ferenc ismeri színműve, került színe zónaelőadásban. Az előadást nem sorozhatjuk a jobbak közé, csak Halmai (Merlin báró) Szabó Ferenc (Turján Gida) Sárközy (Szentirmay) elégitettek ki bennünk.

— Keddén: a nagy port felvert Sulamith dalmű került bemutatásra. A színház zege-zuga zsufolásig meutelt. A címszerep Halmaynd játsza igazi művészzel. Sárközy (Absolon) méltó partnere volt; gyönyörű baritonját élvezettel hallgatta a közönség. Abigailt Torday Béláné a társulatnak ugyan szerződött énekesnője adta. És a szerep nem alkalmas ugyan arra, hogy Torday énekesnője kvalitását megbiráljuk, de annyit láttunk, hogy a társulat igen használható tagot nyert benne. Nagy Gyula (Monaco) iparkodott szerepének megfelelni. Jó volt Tisztai mint Zingitang; eltekintve a szerencsen-szolga mókáiól, a darab egyedüli humoros részét Sulamith kérőinek versenyébe képezi. A közönség e résznél pompásan mulatott. A kérők orából hangzott fel először Torday Béla, a társulat új tenoristájának hangja; igen kellemesen cseng. A kérők (Gabányi, Szabó és Torday) a közönségnél sokkal nagyobb tetszést arattak, mint Sulamithnál, különösen Gabányi (Avidonoh). A főpapot Halmay adta. A jeruzsálemi szüzek disse Kövy Juliska volt, ki természetesen bájaival erősen kivált a szüzek kicsi gárdájából. N. Ujváry Rósi ballet-táncával érdemelte ki a közönség tapsát, mely főleg Sulamithot kísérte lépten, ütemben. A zenekar jól működött. Palotay Abos karmester feltétlen elismerés illeti, hogy a dalműt szép összhangban élvezhettük.

— Szerdán: Sudermann azínművét, „A becsület”-et adták. Az előadásra visszatérünk.

HIRDETESEK:

Kérje
The Continental
a Bodega Company.
oildghtrü spanyol és portugál
borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb
fiszser és csomage kereskedés-
sekben, valamint poharanként
az ételközös szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Kaphatók Nagykanizsán:
ROSENFELD ADOLF és FIA cégénél.

6220/k.899. szám.

Arverési hirdetemény.

A nkanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Fodor János légrádi lakos vhajtatonak Tóth Zsuzsanna férj. Kovács Imréné vhajtást szenvedő légrádi lakos elleni 100 frt tőke, ennek 1890. évi január hó 25. napjától járó 8 % kamatai 19 frt 25 kr per, 8 frt 35 kr. vhajtás kérelmi, 8 frt 75 kr árverés kérelmi, 17 frt 86 kr árverés foganatosítási jelenlegi és a még felmerülő költségek iránti vhajtási ügyében a fenntevetett kir. törvényszék területéhez tartozó a légrádi 2246 sztkvben + 2200 hrsz. a. felvett s 163 frtra becsült doluja sumai rét, továbbá a légrádi 2244 sztkvben + 4168 hrsz. a. felvett s 99 frtra becsült tulcai szántóteröld, mégis a légrádi 2309 sztkvben + 388 hrsz. a. felvett s 211 frtra becsült ház, udvar és kert Sebestény Ferenc utóajánlata következtében

1899. évi december hó 1 napján d. e.

10 óraker

Légrád község házánál hivatalból megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a 2200 hrsz. ingatlanál 165 frt, a 4168 hrsz. ingatlanál 173 frt 80 kr, s a 388 hrsz. ingatlanál 292 frt 60 kr.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltott kezéhez letenni.

Kelt N. Kanizsán, a kir. törvényszék mint telekügyi hatóságnál, 1899. évi október hó 24 napján.

GÓZONY

kir. tvsnéki albiró.

2677tk./99

356-1

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. járásbírószág, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. törvényszéknek 3236/p. 899. sz. jogérvényes ítélete alapján a nagykanizsai kir. törvényszék (a letenyei kir. járásbírószág) területén fekvő Letenye község 672. sz. tjkvben A + 160/u II 2. hrsz. alatti Belsőég 161/b. hrsz. 80a nép-orszámu ház, melynek tulajdonjoga felerészben Gyergyák Mari férj. Busa Ferencné, másik fele része pedig 1/2 részben pedig Gyergyák Mari férj Busa Ferencné 1/2 részben Gyergyák Erzsé özv. Lantos Istvánné, 1/2 részben Gyergyák József, 1/2 részben Gyergyák Pál és 1/2 részben egymás közt egyenlő arányban Gyergyák Erzsé, Mari, György és Katalin tulajdonátul van bejegyezve, a község megszüntetése céljából együttesen és egészben 462 frt kikiáltási árban a letenyei kir. járásbírószág tkvtárában

1899. évi december hó 2. napján
d. e. 10 óraker.

Zakal Gyula letenyei lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltott kezéhez letenni.

Kelt Letenyén, a kir. járásbírószág mint tkvi hatóságnál, 1899. évi aug. hó 30. napján.

előadó-helyett.

FILIPICH kir. törv. albiró.

Ki akar 400 márkát

havonkint könnyen, tisztasággal és riszko nélkül keresni? Tudassa címét, azonnali levélbirtággal felmelve V. 21 sz. alatt M. F. Wejtan, hirdetésíróddával, Leipzig-Lützenu.

Igen sok külföldi

francia, angol és német szer van
hirdetve és ajánlva 256-40

FIATAL EMBEREK részére

esőbántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata, orvosilag javasolva van, a

a legcélszerűbb és legjobb a

Santal-Egger

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr.; pos'an hérmelve, a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a Nádorhoz

BUDAPEST,

VI. Váci-körut 17.

MEGHÍVÓ.

A Nagy-Kanizsai Malátagyár és Serfőződe Részvénytársaság

t. c. részvényesei ezennel tisztelettel meghivatnak a

f. évi december hó 17-én d.-e. 10 óraker

a nagykanizsai Kereskedelmi s Iparbank helyiségében tartandó

Hetedik évi rendes közgyűlésre.

N A P I R E N D:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentései.
2. A zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása és a tiszta jövedelem hovaforrdítása, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság részére adandó fölmentvény iránti határozathozatal.
3. Hivatalos közlöny kijelölése.
4. Az alapszabályok 20. §-a értelmében kilépett Bettlheim Győző, gelsei Gutmann Vilmos, Goldhammer Károly, Rosenberg Richárd igazgatósági tagok helyett három évre újabbak megválasztása, vagy ezek újiból megválasztása.
5. Öt felügyelő bizottsági tagnak egy évre való megválasztása.

Azon t. c. részvényesek, kik szavazatjogukat gyakorolni óhajtják, sziveskedjenek részvényeiket szelvényeikkel együtt az alapszabályok 13. §. értelmében legalább három nappal a közgyűlés előtt a nkanizsai Kereskedelmi s Iparbank pénztáránál értvény mellett letenni, hol a felügyelő bizottság által megvizsgált és helybenhagyott mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentései nyolc nappal a közgyűlés előtt a t. részvényesek rendelkezésére állanak.

NAGY-KANIZSA, 1899. november hó 29-én.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G.